

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ
И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА
01 Број: 06-2/19-26
9. март 2026. године
Београд

ЗАПИСНИК
ПРВЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И КОНТРОЛУ
ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА, ОДРЖАНЕ 4, 9, 13, 20, 25.
ФЕБРУАРА И 2. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

Седница је почела у 10,10 часова, у седишту Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка.

Седницу је, на основу члана 22м став 1. Закона о Јединственом бирачком списку, сазвала председница Народне скупштине Ана Брнабић која је, до избора првог председника Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка (у даљем тексту: Комисија), и председавала седници.

Седници су присуствовали чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Бојана Вранеш, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац, Емилија Орестијевић и Вујо Илић.

Седници су присуствовали заменици чланова Комисије: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш, Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик присутног члана Вуја Илића.

Седници је присуствовао и Јован Кнежевић, в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе.

Председавајућа Ана Брнабић је констатовала да седници присуствује десет чланова и десет заменика чланова Комисије, те да постоји кворум за рад и одлучивање и напоменула да је ову седницу сазвала у складу са чланом 22м став 2. Закона о јединственом бирачком списку, и да је за исту утврђен следећи

Дневни ред:

1. Избор три члана Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка, који ће се смењивати на функцији председника Комисије;
2. Доношење Пословника Комисије и
3. Доношење Плана рада Комисије и финансијског плана Комисије.

Прва тачка дневног реда: Избор три члана Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка, који ће се смењивати на функцији председника Комисије

Председавајућа је подсетила да ће се три изабрана председника Комисије на самом почетку рада смењивати на тој позицији на три месеца и да ће, у складу са Законом о јединственом бирачком списку, први председавати члан Комисије који представља организације цивилног друштва. Потом је замолила чланове Комисије да предложе кандидате за функцију председника Комисије.

Огњен Рашуо је предложио Небојшу Спасојевића испред групације опозиционих посланичких група.

Емилија Орестијевић је предложила Вуја Илића испред групације удружења.

Срђан Смиљанић је предложио Бојану Вранеш испред групације посланичких група парламентарне већине.

Комисија је већином гласова (9 гласова „за“, 1 „уздржан“), уз то да је из сваке групације гласало најмање по два члана „за“, **изабрала три члана Комисије који ће се смењивати у обављању функције председника Комисије: Вуја Илића, Небојшу Спасојевића и Бојану Вранеш.**

Председник Комисије из групације удружења Вујо Илић је потом преузео председавање Првој седници Комисије.

Друга тачка дневног реда: Доношење Пословника Комисије

Председник Комисије је предложио да се седница прекине и са радом настави за неколико дана како би чланови Комисије имали довољно времена да се упознају са нацртом Пословника који је израдио удружење ЦРТА. Истовремено је подсетио да је потребно да се упуте дописи Министарству унутрашњих послова, Министарству државне управе и локалне самоуправе и Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података од личности ради делегирања представника тих органа који ће узимати учешћа у раду Комисије, учествујући на њеним седницама без права гласа. У вези са финансијским планом Комисије, Срђан Смиљанић, генерални секретар Народне скупштине и члан Комисије је обавестио присутне да су средства неопходна за рад Комисије обезбеђена за текућу буџетску годину.

Седница је прекинута у 10,40 часова, а наставак је заказан за понедељак, 9. фебруар 2026. године, са почетком у 11,00 часова.

Наставак седнице – 9. фебруар 2026. године

Дана 9. фебруара 2026. године, са почетком у 11,00 часова, у седишту Комисије је настављена Прва седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Бојана Вранеш, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице нису присуствовали: Бела Бутац, заменик присутног члана Горана Вујичића, Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића и Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић.

Осим чланова и заменика чланова Комисије, наставку седнице је присуствовао и в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе, Јован Кнежевић.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Владимир Ерцег, Срђан Смиљанић, Владимир Димитријевић, Младен Младеновић, Зоран Милитаров, Владимир Пудар, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Здравко Јанковић, Ана Гођевац, Марко Димић, Емилија Орестијевић и Јован Кнежевић.

Након исцрпне дискусије током које су темељно анализирана решења у достављеним нацртима Пословника Комисије, седница је прекинута у 15,10 часова, а наставак је заказан за петак, 13. фебруар, са почетком у 11,00 часова.

Наставак седнице – 13. фебруар 2026. године

Дана 13. фебруара 2026. године, са почетком у 11,05 часова, у седишту Комисије је настављена Прва седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног члана

Владимира Пудара, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик одсутног члана Бојане Вранеш, Дејан Стевановић заменик присутног члана Небојше Спасојевића, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице није присуствовала члан Комисије Бојана Вранеш, као ни Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа и Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић.

Наставку седнице је присуствовао и в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе Јован Кнежевић.

Пре преласка на даљи рад на Пословнику Комисије, председник Комисије Вујо Илић је обавестио присутне да је Агенција за спречавање корупције доставила мишљење да чланови и заменици чланова Комисије нису функционери у смислу Закона о спречавању корупције. Истовремено је подсетио на претходно постигнут договор да се жребом одреди редослед ротирања изабраних чланова Комисије на функцији председника Комисије. Након обављеног жреба констатовано је да ће Бојана Вранеш бити други, а Небојша Спасојевић трећи председник Комисије током првих девет месеци њеног рада.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Владимир Ерцег, Срђан Смиљанић, Владимир Димитријевић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Дејан Стевановић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац, Марко Димић, Емилија Орестијевић и Јован Кнежевић.

Након окончања дискусије приступило се гласању.

Пословник Комисије је донет једногласно са 10 гласова „за“.

Седница је прекинута у 13,20 часова, а наставак је заказан за петак, 20. фебруар 2026. године, са почетком у 12,00 часова.

Наставак седнице – 20. фебруар 2026. године

Дана 20. фебруара 2026. године, са почетком у 12,05 часова, у седишту Комисије је настављена Прва седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Бојана Вранеш, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш,

Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице нису присуствовали: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара и Дејан Стевановић заменик присутног члана Небојше Спасојевића.

Наставку седнице су присуствовали в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе Јован Кнежевић и Јован Стојић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности.

Трећа тачка дневног реда: Доношење Плана рада Комисије и финансијског плана Комисије.

Председник Комисије је пре преласка на рад напоменуо да не очекује да се у току дана дође до коначних предлога Плана рада и финансијског плана Комисије, пошто је због сложености ових аката потребно додатно време да се чланови Комисије подробно упознају са њиховим нацртима. Истовремено је обавестио присутне да се почевши од данас, ток седнице Комисије снима ради накнадног објављивања на веб-презентацији Комисије.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Емилија Орестијевић, Владимир Ерцег, Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Зоран Милитаров, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуа, Ана Гођевац, Марко Димић, Јован Кнежевић и Јован Стојић.

По окончању дискусије седница је прекинута у 13,45 часова, а наставак је заказан за среду, 25. фебруар 2026. године, са почетком у 11,00 часова, уз договор да ће се у међувремену радити на усаглашавању нацрта Плана рада Комисије.

Наставак седнице – 25. фебруар 2026. године

Дана 25. фебруара 2026. године, са почетком у 11,05 часова, у седишту Комисије је настављена Прва седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Бојана Вранеш, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуа и Ана Гођевац, као и: Владимир Димитријевић заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара,

Бела Бутац, заменик одсутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш, Дејан Стевановић заменик присутног члана Небојше Спасојевића, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Иво Чоловић, заменик одсутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице нису присуствовали чланови Комисије Горан Вујичић и Емилија Орестијевић.

Наставку седнице су присуствовали в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе Јован Кнежевић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности Јован Стојић, као и представник Министарства унутрашњих послова, Јелена Симић – помоћник начелника Управе за управне послове МУП.

Пре него што је настављена дискусија, председник Комисије је веома сажето изложио које активности би План рада Комисије требало да садржи. Додао је да би, имајући у виду скоро одржавање локалних избора у неколико јединица локалне самоуправе, План рада Комисије требало да обухвати и посебан пакет активности у вези са тим изборима.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Владимир Ерцег, Срђан Смиљанић, Владимир Димитријевић, Младен Младеновић, Зоран Милитаров, Небојша Спасојевић, Дејан Стевановић, Огњен Рашуо, Здравко Јанковић, Ана Гођевац, Марко Димић, Иво Чоловић, Јован Кнежевић, Јован Стојић и Јелена Симић.

Због спречености председника, председавање седници је до краја дана преузео његов заменик, Владимир Ерцег и том приликом су се чланови Комисије дотакли трошкова за спровођење теренских контрола у склопу разматрања Финансијског плана Комисије за 2027. годину.

Седница је прекинута у 13,20 часова, а наставак је заказан за понедељак, 2. март 2026. године, са почетком у 11,00 часова.

Наставак седнице – 2. март 2026. године

Дана 2. марта 2026. године, са почетком у 11,05 часова, у седишту Комисије је настављена Прва седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Бојана Вранеш, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Владимир Димитријевић заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног

члана Владимира Пудара, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице нису присуствовали Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића и Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића.

Наставку седнице су присуствовали в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе Јован Кнежевић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности Јован Стојић, као и Јелена Симић, помоћник начелника Управе за управне послове МУП.

Председник Комисије је на самом почетку обавестио присутне да је упућен позив Канцеларији за ИТ и електронску управу да делегира свог представника који треба да члановима Комисије пружи корисне информације у вези са техничким могућностима приступа базама података у безбедном ИТ окружењу. Истовремено је подсетио да је сазвао Другу седницу Комисије која треба да почне непосредно по завршетку седнице која је у току

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Владимир Ерцег, Срђан Смиљанић, Владимир Димитријевић, Зоран Милитаров, Владимир Пудар, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуа, Ана Гођевац, Марко Димић и Јелена Симић.

Након окончања дискусије приступило се гласању.

План рада Комисије је донет једногласно са 10 гласова „за“.

Финансијски план Комисије је донет једногласно са 10 гласова „за“.

Пошто је окончано разматрање и одлучивање по свим тачкама дневног реда, председник Комисије је закључио Прву седницу Комисије.

Седница је завршена у 12.35 часова.

Саставни део овог записника чини обрађени тонски снимак Прве седнице Комисије.

СЕКРЕТАР

 Драгана Одовић

СТЕНОГРАФСKE БЕЛЕШКЕ
ПРВЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И КОНТРОЛУ
ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНЕ 4. ФЕБРУАРА 2026. ГОДИНЕ

(Седница је почела у 10 часова и 10 минута.)

АНА БРНАБИЋ: Добар дан свима.

Поштоване даме и господо, уважени чланови и заменици чланова Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка, мени је заиста изузетно задовољство што имам прилику да отворим данашњу Прву и Конститутивну седницу ваше Комисије.

Заиста, мислим да је ово јако битан тренутак. Иза овог дана и првог резултата, односно самог формирања Комисије и Прве седнице ове Комисије стајало је, као што већина вас зна, много рада и много труда, много преговора, тражења начина да постигнемо консензус између страна које у принципу и нажалост немају превише, уколико имају и било какво поверење једни између других. Са једне стране, то су посланичке групе владајуће већине, а са друге стране посланичке групе опозиције и са треће стране организације цивилног друштва које имају јасан, потврђен, недвосмислен „track record“ или резултат у праћењу и анализи избора у Републици Србији. Такве услове испуњавају само две невладине организације. То су ЦРТА и ЦЕСИД.

Желим још једном на почетку рада ове Комисије да се захвалим апсолутно свима, пре свега посланичким групама опозиције које су имале довољно стрпљења и довољно разумевања да постигнемо договор око измена и допуна Закона о јединственом бирачком списку како би се формирала ова и оваква комисија и, с друге стране, велика захвалност организацијама цивилног друштва. Ту, пре свега, мислим на ЦРТА и на ЦЕСИД који су такође били спремни на одређене уступке како бисмо дошли до овог тренутка.

Дакле, мислим да је наш први циљ, али можда онај јако тежак, најлакши испуњен формирањем ове комисије. Други, најважнији суштински циљ је резултат рада ове Комисије.

Желим вам много среће у раду.

Желим такође да вас замолим да покажете професионалност, стручност, али макар једнак или већи ниво разумевања и поверења да се постигне консензус и доносе одлуке Комисије зато што то неће бити нимало лако, с обзиром на то да Комисија практично треба да усваја одлуке консензусом, односно двотрећинском већином, што је седам гласова од десет чланова, уз тај услов да из сваке од те три групације најмање два члана мора да гласа.

Нада је и очекивање да нисте политичари и да сте стручна квалификована лица, са биографијама и кредибилитетом који су неспорни и који у том смислу и моја молба не треба да се баве политиком, већ заиста треба да раде сви у интересу свих грађана Републике Србије да дођемо до тога да имамо не само у потпуности ажуран бирачки списак, ја сам и као министар за државну управу и локалну самоуправу много радила на том бирачком списку и увођењем електронске управе, касније увођењем адресног регистра, да би се повећала транспарентност јавне управе и поверење у бирачки списак, који очигледно још увек није довољно од стране свих грађана Републике Србије, али да се ви бавите техничким стварима и да на тај начин, у ствари, доносите одлуке и препоруке. Дакле, да на било који начин немамо опструкције рада ове Комисије.

Такође, на самом почетку желим да вам кажем да као председница Народне Скупштине Републике Србије у сваком тренутку, у сваком дану вам стојим на располагању да уколико дође или било ко од вас види да постоји неке опструкције, да не можете да добијете неке информације од надлежних органа или извршне власти, да ми се обратите и ја вам обећавам у потпуности моју подршку и моју помоћ.

Дакле, да немамо опструкцију у раду, да Комисија ради и да заврши тај изузетно важан посао у том предвиђеном року. Ја се надам да можда може и раније од девет месеци, али свакако, као што знате, ова Комисија се данас формира, али она постаје стално радно тело. Дакле, Комисија ће постојати и наставиће да води рачуна о јединственом бирачком списку Републике Србије.

Да се сетим да ли је још потребно нешто што ми је важно да вам кажем на почетку, осим те пуне подршке у раду. Дакле, још једном, ако не можете да добијете информације, не добијате их на време од надлежних органа, молим вас да ми се обратите, па ћемо ми ауторитетом Народне Скупштине да утичемо и на извршну власт и на релевантне органе да то пошаљу све у најкраћем могућем року.

Још једна важна ствар за увод. Била је интенција да ова Комисија не ради само на анализи и предлогу ревизије бирачког списка, већ такође и на предлагањима измена и допуна закона или доношења нових закона када је то потребно, којим би се обезбедило да бирачки списак увек буде ажуран или да се неке неправилности које постоје отклоне.

Дакле, предлагите законе. Ако видите да закон није адекватан и да зато што закон није адекватан постоје или могу постојати неправилности у бирачком списку, предлагите измене и допуне закона. Оне су, наравно, након тога, као и све у Скупштини, политичка одлука, али ћемо се потрудити заиста да имају ту подршку.

Да ли су то измене и допуне Закона о држављанству, да ли су то измене и допуне закона како се пријављују људи на адресе, ко има право гласа, да ли дијаспора може да учествује на локалним изборима или не, како се то контролише, било које такве ствари које су биле више или мање предмет јавних дебата, на вама је да сада то сагледате и да Народној Скупштини предложите измене и допуне таквих закона или доношење новог закона, тако да заиста размишљајте о вашем раду онако свеобухватно, јер, на крају крајева, ваш мандат у потпуности је да имамо законодавни оквир који ће у сваком тренутку омогућавати што ажурнији бирачки списак.

Да ли су то измене и допуне закона, рецимо, то нисам ја успела да урадим као министар за државну управу и локалну самоуправу, чак ни касније као председница Владе, а мислим да је важно, је рецимо аутоматско брисање преминулих лица из бирачког списка, што и даље се аутоматски шаље матичарима. Дакле, када се неко упише у матичну књигу преминулих, али матичар треба да избаци те особе. Дакле, не можете рећи да аутоматизовано или аутоматско. Да ли то треба да се измени па да и то увезивањем две базе података буде урађено аутоматски, то су такође опет неке измене закона.

Дакле, молим вас да у потпуности свеобухватно размишљате о томе и да не постављате пред себе било какве лимите на то шта ви можете и треба да урадите.

Коначни циљ је свакако, са једне стране што ажурније, у сваком тренутку бирачки списак. С друге стране, наравно, као резултат тога и поверење грађана Републике Србије у бирачки списак.

То је од мене онако тај уводни део.

Прећи ћемо сада на радни део.

Оно што је обавеза, то је да констатујем да седници присуствује десет чланова. Дакле, сви чланови, односно заменици чланова су присутни и самим тим постоји кворум за одлучивање.

Дневни ред ове седнице сам послала.
То је прописано чланом 22м Закона о јединственом бирачком списку.

Дневни ред

1. Избор три члана Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка, који ће се смењивати на функцији председника Комисије;
2. Доношење Пословника Комисије и
3. Доношење Плана рада Комисије и финансијског плана Комисије.

Дакле, сваки од председника ће имати мандат од три месеца, па онда следећи, с тим што, по Закону, прво председава члан који представља организације цивилног друштва.

Мој посао се завршава практично избором онога ко ће вршити први функцију председника Комисије, који даље преузима председавање Комисијом.

Сада да пређем одмах на прву тачку дневног реда.

Прва тачка - ИЗБОР ТРИ ЧЛАНА КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА КОЛИ ЋЕ СЕ СМЕЊИВАТИ НА ФУНКЦИЈИ ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ.

Ја бих сада замолила чланове Комисије да предложи будуће председнике Комисије.

Изволите, имате реч.

Замолила бих да се на почетку свакако представите зато што се можда не познајемо још увек сви добро и лично, па да кренемо са тим.

Ко жели реч?

Реч има Огњен Рашо.

Изволите.

ОГЊЕН РАШО: Ја сам Огњен Рашо, представник Зелено-левог фронта.

У принципу, предлажем колегу Небојшу Спасојевића да буде представник у председништву испре групе опозиционих странака.

АНА БРНАБИЋ: Хвала.

Ко се даље јавља за реч?

Реч има Емилија Ористијевић.

Изволите.

ЕМИЛИЈА ОРИСТИЈЕВИЋ: Добар дан.

Ја сам Емилија Ористијевић, извршна директорка у Центру за слободне изборе и демократију, односно ЦЕСИД.

На предлог нашег удружења предлажемо да колега Вујо Илић, члан Удружења ЦРТА, буде први председник Комисије.

Хвала.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам.

Реч има Срђан Смиљанић.

Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Добар дан.

Поштована председнице, поштовани чланови и заменици Комисије, ја сам Срђан Смиљанић, члан Комисије, изабран на предлог посланичке групе Александар Вучић - Србија не сме да стане.

Наш предлог, односно предлог свих чланова групације која представља парламентарну већину јесте да наш представник, односно председник буде колегиница Бојана Вранеш.

АНА БРНАБИЋ: Хвала вам.

Да ли још неко жели реч? Не.

Прелазимо на гласање.

Пошто опет имамо тај компликован систем одлучивања и сваки од групација, поред тога што морамо на крају да имамо седам гласова укупно за доношење одлуке и за сваки предлог групације мора да гласа најмање два члана, онда идемо по групацијама гласање, да обезбедимо потпуну транспарентност.

Прво бих замолила да се дизањем руке изјасне чланови Комисије из групације парламентарне већине, осим ако ви немате неки проблем са тим.

Ко је за предложене председнике Комисије?

Констатујем да је свих пет чланова гласало за.

Дакле, ту имамо пет гласова. Потребна два - испуњено.

Молим сада да се изјасне чланови Комисије из групације опозиционих политичких група.

Констатујем да имамо за - два, уздржан - један.

Дакле, ту имамо још два гласа.

Молим чланове Комисије из групације организација цивилног друштва да се изјасне.

Констатујем да имамо за - два, укупно - два.

Ја желим само да пожелим да све буде овако и у будућности.

На основу гласања све три групације, констатујем да су са девет гласова за, уз то да је из сваке групације гласало по најмање два члана, за председнике изабрани: Вујо Илић, Небојша Спасојевић и Бојана Вранеш.

Ја вам честитам на избору.

Још једном, желим вам сву најбољу срећу у раду.

Стојим вам, без икакве задршке, на располагању.

Сада бих замолила господина Вуја Илића да преузме председавање.

ПРЕДСЕДНИК (Вујо Илић): Хвала свима.

Добар дан.

Моје име је Вујо Илић.

Већ сам представљен.

Велико ми је задовољство што сам овде са вама.

Хтео бих прво да се захвалим председници Народне скупштине на отварању ове Конститутивне и Прве седнице, наравно, и свима који су допринели томе да ова Комисија уопште буде формирана, ово је био дугачак процес, и колегама из Удружења грађана који су подржали то да будем први председник.

Као што знате, да је Законом прописана улога, помало незахвална јер је први пут да ћемо имати председника ове Комисије, али на моју срећу само три месеца. Надам се да ћу моћи да узвратим, да ћете бити у следећем кругу годину дана.

Надам се да нећете замерити ако сам поделим на почетку неколико мојих очекивања од ове Комисије и начина на који ћу приступати, заједно са мојим колегом, замеником члана Владимиром Ерцегом, рад у овој Комисији.

Морам да пођем од тога да нисам никад имао било какву дилему око тога да ли је нама потребна оваква комисија. Јако дуго се прича о ревизији бирачког списка. Као што знате, он је у извештајима ОДИХР-а јако дуго, у извештајима организација цивилног друштва и ми смо били става да нам је потребна оваква комисија.

Уверен сам да јесте била. Штавише, мислим да нам је потребно у Србији много више од овога. Мислим да не би било лоше да имамо и Комисију за демократију која би се бавила стањем демократије у Србији у целини, јер, као што знате, демократија

не може да се сведе на одржавање избора, као што избори не могу да се сведе на стање бирачког списка, али од нечега мора да се почне и негде мора да се крене и мислим да је бирачки списак као предуслов за остваривање бирачког права, односно сам темељ права грађана да учествује у демократским процесима изузетно важан.

Имам необично важну улогу и вредно је уложити напор да се унапреди.

Ја верујем да постојећи закон пружа могућности да се стање бирачког списка унапреди. Иначе, лично не бих прихватио да учествујем у раду ове комисије, а има довољно овлашћења да изврши свеобухватну ревизију бирачког списка и хвала председници Народне скупштине што је истакла свеобухватност нашег задатка и зато мислим да и ми као чланови имамо одговорност да будемо на висини тог задатка и да ту прилику, пре свега, коју имамо искористимо.

Мислим да нам је потребан бирачки списак који је тачнији и заштићенији и то су две ствари које верујем да су у духу овог закона и где ћемо морати највише посла да урадимо.

Подједнако важно, потребно је градити поверење грађана у такав унапређен изборни списак.

Опет могу да се позовем на то што је председница Скупштине већ навела, да је поверење грађана веома важан елемент и да смо овде и за обављање неких техничких ствари и за предлагање закона, али и да би ултимативно један од циљева требало да буде повећање поверења у изборни процес кроз поверење у бирачки списак - у тачност, ажурност итд. бирачког списка.

Мислим да ће то бити могуће, да постигнемо тај циљ само ако се у раду Комисије будемо руководили чињеницама, а не предрасудама и уз пуну транспарентност рада и окретања према грађанима у оним оквирима у којима нам закон то дозвољава, јер ћемо имати посла у раду са заштићеним подацима, подацима о личности и о другим подацима које нећемо моћи да износимо у јавност.

Ова комисија је, опет понављам нешто што је већ речено, осмишљена као стручно тело и ја мислим да сви чланови и заменици чланова могу да допринесу остваривању циљева ове Комисије и то је наш заједнички циљ - ревизија бирачког списка.

Надам се да ће то моћи да дође до изражаја у нашем раду. Ја ћу свакако дати све од себе да то тако буде.

На крају, некада ће Комисија радити спорије, некада брже. Ја сам апсолутно уверен да ће бити јако пуно препрека које ћемо морати да савладамо, али да ће морати да постоји врло јасан правац, а тај правац је ревизија.

Ако се Комисија не буде кретала у правцу ревизије бирачког списка ма како споро, мислим да она неће испуњавати своју сврху и самим тим губи разлог свог постојања и заиста ћу инсистирати да радимо ефикасно и да радимо у правцу остваривања нашег задатка.

Не бих пуно задржавао времена овде вас. Знам да сви имамо друге обавезе и ја не бих више говорио што се тиче овог уводног дела и предлагем да пређемо на радни део.

Законски рокови су веома јасни. Не остаје нам много времена, нарочито сада, на почетку, да приступимо тачкама 2. и 3, а да бисмо могли да почнемо да радимо, потребно је да донесемо Пословник, односно да пређемо на другу тачку дневног реда.

Могу да кажем за почетак да смо ми припремили један Нацрт пословника, који би требало да послужи као основа за дискусију.

Такође, позивам све друге чланове уколико имају Нацрт пословника да га проследи.

Ја ћу у сарадњи са Секретаријатом, који такође поздрављам и надам се успешној сарадњи, желети да поделимо те Нацрте пословника.

Ја предлажем да то буде већ данас, да не бисмо губили време и онда бих предложио да наставак ове седнице буде у понедељак.

Мислим да то оставља довољно времена да се сви детаљно упознамо са предлогом или предлозима Пословника и да можемо да приступимо информисано дискусији.

Предлажем да то буде у понедељак, 9. фебруара у 11.00 сати, наравно, на истом месту. Не морам то да понављам. Увек ћемо се налазити овде.

Једанаест сати, надам се да одговара колегама који путују у Београд.

Морам само да додам да сам јако задовољан због тога што ће прва три председника бити из три различита града - из Београда, из Новог Сада и из Ниша. Срећан сам због тога, али то ће захтевати мало више труда око логистике и налажења времена тако да сви можемо да допутујемо овде.

Такође, предлажем да док не донесемо Пословник, комуникацију настави Секретаријат Народне скупштине, пре свега.

Мораћемо да се ослањамо на њих, нарочито јер правила вођења седница ове Комисије тек треба да усвојимо и ту ћемо се, наравно, ослањати већ на Пословник који постоји у Народној скупштини и њихова експертиза ће нам бити веома значајна.

Такође, не знам да ли сада говорим мало унапред и да ли су овде сви представници Министарства који су предвиђени да учествују у раду Комисије по закону, а то су представници Министарства унутрашњих послова, Министарства државне управе и локалне самоуправе и Повереника.

У сваком случају, мислим да би било у реду да се пошаље један допис где би се тражило од тих институција да именују особе које ће бити стално чланови.

Извините ако мало говорим испред реда. Ако сте већ сви овде, слободно се представите.

Ја бих ту, што се тиче предлога за данас, стао. Позвао бих, наравно, секретара да нам каже, уколико постоје неке техничке ствари на које сви треба да обратимо пажњу, а већ смо у разговору схватили да постоје и предложио бих да, ако неко жели да каже нешто, узме реч.

Дао бих реч за почетак заменику секретара Народне скупштине.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Хвала, председниче.

Ја бих вас само замолила да сви попуните овај упитник који вам је колегиница из Службе дала.

Уколико неко није, може накнадно.

Још једну битну ствар бих вам рекла. Сви претпостављам да имате чиповане личне карте. Морате извадити сертификат да би могли уопште да приступите бази јединственог бирачког списка.

То је прва ствар.

АНА БРНАБИЋ: Ако је било коме потребна помоћ, рачунајте на Секретаријат Народне скупштине да помогне.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Ето још неких техничких ствари, рецимо паркирање. Можете се паркирати испред Дома Народне скупштине, а у перспективи ћемо и тај проблем договорити, решити.

Ја вам стојим на располагању у било које доба дана.

Седам дана у недељи увек ме можете контактирати.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јавља за реч?

АНА БРНАБИЋ: Да ли могу ја?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

АНА БРНАБИЋ: Хвала.

Хвала вам на овом објашњењу за Пословник и хвала вам што сте из ЦРГА направила тај нацрт.

Колико разумем, на следећој седници треба у ствари да се усвоји и план рада, финансијски план, тако да и то је можда добро да...

ПРЕДСЕДНИК: Ја бих рекао, пошто начин на који ми интерпретирамо законе, а сигуран сам да има различитих мишљења. Колико има људи који се баве правом, толико вероватно има начина да се интерпретира закон. Мислим да имамо један период од 30 дана да урадимо те ствари. Ја мислим да би било добро да се ова седница одржава у наставцима, односно да радимо по тачкама дневног реда, да се прво донесе Пословник, па да онда пређе уопште на дискусију о начину раду, о начину ревизије, јер треба и да донесемо акт којим се уређује ревизија, поступак ревизије и по мојој и по нашој интерпретацији, то би заправо требало да претходи плану рада, јер треба прво да знамо које ћемо методе користити да бисмо знали када и која ће нам средства бити потребна за то.

Мислим да би то био неки логички след и да ову седницу Комисије завршимо са тим усвајањем Плана рада и Финансијског плана, али пре свега да донесемо Пословник.

Претпостављам да ће се ово наставити све док не исцрпимо време и теме и не усагласимо се око ових аката.

Хвала.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Добар дан.

Ја сам Небојша Спасојевић, члан Комисије.

Што се тиче Финансијског плана, у закону се каже да он мора бити усклађен са Финансијским планом Народне скупштине.

Нама, у суштини, ту треба подршка Скупштине.

Гледам у вас, знам да сте генерални секретар Скупштине, да видимо да ли је Скупштина, с обзиром да је Финансијски план донет за 2026. годину пре него што су усвојене измене Закона, да ли су средства планирана, колико нас има у Финансијском плану Народне скупштине?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Када је било евидентно да ће да се усвоји овај Закон, ми смо предвидели одређена средства и знали смо у ком правцу се креће.

Наравно, дошли смо у ситуацију да, просто, таква је динамика усвајања Плана буџета била да је он усвојен пре него што је усвојен овај закон и ми смо могли само да антиципирамо.

Оно што ја могу да вам кажем као неко ко је руковао средствима скупштинским и буџетом скупштинским, не морате да бринете за ову буџетску годину, да ће бити обезбеђена сва средства која су неопходна за рад Комисије, а да ћемо ми свакако План рада, који ћемо усвојити, тако иде, усвајамо га за следећу годину, али што се тиче ове године, биће обезбеђено апсолутно све што буде било неопходно за рад Комисије.

Постоје одређена средства у буџету намењена за те ствари.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јавља за реч? (Не.)

Ако не, видимо се у понедељак, 9. фебруара, у 11.00 сати на истом месту.
Хвала вам пуно.
Желим вам срећан рад.

(Седница је завршена у 10 часова и 37 минута.)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
НАСТАВКА ПРВЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И
КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНЕ 9. ФЕБРУАРА 2026. ГОДИНЕ

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 11 часова.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан свима.

Настављамо Прву седницу Комисије.

Ево за почетак да вас поздравим све и хвала вам што сте дошли.

У току претходне недеље смо се интензивно дописивали у вези утврђивања, односно усаглашавања Пословника.

Ја бих пре него што почнемо са дневним редом данас, односно пре него што наставимо другу тачку дневног реда, а то је утврђивање Пословника, замолио да видимо да прво утврдимо кворум.

Сада пошто нам није још у функцији електронски систем надам се да ћемо ускоро у функцији. Десет од десет имамо присуство чланова Комисије, тако да утврђујемо да имамо кворум за одлучивање и настављамо расправу о Другој тачки дневног реда.

Сви сте добили у току претходне недеље два нацрта Пословника а један нацрт Пословника је усаглашен и предлог који су предложили чланови Комисије изабрани на предлог скупштинске већине. Ако немате ништа против, говорићу увек о нацрту Скупштинске већине или ћу некако скратити пошто ћу доста говорити о томе и ви и ја, и други нацрт који сам предложио ја, као члан изабран на предлог удружења грађана који је у међувремену усаглашаван и са другим члановима који нису изабрани на предлог скупштинске већине. Мој лични утисак ако могу да поделим на почетку да су ова два нацрта у великој мери усаглашени и има наравно разлика и неких мањих који се тичу конкретно неких формулација чланова и има неколико ствари о којима ће бити потребно да дискутујемо. Мој предлог је да данас радимо на такав начин да прођемо кроз оба нацрта Пословника, по главама од почетка до краја. Ја ћу се у томе руководити тиме да сте прочитали један и други и да нема потребе да читам детаљно све чланове и то би нам одузело превише времена, али ћу покушати да сумирам основне разлике.

Онда бих вас позвао оне који су предложили, пре свега чланове који се нису нашли у другом нацрту Пословника, образложе уколико желе шта је дух и шта је суштина тог нацрта, и да онда чујемо ставове друге стране. Мислим да би то било корисно и требало би данас да немамо очекивања да ћемо данас доносити односно да ћемо гласати о Пословнику, мислим да је данас време да разменимо мишљење и да чујемо како различити чланови Комисије размишљају о Пословнику, и онда бих предложио да се покуша након данашњег дана да се направи нацрт Пословника који би обухватио оба ова нацрта, дакле јединствени предлог око којег можемо ове недеље да опет путем имејла да комуницирамо да покушамо да га усагласимо и да се у току ове недеље можда у петак поново састанемо како бисмо пробали да одлучујемо о Пословнику. То је мој предлог, уколико имате друге предлоге како да данас радимо, молим вас да кажете, али мислим да ће ово бити најефикаснији начин.

Још неколико ствари пре него што почнемо, захваљујем се секретарки Скупштине што је припремила неколико докумената, као што знате, потребно је да Комисија усвоји изјаву о поверљивости података, и то није на дневном реду, али би свакако требало да усвојимо и предлажем да се после данашњег састанка путем имејла

упознате са стим нацртом изјаве а уколико имате неке примедбе и предлог, можете то да пошаљете путем имејла, а други предлог је да се Агенцији за спречавање корупције упути допис, у којем бисмо као Комисија тражили мишљење о томе да ли су заменици ичланови Комисије, јавни функционери у смислу одредби Закона о спречавању корупције и мислим да би то било добро да добијемо, мишљење Агенције о томе, тако да ћете то такође добити као предлог. Уколико имате неке сугестије, слободно кажите, онда ћемо приступити слању.

Поздрављам господина Јована Кнежевића који је овде, добили смо допис од Министарства државне управе и локалне самоуправе, да ћете ви бити контакт особа која ће присуствовати седницама и добро дошли. Били сте и на прошлом састанку, али драго ми је што сте ту.

Ако нема никаквих других предлога, предлажем да почнемо са радом на 2. Тачки дневног реда. Пре него што почнемо имам само једну малу информацију, предлог који сам послао у среду је у мањој мери модификован, дакле трајало је додатно усаглашавање и добили смо неке предлоге које смо покушали све да сумирамо у том предлогу, а на жалост, нисмо стигли да вам пошаљемо тај нови абдејтован предлог на време и жао ми је због тога, да шаљемо у недељу увече не би било коректно, тако да када се буде реферисао на неке додатне информације које нису овде на папиру, ја ћу прочитати од речи до речи, наравно боље је да имате све на папиру и тако да свакако ћете када будемо урадили ту интегрисану верзију добити све те чланове на папиру и ставове и моћи ћете темељно да се упознате са тим предлозима.

Онда најбоље да кренемо од уводних одредби пословника. Као што сам рекао, покушаћу да потенцирам само главне разлике.

У 1. Члану уводних одредби постоји предлог да се наведе циљ постојања Комисије као и основна начела Комисије.

Позвао бих можда чланове који су предложили то, а ја ћу прочитати уколико желе да се то обраложи, све остало је исто као и у другом нацрту. Став 2. Члана 1. би гласио циљ комисије је да јединствени бирачки списак одговара фактичком стању у целости бирача, уклањању несагласности и незаконитости, у складу са односом закона и Уставом Републике Србије, као препорукама ОДИХР и резолуција европског парлааментa која се тиче Републике Србије.

Став 3. Рад комисије заснива се на начелима законитости, транспарентности и једнакости чланова и спреачвања опструкције рада.

Ако желите, можете да прокоментаришете, и ако се неко други јавља за реч, чисто бисмо волели да чујемо ккао вам ово делује и да ли имате неке примедбе и уколико је потребно, могу још једном да прочитам.

АНА ГОЂЕВАЦ: Добар дан свима, ми смо хтели да се унесе и прдложили уношење овог додатка члана 1. Из разлога што сматрамо да је битно да се дефинише циљ и јасно је да смо у ситуацији да бирачки списак је вођен и да има доста нерегуларности и да је незаконит и јасно је да је циљ ове комисије да се доведе у ред, односно да бирачки списак, посебно оно што треба да буде регистар држављана Републике Србије који имају право гласа, стим што ми би хтели да наведемо да постоје разлика између бирачког списка који се закључује за парламентарен и председничке изборе бирачког списка, који се закључује за локалне избора из разлога што у овом тренутку не постоји разлика, што доводи до тога да постоји незаконитост и на локалним изборима. И желимо да се то унесе и да све треба да буде усклађено са Уставом РС, јер бирачки списак који није усклађен са Уставом, може да доведе до кршења оснвоних принципа из Устава, пре свега одлуку грађана и сувереност грађана РС, да одлучују о томе како желе да живе, јер уколико се бирачки списак води на незаконит начин, долази

до крађе суверености од грађана РС. Што се тиче начела, мислим да су јасна и да морамо да радимо ускладу са законом и транспарентно, да смо сви једнаки и да нико не треба да опструише овај битан рад Комисије.

2/1

ГД

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хвала, поштовани председниче.

Ево, пошто смо почели... Прва ствар је норма, односно став који ми нисмо имали прилике да видимо.

Ја мислим да би било најбоље оног тренутка када нам доставите, да то погледамо. У принципу, ревизија и дефиниција негде је одређена законом. Не би се сада изјашњавали у старту, јер нисмо имали прилику да видимо, па ту у некој интеракцији да сагелдамо.

Искрено да вам кажем, нисам успео ни да пропратим цео став.

Не бих се о томе сада изјашњавао него да оставимо за касније.

ПРЕДСЕДНИК: Сасвим у реду за данас.

Онда ћемо када будемо имали то у писаној форми.

Хвала.

Што се тиче следећег члана, члана 2, постоји разлика између два нацрта у томе што се прецизира радно време Комисије.

„Радно време комисије је од 07.30 до 15.30 часова, изузев у случају одржавања седнице Комисије.

Ја бих позвао предлагача да нам разјасни шта би ово конкретно значило за рад чланова Комисије.

Начин на који сам ја ово разумео, када сам прочитао, јесте да то на неки начин ограничава чланове у смислу шта могу да очекују од скупштинске службе и секретара, јер они имају радно време, али оно што мене лично занима јесте да ли би постојао приступ модулима након тог времена, да ли би чланови Комисије уопште имали приступ овој канацеларији, односно овој сали и на који начин би се то у пракси тумачило, тако да је то питање, да бисмо боље разумели како да приступимо овом ставу.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хвала, председниче.

Идеја радног времена је пре него што причамо о радном времену, начин на који ћемо вршити увид, односно приступати бирачком списку је помоћу ових овде лаптопова, односно двофактурске аутентификације, неких сигурних веза.

О томе може можда више господин Кнежевић да нам каже.

У том смислу, пошто ће ово бити просторија где ће се вршити та врста увида мимо седница Комисије, просто смо били мишљења да би у неком смислу требало да се то нормира ограничавање радног времена, али просто члан Комисије је слободан да дође и да врши увид самостално кад год он то пожели, али обзиром да то подразумева и асистенцију, помоћ или како год желите, неки други служби техничких, у првом смислу хтели смо негде да то дефинишемо. Не да ограничимо него да дефинишемо.

Не мора то да буде у радно време које је радно време службе Скупштине. Можемо и неко друго време, али није жеља била ограничавање него чисто дефинисање.

Доћи ћемо можда у ситуацију да дође неко у 11 сати ноћу и шта? Нема ко да укључи светло, нема ко да укључи систем, нема сутра итд.

У том смислу је само било, да некако дефинишемо.

2/2

ГД

Не мора то да буде... Можете ви да кажете и неко друго радно време, али да просто знамо и да су пратеће службе на располагању сваком члану Комисије, независно од тога када је седница Комисије.

Дефинитивно је да сваки члан има право, независно од тога да ли ми сви овде седимо, да обавља своју надлежност.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Моја идеја је само да се... Није ми споран члан сам по себи, само да се у ставу дода радно време стручних служби, ако није проблем, да се не односи на радно време чланова и заменика чланова.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Не морамо сада да интервенишемо. Мислим да је ово предлог који можемо да узмемо у разматрање.

Још једно питање које ће нам можда бити потребно касније од господина Кнежевића јесте да ли ће у будућем раду бити могуће да се подацима кроз модул приступа и ван зграде Скупштине, јер то је сада питање можда које можемо после Пословником и да изменимо уколико су техничке могућности такве, али размишљамо.

Једна од ствари о којој морамо да размишљамо када пишемо Пословник јесте и да антиципирамо саму методологију рада на ревизији бирачког списка и уколико она буде захтевала да се приступа са неких других локација, онда ћемо морати да имамо разговор и о техничким условима, да ли ће то бити могуће, тамо да можемо то да ставимо за касније, али чисто да најавим да ће нам бити потребне додатне информације од вас.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ово је радно време стручне службе.

Ако желите неко друго, дајте онда предлог.

Рецимо, да је то до 17 часова.

Дакле, нема разлике између овога што је написано и да напишемо радно време стручне службе.

Просто, ако желите неко друго, дајте онда предлог.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Немам проблем са временом. Време је како људи раде у службама, да сада не мењамо њихов ритам, само би било добро да се прецизира да се не мењамо њихов ритам, само би било добро да се прецизира да се не односе на нас. Ми ћемо се лако прилагодити њима, али некад се може десити да имамо превише посла, па да морамо остати ми, а они да не морају.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Можемо да пређемо даље, да се не бисмо превише задржавали.

Мислим да су јасни ставови и мишљења у вези овог става.

Следећи је члан 4.

Што се тиче могућности приступа, то можемо да наставимо разговор и касније.

Дакле, ово је само нешто што смо хтели да потенцирамо као наредну тему, па можемо и да разговарамо после краја разговора о Пословнику, када исцрпимо ову тачку дневног реда.

Свакако ће бити питање за доношење Плана рада. Што се тиче члана 4, исти број члана је у оба предлога. Постоји мала разлика између тога да ли се предвиђа службена легитимација, односно легитимација члана. Ја не знам да ли има суштинских разлика између те две ствари.

легитимација“ или „легитимација“?

Дакле, то може да се прилагоди.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Имамо својство службених лица, па онда би требало да имамо службену легитимацију.

Мени то правилније звучи.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ми смо се водили само предлогом. Гледали смо друга законска решења и ово је конкретан предлог који смо преузели, на пример, у Закону о Заштитнику грађана и у њиховој одлуци је овако формулисано, тако да смо у том смислу додали и облик и вођење евиденције, тако да смо на неки начин прецизирали и покушали другим упоредним решењима да прилагодимо члан, тако да смо мислили да је овако целисходније да се нормира.

ПРЕДСЕНДИК: Изволите, Ана.

АНА ГОЋЕВАЦ: Једно врло техничко питање.

Овде се каже – изглед, облик, садржина, утврђује се актом Комисије.

Да ли је тај акт Комисије неопходан? Гомиламо одлуке, а не знам да ли нам је заиста неопходно за службене легитимације или само легитимације.

ПРЕДСЕДНИК: Ово је можда питање за секретара Комисије.

Ово је свакако нешто што се уноси Пословником. Није законска одредба.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ово су заиста техничке ствари. У том смислу смо само размишљали, вођење евиденције, облик итд. Можда му није место у Пословнику.

Иначе, ништа више. Просто, Пословник је неки општији акт у односу на то.

То је било и тиме смо се руководили. Ништа више.

Није спорно ни да се дефинише Пословником.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Пошто ми имамо својство службених лица, према Закону, дужно је да документ које службено лице носи са собом буде верификован.

Ја бих иначе пола ових ствари избацио из Пословника, јер као правник знам да нису предмет пословничке материје, али није споро, јер нама није овде циљ да се ми играмо неке превелике правне формалности, али се морамо држати нечега што је законска обавеза.

Значи, мора постојати одлука која каже како изгледа та легитимација, да сутра ако неко постави питање да ли је то што сте ви мени показали службена легитимација или није, ми морамо да дамо тај одговор. Само због тог разлога, ни због чега.

Ове евиденције су такође по закону обавезне, када су у питању службена лица. Значи, да нисмо службена лица, онда би могли да другачије се односимо.

3/1

ВС

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се неко јавља за реч? Што се тиче члана 5. у оба нацрта постоји мала разлика у томе што се у нацрту чланова скупштинске већине додаје у складу са законом и то је мала разлика и мислим да је сасвим адекватна.

Што се тиче следећег дела, прелазимо на састав и организацију Комисије, у члану 6. Став 4. Предлога ЦРТА и члану 6. ставу 3. односно 5. предлога већине постоји нешто прецизнија формулација у овом предлогу да заменик члана Комисије има иста права и дужности као члан комисије који замењује и у ставу 5. да заменик члана може да присуствује и учествује на раду седнице Комисије којој присуствује, члана кога замењује, али без права на учествовање у одлучивању, што мислим да је прецизнија формулација и да може да се преузме као таква.

Онда можемо да пређемо на члан 7. У оба предлога. Постоји једна разлика, тешко

је да преправим који је ово став, пошто гледам на компјутеру, али то је последњи став у члану 7. Нацрта који је прелдожила скупштинска већина, који каже да се у случају у првој половини мандата комисије, распусти комисија, по формирању нове комисије, први председник долази из редова групације који је имала председника у тренутку распуштања.

Преносим дух овог става, па бих хтео можда да позовем да се то образложи и да чујемо мишљење о овом ставу, то је последњи став члан 7.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ево пластично да објасним, ово није можда ситуација која ће се можда десити на првом краћем мандату, али ето, да кажем овом дужем председавању од године дана, може се десити ситуација да се комисија распусти након три недеље и онда шта ће бити. Тај члан за време председавања тог како да кажем на пример удружења, неће, биће наредни члан, а наша идеја је само ако је краћа од 6 месеци да достављамо, то се може десити свакоме, за време сваког председавања, само да се прецизира.

ПРЕДСЕДНИК: У реду, хвала. Да ли неко жели да прокоментарише овај предлог, а делује као да може да се интегрише.

Можемо да наставимо, може да се дода.

Што се тиче питања у члану 8. Став 7. Предлога који сам ја предложио, само мало, изволите ви.

МАРКО ДИМИЋ: Да, само имамо један додатак овамо у овом предлогу који сте ви председниче, предложили а то је предлог опозиције да се Пословником утврди ротација председавајућег, тај део смо прескочили, чини ми се.

ПРЕДСЕДНИК: Да, сада је ово мало теже пратити због тога што се ротација у предлогу који сам ја предложио се налази у прелазним одредбама, у нацрту и то је једна од суштинских и структурних разлика између два нацрта, тако да праћење сада је мало теже. Ја бих предложио да то оставимо за крај, јер некако пратим један редослед, па ако није проблем да се вратимо на то питање, јер је оно у прелазним одредбама једног нацрта, можемо и да обрнемо, али ево ако није проблем, мени је лакше да пратим, али свакако ћемо доћи и на питање ротације, ако није проблем.

Дакле, што се тиче различитих сценарија престанака мандата, председника у члану 8. Став 7. да ли га имамо, овде је у другом предлогу то члан 20, став 1. а овде се то мало разликују редоследи, али после ће се вратити све на редослед, у питању је да ли председника експлицитно у Пословнику треба да мења заменик тог члана, у својству председника. Предлог у Нацрту који је предложила ЦРТА, јесте да то буде у Пословнику. Дакле, да се предвиде сви сценарији и да у Пословнику стоји да у случају одсуства председника може да га мења заменик.

Мислим да би то олакшало, требало би да буде у Пословнику како би олакшало функционисање комисије, ако нема нико ништа против.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се нас тиче, хтели смо само да нам појасните онако како закон каже и како мислимо да је исправније, да заменик председника замењује председника само на седници Комисије. Пошто Комисију представља председник, у том представљању би можда било логичније да га представља онај други који је или у неким, а што се тиче саме замене на самој седници да га замењује, да га у случају одсутности замењује лице, односно његов заменик. То је негде наш предлог и тако би било у складу са законом и то би евентуално нама била спорна....

АНА ГОЂЕВАЦ: Мени је то решење мало нелогично из разлога што из следеће групације није изабран за председника. Он ће тек да буде председник оног тренутка када се изабере, а то ће да буде после истека рока, односно времена који је утврђен законом, а идеја је била да се групације именују као три групације које ће именовати председника, па је логично из исте групације заменик замењује председника када овај није у могућности да приступи као што члана замењује његов заменик,, тако да бих у том смислу ја подржала предлог ЦРТА, да председника замењује његов заменик, а

не нека друга групација.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ми смо размишљали о томе, али ево практично питање је , како ће се тај човек, пошто он ће имати овлашћења да потписује акте комисије и како се онда он потписује на тим актима, као заменик члана који обавља функцију тренутно председника Комисије.

АНА ГОЂЕВАЦ: Извините, како би се потписивао овај? Ми смо изабрали да се ротирају председници на три месеца.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ми смо на првој седници изабрали већ три председника, само нисмо још утврдили редослед.

АНА ГОЂЕВАЦ: Не слажем се, искрено изабрали смо оног председника који је на прва три месеца и тај је изабран ће се потписивати као заменик председника и то можемо да дефинишемо у Пословнику и заправо зато га и пишемо.

ПРЕДСЕДНИК: Видим да постоји неслагања око тога, опет чињеница да ако узмете да јесу изабрана три председника за овај период, од девет месеци, то неће бити случај у наредном периоду, бираће се председник на годину дана и нећемо имати изабраног наредног председника када истекне овај период од 9 месеци, макар је таква моја аргументација.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Не, ми смо изабрали три, можда се не разумемо, три председника, можда читамо, како ми гледамо, та три председника ће се смењивати на три месеца, након тог рока, онај први преузима на годину дана, онај други на другој години, онај трећи на трећој.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Тако закон прописује.

4/1 ГД

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Тако закон прописује.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли неко други жели да прокоментарише, пошто ово је можда нешто где нисмо имали исто виђење.

Моја интерпретација је да ће се, слободно ме исправите, након истека од девет месеци бирати председници Комисије који могу да буду други од ових који су сада изабрани, али ако неко жели да се јави за реч, изволите.

Реч има Емилија.

Изволите.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Добар дан.

Ја сам Емилија Орестијевић, из ЦЕСИД-а.

Само да подржим председника у овом ставу.

Ми смо као групација испред цивилног друштва разумели да ће се након девет месеци изабрати нова три председника за период од наредне три године, који ће се ротирати, али само да подржим тај став.

ПРЕДСЕДНИК: За почетак да констатујем да овде немамо исто виђење. Можемо да наставимо да разговарамо о овоме.

Реч има Ана Гођевац.

Изволите.

4/2 ГД

АНА ГОЂЕВАЦ: Имамо члан 22п Закона – у случају одсутности или спречености председника Комисије да председава седницом Комисије, седници председава

заменик члана Комисије, који именован на предлог истог овлашћеног предлагача, као и председник Комисије.

Из тога, аналогијом, можемо да извучемо да заменик потписује оно што је неопхоно када председник није у могућности.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да покушамо што се тиче председника.

Значи, члан 22м – Комисија на првој седници бира три члана Комисије, од којих је један именован итд... од стране посланичких група који су део парламентарне већине, опозиционих и један именован на предлог удружења, који ће се на годину дана смењивати. Значи, ти који су изабрани ће се смењивати на функцији председника Комисије.

Онда у прелазним одредбама се каже: три члана првог састава, који су на Првој седници Комисије изабрани да буду изабрани председници Комисије до истека рока из члана 8. смењиваће се на функцији председника на три месеца.

Значи, и један и други рок су одређени за три човека који су изабрани.

Јасно је да су то људи који су изабрани и на годину дана и на три месеца.

ПРЕДСЕДНИК: Још једна ствар у вези овог члана 8. Дакле, уколико из закона следи ова логика да су они који су изабрани прошле недеље, да би они требало и након истека девет месеци да се ротирају на место члана, онда имамо ту једну предвидивост за коју сам малочас рекао да је нема, али јасно је ко ће бити следећи председници.

У сваком случају, мислим да је овај предлог... Ево, прочитаћу сада шта је био предлог у нацрту ЦРТА-е, који опет, извињавам се, није достављен на време.

„У случају привремене спречености или одсутности и председника Комисије и лица који је у састав Комисије именован у својству његовог заменика као члана Комисије, седницом Комисије председава члан Комисије именован из исте групације на чији је предлог изабран председник Комисије.“

Дакле, оно што је био дуг овог става и оно што је логика јесте да се председавање задржава унутар групације.

Ово је други предлог, да се председавање, уколико ни члан ни заменик нису ту, прелази на председника који је наредни у ротацији.

То су два начина на који ово може да се реши. Мислим да и један и други имају предности, али дефинитивно остаје потребно да се то разреши.

Дакле, имамо овде један предлог и имамо други предлог.

Један је предлог да председавање прелази на следећу групацију, а други предлог је да се унутар групације договори ко ће обављати ту функцију у случају привремене спречености или одсутности.

Дакле, ово није трајно.

У том смислу, да ли желите можда да прокоментаришете ова два предлог. Дакле, један предлог је да иде на следећу групацију, а други предлог је да остане у истој групацији.

Изволите, Ана.

АНА ГОЋЕВАЦ: Опет ја. У ствари само понављам овај аргумент који сам дала. Мислим да је у закону врло јасно наведено да заменик члана преузима председавање када председник није у могућности да присуствује седници.

ПРЕДСЕДНИК: Ово питање јесте заправо када ни члан, ни заменик члана који је изабран нису у могућности да буду на седници, шта се онда дешава.

4/3

ГД

Дакле, једно решење је да преузима председавање онај који је изабран из следеће групације, а други предлог је да остане унутар групације.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Мислим да се не разумемо у једној ствари. Шта је то председасвање? Да ли је председавање вођење седнице или представљање Комисије?

Ако вучемо аналогију са неким другим стварима, другим колективним органима или би тако требало, када бирамо председника, ово је сада јединствен случај да имамо три човека, бирамо га и на основу неких личних својстава.

Значи, можда смо ми изабрали предсендика једно лице, али нисмо по аутоматизму изабрали заменика. Можда заменик није у том капацитету да врши ту функцију као што је председник. То је ипак на име, без обзира ко га предлаже.

Кажем, председавање седницом, у реду. Представљање Комисије ипак има ту неких других ствари касније када будемо имали давање изјава, потписивање аката итд. Али нека остане на овоме, па ћемо да видимо. Није толико ни спорно.

ПРЕДСЕДНИК: Добро.

Опет да подсетим да смо данас ту да разменимо мишљења и да видимо на који начин се разумеју и закон и предлози.

Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: У некој мери разумем то што је Срђан предложио. Мислим да то свакако има неког смисла. Међутим, овде је јасно речено да у Закону да мења заменик члана који је именован.

У суштини, ми можемо да применимо аналогију. Не видим којом методом тумачења ми можемо да изведемо неки други закључак?

Учили смо их на праву. Једноставно, аналогија је један од првих принципа и метода која се користи приликом попуњавања празних празнина. Ово је класична правна празнина.

По мом мишљењу, ту се слажем са Аном, може да се попуни само аналогијом, што значи да би заменик...

Контрааргумент овом вашем је да је свака групација требало да бира два адекватно квалитетна лица и за члана и за заменика, јер просто функција им је да се узајамно мењају и допуњују, тако да мислим да нема баш много оправдања да је један екстра квалитетан, а други недовољно.

ПРЕДСЕДНИК: Мени се чини да је то питање раздвајања. Дакле, шта је то што може да ради, да ли председава седницом или представља Комисију, то треба размотрити, да се раздвоје те улоге у самом Пословнику.

Имамо још једну разлику која се сада наслања на ово питање које смо већ покренули. У члану 10. шта обавља председник Комисије, односно то је члан 9. у нацрту ЦРГА-е.

Постоји једна додатна ствар која је уследила након усаглашавања у првом ставу. Ја ћу прочитати сада.

„Председник Комисије представља Комисију у службеној комуникацији са државним органима и другим органима и правним лицима“, уместо – председник Комисије представља Комисију.

Замолио бих се предлагача да образложи.

Мислим да је постојала потреба да се у Пословнику дефинише јасније на који начин председник представља Комисију.

Отворио бих сада расправу око тога.

пред другим органима, када је неопходно да Комисија достави захтев за разну документацију и слично, али да не може да представља Комисију у јавности у смислу заједничког става Комисије, из разлога што се овде налазе различите групације, са различитим ставовима и да у том смислу треба да се тачно дефинише шта значи представљање комисије.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми се потпуно слажемо са овим како је дефинисано и да се дода и само бих се надовезао, колегинице Ана на оно претходно то му даје квалитет више у односу на председавање седница и обавезу више и зато треба размислити када будемо причали, не морамо сада да отварамо уназад ону причу, председник је неко ко не води само седнице, него има неке друге обавезе и у том смислу размислите на ову тему, а ово нам је потпуно прихватљив став.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам. У нацрту који је усаглашен, који је изабрала скупштинска већина, постоји члан 11. који не постоји у предлогу који сам ја послао прошле недеље и он се тиче разрађивања овлашћења, односно улоге секретара и заменика секретара и ја могу да кажем да је ово био наш превид што се ми нисмо заправо покушали да унесемо ово, јер не видим ништа проблематично у овом члану 11, али ако неко жели да прокоментарише сада је прилика. Не видим да има потребе да се даље разјашњава.

Ако наставимо даље, члан 12, сада су ово ставови 3,4 и 5. У нацрту већине о ангажовању стручних лица, у нацрту ЦРГА, то је члан 10. Ставови 3, 4 и 5. Постоји различити начин на који се уређује процедура ангажовања стручног лица.

У последњем ставу каже се – у нацрту већине у ангажовању стручног лица у складу са ставом 4. Овог члана, председник комисије обавештава комисију на првој наредној седници. Решење из ЦРГА-ног нацрта јесте да је председник Комисије дужан да у току седнице Комисије на којој је изнет предлог за ангажовање стручног лица или најкасније на првој наредној седници стави овај предлог на гласање. Дакле, ако могу само да опишем разлику. Разлика је у томе да се ово може ставити на дневни ред и може се бавити тиме док траје седница да не мора да се чека наредна седница.

Отварам расправу, мислим да је мала разлика, али мислим да ће бити ефикаснији рад уколико се уважи могућност да се ангажовање стручног лица дешава на текућој седници.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја само логистички мислим, пошто постоје услови за стручна лица, ако ви изнесете тренутно предлог, ја бих да се ангажује то и то лице и треба да се провере да ли то лице испуњава законске услове да би било именовано. То ће радити стручна служба, а шта би то значило? Да ми онда правимо паузу да стручна служба провери документацију тог лица и да онда настављамо и мислим да би било оперативније на наредној седници, само да би се проверила испуњеност услова и мислим да је то логичније.

ПРЕДСЕДНИК: Уводимо мали преседан, заменик се јавља за реч...

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Постоје ситуације када ће можда бити потреба да се о неким другим питањима расправља везано за ангажовања тих лица, не само о њиховим условима које морају да испуњавају, и мислимо да нема ништа лошег у томе да се расправља прво о томе, па да се онда провери да ли постоје услови. Одлука, може да се доноси накнадно.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Чисто технички, уколико би се на самој седници изнео тај предлог а усвојили смо предлог дневног реда, како бисмо се изјаснили на самој седници, уколико је предлог дневног реда утврђен.

5/2

ВС

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Што се тиче дневног реда, може да се достави допуна на самој седници и мислим да смо сви то предвидели у пословницима, можда да се направи пауза да се утврде законски услови, пошто не верујем да је потребна нека компликована

процедура да би се дошло до тога да ли неко испуњава законске услове или не.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Не бих ја даље исцрпљивао техничко питање, али у том случају овај рок који је предвиђен у ова два предлога акта, требали да скратимо са шест сати до самог почетка седнице или у току седнице, што би значило на неки начин хитан поступак и немам ништа против тога, али чисто да кажем. Хвала.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Само једна ставка, не знам да ли је то била можда тема, али постоји разлика између ова два предлога, а то је да је на предлог већине дефинисано да сваки члан може да ангажује једно лице, а ви, односно ми, како год је предложено, најмање једно стручно лице по члану и морамо да одлучимо да ли се ограничавамо на ангажовање једног члана Комисије, или је могуће да сваки члан предложи ангажовање више лица. Само ту разлику да направимо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно, ја сам превидео ту разлику.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Идеја је била да лица која ангажује Комисија да ту не ограничавамо број лица, просто, то би били људи који су упућенији или неки експерти који се тичу неких области, а лица која ми колоквијално називамо консултанти, то су консултанти сваког члана, односно на два члана, да имају право на једног члана и мислим да је то примерено у односу на неке пропорције које имају и посланичке групе да имају по пар људи, који им помажу у раду и тако даље. Негде смо били мишљења и да се о томе не одлучује, него да се констатује на седници Комисије, да сваки члан има право на свог консултанта, наравно под неким условима, а притом ограничење није овде из неких разлог којих, него да не би дошло до злоупотреба и мислим да је ово примерен број да свако има по једног члана, да се не би ширила прича ето како ангажујемо не знам колико лица поред себе и да то пређе у неке друге, што никоме од нас не иде. То је идаја и Комисија ће одлучивати о лицима. Две категорије лица су ту, оне које су за потребе Комисије и за потребе члана Комисије, то је то.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Јел може само једно питање, да ли би било боље да ми овим Пословником решимо њихов статус, начелно бар, у смислу како би се они ангажовали по ком основу, дал би имали право на неку накнаду, јер то остаје питање мало ван свега овог.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Предлог би био, наравно да имају накнаду, они имају накнаду, само секунд, члан 22, није ни битно – стручна лица које ангажује комисија имају право на новчану накнаду, коју утврђује Одбор, ми би се договорили да кажем, предложили, сугерисали, али ја ћу вам рећи негде шта је идеја, ако члан Комисије има једну и по просечну надокнаду, да би тај консултант имао једну и мислим да је то сасвим довољно и да би евентуално та лица која би ангажовала Комисија, имала исту накнаду, или ако мислите да треба нешто вишу, али водимо се неком логиком и како то ради РИК, па тамо где сам секретар, највећу накнаду има члан РИК, а сва лица ангажована имају у односу на ту накнаду нижу, па би ови консултанти на пример, ако ви кажете нешто другачије, имали једну, нека стручна лица ови људи околу који обављају послове имали би, секретар и заменик секретар, пошто су ту, имали би свакако један, два, али то је нека накнада коју би утврдио Административни одбор, а ова друга лица 0,2 до 1, итд. То би био однос накнада.

Ако имате другачије предлоге реците слободно, али свакако би радили уз накнаду, само је статус овде, у том ограничавању броја, да не могу ја као члан да ангажујем 10 лица која ће да буду консултанти у односу на неког другог и мислим да то

5/3

ВС

није добро, мислим да је добро да имамо по једног за члана и заменика и то је право свачије, мислили смо да идемо без одлучивања само да констатујемо на седници, а овим лицима које ангажује комисија, би се одлучивало и онда нека буде, ајде нека буде све да одлучује Комисија и то је то.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Апсолтуно предлог на месту свакако.

Што се периода ангажовања тиче, то би свакако конкретном одлуком утврђивали.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: То је на мандат. Може да мења.

ПРЕДСЕДНИК: То је исто било моје питање.

Здравко се такође јавио, али моје питање је било слично, односно да ли се везује за мандат члана Комисије или може то стручно лице да се замени у складу са потребама у оквиру плана рада? Дакле, уколико нам је потребно једно стручно лице за три месеца, неће бити потребно за наредна три месеца.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хајде да се договоримо што се тиче ових лица које ангажује Комисије, да када их будемо ангажовали, да их ангажујемо или по... све зависи од намене за коју су ангажовани или по активностима итд. Ту би стварно требало размислити о неком року или како год, а ови, да их колоквијално назовем консултанти, би били на мандат члана, односно заменика члана и њихова је ствар. Може да их и промени, може да буде месец дана, да им не одговара... Дакле, логика као код посланичких група.

Ето, то би отприлике било то.

ПРЕДСЕДНИК: Здравко, изволи.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: Ја сам Здравко Јанковић, заменик члана, Зелено-леви фронт.

Везано за специфична ангажовања људи које би Комисија ангажовала, а то би требало да буду неки експерти споља, где једна просечна плата у Србији неће бити довољна, па је у том смислу питање да ли можемо да размотримо такав некакав модалитет где уважавамо њихову експертизу, да су то посебни људи који се баве, не знам, експерти за data science и остале секјурити протоколе и остале ствари везано за сервере, а који најпросто више вреде на тржишту.

То је оно што је питање.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Ја разумем логику тржишту, али овде претпостављамо да ће се ти експерти такође руководити неким јавним интересеом, надам се, и желети да допринесу испуњавању циља ове Комисије, па да се можда осврнемо и на то.

У сваком случају, хвала.

Тема за размишљање.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ово што Здравко помиње, то нису суштински експерти. То би били људи који би можда биле фирме, агенције које би се ангажовале и плаћале из неких других средстава, не са личним примањима.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Пише – лица, стручна лица.

Значи, свакако ми... Без обзира да ли долази из удружења, организације итд, то је стручно лице. Ми ангажујемо лице.

Сада, да ли је логично... Ми можемо за њих, предлог, како се договоримо, да кажемо – у износу накнаде коју прима члан Комисије, али ја мислим да преко тога...

да неко прима више од једне и по, без обзира какав посао да ради... Како се договоримо, односно како донесемо одлуку. Одлуку доноси Административни одбор како се овде договоримо. Ја ћу негде да сугеришем на тај начин, али размислите на ту тему.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Разменили смо мишљење око овога ако се нико други не јавља.

Има још једна разлика, док смо још увек у саставу и организацији Комисије, а то је у члану 13. став 1. нацрта већине, тачка б). Има више ствари које су обухваћене тиме шта Комисија доноси.

Ја мислим да је бољи предлог, односно додаје се да обезбеђује форму на својој веб презентацији путем које грађани могу да подносе своје примедбе Комисије, утврђује образац и изјаву о поверљивости података из члана 22ж закона и у овом извештају о ревизији посебан извештај као извештај о поступању надлежном органу и организацији по препоруци Комисије, извештај о ревизији или посебних извештаја.

Дакле, ово је детаљније уређено и исто мислим да нема никаквих проблема да се то дода и допуни.

Ако нема нико ништа против, прешли бисмо на 3. Главу, односно НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ.

То је члан 14. у нацрту већине, став 1, а члан 12. у нацрту осталих.

Додата је мало другачија формулација.

Опет, извињавам се што није достављена на време.

Дакле, ради се о првом ставу – Комисија ради на седницама Комисије када доноси одлуке у складу са овлашћењима прописаним законом.

Предлог је да се дода: „и разматра питања од значаја за вршење својих овлашћења, у складу са законом.“ Дакле, да се то прошири како би било мало свеобухватније.

Даскле – Комисија ради на седницама када доноси одлуке и разматра питања од значаја за вршење својих овлашћења, у складу са законом.

Мислим да је то члан 14. у вашем предлогу.

Разлика је што се после „када доноси одлуке“ додаје „и разматра питања од значаја за вршење својих овлашћења, у складу са законом.“

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Нама је ок.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да је мала разлика, али је мало свеобухватнија и инклузивнија.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја се извињавам, једино само да се не понови два пута – овлашћење.

ПРЕДСЕДНИК: Биће другачије формулисано у интегрисаном нацрту.

Хвала.

У члану 15. нацрта предлога већине у ставу 1. стоји: „На основу усвојеног плана рада Комисије и акта којим се уређује поступак ревизије бирачког списка, сваки члан Комисије је овлашћен да“, што је мало шире него у предлогу осталих и мислим да је сасвим на месту да буде усвојено.

Сада прелазимо на активности из става 1, где ја мислим да има више разлика, па мислим да ћемо се мало и задржати овде.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да ли ја могу, пошто смо ми додали ове ставове, да вам кажем шта је интенција била, да не идемо став по став.

Хтели смо прото дса ове неке активности које предузима Комисија, да их доведемо у везу са самом Комисијом, односно предсеником Комисије, па смо активности које можда могу бити, не могу да кажем проблематичне, него просто које ћемо сигурно предузимати као прве, просто да се зна пут и начин како то један члан

6/3 ГД

обавља. На пример, када планира посету, да о томе обавести председника Комисије, да би председник Комисије обавестио надлежан орган. Негде нам је логика била као рецимо када ревизор долази, просто, не можемо очекивати, или други држани органи, а поготово рецимо када су то у питању локалне самоуправе. Можда ће обим тога да буде другачији у односу на наше виђење у односу на оно шта они имају, да би имали довољно времена

да спреме документацију итд.

Овде су те норме убачене у том смислу.

Такође, пошто ћемо свакако о томе да расправљамо, о тим неким активностима које се буду вршиле што на терену, што како је већ прописано, ми ћемо их расправљати овде на Комисије и негде мислимо да је фер да у свакој тој активности учествују сви заинтересовани, односно више чланова Комисије. То не значи да један члан Комисије не може да оде сам, али да о томе обавести председника, односно друге чланове и онда, у зависности од процене других чланова да ли сматрају за потребно да иду и они.

Просто, чућемо више верзија. И треба да чујемо више верзија једне исте приче овде на Комисији да би донели одлуку, а гледали смо да то свакако не буде нормирано на неки начин да било ограничавајуће. Зато и постоје одредбе о чему одлучује Комисија о нечему.

Ја вам кажем из периода када се писао закон. Значи, овде нема препрека у смислу гласања и нема препрека у томе да ли ћемо ићи негде, а да би то било одређено на прави начин, онако свеобухватно и да би могли приликом излагања неког проблема који ће бити уочен на терену, чули више мишљења. Ето због тога.

Дакле, да не бих ишао став по став, то је негде идеја била, како смо ми видели пут и начин, како се неке активности које су предвиђене за члана не преносе, али се каналишу и којим путем се спроводе.

Хвала.

7/1

ВС

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Ако могу и ја да прокоментаришем ових неколико решења. Дакле, у нацрту који сам ја послао, стоји да би требало да се придружи највише по један члан из сваке групације и мислим да је и то решење задовољавајуће у смислу да осигурава тај плуразлизам и да преноси тај паритет који постоји у самој комисији, односно да по један члан из сваке групације може да иде у те посете, а да избегнемо могућност, мислим да је она мала, постоји, да у овим активностима учествује 10 чланова Комисије, и то је био једини разлог због чега смо ми желели да буде по један из сваке групације.

То је оно чиме смо се руководили, друго питање је улога председника у комуникацији са другим органима. У нацрту већине стоји да је председник заправо посредник између чланова који желе да обављају неке активности, да се они обраћају председнику да постоји рок за то, три дана, да онда председник упућује допис. У решењу, у нацрту који смо ми послали дакле, та комуникација је директнија, обавезе члана јесте да обавести председника јер би сви чланови Комисије требали да буду информисани о свим активностима, али нема никаквог чекања на председника да упућује допис надлежним органима.

То су два различита решења која мислим да би требало да продискутујемо и даље разлике у овоме, али мислим да се фокусирамо на ове најважније, али још једно решење које би можда, о коме би могли да размислимо јесте да ли би секретаријат, секретар могао да шаље те дописе надлежним органима институцијама где ће чланови ићи у посету, а ја сада претпостављам, да ће одговор бити да председник мора да потпише те дописе, али у принципу председник не би требало да одлучује о томе, односно не би требало да постоји улога у омогућавању, већ би требало да буде само формализована, уколико треба да се шаље допис, председник ће послати тај допис, али да разумемо шта ће бити улога председника у извршавању активности, јер може да буде ограничавајућа за чланове.

Ако би остали хтели да се осврну на предлоге, па ако има даље предлога или

коментара.

ОГЊЕН РАШУО: Закон јасно помиње право чланова и мислим да не би требало та права ограничавати Пословником, тако да овај члан да у року од три дана пре обавести секретаријат, секретаријат пошаље и обавести остале чланове, па ако неко жели да се придружи, да се придружи и то ми је сасвим у реду.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Закон јасно пише – овлашћења Комисије, ако ћемо да читамо закон и није спорно да Комисија, да не би улазили, како то један члан може да иницира кампању. Значи, ја и ви можемо да иницирамо две различите кампање. Мислим да би то требало Комисија да изнесе, како да буде замишљена кампања, ја сам узео кампању као најбенигнију ствар за едукацију бирача. Треба комисија да има, да одлучи о томе, наравно да треба члан Комисије, барем ми то тако видимо, да иницира, да изнесе, али иницира радњу по члану овлашћењу комисије, не члана. Е сад није ни то толико спорно, стварно није ништа, није интенција била у ограничавању, чисто није предвиђен јасан поступак како ми комуницирамо са другим државним органима, а није ни интенција била да то буде председник има дискреционо право одлучивања, итд.

Просто ми, ни у једном поступку који се воде, ревизије, испитивања, увек постоји најава неком органу и ми морамо да обавестимо неки орган да ће чланови Комисије доћи и о томе мора неко да обавести. Ако то буде члан, да он сам, прво зато пише тамо у оном члану – представља Комисију председник, зато му и јесте, он се потписује испред Комисије, и то није спорно да буде и секретар, али неко мора испред Комисије да се обрати неком органу. У том смислу је само председник, не у смислу да било шта одлучује, можда није ни најсрећније, само да преформулишемо ту инцијативу члана преко председника, секретара, доставимо до органа који ће бити предмет ревизије или било каквог поступка тамо.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само једну ствар да додам, мислим да је то само и овај предлог који смо ми изнели у складу са оним што смо се ми усагласили, јер подсетићу вас, ви сте колегинице Ана рекли да у члану 9. ЦРТА предлога, односно члана 10. Нашег предлога додамо речи – у службеној комуникацији, а то је управо ово разрађено, та одредба у овом члану, тако да је најприкладније да то председник врши и то се негде поклапа са одредбом члана 9. односно 10. Не одлучује ништа.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ми ћемо усвојити план рада и методологију рада и на основу тога чланови могу да имају апсолутну слободу да у оквирима које смо сами као комисија одредили, раде. Из тог разлога придружујем се овим што је рекао колега Огњен, наше виђење је да ако секретаријат или председник требају ту да се појаве да је њихова улога само у обавештавању других чланова и у организовању тог састанка, али то не сме да буде препрека да се та радња изврши, уколико дође до опструкције од стране председника, па у том смислу је боље да секретар, као што је предложио председник Комисије, да секретар формално изврши радњу обавештавања, а не да постоји нека могућност опструкције рада.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се нас тиче, небитно је, ако видите у томе могућност одлучивања, у реду нека буде секретар, али ово је чисто била намера да формализујемо неки поступак, него просто да знамо како радимо, ништа више, може и секретар.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: У прилог овоме што су колеге разговарале, ја бих само додао на неки начин да се институционализује та комуникација између овог државног органа и других државних органа. Слажем се са свим изнетим, само бих додао још то.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Ја сам Зоран Милитаров, заменик члана. Видите, има ово други аспект, ја вама сада говорим, јер сам годинама био у РИК, имате ситуацију када вас као члана РИК неће да прими општина, имате и ту ситуацију. Дакле, овај део о коме ми причамо да неко најави, он има и тај аспект. Многе ствари, моје лично мишљење, не треба сада гледати овај пословник финално, јер када дође методологија, када дође план активности, ми ћемо лако рећи, ово нам је радна група која тестира статистичке податке и гледа ажурност оспособљености органа и логично је, да онда неће ићи читава та

процедура, али кажем вам, ја сам за то да ствари дефинишемо крајње реално, да будемо искрени, нас негде неће дочекати као представнике, вас неће хтети негде, е да ви не би сутра дошли у ситуацију да злоупотребом самог себе, свог оглашења не прими члана ове комисије, почнемо да правимо политичке скандале, и то нам не треба. Потпуно се слажем, да могу да буду и секретар, али мора члан да има заштиту за себе, Комисије и то је кључна идеја. Све остале формулације, ја кажем као много што шта у овом пословнику, још ћемо ми мењати, јер немамо ми довољно упоредног искуства да би могли све да дефинишемо.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Само у вези ове формулације која говори о обавештавању председника, даље надлежном органу, и у предлогу који је достављен, фактички стоји да председник мора да поступи према обавештењу које је добио од члана комисије, он нема дискреционо овлашћење да одлучује о томе да ли ће упутити допис. Члан комисије је дужан да у року од три дана обавести председника о планираној посети и председник је у том року дужан да обавести орган и да се посета организује како је онај члан захтевао ја ту генерално сматрам да кроз Пословник, председник без обзира из које групације дошао, треба оставити што мање дискреционих овлашћења и да његово поступање регулисати пословником и оно што би могло бити дискрециона овлашћења ставити у надлежност функције.

8/1

ГД

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да ли се још неко јавља за реч у вези ове теме?

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Можда само једна мала допуна која би отклонила сваку сумњу и неповерење које, чини ми се, још увек овде постоји, а то је да се стави да председник или секретар, ко год то буде био, без одлагања по пријему обавештења... Реално гледано, приликом контроле заиста треба доста времена и припреме и свакако ово јесте добро решење.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Мислим да овај рок од три дана делује оптимално за обавештавање органа.

Још једна разлика коју бих хтео да споменем. Такође није велика, али чисто дас буде нотирана.

У ЦРГА-ином предлогу – обавеза члана Комисије да сачини службену белешку и да је упутити и да је члан дужан да о предмету и садржини сачини службену белешку, да она треба да садржи податке о месецу, датуму и времену предузимања службене радње.

Једноставно, уређен је начин на који се та службена белешка онда упућује Комисији. Мислим да би то било добро да се унесе, осим ако немате неке замерке на ово.

Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Немамо.

Рекли смо да члан Комисије писменим путем обавештава Комисију о резултатима спроведене активности.

Не би било лоше да поднесемо извештај, а не само белешку. Дакле, да износимо овде на Комисији.

Ми смо и ишли у том правцу да то не остане... Дакле, да ли у смислу белешке или да треба овде да извештавамо Комисију да постоји обавеза извештавања Комисије, па размислите о томе када будемо усаглашавали даље.

ПРЕДСЕДНИК: Да, једна разлика је прво како ћемо то да зовемо, да ли је то извештај, белешка, обавештење или како год ви предлагете да се то зове, а друго питање је дас ли она треба ближе да се регулише као што је то у овом предлогу или може да

остане за Пословник као што је нацрту већине у овом једном ставу.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Смисао белешке јесте управо то. Када се ради на седници, постоји записник у који се уноси садржина, ток и све остало.

Када се радње предузимају на терену, суштински би морало да има неки свој пандам, а то би била онда службена белешка.

Да ли би на основу те белешке могао да стави неки други извештај, о том потом, али белешка је нешто што би требало да се сачини на лицу места као нека врста интерног, индивидуалног записника о предузетој радњи, јер суштински ми ту предузимамо службене радње, утврђује се неке чињенице, рад и било шта. То све мора да се констатује.

То је само због тога.

Службена белешка је неки пандан записнику.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Ја се извињавам, али ево практично. Ја сам за то да само у Пословнику отворимо простор, а кроз методологију ћемо ми морати да имамо негде где ће бити – извештај, белешка коју мора потписати контролисани субјетки итд. То не можемо да убацујемо у Пословник. То би било превише.

Да ли ће се звати белешка, извештај, није то толико битно. Све то има исте елементе. Важни су ови елементи који су побројани и то је то.

Мислим да методологија треба баш конкретно, јер ћемо имати те ситуације, верујте ви мени. Значи, мораћемо да инсистирамо да онај код кога смо извршили одређену врсту надзора, констатује и изјасни се о околностима које смо ми том приликом утврдили.

ПРЕДСЕДНИК: Добро.

Хвала вам.

Можемо ли да пређемо даље? Мислим да смо овде разумели све ставове.

У члану 16. предлога из парламентарне већине, односно члан 14. предлога осталих постоји једна разлика у ставу о томе где се врши увид из става 2.

Дакле, стоји став да увид из става 2. овог члана врши се у службеним просторијама у седишту Комисије.

То је оно што сам већ покренуо ту тему на почетку.

Мислим да не би било лоше да паралелно са овим радом на доношењу Пословника у разговору и са секретаром Скупштине и са представником из Министарства размотримо могућности да ли ће бити могућ приступ овим подацима ван седишта Комисије. Дакле, уз сигуран приступ, уз двофакторску верификацију итд. јер ће у случају да за потребе методологије буде потребно да се приступа са других локација, нас ће Правилник заправо ограничавати.

Као што сам рекао, једна ствар о којој морамо да водимо рачуна јесте да антиципирамо методологију у овом Правилнику.

Јавио се прво господин Кнежевић, па ондас Марко.

ЈОРДАН КНЕЖЕВИЋ: Добар дан свима.

У суштини, мој одговор је можда кратак и можда се неће свидети већини овде, али разлог зашто је овај салон опремљен на овај начин и зашто је конципирано да се одавде врши приступ, ми смо у старту рекли да ми не лицитирамо временом. Дакле, од 00-24 што се нас тиче као Министарства за државну управу и локалну самоуправу. Ове везе су обезбеђени. Ови рачунари су опремљени софтверима који не угрожавају те везе на било који начин и што се нас тиче, ово је једино место које је погодно за тако нешто.

Нама као нама који обезбеђујемо рад комплетног овог сервиса, апсолутно је свеједно да ли ћете то радити у 2 ујутру, у 2 поподне итд. Ту имају проблем стручне службе овде и људи који раде, али што се нас тиче, ми 00-24 обезбеђујемо да ви приступите, радите и бавите се, али оно што је потпуно сигурно, сваки приступ са било

ког другог места, из разлога техничке не безбедности, с једне стране, а Повереник не знам да ли је ту, мислим да нико није присутан, би нам објаснио са друге стране зашто је, јер и приликом писања Упутства и Закона, Повереник нам је изнео врло озбиљне разлоге зашто се сматра да би лични подаци на тај начин били врло угрожени, где би он први реаговао у овом смислу. Ми наравно из своје перспективе, али Повереник из своје и да је ово начин где и ми као МДУЛС и Повереник и сви органи једноставно можемо да се нађемо на заједничком становишту да из ове перспективе комплетно обезбеђених веза, софтвера, хардвера, под одређеним контралама и самог објекта и приступа свему можемо бити сигурни да подаци којима се барата нису угрожени и неће бити злоупотребљени.

Дакле, не кажем ја, далеко од тога, да би то неко желео да злоупотреби, али могућност злоупотребе података лица којима ће се бавити Комисија, а опет понављам, ту су од ЈМБГ-а, дакле Комисија има приступ свему, најосетљивијим могућим подацима становника Републике Србије и ово је једино место где можемо гарантовати свим чиниоцима, како позиције, опозиције, цивилног друштва, да ће са сигурношћу у Комисији сви њени чланови обављати свој посао сасвим сигурно, непристрасно, професионално и то је једино иза чега ми можемо да станемо. Све остало заиста није могућност, али верујем да ће и Повереник објаснити из своје перспективе када дође тренутак за тако нешто, али оно што ја сада могу одмах да вам кажем је још и док се закон писао и све, заиста, није могуће, пре свега због рада Комисије, интегритета Комисије и свега што Комисија обавља и вас који сте укључени у то.

Верујем да сви овде имате искуства и да сте врло свесни шта причам и колико би било скупо чак и размишљати на ту тему. Када кажем скупо, мислим и политички и у сваком другом смислу јер би се губио кредибилитет и да би једноставно људи сматрали да се ти подаци користе за ко зна шта, а знате да једноставно, ви сте први то рекли, ја сам само то чуо од вас, па ћу поновити да овде постоји пољуљано поверење па ви замислите у којој мери би онда поверење било пољуљано када би неки становник било који, да ли је то Сурдулице, Сенте, Лознице, помислио да неко његовим подацима барата из неке дневне собе, неког центра, како год, и уносио их у ко зна шта. Дакле, то су тзв. преписи и коришћења.

Повереник може из своје перспективе још другачије, али ја вам говорим из ове техничке и могућности злоупотребе и што се мене тиче, то је то.

Хвала вам.

9/1

ВС

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јавља за реч?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хвала председниче. Ево колеге су ми сугерисале везано за члан претходни, сада то су овлашћења, чисто да нам појасните, није нам један став јасан у вашем предлогу. Само да нам разјасните. Члан, односно заменик, то је члан 13.

Дакле, 5. став кога Комисија задужи да присуствује службеним радњама које предузимају надлежни органи и организације у складу о томе, дужан је да сачини службену белешку. Сада је то неко друго лице. Да вам кажем како ми гледамо, ми ћемо ићи тамо као чланови комисије, утврдићемо неко стање, наложићемо том органу неке ствари итд, али просто није реално за очекивати да било које, ми можда погрешно видимо, па нам ви само разјасните, да било које лице присуствује треће неким радњама које неки орган спроводи, у смислу корекције, исправка, у МУП, у општинској управи, итд, него ми то видимо да ми треба да тражимо извештај од тог органа да ли је поступљено у складу са нашим налогом, а ово читамо да неко треба да присуствује док они тамо неку радњу спроводе. Можда нисмо добро, видимо треће лице, може да задужи, ја се

извињавам, није треће лице, него члан и заменик члана не треба да присуствује тим радњама. Овде испада да члан и заменик присуствује тим радњама у отклањању неке, у раду тог органа, ја сам погрешно, тако видимо, да ли је то у раду или у оном делу када ми идемо у контролу?

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да интерпретирам ово сада у светлу антиципирања методологије. Постоје случајеви, да чланови присуствују на лицу места ажурирању бирачког списка, уколико желе, пошто део методологије ће бити начин ажурирања, да уколико они седе у некој канцеларији где се то дешава, да ће они присуствовати неким радњама и о тим радњама ће морати да саставе службену белешку. У том смислу видим простор да ово буде корисно за извештавање о процесу, односно поступцима ревизије, али се само односи на члана и заменика члана. Уколико мислите да је потребна другачија формулација, молим вас да предложите, шта би било уместо присуствовања службеним радњама, шта би била алтернативна формулација.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Нисам сигуран само, не могу да говорим у име органа, не знам да ли је МУП предложио, не знам да ли је са становишта њихове процедуре океј, нисам сигуран, ми смо трећа лица, да ли можемо у том смислу да присуствујемо вршења провера, ми можемо да гледамо шта је резултат тога, али ...

ПРЕДСЕДНИК: Конкретније, мислим да је 22ј. Када се ради теренска контрола, њој присуствују чланови односно заменици у сарадњи са МУП, и они ће присуствовати у вршењу неких радњи и они о томе, дакле, члан и заменик, у овом ставу треба да направе службену белешку, дакле унутар теренске контроле, ово се односи на то.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да ли ми сада присуствујемо нешто, наложимо нешто МДУЛС-у, пошто би Јован могао на то одговори и наложимо да се тамо изврше било какве корекције и ми смо читали и можда смо погрешно читали, да ми сада треба као члан, заменик члана, извињавам се, погрешно сам, да присуствујемо њиховим радњама, исправкама, итд.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Идеја је била пре свега да се то односи на ове радње које се предузимају негде на терену, фактички, а не оне које су део специфичног ИТ дела...

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хајде да прецизирамо само.

ПРЕДСЕДНИК: У оквиру вршења овлашћења, ових набројаних би требало да се дода само.

ОГЊЕН РАШУО: То не значи да Комисија мора овластити некога да обавља неку радњу, него само ако се укаже потреба за тим да можемо члана послати на вршење радње негде.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Слажем се са тим, што је Вујо рекао да антиципирамо методологију, да није добро кроз Пословник да ограничавамо нешто што ће можда бити предмет, ревизије, а свакако одређени процеси, сам процес уношења изношења, прављења решења за измене у бирачком списку од стране референата за бирачки списак или можда чак и пријава пребивалишта могу да дају Комисији, члановима одређене увиде у томе да неки процеси могу да се оптимизују или да се промене и смање потенцијалне грешке, тако да то ће свакако бити предмет одлуке комисије кроз методологију и усвајања плана рада, али мислим да је добро да се не ограничавамо кроз Пословник у том смислу.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ништа на линији овога што је дискутовано, пошто је то нека будућа околност, чисто нормативно, обзиром да је председавајући који је представника предлагача акта, се изајснимо да се то практично односи на неку од ових алинеја, можда нормативно ограничити се на тачку, члан тај и тај и на активности члана тог и тог, али не то и то, и онда ће то обухватити и ово што је колега Ерцег рекао, а односи се на план рада али мислим да је то тренутак сада, јер план рада је следећи корак.

ПРЕДСЕДНИК: Разумемо на исти начин и мислим да је само потребно да урадимо на такав начин, да буде јасно да се односи на све ове претходне алинеје где се

врше поступци ревизије.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја само, ми приликом писања закона врло је јасно било да ми не можемо да имамо те надлежности надзора рада унутар органа, и то је врло јасно. Значи, ми не можемо да дојђемо, и видећемо сви сами, јер МУП има неке своје процедуре, они имају неке своје процедуре и тешко је замислити да ми можемо било ко од нас да дође и изнад неког референта или било кога да му стоји, изнад главе или да улази у те неке. Они имају строге процедуре и унутрашње контроле, итд. Ми ту вршимо са стране неку улогу од њих добијамо неке информације, утврђујемо неке неправилности и налажемо и ту би требало да се направи нека, да се не тумачи на погрешан начин, јер не можемо да учествујемо у процесу њиховом, ми можемо да надгледамо шта је резултат тог рада а да учествујемо, поготово не у МУП,.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Видите, овде није идеја да ми вршимо надзор над неким, него да се упознамо са начином функционисања, јер можда то је оно што је Владимир рекао, можда у том целом систему постоји нека неправилност, не стојим неком над главом и да видим шта и да ли он уноси тачне податке, а мене интересује сам поступак, како то изгледа. Ако се не упознамо са тим поступком лутаћемо превише у раду Комисије и то је био смисао, отићи негде, видети, и показати ови људи раде то, ови овде, ради се ту и ту, како се ради, то није предмет надзора нити контроле. Ово није надзора него упознавање са радом.

АНА ГОЂЕВАЦ: Лично мислим да Пословник не треба да нас ограничава у радњама које можемо да спроводимо потенцијално а можемо да будемо присутни у спровођењу неких радњи, од стране неких органа и то би требало да напишемо у службеној белешци, ако то nebude било могуће онда до тога неће доћи и ова одредба се неће применити, али мислим да је битно да смо у могућности да је органи спроводе и уколико спроводе у нашем присуству, да то треба да обавестимо комисију у службеној белешци.

10/1

ГД

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само да се разумемо, ми имамо овлашћења, барем ми то тако тумачимо, да видимо како неко ради и то није спорно, али не можемо да учествујемо у радњама. То су две различите ствари.

Учествује или присуствује, како год. Где вам то стоји у надлежностима горе?

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу ја мало да злоупотребим.

Имамо, рецимо, надлежност број 16, анализира поступање и овлашћења службеника који воде бирачки списак.

Анализа поступања може да се врши на различите начине. Може да се ради тако што ћемо послати неки упитник, али може да се анализира поступање и тако што ће чланови Комисије бити на лицу места током ажурирања бирачког списка. Дакле, то директно сакупљање информација са лица места мислим да ће бити један део методологије, поред тога што смо рекли у теренској контроли где је експлицитно наведено да ће вршити, односно да ће бити присутни.

Дакле, све време говоримо о присуству.

Јасно ми је када кажете да ми немамо надлежност да вршимо надзор над радом органа, али контролу да. Контрола је експлицитно разлог зашто постоји ова Комисија, а она ће морати да се врши кроз поступке где ће чланови Комисије бити присутни на лицу места, док надлежни органи спроводе неке радње.

Ако хоћете, можемо да оставимо ово и за расправу о методологији, мада

мислим да с би било боље да Пословник будед садас мало либералнији него рестриктивнији по овом питању.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Прво, ми немамо права да преузимамо надлежности државних органа. Дакле, немамо права да преузимамо надлежности управне инспекције. Шта то практично значи? Дођете у једну општину, источна Србија, и затекнете тамо раку нашег бирачког списка, а то су лица умрла у иностранству, којих имате огроман број.

Дакле, они вама могу да дају сто образложења и да кажу, ми немамо потребе да на било који начин директно наступамо према том органу и према том лицу. Ми само тражимо од надлежног органа, а то је Министарство, дакле, његов управни инспекторат, да предузме своје радње из своје надлежности и да нас о томе обавести.

Ми можемо да тражимо присуство. То ће бити врло корисно у неким ситуацијама, али је то суштина.

Главни проблем, а вратићу се кратко само да прокоментаришем, због овога – увид у просторијама. Један од главних проблема нашег бирачког списка је управо то што једино може овако и тај проблем је настао 2006, односно 2011. године, када је промењен Закон о личној карти, када је стручна јавност покушавала да упозори да не сме се дозволити да се... До тада је био број личне карте фиксан и представљао онај независни податак. Не, онда је пало некоме на памет, мимо става стручне јавности, да то промени и да то буде променљиво. Ви сте изгубили параметар који би био од непроцењиве важности у контроли бирачког списка, а да не дирате у личне податке.

Оно што ћу ја тражити, то кандидујем за методологију, то је могућност да се... То ће колеге разумети. Ја сам се иначе мало бавио. Моја животна опсесија, без обзира на звање, је примена рачунара у управи, тако да знате то и ту сам на доста тога радио. Значи, ја ћу покушати да направимо претходне разговоре, јер су све су техничка питања. Значи, у овој мојој причи нема никакве политике. Значи, да видимо да ли постоји могућност да се у овој Комисији ставе на увид изводи из бирачког списка из којег су елиминисани подаци који су лични.

Значи, нас не интересује како се зове тамо неко ко је погрешно проведен кроз бирачки списак. Шта ће нама име и презиме? Нама треба конкретна појава, да видимо да ли постоји начин и у којој мери постоји. Да ли ће то моћи сада у методологији, јер то није баш тако једноставно пошто постоји некомпатибилност базе података итд, али опет се враћа на ону почетну причу. Не треба бити оптерећен превише.

Ово је само важно, мислим да је то идеја овде, значи, ми не можемо преузети надлежности другог органа, али имамо право да тражимо по закону да он изради свој део посла и да нас о томе обавести.

НЕБОЈЦА СПАСОЈЕВИЋ: Ја бих само још једанпут напоменуо да ми заиста овде не преузимамо надлежности никог, а поготово не Управне инспекције. Нити ми имамо право да нешто наложимо, да тражимо било шта. Једноставно, ја кажем да је суштина овога у познавању.

Није смисао ове Комисије да отклони тренутно недостатке у бирачком списку, већ да створимо механизме да би се ти недостаци у будућности смањили, односно довели на неку прихватљиву меру, а управо је то оно што Влада каже. Ако ми приликом учења и увида у процедуре видимо да нешто није у реду, онда је наша дужност и у складу са законом да дамо предлоге да се те процедуре, односно поступци некако другачије регулишу, али ако ми не знамо како то заиста изгледа у реалном животу, а ја верујем да већина нас не зна, како могу да кажем где је загушење, где је проблем, у чему су недостаци и да дам предлог решења ако је све то мени апстрактно и недоступно.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, кренули смо ка методологији, али није лоше да већ разговарамо одмах.

Срђане, јавили сте се.

Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ево, да пођем од себе, на пример.

Да ли је овде код нас дозвољено присуство неких лица које није дефинисано овим Пословником или законом? Није. Присуство. Значи, овде је присуство кључна реч.

Да ли неко од нас може да тражи извештај о томе како поступама са информацијама од јавног значаја? Може. Онда ће секретар, да не кажем председник, неко дати. Комисија поступа тако што утврђује увид или већ како ћемо шта да радимо.

Овде је то присуство... Да ли ми можемо да тражимо извештај или објашњење од МУП-а како поступа у неким ситуацијама, од МДУЛС-а како врши, на основу чега, то да и то није спорно, али присуство наше тим процесима је спорно.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: ЗУП не ограничава присуство трећих лица, јер они примењују ЗУП у раду.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Није спорно да одемо на терен и да питамо, али да присуствујемо самим процесима, као што на седници наше Комисије зна се ко може да присуствује.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Јесте, зато што је то законом регулисано. Рад државних органа регулисан је ЗУП-ом. ЗУП не искључује јавност, а поготово не искључује присуство државних органа који имају право да врше неку врсту контроле, надзора или чега год.

У закону не постоји могућност да се искључи, односно да то буде основ за искључење нашег присуства неким службеним радњама.

Слажем се, МУП има своје процедуре и ту ћемо ударати на врата вероватно дужи период, али нема разлога да у органима управе, поготово локалне самоуправе не будемо могли да присуствујемо чисто ради упознавања са техником.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја вам кажем да није то само МУП. Ту су и неке радње које ради МДУЛС и сервери који стоје на неким локацијама и врло ограничено приступање, на пример, тим серверима, хардверу итд. Постоје процедуре. Бавимо се врло пипавим и личним подацима грађана. Овде је целокупна база и лични подаци становништва и наравно да постоје рестриктивни.

Ја не желим да остане нешто у нашем Пословнику овако и да сутра имамо проблем и каже – ево, ови нам не дају или било шта.

Мислио сам да је због тога што је сада можда време и свима нам је жеља да будемо ефикасни и да све ово завршимо, на пример, у петак или да барем дефинишемо, можда преформулишемо ову одредбу, да сутра не буде ограничавајућа и да кажемо да се ми позивамо на нешто, а онда да се сусретнемо са ситуацијом да људи објективно кажу...

Можда то овде колеге боље знају, ни сви који су запослени у МУП-у немају приступ одређеним подацима, него они који раде на одређеним подацима немају приступ... Нелогично је.

Ја сам сасвим за то, претпостављам и други чланови Комисије, да ми имамо право да дођемо и да питамо како то радимо, које су вам процедуре, дајте нам и написмено и усмено итд. објашњење да би ми могли евентуално дас видимо да ли је то добро или није добро, али присуство у вршењу тих радњи мислим да било спорно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала на објашњењу. Ако могу да сведем ово на есенцију, због тачке 8. У члану 22. Где се каже да Комисија иницира, надзире и координира теренску контролу, бирача на основу анализе бирачког списка у сарадњи са МУП, да само на основу тога, само на основу те једне тачке нам је неопходно да се о томе, и разумем зашто указујете на то, то се односи на активности о којима Комисија доноси одлуке, а не на активности чланова, али чланови неће моћи да учествују у овим активностима, без

одлуке Комисије и ту се потпуно слажемо, али овим ставом се уводи додатна обавеза о свему чему су присуствовали, о чему су сведочили, направе службену белешку и уколико решења о томе да се врло експлицитно наведе у којим активностима и које су то активности, а ја претпостављам да је то теренска контрола, ја претпостављам да је то анализа поступања, и овлашћења службеника који воде бирачки списак и не верујем да постоји много више активности у којима је то релевантно, онда је то могуће решење, да врло уско ограничимо на шта се ово односи.

Морамо да антиципирамо методологију и да не ограничимо, али уколико је то сигурнији начин да регулишемо, мислим да је то сасвим адекватно.

Једно питање, да ли можда желите да направимо једну паузу, негде смо на пола Пословника, јако смо ефикасно радили до сада, али мислим да ћемо мало неефикасније радити ако не направимо паузу.

Да ли можемо да наставимо у 13 часова?

То је мало више од 15 минута.

12/1 ГД

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да наставимо.

Мислим да смо разумели шта су дилеме и недоумице и недоследности у вези ових решења.

Настављамо даље са чланом 17. из предлога већине, односно члан 15. предлога осталих.

Јако мало разлика. председавајући Радне групе је дужан да вас о одржавању састанку Радне групе и теми састанка обавештава све чланове. Додато је „и теми састанка“, што није било у другом решењу. Апсолутно мислим да је на месту и да треба да буде усвојено.

Изволите, Ана.

АНА ГОЋЕВАЦ: Само једно питање за члан 16.

ПРЕДСЕДНИК: Сада смо завршили 16.

АНА ГОЋЕВАЦ: Онда ћу касније.

ПРЕДСЕДНИК: ало су неусклађени бројеви, па смо и даље у том раскораку између бројева.

Сада вас упућујем на члан 18. у нацрту већине, односно члан 16. где имамо више разлика које би требало да продискутујемо.

Хајде да кренемо од става 5. у нацрту ЦРТА-е.

Једна ствар која је овде унета, а коју ћу сада прочитати, чисто да буде јасно. Дакле, то је изузетно од става 4. овог члана. „Материјал се може поделити члановима на почетку саме седнице уз усмено образложење подносиоца тог материјала“.

Предлог је био да се дода: „О материјалу достављеном на седници не може се расправљати и одлучивати без сагласности већине из члана 26. став 20. овог Пословника, којим се утврђује и време неопходно за проучавање материјала“.

Дакле, питање је да ли да дозволимо да се материјал доставља у току седнице и да се о њему може одлучивати само ако се сви сложе око тога.

Можда је сувишно, али мислим да не би било лоше да стоји овде.

Друга разлика јесте што постоји рок од пет дана за сазив за седницу Комисије, односно три дана. Један предлог је, који је сада у међувремену био, да се овај рок продужи на пет дана за рок за сазивање седница Комисије.

Не знам шта мислите о томе. Предлог је доста једностаебан, да уместо три, рок буде

пет дана.

Да ли имате неке чврсте ставове у вези тога?

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Немамо.

То је потпуно у реду.

Што се тиче материјала, ми смо се руководили оним примедбама које смо имали, рецимо, у раду РИК-а, па од стране ОДИХР-а итд, да су то стварно требали да буду екстремне ситуације и да и они не могу да прате.

Просто, ово смо преузели неке одредбе из Пословника РИК-а. Увек су то биле примедбе да нису довољно сви упућени итд.

Немамо овде бојазан да ће се нешто... Ми увек можемо да кажемо – о томе ћемо се изјаснити следећи пут, али зашто би га оптерећивали овде са неким када има довољно времена материјал да се достави у овом року.

Ми немамо проблем ни са једним ни са другим предлогом, али мислим да је лепше да остане овако. Некако је демократичније у односу на та искуства која смо имали раније.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само још једну ствар да додам.

Рок од 24 часа није произвољно стављен. То је преузето из Пословника Народне скупштине на оне делове који се односе на сазивање седнице Народне скупштине, а опет ово што каже и Срђан, немамо ми рокове. Нећемо ни у Плану рада имати рокове који се мере у сатима.

Не видим потребу да се материјал доставља на самој седници.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Може да се деси да дође до неког хитног питања или нешто о чему Комисија треба да одлучи у тренутку, а да сам тај материјал не буде сувише обиман, па из тог разлога можда треба да оставимо довољну флексибилност, али се слажем да не треба да буде правило и да треба да буде изузетак и да, уколико се чланови сагласе са тим да не треба да се одлучује о таквом питању и да материјал треба да остане за наредну седницу, да онда и остане.

Ја бих вратила питање на простор у коме може да се приступа. Ту је колега Небојша можда најпозванији.

С обзиром да извршитељи имају приступ централном регистру становништва и с обзиром да ЈКП имају приступ централном регистру становништва, који садржи много детаљније податке и много осетљивије податке него бирачки списак и они то могу да имају у било ком простору, из ког разлога технички не може да се омогући овој Комисији, члановима и заменицима да имају исти такав приступ, са ограничењима по питању снимања и сличних ствари?

Друга ствар, то ће бити и предмет методологије, али биће нам неопходан и приступ том централном регистру становништва да би могли да радимо ефикасно.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Пошто се враћамо на ову тему, мислим да би требало у наредним данима да наставимо разговор као што сам и рекао на почетку и чини ми се да би антиципирајући методологију, можда било боље за сада да немамо ову ставку у Пословнику, због тога што ми делује да ова ствака прејудуцира то да неће моћи да се оствари приступ у будућности иако ми не можемо да знамо да ли ће то бити или не.

То је једно питање. Дакле, да ли постоји техничка могућност и да је правно

могуће, то је друго питање, и опет ми се чини да би Пословником ако би се ограничили да може само у овим просторијама да се приступи да би ограничили неко поступање које би тек методологија и план рада требало да нам уреде. Мој предлог би био да немамо ту одредбу, али опет је предмет око усаглашавања и не морамо да се усагласимо око тога до петка, али бих опет напоменуо да је то нешто од чега зависи поступак ревизије.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја бих рекао и то сам причао у ходнику са Аном, ја сам правник и суштински не знам да ли је то информатички дозвољено и да ли ту постоје ту нека ограничења, али свакако јавни извршитељи и бележници имају приступ практично свим могућим личним подацима и то преко апликације са „јусернемом“ и „пасвордом“, за себе, своје помоћнике, ради се од 3 до 15, 20 људи у једној канцеларији и то независно од просторија у којој се налазимо. Ту је приступ централног регистра и социјалног осигурања, рачунима у банци, регистрације возила, некретнине, не могу да се сетим, има девет база података, личних података, врло осетљивих којима се приступа, чак ни за квалификовани сертификат, тако да ја не знам због чега то суштински не би била нека препрека, да би све то морало да се ради у овој једној просторији.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Можда нисам довољно упућен, знам да имају приступ, али нисам сигуран да имају приступ од куће или у службеним канцеларијама и они носе, нема везе, имају своје канцеларије, ту грађани долазе. Нисам сигуран да ли могу од куће.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: На пример пореска управа, она има право приступа свим могућим базама. У чему је разлика у односу на нас, они морају тачно навести разлог због чега приступају конкретно бирачу. Значи, не може да буде моја супруга радила то, она мора да приступи само са свог радног места, та линија мора да буде ауторизована, јер приступа директно бази, и то ако ви имате неки извод, на интернету, можете да приступите одакле хоћете. Видите, за ово мора да постоји тај део. Ми треба да тежимо, наш захтев треба да буде да ово што је сада препрека да не буде, да се разумемо и то онда фактички много ствари компликује.

Нама треба приступ овде сваки члан, без претходно дефинисаног разлога зашто томе приступа, јер онда немамо неку специјалну логику што то радимо, јер нама јесте суштина и ако хоћемо да проверимо да ли је неки запис адекватно унет, а добили смо сазнање да то можемо интерно сами да проверимо, као што морају ови у пореској управи, процедуру, јер ми приступамо директно бази података, али можда је ово питање за људе из те области, а ја знам, не тврдим да сам сто посто у праву и први се залажем за то да се омогући тако нешто не по цену да идемо против неких безбедносних решења да сутра неко почне да нам пришива нешто што апсолутно није интерес никога.

АНА ГОЂЕВАЦ: Само да појасним, Централни регистар становништва је регистар који садржи сваког држављанина РС и садржи осетљиве податке о њему, укључујући и ЈМБГ, број ЛК, информација о пријавама на социјално, на здравствено осигурање, на пореско, тако да о целокупној имовини и тај централни регистар ако може неки службени извршитељ, или било који службеник извршитеља да приступи у било ком тренутку само на бази пасворда и јусернејма, било где, онда не видим зашто ми морамо само у овој канцеларији, јер је приступ тим базама подједнако регулисан законом. Хвала.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Парадокс је у следећем, испада сада да ви можете комотно и зато сам рекао да је то проблем базе наших података, јер ви немате могућност зато што се то зове бирачки списак, па су сада као неки подаци не знам колико проблематичнији и тако га је неко поставио и то је сада тако постављено и ја се слажем са тим. До свих података које имате у бирачком списку ви ћете доћи, прво тај централни регистар, то је изведена база и то није једна база података, потпуно је другачија ствар. Ја се управо залажем за то. Дајте да сагледамо са министарством да видимо шта је проблем, управо ово што сте рекли и ја се слажем, али зашто ми имамо ограничење због ЈМБГ, а

онај можда из комуналног предузећа хоће да поднесе тужбу па он приступи, тачно је да он има процедуру, и ако треба да је утврђујемо, ми можемо да је утврђујемо, али плашим се да ако у то уђемо, потрошити силно време, јер нам требају техничке ствари. У овом моменту нам било то компликовано.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Имам предлог, пошто нам је интенција да усвојимо овај Пословник, а мислим да се можда нећемо усагласити по овом питању, мислим да можемо да га оставимо мимо Пословника и да кажем да нормирамо на неки начин да ће се ово питање регулисати посебним актом, одлуком, не знам, да нас не би кочило, нормираћемо некако да остане у том члану да га не оптерећујемо сада, да не би због те ствари која није круцијална, и свима је у питању да буде безбедно, да буде на неки начин регулисано, јер ми можемо да користимо и једни и други против друге стране, то као нешто је неко баратао неке приче у којима не желимо да учествујемо и хајде да га оставимо као општу неку норму или да остане на општи начин неодређено, па ћемо да видимо касније. Ако се слажете.

ПРЕДСЕДНИК: Звучи сасвим прихватљиво.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Потпуно се слажем са Срђаном, мислим да је интерес свих нас да било које баратање са било којим подацима из било које базе података, треба да буде максимално безбедно и да буде евидентирано, да свако наше поступање буде веома јасно и подложно било каквој накнадној инспекцији како би то било заштићено од злоупотреба нас, и како би постојао интегритет нашег рада и ја се слажем да би онда то требало оставити када будемо разматрали методологију, зато што сада уводимо причу о методологији а мој је утисак да ћемо имати потребе за укрштањем разних база и да нам неће бити довољан приступ интерфејсу јединственом бирачком списку што нам и овлашћења омогућавају, а опет да би задовољили и једну и другу вредности и безбедности и интегритет и приступ вршења овлашћења, мораћемо да дођемо до неког оперативног решења, које ће можда значити и успостављање неког безбедног сервера са кога ће се логовати сваки потез било ког члана, и онда ће то моћи да се реши са даљинским приступом, али свакако би то требало да оставимо након усвајања.

14/1

ГД

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Чисто да вас подсетим, ми из Скупштине који смо учествовали у раду Радне групе за унапређење изборног процеса и који смо негде дали свој допринос у овом закону знамо колико је ОДИХР у својим мишљењима инсистирао на заштити података о личности. То је била једна тема која се провлачила у сваком мишљењу и апострофирана је као важно питање на које мора да се ради.

Мислим да управо ово што је рекао Срђан, јако нам је важна експертиза и Повереника за заштиту података о личности и да они кажу из свог угла на који начин то можемо да безбедно остваримо.

Дакле, то је добро да оставимо можда за неки наредни састанак, да не буде тема ни овог Пословника, а да онда када представник Повереника узме учешће у раду ове Комисије, он да своје мишљење, тако да кажемо да то ће се решити посебном одлуком Комисије, на пример, а да не оптерећује овај Пословник.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да смо се разумели око тог решења.

Мислим да је то добар начин да изађемо сада из овога.

Хајде да наставимо са чланом 18. нацрта већине, односно члан 16. ЦРТА-е.

Постојио један став који стоји у решењу већине и неколико решења у нацрту осталих.

Прочитаћу вам.

У предлогу ЦРТА-е став 7. предвиђа да изузетно када су у оправданим

случајевима чланови Комисије спречени да дођу на седницу Комисије, седница из разлога хитности може да се одржи употребом софтверске платформе за видео-конференције када одлука која је на дневном реду не изискује расправу и увид у материјал.

Ово је ново и због тога читам све. Дакле, ово је био предлог након сада још једне сесије усаглашавања.

Дакле, интенција је овде да, под један, постоји та употреба софтверске платформе за видео-конференције, да се она изузетно користи само када је то заиста хитно и само када постојио разумевање да на дневном реду, уколико треба да се одлучује, не изискује се расправа нити увид у неки додатни материјал.

Како вам делује ово решење? Да ли вам ово делује прихватљиво?

Изволите, Владо.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Дозволите ми да кажем зашто смо ми члан 18. став 3. дефинисали на овакав начин.

Значи, можда је то опет наше читање вашег предлога, али мој неки лични став је био овако како сте ви нормирали постоји могућност неке тзв. хибридне седнице. То значи да нас седам овде присуствује, двоје се укључује од куће путем видео линка и платформе.

Начин на који смо ми нормирали је да постоји седница на којој сви непосредно лично присуствујемо овде или се сви укључујемо у изванредним неким околностима путем видео линка.

ПРЕДСЕДНИК: Ово друго дефинитивно. Мислим да је интенција била или да се састајемо овде или...

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Зато мислим да је наш предлог прецизнији у том смислу.

ПРЕДСЕДНИК: Можемо то да преузмемо.

Овде се више додаје услов – из разлога хитности и условљава се каква та седница треба да буде. Дакле, она не треба да буде седница где ће се расправљати о новим материјалима итд, већ из неких разлога хитности мора да се донесе одлука, а не постоји могућност да се састанемо сви у једном тренутку.

Имате, на крају крајева, искуство РИК-а и короне. Да не подсећам на то лоше време, али можемо да предвидимо такву могућност.

Даље имамо још два става овде које бих хтео да споменем.

Прочитаћу јер немате пуну формулацију.

Извињавам се још једном на томе.

„Изузетно у случају наступања непредвиђених околности из надлежности Комисије о којима је неопходно расправљати и одлучивати ради спречавања штетних последица, председник Комисије може сазвати седницу у року краћем од рока утврђеног ставом 3. овог члана, али не краћем од 24 часа“.

Дакле, овде се предлаже да постоји процедура хитног сазивања која се разликује мало од решења.

Да ли су идентична решења или постоји разлика?

Изволите, Марко.

МАРКО ДИМИЋ: Постоји једна мала разлика на коју бих скренуо пажњу. Техничка је ствар. Можда не значи ништа, а можда у пракси може да значи.

У предлогу власти се каже: „Седница Комисије сазива се најкасније три дана...“, то смо причали да буде дужи рок, изузетно итд., „с тим да је председник Комисије дужан да на седници Комисије да образложи такав поступак“. Мој предлог је, а верујем да ће се сложити и остали и опозиције, нема потребе да на седници се дају образложења, него уз сазив. Чисто да буде та друга формулација.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Може.

ПРЕДСЕДНИК: Још једна ствар, опет на крају додато, последњи став који није у нацрту: „Председник Комисије је дужан да сазива седницу Комисије најмање једанпут

месечно, односно више пута, у складу са Планом рада Комисије“.

Дакле, предлог је да се пропише минималан број седница по месецу, да то буде једном месечно.

Да ли се неко јавља да прокоментарише?

МАРКО ДИМИЋ: Причали смо и ми међусобно, па нисмо знали да ли је то изводљиво. Гледао сам мало Пословник РИК-а. Ви имате више искуства у томе свему. Начин функционисања РИК-а, електорнски систем, да ли је нешто од тога примењиво на нас овде, у смислу сазивања седница, достављања материјала итд? Да ли нешто од тога ми можемо да искористимо и за ефикасност и све остало?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се РИК-а тиче, ми имамо платформу на основу које чланови РИК-а добијају материјале у електорнској фомри и просто нема потребе за овим папирима итд. Служба уноси документа.

Можда би Влада могао и више да каже, али сада само опште.

Платформа, у принципу, осим тог увида у документацију, има могућност, што ћемо ми имати овде исто, гласања.

Ми ћемо овде имати еПарламент. Он такође подразумева уношење докумената.

Оно зашто га немамо и нећемо га имати на овој седници, када кажем седница, мислим на ове тачке, док не завршимо ову седницу, зато што се подешава да нам је лако код гласања и графика итд. Лако нам је да видимо тамо где постоје подељене, да кажем, групације, да је неопходно из сваке групације да гласа по двоје итд, а не да гледамо ко је члан, ко је заменик члана, да одма можемо и кворум итд.

Одређена подешавања мора из безбедносних и због више ствари да буде одвојено од Скупштине у том софтверском смислу и треба мало времена да се то подеси све, али ми ћемо овде на компјутерима да имамо потпуно приступ електронски у том смислу седници са гласањем и са свим.

Мислим да је то чак и напреднија варијанта од онога што има РИК.

МАРКО ДИМИЋ: Ово је прво питање било везано за то да добијемо материјале и информације да размењујемо итд, да не чекамо.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Мени је ту више друга ствар... Када смо ми причали на тему материјала, после ће доћи на тему посматрачи итд, оно што ми имамо од материјала, то не могу да имају посматрачи. Имате ту податке који су за нас.

Ја не видим неке сметње. Ако неко има било какав проблем са тим да и онај консултант може да има, без обзира што смо ми законом дефинисано као неко ко има искључиво право увида у матични број итд, али просто мислим да ту треба и онај консултант који нам помаже у раду, пошто морамо да баратамо.

Неко мора да нам помаже у вршењу неке анализе итд.

Са посматрачима је већ друга прича. Они као такви наравно да могу да добијају.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: У нашем предлогу је да се посматрачи само обавештавају о сазивању седнице. То значи да се њима да инфомрација – биће седница тада и тада, али да се материјали управо из ових безбедносних ствари и личних података не доставља уз сам сазив.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Нисам успео баш сваки детаљ да пропратим, али у том смислу ми ћемо имати... Значи, тамо када нам се достави не знам шта од података, од министарства информација или нешто друго, није проблем да то служба уноси и да ми као такав документ видимо и о њему да дискутујемо.

Питање је опет како ћемо то да увежемо ако будемо имали онлајн седнице. Не знам сад, та платформа би опет требала да подразумева... Рецимо, нисмо имали ни једну онлајн седницу РИК-а за време короне.

Ми смо имали велике примедбе на те онлајн седнице. Значи, то је било да се не састајемо. Биле су примедбе да не може да се види како је ко гласао итд. Од тада нисмо нешто ни развијали ту неку причу и одустали смо од тога.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Поента је у томе да мора да буде дискусија, чак и ако је електронска седница, тако да је ово нормирано у том смислу да ми имамо неку дискусију. Првобитно решење РИК је било да електронска седница је мејл била, једноставно, а ово је сада где ми имамо платформу, е сада да ли је то Тимс, или не знам који, где ћемо ми сви активно учествовати у дискусији, а ваш предлог је да нема одлучивања тако да неће нико да се изјашњава на било који начин, али само ће постојати нека дискусија.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да, да ли у Тимс могу да се уносе материјали као такви, отвара се ту питање безбедности те платформе. У том правцу треба размишљати.

ОГЊЕН РАШУО: Прва ствар, само посматрачима, може се доставити дневни ред уз позив, нема потребе за материјалима осталим, није ништа.

ПРЕДСЕДНИК: Ја нисам споменуо ово, ви сте предвидели обавештавање посматрача и мислим да је то добро решење, да се сазив где је дневни ред подели њима, ми то нисмо предвидели, али остали материјали да се не деле, и мислим да је то добро.

ОГЊЕН РАШУО: Ове седнице су предвиђене као изузетак и мислим да их не би требало ни позивати на онлајн седнице, просто, кратко ће трајати, имамо јако ограничене ствари око којих можемо одлучивати и расправљати.

ПРЕДСЕДНИК: Идеја јесте да се одлучује, да постоји нека ургентност која захтева да се сазове, али да не може овде у просторијама Скуштине јесте да се донесе одлука, уколико је та одлука таква да можемо да разумемо на основу којих материјала се доноси да не подразумева тросатну расправу итд. Дакле, то је нешто што је покушано да се нормира, а можемо ми остале ствари да унесемо, мислим да није неопходно, да морају да се виде лица ко је како гласао итд. Мислим да нема потреба то да радимо и ово дакле, не хибридни модел, или се састајемо овде или имамо те изванредне седнице путем видео конференције.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја мислим да смо и у овом предлогу ми рекли да се ово онлајн може седница да се одржи само изузетно ако нема потребе за посебном расправом или увидом у материјал, ако тога има, онда онлајн седница нема своје оправдање. Са друге стране, постоји пракса, имате ВСТ, ВСС, имају три врсте електронских седница, имају и овај са којим се ми не слажемо да се омогући појединим члановима укључење путем тих платформи за видео конференцију, а друга је они је зову као потпуно електронска седница, где се шаље дневни ред и поставља питање путем мејлова, нема расправе, нема ничега, само постоји рок од 24 часа у коме треба да се сваки члан, да гласа, а треће, седница телефонским путем, баш када је потребно донети неку ситну одлуку која заиста не оправдава сазивање, односно сазивање седнице у седишту, тако да, мислим нисма унапред да искључимо било које могућности.

Што се самог гласања тиче, ту мислим да нема никаквог, чак и кад се одржава онлајн седница, никаквог проблема, ако се гласа прозивком, може то, ми овде можемо да гласамо дизањем руку или употребом електронских средстава, а када су онлајн седнице, пропише се да се гласа прозивком и ту нема никаквих сумњи ко је како гласао.

Нисам априори да искључимо њихову могућност одржавања, чак и уз видео укључење.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Да ли можемо да наставимо следећу тачку, то је члан 19. Нацрт, у већине члан 17. У нацрту осталих, и овде имамо сада једну суштинску разлику и то је у ставу 1. Члана 19. Јесте дакле дужност председника Комисије да седницу

Комисије сазове на захтев најмање пет чланова Комисије именованих из сваке од три групације, алтернативни предлог јесте да се сазива на захтев три члана из две групације. Дакле, једно решење је захтевније, а друго мало либералније, па ево отваравам да се размене аргументи око тога, колико рестриктивно треба да буде могућност да се сазива седница Комисије на захтев чланова.

Ако неко има неки предлог, а овде имамо два предлога који се разликују.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми немамо никакав проблем са овим, да га имамо, јер свако ће доћи у ситуацију да председава комисијом из сваке групације, тако да сазивање седнице као такве, ми смо ишли само логиком океј, не мора да буде пет из сваке три, али и три на две вам није трећина што вам је у свим пословницима минимум. Макар да буде четири од два, иначе нема смисла, онда ајмо на захтев сваког члана. Логика је у пословницима да је то на захтев, минимум трећина, и седница одбора, Скупштине, РИК, значи три од два вам није трећина, четири.

ПРЕДСЕДНИК: Јел можемо да дођемо до неког консензуса да је могуће да се нађе међу решење да буде пет два, или четири два, да се мало то релаксира.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ајде да нађемо ту трећину да имамо неко оправдање.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, четири два ћемо да напишемо, уколико желите да мењате, то можемо да мењамо овог нацрта.

Даље, у ставу 5. Ако председник Комисије не сазове седницу у складу са ставом 4. Овог члана, седницу Комисије сазива члан Комисије који је следећи на реду да обавља функцију председника Комисије у складу са чланом 6. Став 4. Прати ову логику опет да се у случају да председник не обавља неке од дужности својих, да то преузима следећи председник који је изабран. Делује ми да ово може да остане да се интегрише. Ако имате неке мисли о овоме, кажите. Још једна ствар која је у ЦРТА нацрту, односно нацрту која није у другом, јесте да у случају испуњавања кворума, да одсуство лица које сазову, односно представника министарстава, који се зову на седнице, не спречава одржавање седнице, нити пуноважно одлучивање и ово је врло интуитивно и ово је можда сувишно, али мислили смо да постоји потреба да се то каже да кворум, извињавам се говорим о нечему што је додато накнадно, то је после овог другог става, би ишао став у предлогу осталих – у случају испуњења кворума из става један овог члана, ово је ЦРТА предлог. Одсуство лица из става 2. Овог члана не спречава одржавање седнице нити пуноважно одлучивање комисије. Да преведем то, пошто у закону јесте да постоји обавеза, да се присуствује од стране лица која су позвана да учествују, само да буде експлицитно наведено да њихово одсуство не спречава одржавање Комисије, и можда је сувишно али кажите како делује.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Нисам сигуран да разумем, али свакако седница се не може одржати без седам чланова, то пише....ми смо само имали, не знам тачно у ком члану, али ми смо радили неки вординг, како ми кажемо у вашем предлогу је стајало да учесници у раду Комисије, без права одлучивања могу да присуствују. Ми смо избацили – могу и на неки начин смо их обавезали да је њихова дужност, у том смислу имамо неки механизам, ако не присуствују на седницама да морају да се замене.

16/1

ГД

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, у једном решењу је покушано да се каже да могу да учествују, па онда ако њих нема, свакако седница се одржава. Уколико се очекује да они буду ту, само да буде експлицитно наведено да може да се одржава седница и без њиховог присуства.

То је последица те измене, али мислим да није фундаментална разлика.

Да ли неко има још нешто да дода око ових тема које смо прешли до сада?

Не.

Можемо да пређемо на члан 22. у нацрту већине.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Што се тиче члана 20, чисто техничко питање, можда не читам то добро, у ставу 6. стоји: „Седници Комисије могу присуствовати стручна лица које је Комисија ангажовала у складу са чланом 9. став 2. Пословника“, чини ми се да је погрешан позив.

Нека ме колеге исправе, можда би требало да стоји: „члан 12. став 1.“, јер ја ту видим та стручна лица.

То је техничка ствар.

ПРЕДСЕДНИК: Има на још једном месту. Техничка редакција.

Ја сам предложио да пређемо даље, али ако постоји још нешто што би требало да се каже везано за члан 20. или члан 21. јавите се.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Имамо ова два става који су наш предлог.

„Ако је седница Комисије сазвана у краћем року од три дана, да се предлог за измену и допуну може поднети...“. Дакле, мењаћемо три дана у пет дана.

Свеједно, то је у реду, али да и рок за допуну дневног реда буде ограничен, да може најкасније шест часова пре. То је наш предлог.

Опет није закуцан. Можемо да мењамо, али преузето је.

То је што се тога тиче.

Друго је да се без одлагања обавештавају ови остали учесници.

Суштина је овај рок за допуну. Дакле, ако је у краћем року, онда да се измене и допуне морају поднети најкасније шест сати...

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Владо.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Члан 20. став 1. Предлога ЦРТА-е односи се на рад Комисије уколико, ако сам добро разумео, не постоји кворум.

Ако може то да се разјасни у смислу супротан је члану 17. став 1. Да ли онда се то односи на ситуацију ако у току седнице се изгуби кворум или да не може да се започне.

ПРЕДСЕДНИК: Ово све се базира ја верујем и на искуству Радне групе, да је интенција овога да једном када се започне седница са кворумом који је неопходан за њено одржавање, да расправа може да се одржава чак и ако нису сви они који чине кворум присутни у просторији.

То би било важно и за функционисање Комисије када се ради о неким темама, нарочито када будемо прешли на функционисање кроз радне групе који су предвиђени и Пословником и које ће бити неопходне да једноставно уколико неки члан Комисије жели да изађе на пет, десет минута, да не прекидамо ток. То је нарочито важно због присуства чланова Комисије из удружења, јер нас је опет најмање и може се врло лако десити могућност да нема нас двоје који чинимо кворум и то је била једина интенција.

Не може да се одлучује, али може да се насави расправа.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми имамо ту проболем како је написано.

Не треба да постоји оно што се назива радни кворум, али мора да постоји кворум на почетку седнице.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Имамо и овај други став који каже: „Комисија може да одржи седницу без кворума за рад и одлучивање ако се на њој обавља расправа у циљу обавештавања Комисије о питањима из њене надлежности“.

Ово је одредба која је преписана из Пословника Народне скупштине у делу који се односи на рад одбора. То је прикладно за рад одбора, јер одбори имају делокруг, немају надлежност. Ми имамо надлежност и нама некако није прикладно да држимо седнице без кворума.

Закон је у другом делу контрадикторан, где се каже да је за одржавање седнице потребно минимум седам, тако да ми смо тај став потпуно избацили из ових

разлога које сам ја навео.

По мени, није спорно да ми почнемо седницу и да у току расправе изађе троје људи у тоалет и да имамо шест. Неће нико да каже у Скупштини некада 2000. и деведесетих – тражимо утврђивање кворума. Дакле, није то споро, али у делу који се односи на одлучивање и почетак седнице увек морамо да имамо тај кворум од седам људи.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да смо сагласни око суштине.

Овде је само питање формулације на који начин се то може уредити.

Биће то написано на други начин.

Хајде да пређемо на члан 22. нацрта већине који одговара члану 18.

Овде има неколико мањих разлика, а тичу се прецизирања начина усвајања записника и како се поступа, односно одлучује о евентуалним примедбама на записник.

Члан 22. каже да након утврђивања дневног реда приступа се усвајању записника за претходну седницу уколико је сачињен и достављен, да се примедбе достављају секретару.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мој став је у старту био да се ово: „уколико је сачињен и достављен члановима Комисије“ брише.

Наше седнице неће бити толико честе и нема разлога да записници не буду сачињени. Претпостављам да је ово решење из Пословника РИК-а, који је због рокова у обавези да донесе одлуку у неком врло кратком року, где седнице могу да се одржавају дан за даном или више седница у току дана и где постоји реална могућност да записник не буде израђен.

У нашем случају, с обзиром да имамо од момента сазивања до одржавања најмање пет дана, не постоји ниједан разлог нити могућност да записник са претходне седнице не буде сачињен и достављен.

ПРЕДСЕДНИК: Моје главно питање јесте да ли на било који начин утврђивање записника може да одложи рад на седници. Ја мислим да не треба. То је једино питање.

Дакле, због тога постоји ово кондиционално. Дакле, ако је сачињен и достављен. Оставља се могућност...

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Рад на седници не, али су одлуке, изворници одлука је оно што се налази у записнику. Записник се сматра донетим када га потпишу председник и записничар. Тог тренутка тај изворник има ону правну снагу коју иначе има. Због тога се иначе записник и усваја. Ми смо негде чак и предвидели да су изворници одлука оно што се, то је иначе у праву неспорно, налази у записнику о раду органа који одлуке доноси. Ја бих због тога увек инсистирао и за мене је то нешто што апсолутно мора да постоји.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, ово је питање за секретара...

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Таква је и судска пракса. Искрено говорећи, знам бар за ове поступке где су судови поништили све одлуке у којима није постојао записник.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Небојша.

Дакле, ово је питање за секретара и за скупштинску службу, пре свега, на који начин ћемо да остваримо ову динамику, имајући у виду да ће седнице вероватно трајати. Неке ће трајати краће, неке ће трајати дуже, као што је ова и онда се отвара питање записника, на који начин ће он долазити на седнице Комисије које се одржавају у неком временском периоду.

Опет да нагласим да је за мене кључно питање да ли на било који начин јесте услов за наставак расправе или одлучивања, али хајде да отворимо ту тему и да видимо на који начин видимо то.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја имам само један конструктиван предлог који би ишао у неком смислу компромиса.

У реду је мени и ово што ви кажете, али евентуално да прецизирамо да ако је седница сазвана у року од 24 часа, да не можемо да очекујемо да буде сачињен, да то буде неки услов.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

17/1 ВС

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Овде само треба предвидети неки антиетлок механизам да не може ово што сте ви рекли, ипак је записник, слажем се све што сте рекли, али техничка ствар у односу на тему, дневни ред седнице итд. Онда не може да буде кондиција, зато што не може да се одржава наредна седница, зато што нисмо, јер није служба сачинила записник са прехтноде. Није спорно уопште, ту су људи са пуно искуства, што се тиче редовног сазивања и рока од пет дана и увек ће да буде записник спреман, али можда ћемо имати ситуацију да закажемо у неком хитном поступку у неком краћем року, можда ће претходна седница да буде садржајна и тако даље и онда дођемо у ситуацију због неких техничких ствари да не можемо да уђемо у следећу седницу, па ово што сте рекли ви само на неки начин да нормирамо, да не буде услов за одржавање следеће седнице, тај записник са претходне.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, то ћемо формулисати у предлогу.

Мораћу да се вратим на члан 20. Мало је редослед, није баш најбољи, једна само ствар коју смо прескочили, а то је да нацрт већине, предвиђа да се на седници Комисије разматрају примедбе које члан, односно заменик члана Комисије достави Комисији, РИК, достави у овој тачци ажурности бирачког списка на седници Комисије, се позива члан, односно заменик члана РИК, који је доставио примедбе, и ово је доста у складу са законом и комуникацијом коју ће наша Комисија имати са РИК, и мислимо да свакако треба да се унесе, али сам чисто хтео да то забележимо пошто је то додатак на овај члан 20.

Што се тиче члана 21. Када смо већ ту, постоји у став. 3. и 4. Предлог за измене и допуне предложеног дневног реда, подноси се секретару Комисије електронским путем, најкасније 24 часа пре времена одређеног за почетак седнице. О томе смо дискутовали, у случају хитног сазивања, то је свакако рок који тешко да може да се испуни. Следећи став – ако је седница сазвана у року краћем од 3 дана, предлог за измену или допуну може се поднети најкасније 6 часова, то смо прошли све већ, нема потребе да се враћамо, ако свима то одговара.

Члан 24. Овде је разлика између два нацрта, и то је члан који одговара члану 20. У нацрту осталих и основна разлика је што се овде уводи известилац заправо, једна форма која није била препозната у другом нацрту. Дакле, каже се у ставу 4. Ако се не вaram – пре отварања расправе тачке у дневном реду, у предмету тачке дневног реда, који је предложио председник Комисије, Комисију извештава председник Комисије, члан Комисије којег је одредио председник комисије као известилац, или секретар Комисије и мислим да је то такође форма која је преузета из РИК, али отвaram као могућност чисто да кажете шта мислите о њој. Изволите.

МАРКО ДИМИЋ: Не знам како да вратим, али ево прочитаћу – ако председник члан 17. Став 4.

ПРЕДСЕДНИК: То је члан 23. Последњи став.

МАРКО ДИМИЋ: Добро. Каже – о томе обавештава орган чији представник није учествовао у раду Комисије, као и председник Народне скупштине.

ПРЕДСЕДНИК: Извињавам се, то ми је била тема, мало је мени поремећен

редослед.

МАРКО ДИМИЋ: Само је предлог наш да додам – осим председника Народне Скупштине, да се обавештавају сви шефови посланичких група.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Када обавестите председника Народне скупштине, иначе он је дужан да то обавештење о акту, прослеђује свим народним посланицима, јер председнике посланичких група у овом смислу не препознајемо осим као предлагаче чланова, а није ништа спорно, обавештавајући председника, обавестили све, са молбом да се обавесте сви народни посланици, тако да није ништа спорно.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, свакако милсим да је добро решење око обавештавања председника и предлагача НСРС.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Још једна ствар, можда ићи у другом правцу, зато што обавештава орган, јер ту би оно што је председница рекла, ако будете имали проблеме са којом институцијом да она својим ауторитетом, у том смислу се, па ту идемо на председника. У принципу, ово је одговорност органа који је делегирао представника.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Поента је, председник може да реагује, на неко поступање органа, али шта ће председник посланичке групе да уради, можда би у политичке сврхе, то је на пример.

МАРКО ДИМИЋ: Шефови посланичких група нису зликовци. Мислим да је битно да и они буду упознати пошто и они прате као предстанци грађана, прате овај процес, па да буду упознати.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Није спорно да буду чак и сви народни посланици.

МАРКО ДИМИЋ: Слажем се са тим и ако је већ тако, ако можемо да унесемо овде да не ремети ништа.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја вам кажем ако остане председник, то је довољно оно где ће бити обавештени или је целисходније да реагује код тог органа да када сте ви обавестили председника обавестили сте Народну Скупштину. Не може да каже нисам званично.

МАРКО ДИМИЋ: Добро, само да буде јасно да преко председника се обавештава и Народна скупштина, односно народни посланици.

ПРЕДСЕДНИК: На члану 24. смо....

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Што се тиче овог 24. став 4. Питали сте, мислим да је ово сасвим у реду да имамо известиоца излагања и што се мене тиче, то је у реду, и свако ко је нешто иницирао, имаће права да претходно о томе извести целу комисију. Питали сте мало пре и не видим да ово не буде део текста апсолутно.

ПРЕДСЕДНИК: Исти члан је ово – регулише расправу на седници Комисије према утврђеном дневном реду, без обзира на број присутних чланова Комисије, и отоме смо већ говорили и мислим да смо сви сагласни да то може да остане, једино ако желите да прокоментаришете на који начин сте ви видели ту улогу известиоца, зашто је она потребна.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хвала председниче. Нама је члан ЦРТЕ 23. Да кажем, негде није потребан, а ако би остао онда је нелогичан, јер би требало да се, и ту смо увели известиоца и зато што имате подносиоца предлога акта и негде на пример, негде нећемо усвајати акт, имаћемо, члан Комисије ће бити известилац управо у оним контролама и зато се уводи термин – известиоц, а онда у члану 23. Су лица позвана на седницу, што није логично, онда после тога би требало да обрађају чланови комисије, по неком хијерархијском, па тек на крају лица која су позвана на седницу.

Уколико, уопште има потребе за увођењем овог, ако инсистирате на овоме да остане онда би ми променили редослед, прво иде предлагач акта, односно известилац по некој, ако није акт у питању, ако је нешто друго, па онда иду чланови комисије, па сва остала лица.

ОГЊЕН РАШУО: Просто, слажем се да је овај члан 23. сувишан.

То је такође и када смо усаглашавали наше предлоге био мој неки закључак.

Расправа ако буде текла у оваквом тону како тече данас, да је врло конструктивна, нема потребе за неким прецизирањем, него ће просто председник давати реч коме буде требало.

ПРЕДСЕДНИК: Консензус је да је ово мало хипернормирање, члан 23. Може да се уреди оваквим решењем као што је у члану 24. нацрта већине, став 4. и да, уколико је потребно, да се дода још нешто, али то би у принципу било то.

Члан 23. није неопходно да остане. Дакле, брише се.

Сада прелазимо на члан 25. у нацрту већине, који одговара члану 24, а то је одржавање реда.

Опет начин на који смо почели да радимо нам указује да можда није неопходно све ово, али ајде да не предвиђамо да ће све ићи на овакав начин као што је било прошле недеље и данас.

Постоји само једна разлика у последњем ставу. То је у предлогу већине: „Учесника на седници Комисије који нарушава ред на седници председник Комисије ће опоменути. Након друге опомене председник Комисије је власан да одреди паузу у раду или да прекине седницу, у скалду са овим Пословником.“

Мени делује као да је ово коректно решење.

У другом нацрту није било понављања опомене, већ је било одузимање речи, али као што знате, одузимање речи је мало можда теже, а проглашавање паузе у раду или прекид ми делује као елегантније решење, па ја предлажем да остане на овакав начин као што је у овом нацрту.

Да ли се неко јавља за реч? Не.

Прелзимо на члан 26. нацрта већине који одговара члану 25. нацрта осталих.

Мислим да је овде једина разлика у томе што у нацрту већине постоји могућност да се направи пауза ради прибављања додатног мишљења, да предлог за ту паузу мора да буде образложен од стране председавајућег. Мислим да је то сасвим коректно решење, које ће помоћи у вођењу седница.

И код једних и код других гласа се одмах после закључене дискусије по тачкама. Не чека се на завршавање целе седнице, тако да ово све може да остане како јесте.

Изволите.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Сада ми је колега скренуо пажњу да у ставу 3. нашег предлога треба да бришемо речи: „кворума за рад“. Члан 26. став 3.

Утврдили смо да постоји кворум на почетку, али не кворум за рад као такав.

ПРЕДСЕДНИК: Тако је.

Хвала на тој информацији. Забележићемо.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Вујо, да ли могу само да додам нешто?

Ја сам и раније скренуо пажњу да ипак треба раздвојити паузу и прекид.

Паузу изазивају разлози краћег трајања, предвидивог наставка, консултације, припрема нека краћа. Значи, када одредите паузу, одмах одређујете и када је наставак седнице.

Прекид подразумева дуже трајање тих околности које спречавају одржавање и вођење седнице, шта год, и онда би требало некако решити на који начин се наставља прекинута седница. Значи, да ипак мора да постоји неки рок у коме се чланови и сва остала лица обавештавају о томе – наставиће се прекинута седница тада и тада.

То суштински нису исте ствари.

ПРЕДСЕДНИК: Да, ми у пракси већ примењујемо и паузу и прекид, али ако мислите да треба да се нормира то, да ли желите да то буде додатни став или како?

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мој је предлог барем да се унесе та одредба нека, неки временски рок између наставка седнице, односно обавештења о наставку седнице и одржавање наставка.

Нека то буде 12-24 часа, како год.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ако уђемо у то нормирање, размислио сам, ми можемо да одредимо наставак за следећи понедељак. Ако га нормирамо, онда ћемо бити ограничени да настављамо сутра. Разумем ја шта причате, само да не уђемо у замку.

Пауза може да буде у трајању од 15 минута, а имате тамо у Пословнику Скупштине где се каже у трајању од 60 минута једна, па онда не уђемо у те замке.

Можда да остане овако за почетак. Касније можемо да променимо ако дође до неких злоупотреба итд.

Уопште се нисмо на то фокусирали због тога што сви имамо жељу да ово функционише на начин како треба.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Мислим да је разлика само у томе да ли се зна када се наставља седница или се не зна.

Може да се десе неке околности када председник неће знати када може да се настави.

ПРЕДСЕДНИК: Забележићемо то, па ћемо то регулисати.

Прелазимо на члан 27. предлога већине, члан 26. предлога осталих.

Овде имамо две ствари и опет желео бих прво да вас упознам са додатним предлогом, а тиче се издвојених мишљења.

Дакле, предлог је да се у члану 26. допуни тако да стоји став који би гласио овако: „Сваки члан, односно више чланова Комисије заједно имају право на улагање примедба, издвајање мишљења на извештаје и одлуке Комисије. Примедбе и издвојена мишљења чине саставни део извештаја, записника или образложења одлуке на коју се односи“.

Ово је питање које би могло да олакша рад, иако ће можда опетеретити саме извештаје и евентуално ће правити више посла, али с обзиром на то да је Комисија колегијални орган и да одлучује на начин на који одлучује, да ће бити корисно да чланови Комисије могу, без обзира на то да ли гласају против или су уздржани, а то је друга тема такође у овом члану, да додају издвојено мишљење на мишљење Комисије и да оно чини саставни део извештаја, па бих хтео да чујем.

Наравно, имаћете после прилике да прочитате ово решење, али да ли оно уопште треба да се нађе у Пословнику?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Није спорно, само је ситуација мало изузетна, да за неки извештај треба да гласа нас седморо, то је малтене консензус, а да онда имамо неко издвојено мишљење, али у реду. Није ово ствар око које би се ломили. У принципу да остане као форма да постоји могућност, зашто да не.

ПРЕДСЕДНИК: Још једна разлика у овом члану јесте што нацрт власти предвиђа да члан Комисије учествује у одлучивању тако што гласа за или против или се уздржава од гласања. То је нешто што није било предвиђено.

Претпостављам да то може да остане да нико не може да буде натеран да гласа. То је заправо форма да се не гласа о нечему. То наравно утиче на одлучивање, али претпостављам да мора да постоји као решење.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Евентуално да се допуни оно што смо причали, да се гласа дизањем руку, коришћењем електронским средстава или прозивком. Чисто за оне онлајн ако се некад буде десило да се јави као спороно.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ако се слажете, ми немамо проблем, пошто је у

изради ово, никакв тамо када буде у приказу, може свачије име... али морам да се консултујем са техничком службом. Има довољно места. Дакле, да се види како је ко гласао тако да то служба може да пренесе касније и у записнике. Никакав проблем.

Не знам које су то ситуације да би ишли прозивком, дизањем руке.

Евентуално може да постоји као опција када не ради систем, па да у том смислу, али можемо потпуно транспарентно тамо да прикажемо.

Унапред причам. Да ли има довољно места и за члана и за заменика да се испише име, али у погледу транспарентности нема никакав проблем да се евидентира ко је како гласао.

ПРЕДСЕДНИК: То је то што се тиче чланова 28. и 27. То су идентична решења.

19/1 ВС

Можемо да пређемо на члан 29. У предлогу већине који кореспондира члану 28. у нацрту осталих и овде има више разлика.

Једно питање да ли ће се и какви ће се записи водити са наших седница, да ли ће се радити о аудио визуелном снимању, као што је у нацрту ЦРТА, односно тонског записа, као што је у нацрту већине. То је важно питање, за питање јавности рада, па можемо и после да се дотакнемо тога, и предлажем да се после осврнемо на то.

Још две ствари су, односно три предложене око изворника. Небојша, пошто сте ви предложили сада у члану 28. Ово решење, ја предлажем да ви прочитате ако хоћете и да их аргументујете, јер није моја јача страна да ја не интерпретирам.

Хоћете да ја ипак прочитам, у реду.

Предлог је да на крају тог члана стоји – изворником акта сматра се текст акта усвојен на седници Комисије сачињен у прописаном облику, потписан од председавајућег и оверен печатом Комисије.

Следећи став о сачињавању и чувању изворника, стара се секретар Комисије, последњи члан, ради достављања странкама, сачињава се препис изворника који у свему мора да буде истоветан изворник који је потписао секретар Комисије и оверава се печатом комисије.

Ако хоћете ви прокоментаришете шта је сврха ових ставова.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мислим, то је суштина, да ми имамо и да знамо шта је одлука, шта се сматра изворником одлуке и то је оно што је садржано у записнику и чисто је то само нека уобичајена канцеларијска процедура са после писменом изградом отправака, одашиљањем и свега тога, искрено потписивањем тих техничких делова, заиста не знам колико је упутно, иако закон каже да све акте комисије потписује председник Комисије, колико је то примењиво у пракси, јер вероватно има хрпе тога, дописа, аката, да кажем који се односе на комуникацију са другим органима, за које стварно нема потребе да потписује председник, јер то може и секретар комисије, мислим акт у смислу достављамо то и то, нешто тог типа и нема потребе да иде на потпис. То су нека моја виђења и шта би евентуално могли да предвидимо и другачије регулишемо, мало шире у односу на законе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Нама није спорна ова одредба, ово је преузето одредба од стране РИК, а што се тиче аката, да вам кажем из искуства које имам, и у РИК и у дугогодишњем, није то баш толика количина дописа, видим да је већ одлична сарадња између секретара и председника и обрнуто, комисије, и не видим проблем, барем у почетку комуникације ту врши председник комисије из више разлога да се не би, пошто је специфично и свима је нама ово ново да нама не би неко, а касније то може да буде, не због одговорности, него да се схвати отприлике да он представља комисију у смислу

потписивања. Неће то бити сада не знам колико. Имамо хиљаде решења што се тиче РИК, које потпише председник или факсимил, није то толика проблематика али ово сте у праву и треба да стоји, тако да немамо никакав проблем са тим да се преузме та одредба.

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да пређемо на следећу тачку која се тиче посматрача, то је члан 30. У нацрту већине, члан 29. У нацрту осталих, а тиче се присуствовања представника посматрача. Шта је суштинска разлика овде. У нацрту ЦРТА и осталих предлог је да се пријаве подносе за сваку седницу председнику комисије до 24 часа пре одржавања седнице, а предлог који је проистекао од стране већине јесте много ближи начина који се у РИКу акредитују посматрачи, а то је да се подноси генерална пријава удружења за праћење рада Комисије и да се онда одређеном списку посматрача, израђује акредитације за праћење. Такође, друга разлика је да је у нацрту ЦРТА и осталих било дакле, праћење до два, можда различита интерпретација закона, да ли се број два односи на посматраче и удружења. Ми смо прво мислили да се односи на број удружења чији посматрачи могу да присуствују а онда је постало јасније да се већина интерпретира да је то број представника по удружењу који може да буде на седницама што по мени и по другима отвара питање техничких могућности да посматрачи заправо буду у истој просторији са нама. Веома је ограничен простор.

Верујем да оно што можда одговара у РИК, теже ће одговорати Комисији, па је можда предлог да се то продискутује на који начин то омогућити, под један, акредитацију посматрача, под два – њихово физичко присуство у овом простору, и отварам то за дискусију како то видите.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Ја бих само технички, чини ми се да је за добро Комисије боље да посматрачи једном подносе пријаву, јер ће подношење пријаве за сваку појединачну седницу значајно оптеретити административну комисију доношењем одлука и то мало говорим из перспективе посматрача иначе, из свог редовног рада. Ту остаје проблем како уредити присуство посматрача на седницама где ће бити изношени подаци који су лични и како решавамо проблем поверљивости и то потписивање од стране посматрача изјаве поверљивости и све оно што ћемо ми потписивати редовно. Дакле, мислим да је негде бољи предлог решити то једном, међутим, јесте проблем ово њихово присуство, посебно током кампање када ће у суштини сви они који по дифолту посматрају рад РИК, моћи да посматрају и рад ове комисије и то стварно може значити огроман број људи, јер ја верујем да ће тих организација и зборова и различитих облика бити много који ће се пријављивати за праћење комисија и верујем да ће користити прилику да прате рад ове комисије. Питање је само како то посебно током кампање регулисати, да не направимо општи хаос овде.

ОГЊЕН РАШУО: Мој предлог је врло једноставан, као што постоји правило у судовима, када је судница мала, јавност улази у простор, док има простора у судницу, тако да уведемо исто правило овде. Значи, сходно броју места, толико људи улази.

ПРЕДСЕДНИК: Претпостављам да има и других решења, хајде да их чујемо. Једно решење би било да се у случају да се јави више посматрача, да не буде до два, него по један да може да учествује уколико има простора, може два, а уколико нема, онда један, али онда опет остаје питање колико заправо посматрача може да присуствује и ако можемо да кажемо неки број на овим седницама, на који начин утврђујемо ко ће од посматрача бити присутан а ко неће. То је питање, ако неко има решење, било би одлично.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се нас тиче, ми се слажемо, како се ви договорите, тако ће да буде, апропо оне теме која тек долази, медији, онда би рекли, на предлог колеге из опозиције, одређени део посматрача може да изађе напоље, али шалим се, наравно. Како год да се договоримо, ми смо предложили ово из практичних разлога, тако да са бојазношћу ово што сте ви рекли, како да мало, али потписиваћете изјаве. Да вам кажем и на седницама РИК, које су биле најзанимљивије, ту дође по четворо, петоро људи и то је то, у принципу, из удружења, можда евентуално, не знам да ли смо

размишљали о броју колико може, да ли представник удружења може по једног представника, ето то можда, не знам да ли иде, да смо ишли у том правцу, да у том смислу, да се не нагомилава на самој седници овде, јер ви немате не знам колико удружења која ће бити.

МАРКО ДИМИЋ: Мислим да је заправо друга врста проблема овде, да су ове просторије неадекватне, јер ће на ово све доћи још консултанти, па људи које ћемо ангажовати, па људи из министарства се можда појаве, и мислим да ћемо имати овде, ми већ сада не можемо да изађемо са овог места како доликује, тако да у том смислу треба размишљати, да је ово проблем.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Добро, имамо ми већу салу од 50, тако да можемо из ове сале у ону, врло лако, а имајте да су ово прве седнице и да су члан и заменик, долазиће можда члан или заменик, сада смо сви ту, имаћемо сви различите обавезе па неће и члан и заменик да буду ту, биће мало релаксираније у смислу саства, а можемо, лако је то решиво, има доста већа просторија.

20/1

ГД

ПРЕДСЕДНИК: Већа просторија би решила питање већег броја посматрача и осталих који присуствују.

Генерално смо сагласни око тога да је боље да се подноси генерална пријава удружења него сваки пут за седнице и да видимо да ли постоји начин да, уколико се пријави више посматрача него што може да присуствује, да их некако сортирамо, а да не ограничавамо јавност рада.

Ово нас доводи до предпоследње главе – ЈАВНОСТ РАДА.

То је члан 31. у нацрту већине, члан 30. у нацрту осталих.

Овде сада има више разлика које би требало да се продискутују.

Хајде да отворимо расправу.

Ја ћу само навести неколико разлика које ми се чине важне и које би требало да споменемо.

У нацрту ЦРТА-е предвиђа се објављивање записника и видео-тонског записа са седница Комисије.

Када смо се усаглашавали претходне недеље, имали смо различита виђења око тога на који начин би тај аудио-визуелни запис требало да постоји.

Сада да споменем да у нацрту већине нема објављивања аудио-визуелног записа, већ аудио, али је интенција била да постоји и видео запис. То је питање које треба и са скупштинском службом да видимо на који начин може да се обезбеди и одмах се отвара питање заштите података о личности.

Дакле, уколико бисмо се усагласили да постоји аудио-видео записи, да он иде, да тако кажем, уживо, то би заправо веома отежало контролу над тим шта ће се на седницама износити и морали би да рачунамо да када ја као председник кажем да сада следи нечије излагање где ће бити споменути лични подаци, да се тај уживо пренос прекида.

Он је наравно отворенији за јавност, али мислим да нам уноси проблем са заштитом података о личности.

Друга алтернатива јесте да постоји аудио-визуелно снимање које после тога може да се објави на сајту Комисије, али да се претходно само утврди на крају сваке седнице да ли је било изношења података о личности. Уколико је било изношења података о личности или тајних података, да се тај део редигује онолико колико је неопходно и да се онда објављује на сајту.

Треће решење је да се не објављује ништа од тога.

Ја бих само почео од тога шта вам звучи као најбоље за остваривање јавности рада, а да се балансира са заштитом података о личности.

Изволите, Марко.

МАРКО ДИМИЋ: Наш предлог је био да се седнице преносе уживо на скупштинском сајту. То већ постоји устаљена процедура верујем и за скупштинске одборе и сам пренос пленума итд, а да уведемо неку могућност да имамо отворени и затворени део седнице. Дакле, отворени део где ћемо моћи да причамо о стварима које нису осетљиве у смислу заштите података о личности и затворени део где ћемо разговарати у складу са тим.

Дакле, то је предлог.

Наша интенција јесте да наш рад буде потпуно јаван, да људи могу да то виде.

Оно што је опасност... Опасност, сада причам овако, иако можда и није опасност, али видећемо како ће се рад наш овде развијати, је та шта ће ко, што каже председник Комисије, избацити, сећи итд.

Сви смо овде у доброј вери да нико неће никога цензурисати итд, али такав начин опхођења и та могућност предвиђена Пословником би могла да отвори простор за злоупотребе.

Став представника из Странке слободе и правде је тај да направимо неку форму отворених и затворених делова седнице и да отворени део буде доступан уживо у преносу и после на платформама онлајн.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јавља за реч?

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се тиче ове теме, ја бих је гледао шире.

Гледао бих је зашто смо ми овде и шта нам је основна функција.

Нама, мислим на колеге који смо дошли овде на предлог позиције, односно власти, је са врлом добром намером да се овде нешто уради и да урадимо нешто на побољшању, на ревизији бирачког списка, врло свесни да постоје вероватно и проблеми и постоје ствари које би требало мењати, побољшати и у том смислу би се руководили тиме да смо овде као експерти, стручњаци, да кажем, а не као политичари.

Претворимо ли ову причу у политичку, мислим да сви упадамо овде у замку да не завршимо посао због кога смо дошли.

Нећемо сигурно бити успешнији од наших представника, односно посланика у парламенту који ће то сигурно на бољи начин да експлоатишу него ми овде и у том смислу не можемо да не упадамо у замку да ћемо ми овде самим нашим присуством или нечим што ћемо ми овде изговорити добитик нешто у политичком или каквом год хоћете смислу, а упашићемо у проблем зато што ћемо се доказивати овде међусобно, реплицирати.

Ја сада на шаљив начин покушавам нешто кажем, без икакве увреде, како то може да се искористи. Плашим се да не пређемо са нечег врло стручног, свесни да нас снимају, да нас гледају – аха, ал му је рекао, ал му је овај ово и онда одемо у неком другом смеру.

То је што се тиче снимања, стримовања. Постоје технички услови за стримовање, пренос као такав и није спорно уопште, само да размислимо сви на тај начин.

Ово што сте рекли – отвореног и затвореног дела, није спорно, само не знам како бисмо ондас водили дискусију, јер можемо да отворимо тему или евидентирања неких лица на објекту у јавној својини на адреси тој и тој и сада причамо и онда причамо у начелу и онда прелазимо у појединостима – Зоран Милитаров, матични број тај и тај, а онда неко ускочи итд.

По мени, улазимо у проблематику како би се то редиговало.

Можда је боља варијанта, овде ћемо покушати да се сложимо сви, мислим

да треба да идемо у правцу, сви смо са неким задатком овде чини ми се заједничким да нешто урадимо, а не да негде поентирамо, да кажем политички. Има ко ће то да ради у наше име да ли је неко урадио ово, неко урадио оно. Изборна је година.

Не мислим да ћемо ми нешто као поједнци овде бити успешнији од оних који се тиме и баве, тако да мислим да би требали да видимо.

Ограничавајућа околност нам је поприлична. Уведмо ли на такав начин снимање и да се то користи у неке друге сврхе, а не професионалне, без имало намере да се на било који начин искључи јавност, осим у смислу да ми сами себи не ограничимо наш рад и нашу ефикасност.

Ето, то је неко наше заједничко виђење колега. На нама је да одлучимо и да видимо на који начин.

ПРЕДСЕНДИК: За реч се јавила Ана.

Изволите.

АНА ГОЋЕВАЦ: Прво, по овом питању постоји велики интерес јавности из ралога што се односи на питање које је повезано са изборима. Ви сте и сада рекли да је изборна година и све грађане ће интересовати да ли ће бирачки списак најзад изгледати онако како треба или не.

Што се тиче нашег рада, наравно да ћемо сви радити на томе, барем са стране Странке слободе и правде и опозиције, то сам убеђена, да дође до исправљања несагласности у бирачком списку.

Не желим да улазим у дискусију, али те несагласности нису настале случајно. Настале су намерно и организовано.

У том контексту је наш предлог да јавност буде упозната са тим шта се дешава на овој Комисији, докле смо стигли, шта су наши предлози и шта је оно што се спроводи, зато што разумећемо да тај бирачки списак није само регистар имена него је начин на који ће се одлучивати како ће ова земља игледати, тако да то није само правно, техничко, стручно питање, него је питање и политичко и у том смислу мислимо да треба да постоји и јавност.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Апсолутно се слажем, само да вам кажем једну ствар, врло свесни, рецимо, ако имате представљање Комисије као појам, имате ко може да даје изјаве итд. у својству Комисије и појединачно од чланова.

21/1

ВС

Шта год ми ставили у наредном ставу овде, врло смо свесни тога да ћемо се ми сви понашати по неким својим правилима поштујући или не поштујући пословник, и шта год овде написали ће врло по свом нахођењу да одради и да има тај приступ ка медијима и износи одређене ставове и немамо никакав проблем са тим. Неко ће се представити као РИК у сенци и отићи тамо, и рећи ја сам РИК у сенци, итд. Знамо сви како то изгледа и опет нема проблема, а знамо шта пише у пословнику РИКа и ко даје какве изјаве и никакав проблем, а ја само кажем због оперативности рада саме Комисије, а јавност треба да буде упућена у потпуности и јавност је дефинисана и законом можемо да пропишемо на други начин, односно да дефинишемо пут како и шта, само дајте да сами себи не сечемо грану на којој седимо, не омогућавамо у старту, односно наш рад учинимо тежим, ето ништа друго.

Јавност ће бити упућена на овај или на онај начин и то будите сигурни.

ПРЕДСЕДНИК: Свакако оба нацрта предвиђају различите начине за информисање јавности и ја претпостављам да је оно о чему сада дискутујемо јесте степен, односно број начина на који ће јавност бити обезбеђена, кренули смо од објављивања аудио записа или аудио видео записа, или видео уживо преноса, аудио визуелног записа.

Може негде да се направи консензус око тога шта је прихватљиво.

У вашем предлогу је био да буде препис тонског снимка, који је уствари саставни део записника.

МАРКО ДИМИЋ: Иста је ствар да ли идемо уживо или објављујемо снимак, зар не, само ћемо овде ићи уживо.

ПРЕДСЕДНИК: Ја се опет враћам и на моју претходну и на нашу расправу, мени је уживо ризичнији начин за поступање, него редиговање снимака и ја мислим да ће то морати да буде једноставно одговорност и обавеза и секретара и председника да осигурају да је та редакција урађена како треба и мораће да нађемо начин како да то персонализујемо и на састанцима седница комисије, где ћемо рећи да је у том и том делу седнице и том и том минути изнет податак о личности и тајни податак и да се то нотира, да то мора да буде редиговано, после свако од нас ће моћи да преконтролише то и уколико је више од тога изостављено, да видимо како да решавамо тај проблем, али мислим да што се тиче овог баланса између права јавности да прати наш ради заштите података од личности тајних података, редигован аудио визуелан снимак нешто што је најбоље решење. То је мој предлог компромиса. Отворен сам да чујем све друге предлоге.

МАРКО ДИМИЋ: Мој је само предлог ако бисмо ишли на ту варијанту са којом донекле могу да се сложим да онда само тачно пропишемо шта су то ствари које редигујемо, да не буде, да не оставимо простор за манипулацију и цензуру, него само оно што је осетљиво.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала на коментару. То је нешто што бисмо могли са председником Повереника да продискутујемо када буде присутан, али интенција јесте да се редигују само заштићени подаци о личности и тајни подаци, који такође предвиђа и овде нацрт већине, а то је последњи став у члану 31. Поступање са тајним подацима у раду комисије, сходно се примењује акт одбора надлежног за административно буџетска питања, Народне Скупштине о поступању са тајним подацима у Народној скупштини, можда само у интересу осталих чланова који нису упознати са тим начином поступања да нам пренесете на који начин се поступа са тајним подацима и како би се то односило на рад Комисије.

То је једна молба.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само две ствари, без улажења у то каква ће бити коначна одлука. Нама је у члану 22о. Јасно дефинисано како се јавност рада остварује и сада је то ствар тумачења да ли ми можемо додатно да пропишемо и видео преносе седница, јер закон није прописао. Са друге стране, ви сте дали Марко пример седнице Народне скупштине и њених радних тела, и сада сам ја ушао у Закон о Народној скупштини и он експлицитно прописује да се јавност рада Народне скупштине и њених радних тела, остварује видео преносом, преко портала, преко интернет презентације Народне скупштине, тако да је он ту експлицитно прописао а онда је разрађено то Пословником. Ми сада имамо ситуацију да имамо нешто што није прописано као начин на који се остварује јавност рада, а додатно је нормирамо пословником и питање је сада да ли је то идеја и дух закона био. Са друге стране, да одговорим на ово ваше питање, узмите ме са одређеном резервом, покушавам да се присетим како то функционише код нас..

МИЛАН ЧУЉКОВИЋ: Ако добијемо тајни податак, он не може да се умножава, и мора да се одржава на затвореној седници за јавност.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Има посебне просторије на којима се сви тајни подаци, не могу да се тајни подаци који имају ознаку тајности, да се овде одржава седница у Народној скупштини за те сврхе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја сам неко ко је учествовао активно у писању закона, односно договора неких којих су претходили самом писању закона и могу само да кажем једну ствар. Добили смо пуну подршку ОДИХР, и успели смо, а ви сте мање

више упућени сви и неки су били упућени директно у те ствари и када је причано о тој јавности, много ригиднији став су имали него што га ја имам сада овде или ми, јер су људи заложили себе негде да ово све успе и знам конкретно и ЦРТА, и тако даље. Сви су свесни изазова које носе преноси и свесни у шта то може да се претвори да не буде да вам ја сада износим став због тога што се нешто бојим овде, или тако даље, него вам кажем само да су уложени велики напори да ово успе и да неким, да смо сви свесни да је то клизећи пут до тога да не успе и врло су били сви скептични према томе и зато нигде нећете наћи ту одредбу о преносима у закону, а врло је читана свака реч, само имајте на уму, а није на инсистирање представника власти.

ОГЊЕН РАШУО: Мислим да је редигован снимак сасвим у реду. Што се тиче редиговања, ми ћемо морати редиговати и записнике и све одлуке које се буду објављивале, тако да је довољно да се напише да примењују иста мерила за све и то је то.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Ово је корисно да имамо у виду да ће се редиговати сви записници када се спомињу заштићени подаци, подаци о личности.

Изволите, Небојша.

22/1 ГД

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја бих да направимо разлику између две ствари овде.

Да кажем, ми овде имамо две групе података. Имамо податке који се не презентују у јавности, у чијој обради је јавност искључена по самом закону.

С друге стране, имамо тајне податке. То су подаци који се као такви одређују од стране руководиоца органа у поступку и то су они случајеви одређивања државне тајне, односно ког нивоа тајности.

Значи, ја сад не знам о чему ми овде причамо? Изношење личних података и све то има за последицу искључење јавности, али то не значи да су ти подаци тајни. Тајност конкретних података одређује се одлуком, степен тајности, начин чувања, руковања и све остало. Чисто да раздвојимо све те ствари.

То вам је као и у правосуђу. Истрага није тајна, из истраге је искључена јавност, али подаци не представљају тајну као такву. С друге стране, зна се да се подаци могу прогласити тајним ако се односе на националну безбедност, јавну безбедност, одбрамбене, спољно-политичке, безбедносно и обавештајне послове, односе Републике Србије са другим државама и међународним организацијама и другим међународним субјектима.

Просто, не видим које би ми податке могли да прогласимо тајним и по ком основу?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја мислим да је најбоље, а што је колега Марко рекао, да не би ушли сада у неке недоумице шта ће да се редигује, шта неће да се редигује итд, ја мислим да колеге које буду радиле на тексту до петка мислим да је довољно да се нормира и одреди да је то само у случају када се износе подаци о личности итд, а на нама је да имамо у глави, у свести да конципирамо седницу на такав начин да колегама буде лакше сутра да, ако причамо уопштене ствари, да причамо и у нашим излагањима и у вођењу седнице на један начин, а онда када би евентуално прешли на податке, да се тој и тој адреси, причамо о тим и тим подацима, лицима итд. можемо да оставимо простора да се лакше то редигује или како год.

Први пут ово радимо. Требаће нам неко време.

Сандра, ви сте тамо за сајт. Претпостављам да ће вам требати времена, не можемо да ограничимо.

Колико би вам времена требало отприлике?

САНДРА СТАНКОВИЋ: Треба да се разграничи идемо на снимање или идемо на лајв. То је једна ствар. То треба да се прецизира.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Извините, колегиница је из службе. Ради на тим стварима.

САНДРА СТАНКОВИЋ: Друго, колико дуго седница траје. Ако траје пола сата и ако је шест сати, мени треба одређено време.

Ако већ видите да улазите у тај неки део, да се договорите да ли физички сечемо тај део или преко док, рецимо, Срђан говори нешто да се стави знак Комисији да доле пише да тај део..., али мора да се све прецизира.

Још једна ствар што сте ви рекли, ако седница траје шест сати, ја не могу за мање од шест сати да је завршим. Морам све да прођем. Мора да се да онда неки рок да се то погледа.

Значи, мора све да се прецизира.

Снимак ће бити тек два дана након одржавања седнице и то да знамо. Значи, неће бити истог дана снимак.

ОГЊЕН РАШУО: Свакако ће Комисија морати донети одлуку.

Предлажем да то буде посебна одлука о правилима редиговања којом би се утврдило шта се не редигује на начин како предлаже служба у записницима и снимцима.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: На даље се нећу јављати. Ово је да узимам сам реч, без вашег одобрења, али чисто да иде брже.

Што се тиче Пословника, ми би требали да га завршимо у петак и да га не бисмо као са оном нормом коју смо имали тамо, оптерећивали, можда да се јавност обезбеђује на начин тако што се на веб презентацији објављују едитовани/редиговани, или како се већ зове, снимци седница и ту да ставимо тачку, а ми да донесемо одлуку како после то.

Искрено да вам кажем, мени мало медији... поједини чланови су већ дали изјави.

Да се не јављам више. Издавање саопштења за јавност, то је једно.

Ово са самосталним иступањем, прописали га овако или не, свако ће да ради по свом. Мало ми боде очи да сада неко самостално може да иступа.

Из искуства вам кажем, иступаће. Неће га овај Пословник ограничити да и овде да изјаву, испред итд, па у том контексту би можда могло да се избрише.

Ово треће, шта се дешава са медијима. Медији у овом целом контексту остају, праве покривалице, као што раде и до сада.

ПРЕДСЕДНИК: Што се тиче медија, позивање медија је у предлогу већине детаљније формулисано него у другом предлогу.

Мислим да то може тако и да остане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Информативна служба шаље сазиве.

ПРЕДСЕДНИК: То је сасвим у реду да остане.

Питање је да ли медији присуствују седницама?

Ја бих рекао да остане као што је пракса сада, да се не оптерећује сама седница присуством представника медија. Посматрачи ће бити један начин остваривања јавности рада, а онда и објављивање свега на веб презентацији и аудио-визуелног снимка ће бити додани елемент у остваривању јавности рада.

Једна ствар још која се разликује и тиме затварамо ово питање јавности рада, у нацрту ЦРТА-е је излистано шта се објављује на веб презентацији Комисије, док је то у члану 31. у нацрту већине у овим сада тачкама које се налазе у ставу 2.

Мој утисак је да би било боље да стоји у једном издвојеном члану шта се објављује. Мислим да ће то бити боље и за службу која онда зна тачно у том члану да је дефинисано шта се објављује и на који начин.

То је дакле овај члан 32. али опет можемо дас видимо да ли то да се спаја или не.

Овде у принципу имамо исто решење. То је став 3. у члану 31, исто у члану

30, a то је ово питање изношења ставова у самосталном иступању у јавности.

Мало се надовезујем на ово што сте рекли малочас у вези тога да овај Пословник не прописује никакве санкције, нити могу да се санкционишу чланови, нити ико има било какву намеру да цензурише чланове.

Оно што је можда био дух овог предлога јесте да се обезбеди да други чланови Комисије не сазнају информације и налазе ревизије преко медија.

Дакле, то је основна интенција.

Дакле, ставове о томе шта је садржај Комисије, на који начин се дискутује, на који начин ради, апсолутно сви чланови могу да износе у јавности. Међутим, нека врста информисања Комисије би била неопходна када се ради о информацијама до којих сте дошли у поступку ревизије и налазима саме ревизије.

Ја мислим да би у оба предлога би требало да остане ту.

Ја се сада враћам на члан 10, потшо сам у улози председника и имам и додатни мотив за то, стоји: „Када представља Комисију председник Комисије не сме да износи личне ставове и мишљења“. То је последњи став члана 10.

То сада зависи од тога што значи представљање Комисије, да ли је то у комуникацији са другим надлежним органима. У том случају то потпуно има смисла, али бих онда само замолио да се можда прецизира да се то не односи на самосталне иступе члана Комисије који обавља функцију председника.

Ја ћу учинити све да представљам ову Комисију како треба, али такође ћу имати личне јавне наступе, где ћу имати своје ставове и мишљења, али нећу износити информације које нису били предмет расправе на Комисији.

Тиме у принципу затварамо ово питање јавности рада, осим уколико нема још нешто.

Да ли се неко јавио можда за реч? Да.

Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Када говоримо о поверљивим подацима, не говорим сада о класификацији државна тајна, није само податак који, као што је колега прочитао, испуњава критеријум да се прогласи тајном тајном. Начин нашег рада такође може бити нешто о чему нећемо хтети да информишемо због тога што нећемо ми баш благонаклоно бити дочекани. Верујте ви мени. То нема много везе да ли смо ми представници неке већине, опозиције. Нема то везе.

23/1 ВС

Шта је мој предлог, да се размисли, јер ми ћемо овим питањем морати посебно да се бавимо, и зато сам рекао да пословник не треба гледати као нешто што је сада заковано и морамо размислити да оставимо могућност да Комисија одлучује на који ће начин одређена питања или информација саопштити јавност. На шта ту конкретно мислим? На пример, ако нећемо то, имамо два начина како то да превазиђемо, ако нам се чини да је то рогобатно, онда ћемо имати обавезу да кроз радне групе много тога радимо, јер радна група ће бити затворен амбијент који не улази у правила комисије и онда то сада има и своје разлоге за и против.

Тема о којој треба размишљати, а чија је главна интенција да једноставно, пре свега то може бити регулисано или методологијом или неком одлуком и много ће да помогне људима који треба да нешто редикују, кажем не сматрам да је ово питање то битно у овом моменту али ће имати верујте ми своју тежину или пребаците на радне групе и океј.

ПРЕДСЕДНИК: Такође, решење о чему треба да размишљамо у пракси. Да ли мојжемо да пређемо на заштиту података о личности.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Једно питање, више је за вас, у вашем предлогу је стајала друга алинеја – одржавање месечних конференција за новинаре и

претпостављам да је то сада, да сте одустали од тог предлога пошто нисмо то...

ПРЕДСЕДНИК: Не, нужно, вероватно је превид, али кажите шта мислите о томе.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Мислим да се понављам, да је закон јасно прописао да постоји месечно саопштење комисије у којем она доноси одлуку и мислим да је то прикладно решење, које стоји у нашем предлогу, а сада додатне конференције, то ме подсећа на неке друге органе које, мислим да улазимо у замку политизације целог рада.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да кажем шта је намера, уколико су медији позвани да присуствују отварању, али не присуствују самој седници, на неки начин се губи простор где новинари могу да постављају питања, члановима Комисије и једноставно то значи да ће сва интеракција са медијима заправо се дешава ван овог објекта и ван Народне скупштине.

Идеја овог предлога јесте да се организује простор где новинари могу да дођу и да постављају питања и где би били чланови комисије, па би могло у самом поступку да се одлучи ко ће предсављати, може паритетно, могу три председника из три групације, који би учествовали у томе и који би могли да одговарају на питања новинара, иначе нема двосмерне комуникације између медија и комисије, односно једносмерна је ако се шаље саопштење. То је била намера.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Ако може само питање, да ли би се подразумевало на тим конференцијама да се износе усаглашени ставови или би опет свако могао да износи став како мисли да треба и шта мисли.

ПРЕДСЕДНИК: Добро питање, немам одговор на то, мислим да могу да се ураде различити модели и да се уреди на различите начине, али дајте предлоге, па уколико се уопште усагласим да постоје месечне конференције како би оне требало да изгледају, можда је такође питање које може да се уради касније, али ако желимо да имамо требало би да остане сама форма обавештавања јавности овде у Пословнику.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Само једна констатација, по питању јавности рада, ја сам неког мишљења, обзиром да су нас представници делегирани у ову комисију, значи да имају поверење да кажем у овај процес и с тим у вези требало би узети у обзир све оне дискусије које су ишле у прилог томе, тако да мислим да су питања доста сензитивна и мислим да треба да имамо поприлично уједначен и конструктиван приступ. И ми сами персонално учествовањем у раду ове комисије, носимо одговорност, то је генерална констатација.

ОГЊЕН РАШУО: Свакако би тим конференцијама за штампу требало да присуствује представник сваки од група, најмање, па не знамо шта ће новинари питати, јер не можемо ми одређивати. Ако буде неких супротних мишљења човек може да изнесе своје мишљење из друге групе, није проблем уопште.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Мислим да треба да задржимо могућност да имамо месечне конференције, али да можда не морамо да запишемо у камену да морају да се одржавају сваког месеца, и извесно је да ће бити периода када неће ни бити неког садржаја за медије које бисмо да делимо, али не треба искључивати опцију да такав механизам постоји.

ПРЕДСЕДНИК: У том случају, можда би решење било само да се избаци – месечних одржавања конференција, дакле да не постоји обавеза да се једном месечно одржава конференција, али да постоји као могућност, задржавања тог формата у Пословнику.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Управо као што сте рекли, можда задржавања формата, не улазећи у прецизирање и ограничавања, просто ако је тема општа и о томе шта је комисија урадила, логично је да то износи председник комисије, такође је да постоје појединчани ставови чланова Комисије, да сваки члан Комисије може да одржи своју конференцију, а да ми одржавамо неку месечну конференцију где ћемо из сваке

групе, па новинар, па каже, ја ћу да кажем једно, и онда ће то да испадне и реците ако имате шта или изаћи ћете у медије у крајњој линији и позваће вас у неку емисију. Мени је битније да овде неко, неким центлменским договором, да на крају каже – ја ово износим као члан Комисије, у своје име. Да имамо тај вокабулар на тај начин разрађен, у том смислу да је јасно да износим став, ово је моје мишљење и онда нема никаквих проблема, да ли ћете овде, и данас је могло да буде 50 новинара као што је било прошли пут, па ко ће коме да забрани. Та комуникација кроз месечну конференцију, мени би било логично да председавајући сазове сам и каже, ево овај месец смо имали ово и ово, а онда га новинар нешто пита и да се у том смислу направи дистинкција и то је то, ништа више.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, мало дуже радимо, али остало је мало ствари кроз које треба да прођемо па хајде само да видимо да завршимо што пре.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: Само бих оснажио предлог везано за неку периодичност, јер то даје одређену озбиљности и даје одређени увид у то шта се догађало на нивоу рада комисије, што је интерес јавности. Нама је интерес јавности, наш рад овде јесте усмерен у томе овде да убедимо јавност, да је бирачки списак рашчишћен. Ако ми дајемо неки периодични пресек рада, мислим да ће нам то бити лакше да обавимо свој иницијални задатак због чега смо сви заједно овде. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Што се тиче заштите података о личности, то је Глава 5. Нема великих разлика, и разлике су у форми, последња два става, и ја мислим да нема суштинских разлика. Што се тиче канцеларијског и архивског пословања, он је сада идентичан и Небојша зна да сте ви имали предлог око тога да ли треба да се разрађује овај члан и да ли треба експлицитно да се наведе нешто у вези овога.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: У суштини претпостављам да се примењује ова уредба о канцеларијском пословању, и да то примењујемо у раду органа Скупштине, јел тако? Оно што бих се ја свакако вратио, то су печати, нисмо одредили број печата и лица која се њима задужују, и мислим да је то врло битно да већ у старту кренемо и имамо могућности да те печате израдимо благовремено, и у довољан број примерака.

ПРЕДСЕДНИК: Такође, питање за скупштинску службу и секретара да ли треба уредити број печата, јер у РИК је уређен број печата, ако се не варам, то је четири. Да ли има потребе и у нашем пословнику да се одреди тачан број печата, али ево то је питање за вас.

24/1

ГД

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Јесте да нисам секретар Комисије, али могу овако што се Скупштине тиче. Можемо да донесемо одлуку о изгледу печата, броју печата.

То би била одлука. Нема потребе да се оптрећује Пословник са тим.

То можемо чим усвојимо Пословник да на основу тога донесемо.

Ми смо отворили деловодни број који иде од првог акта који је отишао.

Комисија има свој број. Имаћемо свој печат. За сада смо ставили скупштински.

Скупштинска служба пружа подршку раду.

Имаће Комисија свој печат. Одлучићемо сви заједно о изгледу тог печата.

Није то ништа спорно.

Предлог је да буду два броја. Један који ће да се ставља на акта које потписује председник Комисије, а други на дописе и остала акта које шаље служба. Тако је отприлике и у Скупштини.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Још две ствари треба да продискутујемо.

Једна је у вези измена и допуна Пословника. То је члан 35. у оба нацрта.

Последњи став у нацрту већине каже да предлог одлуке из става 2. овог члана председник Комисије увршћује у предлог дневног реда прве наредне седнице Комисије, с тим да између дана сазивања седнице и дана предвиђеног за почетак седнице мора да прође најмање пет дана.

Мислим да ово доста има смисла због тога што се за потребе измене и допуна Пословника мисли да нам је потребно мало више времена од уобичајеног времена колико треба да се остави, тако да претпостављам да је свима у реду да ово остане.

На крају, као што сам већ рекао, осма глава се разликује. Овде је то ступање на снагу и објављивање. То свакако треба да остане у нацрту већине.

Постоје прелазне одредбе у нацрту ЦРГА-е.

Сада ћу прочитати опет став који је предлог да уђе након усаглашавања, а то је да чланови Комисије смењују се на функцију председника следећим редоследом: први председник првог састава Комисије је члан Комисије који је именован на предлог удружења, други председник је члан именован на предлог посланичке групе у Народној скупштини који су део парламентарне већине, трећи председник је члан именован на предлог опозиционих посланичких група у Народној скупштини.

Дакле, интенција овог става јесте да се у самом Пословнику утврди редослед, тако да се не доноси посебна одлука, а онда је само питање да ли сте сви сагласни са овим редоследом или жели те да буде другачије или ово треба да се реши на другачији начин?

Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Што се тиче вашег предлога, хвала вам. И ми мислимо да треба да буде у Пословнику.

Ми мислимо да прво треба да буду чланови удружења, како је то законом, па онда опозиција, па онда представници власти.

Свако има неке своје разлоге за и против другог места, трећег места. Имате тумачења оваква, онаква.

?

Овде би се расправљали о томе ко треба да буде други, ко трећи, мислим да је центлменско решење или договор да пред следећу седницу то решимо жребом.

Имамо власт и опозицију. Ко извуче друго место, биће други, ко извуче треће место, биће трећи и да решимо сва та питања.

Ви ћете сто аргумената за друго, па треће, а онда ћемо и ми исто тако. Које припадне друго, коме припадне треће и идемо.

Да ли се слажете са тим?

Видели сте како то лепо имамо искуства.

Додуше, хвала Богу, нећемо бити ми. Биће ту ове даме или ко год. Имамо две кугле. Извлачимо само друго место. Које припадне то је то.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Мени се лично допада предлог.

Ако су сви остали сагласни, може да остане тако.

Овим смо завршили за данас.

Хвала вам свима.

Ово је одузело доста времена, али мислим да смо прошли заиста све темељно.

Замолио бих да ако још неко жели да се јави за реч пре него што прогласимо прекид? Не.

Пре него што завршимо, добили сте мејл од Комисије са молбом да доставите фотографије са ове легитимације, па надам се да је већина вас донела.

Ако није, молим вас да донесете следећи пут.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Мислим да су сви који су присутни добили картице за

паркирање у гаражама. Мислим да пише које гараже можете да користите.

Неко ко није присутан од заменика чини ми се добиће следећи пут лично да му се уручи.

Што се тиче фотографија, може и накнадно, није никакав проблем.

То би отприлике било то.

ПРЕДСЕНДИК: Као што сам најавио, спремили смо два дописа. То ћемо послати да погледати. То ћемо моћи да усвојимо на следећем састанку.

Предлажем да се сада прогласи прекид и да наставимо у петак, у 11.00 часова.

Мислим да ће то оставити довољно времена у петак да се ради на финалном нацрту, а између довољно времена да радимо на усаглашавању.

Да ли могу да променим предлог? Послаћемо вам допис електронском поштом данас. Уколико имате неке примедбе на који начин треба да се измене ти дописи, молим вас да интервенишете и да онда пошаљемо најкасније сутра, уколико немате ништа против.

Прате закон и врло је директно, тако да мислим да неће бити неких разлога да одуговлачимо са тим.

То је Изјава о поверљивости и допис Агенције за спречавање корупције.

Хвала вам свима.

Видимо се у петак, у 11.00 сати.

(Седница је прекинута у 15 часова и 10 минута.)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ДРУГОГ НАСТАВКА ПРВЕ СЕДНИЦЕ
КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 13. ФЕБРУАРА 2026. ГОДИНЕ.

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 11 сати и 5 минута.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан свима.

Добро дошли на Други наставак седнице Комисије.

Настављамо рад на Другој тачки.

Обавештен сам да постоји кворум и да постоји десет чланова или заменика Комисије, тако да можемо да одлучујемо на овој седници.

Пре него што почнемо са радом, хтео бих да вас обавестим о допису Агенције. У понедељак сте добили предлог тог дописа, а у среду је послат Агенцији и уз изванредну ажурност коју се надам да ће наставити у нашем даљем раду, јуче смо добили мишљење Агенције, по којем се чланови Комисије не сматрају јавним функционерима у складу са Законом. После ове седнице ћете добити сви то мишљење путем поште.

Данас нас чека наставак расправе о Пословнику. Прво бих хтео да се захвалим свима који сте учествовали у коментарисању и у усаглашавању, и жао ми је што је предлог обједињеног нацрта стигао јуче по подне, али верујте ми да се интензивно радило сва ова три дана у међувремену, да се направи тај обједињени нацрт. Трајало је и обједињавање и добили смо још коментара, посебно што се тиче члана 1. Где представници већине су предложили, чланови који су предложени, да могу да прочитају да би се изјаснили о њему. Консултовали смо се и са скупштинском службом у вези члана 10. Посебно рада скупштинске службе. Потрајало је мало и усаглашавање и обједињавање.

Предлог данашњег рада би био такав, видите мог заменика Владу Ерцега и људе из ИТ службе, који покушавају да нађу начин да обједињени нацрт видимо на самом монитору. Надам се да ћемо успети у томе. У сваком случају добили сте обједињени нацрт на мејл и надам се да га сви имате поред себе, а да ћемо уколико будемо имали измене и допуне, моћи уживо да радимо са њима. Видећемо, ево кажу да ли ћемо радити са монитором.

Што се тиче обједињеног нацрта структура је донекле прилагођена нацрту који су предложили чланови од стране скупштинске већине, што се тиче Глава, видели сте да прате тај садржај. Што се тиче садржаја, углавном је рађено на основу нацрта осталих, на којих су онда додавани чланови и садржаји из нацрта већине.

Ја предлажем да ми сада пролазимо члан по члан. Видели сте да је жутом бојом, да су обележени сви чланови и ставови до којих је долазило до неких измена и требало би пажљиво да прођемо кроз све. Замолио бих вас да обратите пажњу на све ове чланове детаљно, а посебно да водите рачуна уколико су они у складу са нацртима иза којих сте

ви стајали, дакле чланови предложени од стране скупштинске већине и остали, да видите да ли ту има неког несагласја и да ли је све у духу онога о чему смо расправљали у понедељак. Онда ћемо видети о даљем току рада, након што прођемо кроз све ове чланове.

Мој заменик Владимир Ерцег ће померати ове чланове, а ја ћу пролазити кроз чланове и наглашавати шта су биле важне измене. Слободно ме испуните или допуните, исправите, уколико сам нешто прескочио и уколико нешто сматрате важним и онда ћемо уносити измене око којих се сложимо, уколико су оне потребне у самом овом тексту.

За потребе записника, ја ћу их детаљно читати, реч по реч, уколико буде потребе да их уносимо, и надам се да ћемо данас моћи да имамо један обједињени нацрт пословника око којег сви можемо да се усагласимо.

За даљи рад, требало би такође да поразговарамо и договорено је на нашој прошлој седници да се редослед председника одреди жребом, дакле, када прођемо кроз овај текст пословника, требало би да обавимо тај жреб и да утврдимо редослед, који би се додао у пословнику. Видели сте да је остављен празан простор за редослед.

Сада опет антиципирам, моја жеља је да покушамо да урадимо све ово данас, уколико не успемо, не успемо и можемо да наставимо следећи пут. Можемо данас да се изјаснимо и одлучимо о Пословнику, али он ступа на снагу дан после објављивања у Службеном гласнику, тако да ће практично тек на нашем наредном наставку он почети да важи. То је важно због тога што такође имамо обавезу да се усагласимо и донесемо изјаву о поверљивости и њу смо послали у понедељак, али претпостављам да би нека логика била да се о њој изјаснимо након ступања на снагу пословника.

То пре свега мислим, пошто није предвиђена дневним редом, јер дневни ред ове седнице је утврђен законом, као што знате, а ми бисмо као чланови могли да евентуално допунимо другу тачку дневног реда, пре него што пређемо на трећу тачку дневног реда.

Мој предлог би био након што завршимо расправу и након што се усагласимо око текста пословника, када тај пословник ступи на снагу, ако ступи на снагу до нашег следећег састанка, на почетку нашег следећег састанка, такође одлучимо о изјави о поверљивости и тиме закључимо другу тачку дневног реда, пре него што кренемо на трећу.

Уколико имате друге предлоге како да поступимо са изјавом о поверљивости, слободно предложите. Није баш најјасније када она и у ком тренутку, како је ми доносимо, тако да ако имате друга тумачења, замолио бих вас да их поделите. Осим ако секретар нема још неке информације, пре него што почнемо са радом, предложио бих да се сада фокусирамо на Пословник и уколико ви имате да кажете још нешто пре него што почнемо. Рекао бих да не, и да углавном свима одговара овакав принцип рада.

Дакле, на монитору можете да видите обједињени нацрт Пословника који сте добили јуче на мејл адресе.

Кренућемо од Прве Главе, од уводних одредби, на предлог чланова који нису предложени од већине, предложено је да се утврди циљ Комисије, као и принципи рада Комисије. Усагласили смо донекле тај текст циљева и принципа и ја не желим сада да

читам оба ова става, само бих питао да ли имате неке коментаре, измене или допуне овог текста?

АНА ГОЂЕВАЦ: Ја бих само предложила овде да стоји јасно - да уклони незаконитости, из разлога, што знамо да бирачки списак има незаконитости и несавршености и због тога смо и овде.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли неко има реакцију на предлог, где бисте предложили да се унесе и која тачно формулација?

АНА ГОЂЕВАЦ: Циљ Комисије је да у оквиру својих законских овлашћења унапреди систем вођења и ажурирања јединственог бирачког списка, уклони незаконитости, као и свих других евиденција, како би бирачки списак верно одржавао, значи после „запете“.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Председниче, ми се не слажемо са овим, зато што би то било имплицирање у старту неких ствари, просто, мислимо да је овако дефинисана одредба сасвим довољна, да може да се тумачи, да може да се врши ажурирање и да бирачки списак буде заштићен од свих других и ми смо ту, и оним одредбама којима је то дефинисано законом, да извршимо ову ревизију, верификацију па контролу, па тек на основу тога можемо да доносимо неке закључке. Хвала.

2/1 ГД 11.15-11.25

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Младене.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ја бих само указао и на овај став 3. који говори о томе да се рад Комисије, па се пре првог зареза наводи са начелима законитости. На неки начин позивамо се на примену закона.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јављ за реч?

Ана, да ли имате неку реакцију после ових мишљења?

АНА ГОЂЕВАЦ: Не, ја бих остала при предлогу, да треба да се уклоне незаконитости.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли желите да се изјашњавамо око овог предлога?

Мислим да можемо да применимо.

Уколико нема сагласности око тога да ли треба да се дода, уклони незаконитости у ставу 2, онда можемо и да гласамо о овоме.

Ја бих прво предложио да се изјасне сви који су за то да се дода „уклони незаконитости“ после...

Да ли желите да прочитам цео овај став, да буде јасно и где би требало да се унесе?

После његовог вођења и ажурирања, а пре како би бирачки списак верно одражавао фактичко стање.

Молим све који су за то да се унесу ове две речи у други став, да се изјасне.

Констатујем да имамо три гласа за чланова који су изабрани на предлог опозиције.

Молим све који су против да се изјасне.

МАРКО ДИМИЋ: Самим тим одлука није донета.

ПРЕДСЕДНИК: Не морамо да настављамо гласање?

(Драгана Одовић: Тако је.)

У реду. Не морамо да наставимо.

Хвала вам.

Дакле, остаје да се да не уноси „уклони законитости“ у другом ставу.

Хвала вам.

Да ли има још коментара или предлога везаних за члан 1. уводних одредби? (Не.)

Можемо да наставимо.

Прелазим на члан 4.

Наравно, уколико постоје неке промене које желите да видите или које нису унете, а требало би да буду унете између овиих чланова, молим вас да се јавите.

Ја идем овим редоследом.

Изволите, Владо.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Има пар ствари, да не бих сада оптерећивао расправу, које су више везане за правно-техничку редакцију – велика/мала слова, позивање на чланове, па бих замолио службу, на пример, у члану 1. слово „к“ је мало. То су небитне ствари, али само да после, када буде коначан текст, да знате.

Дакле, замолио бих службу да уради правно-техничку редакцију, јер када су поједини чланови накнадно убацивани, позивање је остало из претходног текста.

Видећете и сами. Имали смо неки кратак рок. Дакле, само да се то исправи.

ПРЕДСЕДНИК: Претпостављам да се подразумева да ће служба скупштинска извршити ту правно-техничку редакцију.

2/2 ГД

Верујем да ћете сви бити обавештени и да ћете моћи да сви имате увид у то које су измене унете, тако да, молим вас, уколико има још неких таквих, да искомуницирате то са скупштинском службом.

Прелазимо на члан 4. став 3. где је прецизирано да изглед, облик и садржина легитимације, вођење евиденције о издатим легитимацијама прописује се актом Комисије.

Дакле, остављено је да се то у наредном периоду прецизније дефинише и да се не уноси у Пословник облик и вођење евиденције о издатим легитимацијама. То је било у складу са разговором на претходном састанку.

У члану 5. додато је: „у складу са законом“, такође на основу предлога чланова из већине.

Сада се налази овде на крају члана 5.

Прелазимо на члан 6. Друга глава – Састав и организација Комисије.

Овде је заправо само прецизирано да заменик члана има иста права и дужности као и члан Комисије који замењује, осим права на одлучивање када је присутан члан Комисије.

Ово је само прецизнија формулација него што је постојала у претходној верзији.

Можемо да наставимо даље и да пређемо на члан 7.

Овде имамо делове овог члана који у једном нацрту били у прелазним одредбама. У другом нацрту су били у овом члану. Дакле, овде више нема прелазних одредби.

Питање ротације председника у првих девет месеци се налази у овом члану.

Имамо овде остављен простор да се после жреба унесе редослед и да се промена чланова Комисије на функцији председника у сваком новом саставу наставља према редоследу који је утврдио први састав Комисије.

Ја бих такође додао можда да ово не треба да се интерпретира да унутар... Дакле, овде се уређује редослед унутар групације, што не мора да значи да унутар групација не може да се дође до другачијег одговора где би председник могао да препусти ту функцију неком другом из групације. Логика је да остане унутар групације.

Можемо да идемо даље уколико нема коментара.

За реч се јавио Владимир Димитријевић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ја бих само једну малу корекцију која није овде жутом обележена, а то је управо ово што сам ја причао. Значи, то је овај последњи став овог члана 7. „У случају распуштања Комисије“, па има позивање у складу са ставом 4. У питању је став 5. сада и само мислим да је прецизније да буде према редоследу утврђеном у ставу 5.

Дакле, није утврђен у складу са ставом 5, него је утврђен у ставу 5.

Прецизније је, па ако можемо одмах да унесемо. Биће на још једном месту.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, не у складу са ставом 4, већ у ставу 5.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Редослед је утврђен у ставу 5. а не у складу са ставом.

ПРЕДСЕДНИК: У реду.

Хвала вам.

Прочитаћу ради записника.

2/3 ГД

Дакле, последњи став члана 7. Треба да стоји „у ставу 5. овог члана“, уместо „у складу са ставом 4.“

Остаје такво решење у обједињеном нацрту.

Можемо ли да идемо даље? (Да.)

Прелазимо на члан 8.

Није било измена до последња четири става члана 8.

Овде ја имам један коментар и чини ми се као да је можда у последња два става остало – у првих девет месеци мандата Комисије, али када сам сада детаљно читао јутрос, није ми било јасно због чега се ови ставови односе на првих девет месеци мандата Комисије, а не иначе и на остале периоде који ће уследити после првих девет месеци, па ако може само разјашњење. Ни ја нисам сигуран да ли ово треба да буде овде.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Мислим да је идеја била ствар хитности.

Првих девет месеци, када се ротирају чланови, не би требало да се оптерећујемо да се изабере нови председник, него да одмах може да наредни ступи на дужност док се не изабере. Само због хитности је тако предложено.

То је ваш предлог био.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, ово са ставовима којима се уређује шта се дешава у случају привремене спречености или одсутности председника и под два – ако председнику престане мандат или буде разрешен дужности.

Моје питање јесте да ли је потребно да се уклони ово „у првих девет месеци“ или су ово правила која ће важити и у наредном периоду, када истекне првих девет месеци?

МИЛАН ЧУЉКОВИЋ: Трећи став је опште правило.

ПРЕДСЕДНИК: Опште правило? У реду.

Ово је, дакле, изузетак од општег правила.

У ставу 3. је то уређено и онда се ово уређује само за првих девет месеци.

3/1 ВС 11.15 - 11.25

Да ли имате неке коментаре или питања у вези члана 8.? Можемо да наставимо даље, добро.

Члан 9. у 1. ставу, првој АLINEЈИ имамо допуну где се прецизира да председник Комисије представља Комисију у службеној комуникацији са државним органима и другим органима и правним лицима. Последњи став 9.члана имали смо допуну да - када представља Комисију, председник Комисије не сме да износи личне ставове и мишљења и онда је додатно усклађено да се то односи на ово – представља Комисију у службеној комуникацији са државним органима и правним лицима. Можемо да наставимо даље?

Ово је све прихватљиво до сада.

Члан 10. Је додатно разрађен тако што се уређује посао секретара Комисије и последњи став, односно 3. Став, је питање регулисања радног времена Комисије, а једно је да Комисија има радно време а други предлог је био да се одреди радно време запослених у служби Народне скупштине, која обезбеђује услове за рад комисије изузев у случају одржавања седнице комисије. Овде смо остављали знакове питања, јер смо хтели само да се експлицитно вратимо на ово и да вас питамо да ли је у реду да остане оваква формулација или треба да се мења формулација 3.става.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Питање стручне помоћи, односно свих осталих послова који се евентуално пружају радним групама. Да ли да евентуално ту додамо, пошто смо то назвали састанак радних група, да кажемо изузев у случају одржавања седнице и састанака радних група, само због тога.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да прецизирам, дакле у предлог би био да се после у случају одржавања седница Комисија настави и радних група.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Значи, само ово изузев у случају седница одржавања комисија, односно састанака радних група, пошто негде у тексту сам видео да се рад радних група назива састанак и да онда имамо ту проблем.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли имате неки предлог и да ли вам ово звучи прихватљиво да се дода? Пробаћу опет да прецизно формулишем, да се последњи став члана 10. Став 3. Допуни тако што ће након текста – изузев у случају одржавања седница Комисије, додати „зарез“, односно састанака радних група.

Да ли вам ово делује прихватљиво и да ли можемо да наставимо?

Текст је овај који сам прочитао, односно 3. Став, би гласио, предлог је да 3.став члана 10.гласи – радно време запослених у служби Народне скупштине, који обезбеђују услове за рад комисије је од 7.30 до 15.30 часова, изузев у случају одржавања седница комисије, односно састанака радних група.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да се вратим на почетак, причали смо о коришћењу, па смо то оставили да регулишемо, наравно неким посебним актом, како ће се користити овај систем. Дошли смо до радног времена, колико може да се користи овај салон и тако даље, и нико нема ништа против да се користи у време које се договоримо и тако даље.

Дефиниција радног времена службе овим актом, је у контрадикцији, али је већ одређена вишим актом, односно одлуком Административног одбора о радном времену службе, тако да ми сада оређујемо опет радно време службе у неком, на исти начин за седнице, океј, и за састанке, немам ништа против, али да ли се сви разумемо о чему

3/2 ВС

причамо, и да ли је то, остало је недефинисано, да сваки члан Комисије може да дође у ову салу, док не видимо како ћемо другачије и без службе, или смо се договорили да је то ово неко време коришћења простора? Значи, дефинисање радног времена службе већ постоји акт о томе, да ли ме разумете, да га не тумачимо на погрешан начин овде када дођемо,ово светло неко треба да упали, овде неке помоћне службе треба да раде и океј је да стоји овако,а да ли то подразумева и наше прилагођавање овом неком времену.

НЕБОЈСА СПАСОЈЕВИЋ: Моја је идеја је била да се ми уклапамо у радно време службе, нема потребе да људе држимо ван радног времена и да правимо тај неки проблем у организацији комплетно. Што се мене тиче индивидуални долазак, не видим шта би сваки поједини члан могао и шта да ради. Једноставно то су седнице комисије и радних група. Ја сам мишљења да ми суштински треба да имамо помоћ службе, на тим конкретним састанцима и седницама. Овако ван ако јесу ту људи, јесу, ако нису, нису.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Зашто не би ово управо што сте рекли, прецизирали, да би свима било јасно, радно време да буде комисије и запослених у служби и онда смо покрили све и не може нико да тумачи на један или други начин.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Није спорно да ми уопште ставимо и неко друго радно време, да не мислите сада, да ограничавамо.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Чисто и због службе, јер служба ће морати да буде вама ту увек на располагању, ако ништа друго, због техничких ствари,а они људи да се прилагоде и да знају да је њихово радно време до 15.30, 16.часова, али да само они људи знају, да планирају своје обавезе.

МАРКО ДИМИЋ: Да, али сте рекли да је радно време службе одређено другим актом, онда не можемо ми да га одредимо Пословником комисије, ово што је колега Димитријевић рекао.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Овај део службе који је одређен и који ће да ради за потребе комисије, као што постоји део службе који је радио за РИК, док се није увела посебна служба препоруком ОДИХР, значи то није неограничен број људи, то није цела служба, добиће решња и то је то.

Ми можемо да направимо неки изузетак од општег, ал да нормирамо да је то исто радно време које је уређено неким актом, зато кажем, осим ова два изузетка седнице и

овог можемо да кажемо да је служба ту, и да дамо неки оквир када год је то потребно члановима за обављање послова, на пример.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Реците ми, како је иначе политика коришћења ове зграде од стране када је у питању РИК или неко радно тело, мислим, они не могу баш да се скупе, мора да постоји неко правило, да једноставно се ми држимо тога, не сада да измишљамо без везе.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ако могу само да скренем пажњу, ми ћемо имати страшно пуно посла и служба треба да буде овде у периоду када људи раде, не треба никога да малтретирамо, али с обзиром да ћемо имати пуно посла, ми не можемо да се обавежемо да ћемо ми бити у том периоду. Нама ако будемо морали да гледамо бирачки списак само у овој просторији, ми ћемо користити и друго време, осим овог и зато предлагем да ово буде време службе, као што је Небојша рекао, а што се тиче нас, ми ћемо организовати и обавештавати друге чланове.

3/3 ВС

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Питао је колега што се тиче РИК, постојале су идеје да се уведе радно време, по угледу на друге изборне комисије, међутим ту постоји проблематика за изборне рокове, али њих нема овде, у сатима су и ви не можете да ограничите ако некоме истиче у сат рок, да ограничите да радите до 8, 9 сати увече, а њему рок за доношење документације истиче у поноћ и ту не постоји то. Зато у РИК не постоји ограничемо радно време.

4/1 ГД 11.35 – 11.45

Кажем вам, није спорно ништа да стоји овако, само да се разумемо о чему причамо.

Може сваки члан овде да стоји и да врши увид и да обавља своје послове.

Постоје техничке ствари да би се ово довело у стање функционално, где ту постоје неки људи, од електричара, фригомеханичара итд. Не људи који ће стајати овде нама на главама, него постоји група људи која ће бити ангажована да би ово функционисало.

Зато вам кажем, да не дођемо у ситуацију, што нико не жели, ево, ја сам дошао да вршим свој посао, али тамо је закључано, нису дали итд.

ПРЕДСЕДНИК: Ја претпостављам, уколико имамо овај додатак, односно састанак радних група, да то већ прилично регулише на шта се односи. Дакле, да могу да се одржавају и седнице и састанци радних група ван овог радног времена. Претпостављам да је последња тема око које говоримо да ли појединачни чланови могу да остану у овој просторији после 15.30 часова у вршењу својих овлашћења или не или да дођу у 16.00 и да напусте просторију у 17.00.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Можда да додамо један члан да ван прописаног радног времена поједини чланови Комисије могу да у просторијама обављају то што имају, уз најаву секретару, председнику или да се једноставно обезбеде ти неки технички услови.

МАРКО ДИМИЋ: Само не бих волео да се било шта ту дефинише као радно време саме Комисије зато што мислим да ми не радимо по радном времену и да је наше радно време и другачије од овога, некад и дуже од овога итд.

Само је наш аргумент да не буде дефинисано радно време Комисије, него спрам радног времена службе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Мислим да смо покушали да избегнемо то сви на тај начин.

Хајде само да смислимо сада неку формулацију, неку најаву за те неке потребе, да се врши нека најаву 24 часа или како год и то је то.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Дејане.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Ја бих само скренуо пажњу, чини ми се да овде можемо можда бити још прецизнији или макар да сада продискутујемо то, јер ћемо ми вероватно у будућности имати више него једну радну групу и можда би требало предвидети начин на који ће те радне групе да се организују. Ако оне буде мало независније у свом раду, ми нећемо имати контролу над тиме када ће се оне организовати да користе овај простор или стручну службу, тако да бисмо можда могли да промислимо да ли је потребно додатно дефинисати начин на који ће те радне групе достављати информације када желе да раде, да не буде да имамо три и све три данас желе да раде и, просто, неће бити техничких услова да се тако нешто деси.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: То изгледа као врло извесна ствар да ће се поставити то питање. Нисам сигуран колико то може да се уреди Пословником. Вероватно ће пре зависити од усклађивања самих радних група, где ће групе информисати све чланове о састанцима.

То је већ предвиђено Пословником, а онда ћемо се потрудити да их координишемо на такав начин да нема преклапања.

Хвала и на тој интервенцији. Треба то да имамо у виду.

4/2 ГД 11.35 – 11.45

Дакле, на монитору је сада предлог новог става, који би био став 4. овог члана и који гласи: „Чланови или заменици чланова Комисије могу користити просторије Комисије“, ја бих рекао „у вршењу својих овлашћења уз претходну најаву“.

Само да видимо коме би се највљивали? Секретару Комисије?

Изволите, Ана.

АНА ГОЋЕВАЦ: Мислим да треба да буде у овом члану где је почело, јер је крај и ван радног времена. Претпостављам да нам је то недостајало у овом делу. И само бих додала: „ангажована стручна лица“.

ПРЕДСЕДНИК: Прочитао бих још једном ако се не види са другог краја просторије. „Чланови и заменици чланова Комисије могу користити просторије Комисије и ван радног времена одређеног у ставу 3. овог члана, уз претходну најаву секретару Комисије.“

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не бих да глумим лошег полицајца, али само евентуално да размислимо да пропишемо неки рок у ком, јер размишљам због логистичког уласка у Народну скупштину, јер овде важи одлука о унутрушњем реду и

само да не буде сат времена раније, а да онда служба није најавила, па да буде проблем око уласка.

МАРКО ДИМИЋ: Рекао сам 48 сати, а ви сте рекли 24.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Може 24.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Не, није проблем. Није идеја да се ико ограничи, него да би могло логистички да се организује.

ПРЕДСЕДНИК: Предлог је, дакле, да најаву буде 24 сата раније.

Прочитаћу опет цео став.

„Чланови и заменици чланова Комисије могу користити просторије Комисије и ван радног времена одређеног у ставу 3. овог члана, уз најаву секретару Комисије најкасније 24 часа пре планиране активности“.

Хвала.

Можемо да пређемо на члан 11.

У првом ставу постоји додаток на образложени предлог сваког члана Комисије. Дакле, сваки члан Комисије може да предложи стручна лица у овом ставу.

Огњен се јавио за реч.

Изволите.

5/1 ВС 11.45 – 11.55

ОГЊЕН РАШУО: Само мали додаток, првом ставу да се дода реч – правних.

ПРЕДСЕДНИК: Ово је сигурно преузето директно из закона и да у закону нема правних наука. Стоји – и других сродних области, претпостављам да то обухвата правне, у сваком случају рекао бих да у овом ставу треба да се држимо наведених научних области које су у закону.

Други став прописује – да за потребе пружања стручне службе помоћи у обављању послова..

МАРКО ДИМИЋ: Извињавам се, гледам овде сада закон 22г. За члана комисије...јел добро гледам, ок.

ПРЕДСЕДНИК: Детљније се уређује да може да се ангажује више стручних лица у складу са радом комисије, са планом, и у трећем, ставу се прописује како треба да изгледа образложени предлог из става 1. Оно што јесте специфично да имамо сада практично две категорије стручних лица, из става 1. И става 4. И става 1. Јесу стручна лица која предлажу сви чланови и о којима одлучује комисија. То је ангажовање стручних лица за потребе ревизије бирачког списка. У ставу 4. Постоји друга категорија за потребе пружања стручне помоћи у раду сваког члана комисије и сваки члан комисије има право на једно стручно лице са високим образовањем из научних области наведених у ставу 1. И коначно у 5. Члану прописује се да се о писменом предлогу за ангажовање стручних лица из става 1. И става 4. Комисија одлучује на првој наредној седници по пријему предлог, за обе категорије стручних лица.

Да ли неко има коментаре у вези овога?

МАРКО ДИМИЋ: Моје је само питање да ли је предлог већине и став 4. који је, да ови консултанти који би радили са члановима и заменицима, да ли је ту да само

члан има консултанта или члан и заменик, тај део нисам разумео у односу на прошли пут, овде је дефинисано да само члан има консултанта, а да ли и члан и заменик.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Мислим да смо се разумели да један консултант иде на члана и заменика.

ОГЉЕН РАШУО: Ако групација већине нема ништа против, да не уносимо у пословник али да не правимо проблем никоме ко буед предлагао чална , а наш предлог је да нам консултант буде правник, али ако нећете правити проблем, онда да се не уноси ту, него остаје.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Ја сам у истом тону хтео да прокоментаришем, мислим да ово мора да абуде у складу са оним што је дато у члану 1. Ми смо се сада упутили у један пут који је неизванстан за све нас и ми нисмо који ће нам профили и чија ће нам поомоћ бити потребна и слажем се, ако смо сагласни, одемо даље и ово из овог члана уклоним ако не постоје друге законске границе.

ПРЕДСЕДНИК: Да рекапитулирам Дејанов предлог да се из става 4. Уклоне научне области, да остане стручна лица са високим образовањем, али да се не реферише на научне облсти наведен у ставу 1. Овог члана. Да ли неко има коментаре на овај предлог и како вам звучи?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Овде је само идеја, неће бити затезања, прво што то су стручна лица која помажу нама, и сада свако од нас ће гледати да ангажује лице које му
5/2 ВС

је највише потребно, у принципу да се само, преузета је норма из закона, да би били нека стручна лица, не референти, мада ако ћете ви било ког референта, али ето да има факултетско образовање, ето ту се неће правити проблем.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да смо се усагласили око овог члана.

Прелазимо на члан 12. Главана разлика је детаљније образлагање аката које комсије доноси и обележено је жутом бојом и то је алинеја 6. и 8. у ставу 1.

Мислим да нема потребе да читам. У ставу 2. претпоследња алинеја јесте да се обезбеђује форма на веб презентацији путем које грађани могу да подносе своје примедбе комсији што није било предвиђено у другом нацрту.

Прелазимо на начин рада Комсије, односно члан 13. За почетак у 1. Ставу је додато и разматра питање од значаја за вршење својих овлашћења поред доношења одлуке на седницама и мало је само шире формулисано и у последњем ставу, Комисија дужна је да достави одговор на примедбу грађана и сада опет, имали смо расправу о овоме да ли да се уводи рок за одговор. Закон не обавезује комисију да доставља одговор на примедбу грађана и делује ми као добра ствар да се правилником, псловником обавезе и оставимо тај рок флексибилнијим за члаове комисије јер ће у зависности од обима посла неће моћи да достављају у тако временском року кратком, тако да је само овде укинут рок за достављање одговора.

Да ли неко има коментаре?

Прелазимо на члана 14. и он у 1. ставу, нешто детаљнији, додато је на основу усвојеног рада и плана комисије и акта којим се утврђује поступак ревизије бирачког списка, који даје овлашћења сваком члану комисије и онда иде листа овлашћења по

алинејама и онда заправо испод тих овлашћења јесте неколико ставова који су знатно мењани и мислим да ћемо се мало дуже задржати на овом члану.

Први став, важно је да му посветимо мало више пажње, јер се тиче начина вршења овлашћења. У првом члану се каже да – комисија у складу са планом рада може да задужи чланове, односно заменике чланове комисије да врше активности из става 1. Овог члана о чему задужени чланови комисије, сачињавају службену белешку, дакле, следећи став се односи на службену белешку коју чланови праве. Оно што бих ја заправо предложио јесте да размислимо о првом ставу, јер ми се чини, о другом ставу јер ми се чини да би он могао да се интерпретира на такав начин да чланови могу да врше активности из става 1. По закону, своја овлашћења уз услов да их комисија задужи. Што мислим да би можда требало да размислимо да ли је то решење које је адекватно и једно је питање службене белешке и друго питање је да ли је вршење овлашћења чланова подразумева претходно задуживање од стране комисије које је опету у складу са планом рада.

Алтернативни предлог овом члану би био да чланови, заменици чланови комисије који врше активности из става 1. Овог члана сачињавају о томе службену белешку, односно да се уклони овај почетак који каже да комисија у складу са радом може да задужи чланове да врше активности, па бих желео да то тамо стоји као предлог на монитору и то је предлог мене и предлог колеге Владимира.

6/1 ГД 11.55 – 12.05

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ако могу само мало детаљније да образложим.

Овај став је изазвао конфузију на претходном састанку баш зато што на неки начин као да је прописивао две норме. Ми смо хтели да склонимо ту конфузију, да нема никаквог задуживања зато што задуживање рада појединих чланова се врши кроз план рада, кроз прописану методологију. Дакле, сви ми ћемо моћи да вршимо наша овлашћења, то јест овлашћења Комисије на основу плана рада појединачно.

Суштина овог става јесте била да се само нормира то да је о тим активностима неопходно саставити службену белешку, па отуда и овај упрошћени предлог.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, предлог је на монитору.

Да ли желите да се можда изјашњавате или да ли имате нека мишљења?

Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ја сам сагласна са овим предлогом, доста је јасније.

Ово задуживање је врло непрецизно и ограничава права чланова и заменика.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли има неко ко је против овакве измене?

Ако нема, ја бих сада...

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Како читам овај први предлог, ту су две различите ситуације. Дакле, када Комисија задужи неког члана да обави неки посао, онда је он дужан да сачини службену белешку, а ако ради самоиницијативно, онда не би био дужан.

Могуће да грешим, да ли је то била интенција или не, али ево, то је неко запажање.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу дас одговорим ако није проблем.

Дакле, верујем да би овде требало да се пропише универзална обавеза, дакле, без обзира да ли постоји неко задужење или не, да чланови који обављају своја овлашћења из првог става сачињавају о томе службену белешку.

Дакле, шире је интерпретација од тога да само у одређеним околностима сачињавају службену белешку.

Прочитаћу шта је предлог.

Предлог је да се уместо става 2. у члану 14. који гласи: „Комисија, у складу са Планом рада, може да задужи чланове, односно заменике чланова Комисије да врши активности из става 1. овог члана, о чему задужени чланови, односно заменици чланова Комисије сачињавају службену белешку“ избрише и да се уместо тог става напише други став који гласи: „Чланови, односно заменици чланова Комисије који врше активности из става 1. овог члана сачињавају о томе службену белешку“.

Небојша, изолите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Овај члан јесте мало збуњујући. Рецимо, да Комисија одреди, односно задужи три члана. Да ли сва три члана треба да састављају белешку или само један или ко би то био, тако да мислим да у оперативном делу може да прави неки проблем и да је можда боља ова друга формулација.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Предлог је онда – о вршењу активности из става 1. овог члана сачињава се службена белешка.

Да ли је то у реду?

6/2 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Замолио бих Владимира да напише то.

Став 1. се односи на чланове Комисије. Дакле, сваки члан Комисије има овлашћења на основу усменог плана рада у ставу 1, тако да се став 2. односи на оне који врше те активности.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Мислим да сам у једној од ових одредаба прочитао да може више чланова да врши ову активност предвиђену законом, односно Пословником и сада ако њих десет врши ту активност и сачињава се та службена белешка, да ли може само један да је потпише, два, три или то уопште није релевантно, односно од интереса је за оног ко је, условно речено, првозадужени, ако тако могу да се изразим.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Лично сам утиска да ће службене белешке бити један од најважнијих садржајних делова, да кажем, рада Комисије и мислим да ту не треба да пренормирамо, нити да ограничавамо.

Мислим да сваки члан који иде, који врши одређену надлежност може да сачини своју службену белешку. Дакле, то је белешка.

Оно шта је закључак Комисије или шта је оно што је налаз Комисије, то ће се усвојити кроз заправо извештај, а о свакој службеној белешци и сваком вршењу активности свакако мора да се информисе остатак Комисије, па ћемо онда заједно одлучити шта је ту налаз, али можемо имати можда и различите перцепције неке активности које се буду вршиле, тако да не бих ограничавао нити блокирао могућност

да сада људи који су изашли на терен или који раде, врше неку анализу сада не могу да се сагласе око тога како ће да изгледа службена белешка.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Надовезајући се на ово што је колега рекао, поставља се и питање садржине те службене белешке коју би можда на неки начин било добро унификовати ако не кроз овај Пословник, ондас можда кроз друге акте, да бисмо можда дошли до једног обрасца о томе шта та службена белешка треба да садржи, време вршења радње, место вршења радње и неке уопштене норме да би на неки начин све службене белешке у том делу формалном изгледале исто, наравно, без упуштања у било коју врсту ограничења шта сваки члан или заменик члана Комисије доживљава као перцепцију обављеног задатка и налаза који оствари.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала на том коментару.

Можда би садржај службене белешке могао да се уреди актом којим се прописује поступак ревизије.

То би било можда добро да се уради, да се не прописује Пословником, али свакако би требало да се уреди.

Да ли се још неко јавља за реч? Да.

Огњене, изволи.

ОГЊЕН РАШУО: Свакако би требало да имамо посебну седницу на којој би усвајали обрасце којих ћемо имати јако много, тако да није проблем да се на посебној седници усвоји и образац службене белешке.

То није формални акт. Није формални документ, тако да може и ван обрасца да се састави службена белешка, али било би добро да се неки образац усвоји.

6/3 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја сам ипак мишљења да ми Пословником морамо да барем неке основе предвидимо.

Јесмо дали у неком предлогу и то се вероватно негде у редакцијама изгубило, али мој став је био да службена белешка садржи податке о месту, датуму, времену предузимања службене радње којој се присуствује, назив органа који предузима радњу и кратки опис радње и напомене утврђеним чињеницама.

То је нешто што по логици ствари белешка мора да садржи. То је неки минимум минимума, а сасвим довољно да се након тога на основу ње нешто и може да утврди.

ПРЕДСЕДНИК: Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја се слажем са колегом. Мислим да ћемо ми имати доста образаца које би требали да усвојимо, не само белешку. Мислим да би било логичније да посветимо прву наредну седницу томе, да утврдимо све обрасце.

Мислим да белешка као таква, прво, није акт који би ми усвајали овде, јер више је информативног карактера. О некој радњи можемо ви и ја да саставимо две различите белешке, тако да не видим толику битност да би се она као таква посебно нормирала Пословником, али неки други обрасци не.

Мени делује логичније да посветимо можда прву наредну седницу за усвајање аката, између осталог, и белешки.

ПРЕДСЕДНИК: Тренутна формулација је да се о вршењу активности из става 1. овог члана сачињава службена белешка и онда можемо да пропишемо образац за ту службену белешку, али такође можемо и да се договоримо око тога да ли то може да буде, рецимо, заједничка службена белешка, више чланова или ће то увек бити службена белешка једног члана.

Рецимо, уколико се два члана усагласе око службене белешке, то може да буде предмет расправе и да видимо да ли постоје различити модалитети службених белешки, али можда је довољно у Пословнику да је само предвидимо, а да после образац и начин вођења службених белешки пропишемо детаљније. То би био мој предлог сада.

7/1 ВС 12.05 - 12.15

ОГЊЕН РАШУО: Службена белешка јесте неформалан акт и свако од нас може да је састави, и то није спорно, ако се два члана комисије не слажу у нечему, свако то може да састави своју белешку, заједничку.

ПРЕДСЕДНИК: То би било у духу овог решења, да вршење активности из става 1. Овог члана сачињава се службена белешка а да даље одлучимо оког тога шта би она и на који начин садржала.

Предлог коначни је да се избрише став 2. И да се уместо њега унесе став који би гласио – о вршењу активности из става 1. Овог члана, сачињава се службена белешка.

Можемо даље?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Само да уподобим следећи став, заменик члана који саставља службену белешку доставља је комисији одмах по сачињавању.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, предлог је наредни став 3. Да гласи – члан односно заменик члана комисије који сачињава службену белешку, доставља је комисији одмах по сачињавању и најкасније до почетка прве наредне седнице и комисија има право да је на седници комисије образложи. То би било уподобљавање 3. Става. Можемо даље?

Четврти став, акт о спровођењу активности. Дакле, ово је став који је унет из нацрта чланова који је предложила скупштинска већина, дакле, да члан комисије који намерава да спроводи активности, о томе писменим путем обавештава председника комисије, а наредни став, прописује рок за то. Треба да се можда провери став 5. Који се реферише на став 4. Најкасније 3 радна дана пре планиране посете, затим шести члан, упућује председника комисије да упути захтев за прибављање тражење документације, односно обавештава надлежни органи и све надлежне чланове и заменике, а наредни став се односи на документацију коју члан, односно заменик прибави у вршењу овлашћења из става 1. који ставља на увид и располагање комисији одмах по прибављању, а најкасније до прве наредне седнице.

Последњи став је такође, а то је да сваки члан има право да учествује у посетикоја се спроводи у складу са иницијативом из става 4. Овог члана и то је разлику у односу на то да највише по један из сваке групације а овде се не ограничава право свих чланова да учествују посети. Дакле, расправили смо о свим овим решењима на прошлом састанку, тако да претпостављам да сте упознати са њима. Да ли имате неке примедбе или коментаре на ове конкретне формулације у члану 14.

Члан 15. се односи на могућност да заменик члана омогући, обезбеди присуство стручних лица за обављање послова који се односе на ревизију бирачког списка, као помоћ у вршењу овлашћења, не као преузимање овлашћења већ као помоћ члановима и заменицима у вршењу овлашћења. Други став је само измењена формулација – аутентикација, уместо аутентификација и трећи став, да се начин вршења из става 2. Уређује актом којим се уређује актом поступак ревизије бирачког списка.

Да ли имате нека питања и коментаре?

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само техничка ствар у овом ставу 1. Члана 14. став 1.

7/2 ВС

ПРЕДСЕДНИК: То ће се уредити, хвала што сте обратили пажњу на то.

Враћамо се на члан 15. Питање овог 3. Става, он је овде уместо предлога у нацрту да се увид у бирачки списак остварује у просторијама Народне скупштине, дакле, уместо тог става, да се начин вршења увида уређује актом којим се уређује поступак ревизије бирачког списка. На претходном састанку смо рекли да то не уређујемо Пословником, већ да оставимо за акт о поступку ревизије бирачког списка.

Да ли можемо даље?

Прелазимо на члан 16.

Опет, нешто прецизнија формулација, да сви чланови и заменици чланова могу да присуствују састанцима радних група, и мислим да је то свима прихватљиво и да можемо да оставимо даље, а у претпоследњем ставу јесте да за потребе рада комисије, чланова комисије, у раду групе могу учествовати, радне групе, предствници државних органа, као и стручна лица које је ангажовала комисија и ту се односе на обе ове категорије стручних лица из става 1.и из става 4.члана 14.

Прелазимо на члан 17.додато је да седницу комисије сазива председник Комисије и у петом ставу се реферише на ставу 3.овог члана, иако би требало да буде сстав 4.и онда у члану 6. Уместо става 4. Требало би да буде става 5. То треба да се исправи.

Оно што је суштинска новина јесте да се сазив доставља само у електронском облику и постојала је могућност или електронски, уклонили смо писменим, да се не би ослањали, да сазиви иду стриктно у електронском облику.

Имамо и овај додатни став. То је сада став 6.ако се не варам, о изузетним околностима, да се о материјалу који се доставља на седницама не може одлучивати и расправљати без сагласности већине из члана 16.став2. и то је већина која је потребна за одлучивање и њиме се утврђује и време неопходно за проучавања материјала.

Уколико се материјал доставља накнадно, мора да се одлучи да о њему може да се расправља и одлучује истом већином као што је потребно за одлучивање. У наставку само се дефинише да се електронским путем сазива, пре је било да се материјал у електронском облику доставља и најмање пет дана пре одржавања седнице комисије, биле су алтернативе три или пет дана и овде сада стоји, пет дана, остављан је дужи рок за сазивање. У наредном стању о сазивању седнице, комисије се обавештавају, вероватно Комисија великим словом, предствници, посматрачи, којима је комисија издала одговарајуће овлашћење, овим се говори да се посматрачима не доставља

материјал, већ се достављају, позивају, се без материјала. И у наредном ставу опет једна мала измена, из разлога хитности предвидели смо да је могуће да се одржава седница Комисије путем софтверске платформе, али је додато, да када се седница одржава путем софтверске платформе, не одржава се у просторијама Комисије што је начина да кажемо да нема хибридног одржавања Комисије, или се одржава у просторијама Комисије по претходном члану или се одржава путем видео софтверске платформе и надам се да је ово довољно јасно због чега смо ово рекли, на предлог са претходног састанка и да је ово довољно јасна формулација.

8/1 ГД 12.15 – 12.25

Долазимо до последња два става који опет регулишу скраћени рок за сазивање седнице, не краћи од 24 сата и последњи став на предлог чланова, да се седница Комисије сазове најмање једанпут месечно, односно више пута, у складу са Планом рада Комисије.

Дакле, ово су све теме о којима смо расправљали.

Да ли имате неке коментаре, предлоге или питања у вези овог члана или можемо да наставимо даље? (Не.)

Настављамо даље.

У члану 18. је само додато да седници председава председник Комисије.

У трећем ставу стоји да присуствују и учествују у раду представници надлежних министарстава из закона.

У члану 19. прелазимо на записнике.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Сада ми је овде скренуло пажњу, стоји – без права одлучивања, седници Комисије присуствују три представника министарства надлежног за послове управе и једног представник министарства надлежног и један представник Повереника.

Да ли је то грешка или је то из закона?

ПРЕДСЕДНИК: То је из закона, три плус један, плус један.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: У реду, извињавам се.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, враћамо се на члан 19. који регулише записник.

Став 2. наводи да уколико записник није достављен најкасније 24 сата, усвајање тог записника одлаже се за наредну седницу Комисије.

У ставу 4. регулишу се примедбе на записник које се достављају секретару Комисије електронским путем најкасније 24 сата пре времена одређеног за почетак Комисије.

У наредном ставу стоји да уколико је записник достављен у року краћем од пет дана пре дана одређеног за почетак седнице, да се примедба може поднети најкасније шест часова пре времена одређеног за почетак седнице.

О томе смо исто разговарали прошли пут.

Можемо да пређемо на члан 20. ако нема питања или коментара у вези овог члана 19.

Дакле, он регулише предлоге за измену и допуну предложеног дневног реда на сличан начин и са сличним роковима као и примедбе за записник, односно предлози најкасније 24 сата, а ако је сазвана у краћем року од пет дана, опет најкасније шест часова пре времена одређеног за почетак седнице.

Дакле, ти временски рокови су исти као и у претходном члану.

Такође, додат је став да секретар Комисије предлоге за измену или допуну предложеног дневног реда, без одлагања, доставља свим члановима и свим представницима који учествују на седницама Комисије.

Ако нема питања и предлога, можемо да пређемо на члан 21.

Став 1. је овде кључан. Као што се сећате, имали смо два предлога. Један је био да буде на предлог најмање три члана из две различите групације и пет чланова из три различите групације. Сада стоји да је предлог четири члана из две различите групације.

У ставу 4. позива се на члан 7. став 5. овог Пословника, редослед ће бити утврђен путем жреба на овој седници.

8/2 ГД

Можемо да наставимо даље?

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ту има идентична моја примедба као и у претходном. Значи, није „сагласно члану 7.“, него „утврђено у члану 7. став 5.“, па то можемо одмах да исправимо.

Идентично је као прошла примедба.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли треба читам ову измену? (Не.)

То је чисто техничка измена.

Можемо да наставимо даље.

Прелазимо на члан 22.

Овде је само прецизирано да је заменик члана Комисије дужан да учествује на седници Комисије којој не присуствује члан Комисије и начин на који Комисија поступа уколико представници органа предвиђени законом не учествују на две седнице Комисије.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Сада колега Влада и ја нешто дискутујемо на ову тему. Можда овде треба мало другачије да дефинишемо, у складу са овим што је колега Ерцег напоменуо, односно да имамо три представника МДУЛС-а, једног МУП-а и једног представника Повереника. Нелогично је...

Сада овде овако како пише, требало би сва три представника МДУЛС-а да буду присутна, а то баш није..., па некако да предефинишемо.

Неће ово злоупотребљавати нико, али ако га читате овако, онда би сва три представника, ако и један представник не оправда своје присуство два пута узастопно, требали би да обавестимо орган.

Не знам да ли да направимо неки изузетак за МДУЛС или да по представнику органа... Овде имамо свакако по једног, а овде три. Некако да предефинишемо ово.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ако макар један представник органа из члана овог Пословника без оправданог разлога не учествује на седници две Комисије узастопно...

ПРЕДСЕДНИК: Можда је други начин да тумачимо да је оправдаан разлог неучествовања то што један представник учествује и да нема потребе да учествују два, да се једном то каже и да тумачимо на такав начин.

Небојшин предлог је да став гласи: „Ако представник једног од органа...“, што би значило да уколико је присутан један представник МДУЛС да би то се сматрало довољним.

Дакле, предлог је да последњи став, став 4. члана 22. гласи: „Ако представник једног органа из члана 18. став 2. овог Пословника“...

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Колико сам ја разумемо Срђана, њему је спорно да рецимо може да два пута узастопно буде одсутан један члан, рецимо, из државне управе и један из МУП-а, па да се раздвоје представници према органу који их делегира.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Не, мислио сам ако сваки представник органа правда себе, значи, ако два пута узастопно не дође представник МУП-а, он треба да оправда, али пошто имамо три представника МДУЛС-а, ја сам мислио ако је барем један представник МДУЛС-а присутан да нема потребе... Е, сада ако ова друга два нису ту да улазе у ову форму правдања, да кажем. Дакле, битно је да један од представника буде ту, а овако би се односило да ако сва три нису ту, морају да правдају. Ето, то је једино.

8/3 ГД

А може да остане и овако. Просто, да не буде...

ОГЊЕН РАШУО: Можемо додати – ни један од представника органа из тог и тог става није присутан.

ПРЕДСЕДНИК: Формулација коју је колега Владимир предложио је: „Ако неки од органа из члана 18. став 3. овог Пословника, без оправданог разлога, не обезбеди присуство макар једног представника на две седнице Комисије узастопно, председник Комисије итд.“

СРЂАН СМИЉАНИЋ: То је у реду.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Можемо да пређемо на члан 23.

Ово решење је углавном преузето из нацрта чланова усаглашених из скупштинске већине.

Алтернативни предлог је био пренормиран, тако да смо се усагласили да га не уносимо, већ да решимо рад седнице на овакав начин.

Уведен је извештај као категорија у претпоследњем ставу.

Пошто је цео члан у питању да га не читам целог.

Прочитали сте члан. Уколико имате нека питања или предлоге, коментаре, јавите се.

Ако нема, можемо да идемо даље.

9/1 ВС 12.25 – 12.35

По питању одржавања реда на седници у члану 24. Последњи став је измењен, уместо – одузимања речи, што је можда мало ригорозније, уведена је пауза у раду односно прекид седнице као начин и две опомене, као начин одржавања реда од стране

председника комисије, и онда прелазимо на члан 25. Где се заправо уређују пауза и прекид у ст.2. и 3.приликом одређивања паузе председник комисије обавештава пристуне о трајању паузе и у следећем ставу, председник комисије благовремено обавештава о наставку прекинуте седнице комисије.

У члану 26.даље, став 3.уведено је да члан комисије одлучује тако што гласа за, против или се уздржава од гласања и последњи став, уређује право чланова комисије, једног или више чланова комисије да издвоје мишљење приликом усвајања мишљења и доношења одлука комисије и да издвојена мишљења чине саставни део извештаја и записника на образложење одлуке на које се односе. И само да напоменем, овде је било у претходној верзији и издвојено мишљење и примедбе, али заправо је укинута да буде само издвојено мишљење, примедбе смо, односе се на примедбе грађана, овде би требало да буду чисто јасно да се односе само на издвојена мишљења чланова комисије.

Ако нема коментара, можемо да пређемо на члан 27, који је тако мењан да буде јасно да се односи на неопходност присуства чланства 7 заменика, односно чланова комисије, да би било јасно да заменици мењају чланове у случају престанка мандата, пре истека рока на који је именован, а сад више измена су овде издвојене.

Прелазимо на члан 28.који каже да се након седнице сачињава записник са седнице – и о чему се стара секретар комисије, уколико секретари и комисије, треба великим словима, молим вас, исправите, чини ми се не треба овако.

У другом ставу прописује шта садржи, сваки записник, време почетка и завршетка, одлуке донете на седници, резултати сваког гласања и тако даље. Пред крај овог члана, последња четири става, уређују оригинале записнике и изворнике акта што је додатно такође на основу нацрта чланова који не чине, не представљају већину.

Ако нема коментара или предлога, прелазимо даље.

Идемо на члан 29,који се бави посматрачима, ово је сада опширан члан који уређује на који начин присуствују посматрачи и нећу га читати, и он је детаљније разрађен него у првобитној верзији, али ћу вас позвати ако имате неке коментаре или питања у вези овог члана.

Ако нема питања, идемо на члан 30. Јавност рада. У ставу 2.који описује начине на који се обезбеђује јавност рада, као прва алинеја је видео објављивање седнице и објављивање седнице на веб презентацији комисије по завршетку седнице, након евентуалног редиговања. Друга алинеја је измењена тако да нема периодичних конференција за новинаре, на основу наше претходне дискусије, већ само одржавње конференције за новинаре, које ће се уређивати по потреби и у последњем ставу, омогућавање праћење рада комисије од стране посматрача, ту је пислао од стране медија и посматрача, али пошто медији немају присуства самој седници, право, као што је уређено у следећем члану могу да присуствују отварању седнице, не самој седници, а овде сада стоји само од страна посматрача и чланова међународних оргнаизација.

9/2 ВС

Последњи став члана 20. Каже да се на поступање са тајним подацима о раду, сходно примењује акт одбора, као што смо говорили на претходном састанку, и члан 31. Уређује присуствовање и снимање почетка седнице, од стране предствника медија.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Ако сам само пропустила негде, да ли смо ми у неком моменту дискутовали да обавежемо посматраче изјавом о поверљивости, пошто ће то...

ПРЕДСЕДНИК: То је уређено заштитом података о личности, и доћи ћемо до тога.

У члану 32. Шта се објављује на веб презентацији, додато је и обележено, форма за подношење примедби грађана и изузето је информатор о раду, а оно што бих предложио да би требало да буде јесу ови видео записи, из члан 30. став 2. АLINEЈА 1. јер се ту каже да се објављују снимци на веб презентацији комисије, а други документи у вези са радом комисије који су настали, који се означава за информисање јавности.

АНА ГОЂЕВАЦ: Може да се дода – видео запис, јер нису документи, не потпадају под ту дефиницију.

ПРЕДСЕДНИК: Замолио бих колегу Владимира да можда прекопира из претходног члана да чисто имамо како би изгледао члан 32. Кад би се додао - видео снимци седнице комисије. Предлог је да у члану 32. став 1. АLINEЈА 5. Стоји – видео снимци седница Комисије, у загради – у целисти или редиговани.

Прелазимо на Пету Главу – Заштиту података од личности, која је промењена јер је прецизније регулисала права и обавезе и као одговор на Емилијино питање, у ставу 3. каже се да писмену изјаву из става 2. Овог члана дужна су да потпису и сва лица која присуствују овој седници комисије што обавезује и посматрача. Оставићу тренутак да погледате овај члан.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Предложио бих да се у овом ставу 1. изричито наведу и – лица која су ангажована као помоћ комисији или члановима комисије, јер њих пословник препознаје посебно, па да се не воде као друга лица која присуствују радњама комисије.

ПРЕДСЕДНИК: На један начин су они обухваћени, и да се тумачи да учествују у раду комисије, а питање је да ли је њихова улога и приступ документима, и раду комисије, јер је такав да захтева да их експлицитно наведемо.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Могуће је да је оправдано зато што може да се деси да нека од тих стручних лица учествују у поступку у вршењу неких овлашћења, али не на седници.

ПРЕДСЕДНИК: Став 1. Уређује рад комисије, а став 3. уређује присуство седницама комисије.

НЕБОЛША СПАСОЈЕВИЋ: Рад је општи појам који подразумева све активности које се предузимају како на седницама, тако и ван група, један општи појам који обухвата све.

10/1 ГД

12.35 – 12.40

ОГЊЕН РАШУО: Само да се дода фраза – стручна лица из члана 11.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, предлог је да се након „чланови Комисије и заменици чланова Комисије, ангажована лица из Службе Народне скупштине, стручна лица ангажована од стране Комисије, као и лица која присуствују седницама Комисије и на други начин учествују у раду, дужни итд.“.

Да ли има потребе да читам цео став?

Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Од стране Комисије или чланова Комисије?

Имамо разлику између оних које... Не знам како називамо оне које Комисија за потребе ревизије и оних који су ту ангажовани од стране чланова као стручна подршка? Да ли имамо јасну диференцијацију између та два?

ОГЊЕН РАШУО: Комисија именује и једне и друге.

Ми их предлажемо, а Комисија гласа о свима и именује и једне и друге.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ја нисам сигуран да се тако чита. Мислим да сваки члан има право да ангажује било кога уз информисање Комисије.

ПРЕДСЕДНИК: Предлог је да став 1. члана 33. гласи: „Чланови Комисије и заменици чланова Комисије, ангажована лица из Службе Народне скупштине, као и лица која присуствују седницама Комисије или на други начин учествују у рад Комисије дужни су да приликом поступања са документима и/или евиденцијама које садрже податке о личности поступају у складу са прописима итд.“

Прелазимо на последње главе Пословника.

Глава 6. уређује канцеларијско и архивско пословање.

Додато је само да се примењују прописи којима се уређује канцеларијско и архивско пословање државних органа.

Глава 7. додато је само – сваки члан и заменик члана Комисије у члану 35.

У последњем ставу члана 35, то је став 4, остављено је да се измене и допуне Пословника уређују на такав начин да се између дана сазивања седнице и дана предвиђеног за почетак седнице на којима се о томе разматра мора да прође најмање пет дана.

Дакле, то је такође био предмет разговора на нашем претходном састанку.

Овим смо дошли до Главе 8 - Ступање на снагу и објављивање, где није било више предлога.

Хвала свима.

Мислим да имамо један текст Пословника којим можемо да будемо задовољни.

Ја бих предложио, пошто је 12 часова и 40 минута, да направимо кратку паузу, па да се у 13.00 часова опет нађемо и да наставимо расправу и да утврдимо на који начин ћемо даље поступати са овим текстом.

Да ли желите жреб сада? (Да.)

Замолио бих секретара да нам помогне око жреба.

Приступамо жребу.

Овде је редослед, а овде су два председника на предлог већине и опозиције, па бих замолио секретара Скупштине да изабере једну куглицу, а ја ћу изабрати другу.

Можемо да отворимо.

10/2 ГД

Члан комисије из групације посланичких група парламентарне већине - други председник.

Дакле, одлучили смо жребом да члан Комисије из групације посланичких група парламентарне већине буде други председник, што значи да ће трећи председник бити члан Комисије из групације посланичких група опозиције.

Ја сам хтео да направимо паузу.

Нећемо још дуго остајати после, али можда имамо да се усагласимо око изјава и да видимо како ћемо даље наставити рад.

Настављамо у 13.00 часова седницу.

11/1 ВС 13.00 – 13.10

(После паузе)

ПРЕДСЕДНИК: Настављамо седницу после паузе. Секретар Комисије није могла да буде овде, извињава се, морала је да оде, ту је заменик секретара, не знам да ли да користим мушки или женски род.

Радили смо у претходном делу наставка седнице на усаглашавању обједињеног нацрта Пословника, и тај пословник би требало да прође једну правну редакцију, пре него што се упути у сл. Гласник и овде имамо верзију коју сте сви видели, и ја претпостављам да је у реду да се ми изјаснимо да гласамо о овом документу који сте имали на увид, и да ли постоји потреба да ова верзија документа, о којој смо данас говорили, независно пошаље на имејл и да после можете да видите редиговану верзију која ће ићи у Сл. Гласник или желите да се ослоните да ја морам да потпишем ту верзију сваку након редакције, да проверим да ли свему одговоара, садржају о ком смо дискутовали и да ли је потребно да сада шаљемо тај ворд документ? У реду.

Друго питање о којем смо исто говорили јесте на који начин да приступимо усвајању изјаве о поверљивости података. Дневни ред је одређен законом, а Пословник још увек није донет, тако да немамо начин да мењамо тај дневни ред све и да можемо, претпостављам, а Закон нас обавезује да образац изјаве о поверљивости, усвојимо 15 дана, најакасније 15 дана од прве седнице, што тумачимо, када завршимо ову седницу, тек онда усвајамо, а рок је 15 дана. Ову тачку дневног реда можемо да исцрпимо и данас гласањем, односно гласањем о Пословнику и да донесемо пословник и да онда можемо да наставимо седницу преласком на 3. тачку дневног реда, а да изјаву о поверљивости оставимо за крај ове седнице.

Пре него што присутпимо гласању само сам хтео да вас замолим да ми кажете, да ли вам такав начин рада одговара, јер алтернатива је била да на неки начин вежемо усвајање изјаве о поверљивости за ову тачку дневног реда и за доношење пословника.

Мало смо се консултовали на паузи и делује да је овај први предлог да изјаву поверљивости усвајамо на крају ове седнице, на првој следећој, што би технички могло да буде да истог дана када усвојимо план рада, закључимо прву седницу унапред, сазовемо ту другу седницу и да знамо када ће то бити и да одмах усвојимо изјаву о поверљивости података.

Оно што мене лично мучи, јесте то што говоримо о акту којим се уређује поступак ревизије и доносимо план рада без увида у бирачки списак, што није баш најлогичније али претпостављам да можемо да радимо на такав начин и да ћемо ускоро моћи да остваримо тај увид и да ћемо моћи да вршимо неке измене у плану рада и поступку на основу неких сазнања и бирачког списка до ког будемо могли да дођемо.

То је предлог за наставак рада, да сада одлучујемо о Пословнику и да тиме закључимо 2. тачку дневног реда и да о наставку седнице кренемо са 3. Тачком.

Желим да чујем да ли вам то одговара?

Предлажем да приступимо гласању о Пословнику Комисије. Имали сте увид у Пословник и замолих бих све који гласају – за, да се изјасне.

11/2 ВС

Мени се чини да имамо једногласну одлуку и да се усваја овај Пословник.

Хвала вам свима. Надам се да ћемо бити задовољни овим Пословником и да ће вам омогућити да радимо сви заједно на начин на који желимо да радимо у овој Комисији.

Тиме бих закључио ову тачку дневног реда.

Прешли бисмо на 3. тачку дневног реда – План рада.

Што се тиче плана рада за даље, Комисија и рада о трећој тачки дневног реда, предложио бих да имамо сличан приступ као сада што смо радили са Пословником и мислим да је овај приступ и формат су били сасвим добри. Отворили би могућност свим члановима, заменицима чланова, да поделе материјале и о акту којим се уређује поступак ревизије, и о плану рада, све што мислите да је релевантно и за акт појединачни и за план рада, да доставите другим члановима и заменицима чланова, те материјале, да на следећем наставку седнице можемо на исти начин да разменимо мишљења о томе како треба да изгледа акт и како треба да изгледа План рада без било какве пресије, да се одлучује на првом наставку већ да једноставно разменимо мишљења и обухват и начине и поступке ревизије и то ће потрајати више него усвајање пословника, јер једноставно тема је шира, и можда смо мање вични у томе него у доношењу Пословника и да онда уредимо и наредне наставке те седнице.

12/1 ГД 13.10 – 13.20

Предлог би био да наставак седнице буде следећег петка, 20. фебруара, у 12.00 часова.

Разговарао сам са чланом Комисије Владимиром Пударом. Он не би био у могућности да дође у 11.00 часова.

Претпостављам да је свима у реду да то буде у 12.00 часова?

Дакле, ни он ни заменик не би могли да буду ту, а мислим да је важно да сви можемо, нарочито у овом доста осетљивом периоду, када се донеосе овако важна акта, да будемо ту.

Радићемо колико буде било потребно у тај петак, слично као што смо радили и у понедељак.

То би био предлог за наставак рада.

Да ли се неко можда јавља за реч?

Да ли имате нека питања?

Изволите, Марко.

МАРКО ДИМИЋ: Дакле, мој предлог и генерално наш предлог из Странке слободe и правде јесте тај да мало само размислимо сви да ли можемо да убрзамо цео процес, да мало променимо и прилагодимо свој начин рада, да бисмо били ефикаснији.

Сами сте рекли да ћемо имати овде и више посла него око Пословника, можда. Можда и нећемо, можда буде ишло и једноставније, али само да видимо мало да размислимо и да прилагодимо дане рада када радимо.

Некад од петка до понедељка има јако мало времена да се неки документи простудирају, да се обраде итд, па чисто да видимо или да радимо можда три дана у недељи или да радимо неким другим данима.

Дакле, да сви размислимо о томе и да пробамо и сада да неки оквир поставимо, рецимо, до уторка да пробамо да доставимо неке нацрте плана рада или нешто тако да бисмо имали са чиме да радимо и да би то могло да иде мало брже.

ПРЕДСЕНДИК: Слажем се потпуно.

Мислим да би то било добро.

Треба да размислимо о томе.

Разлог зашто сам сада предложио петак је због државног празника и чињеница да нећемо бити сви у могућности да радимо током овог викенда и током празника, па да опет ту оставимо довољно времена да се и наредне недеље у току радних дана упознамо са тим материјалима.

Претпостављам да ће бити обимни материјали и због тога је овако.

Иначе, слажем се да петак до понедељка није најбољи начин да се организујемо, што значи да би вероватно после тог наредног наставка у петак не би настављали у понедељак него бисмо оставили мало више времена, да се ради опет на обједињеном неком предлогу и акта и Плана рада, на сличан начин као што смо сада радили између понедељка и петка. Мислим да је то био доста добар формат, али хајде да видимо још даље.

Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: У прилог овог што је рекао колега Марко, ја бих само замолио заменика секретара да у току следеће недеље стручна служба достави и финансијски план пошто је то саставни део те 3. тачке. Чини ми се да је формулисана заједно, па да имамо

прилике да дамо неке своје коментаре да би то ишло брже.

12/2 ГД

Неће бити одвојена тачка, па да на тај начин покушамо да убрзамо целу ту причу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Марко.

МАРКО ДИМИЋ: Само још једна допуна ако је могуће.

Нисам правник, па само да питам да ли је правно изводљиво да, рецимо, обавимо неке консултације у смислу да ове коментаре које смо имали на изјаву о поверљивости да и то разменимо, па да имамо већ то спремно да одрадимо, иако није на самом дневном реду. Да не расправљамо овде, али да некакко већ усагласимо да ли је то свима у реду како изгледа та изјава, па да онда само изгласамо формално.

ПРЕДСЕНДИК: Хвала, Марко.

Мислим да нас ништа не спречава да расправљамо о томе и да та изјава буде спремна и усаглашена пре почетка Друге седнице.

Требало би да не покрећемо расправу, него да је већ имамо усаглашену.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: И образац ове легитимације. Ту би се вероватно везали за изглед, облик и начин на који је прописан и за народне посланике. Можда би то могли да решавамо овако у ходу, да не губимо много времена. Дакле, да се усагласимо око тога, па оног тренутка када то буде на дневном реду да једноставно усвојимо одмах, да не губимо време у договарању.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да ли можемо да се договоримо овако? О обрасцима нећемо сигурно причати следећи петак. Да размислимо сви које обрасце имамо – имамо легитимације, имамо изјаве... и пошто би нам то била прва тачка прве наредне седнице, па до петка да видимо шта од тих образаца би требало све усвајати, да их дефинишемо.

Сигурно ћемо потрошити два дана на план рада, минимум, као и на Пословник и онда би их дефинисали у петак и онда да видимо изглед и облик и све то до оног следећег дана, до другог дана када будемо причали о Плану рада, да имамо и утврђене предлоге за изглед тих образаца и онда би била само формалност заказати следећу седницу и као прву тачку усвојити обрасце.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Срђане.

Дакле, предлог је да размислимо сви о томе шта све треба да се усваја на тој првој тачки дневног реда Друге седнице и да припремимо све материјале по питању образаца.

То је предлог, да имамо једну тачку дневног реда где ћемо усвајати све те обрасце и изјаве.

Да ли се још неко јавља за реч?

За реч се јавио Владимир Ерцег.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Имам једно питање за Министарство државне управе.

Ако није проблем, није тачка дневног реда, али тиче се бирачког списка. Тиче се заправо обавезе Министарства из члана 14. Закона о јединственом бирачком списку, ових нових измена које су донете, па став 1. каже: „Министарство надлежно за послове управе у циљу изглагања бирачког списка на увид грађанима на својој веб презентацији омогућава

12/3 ГД

увид у податке о бирачима, име, име једног од родитеља и презиме, разврстаним по бирачким местима за подручје јединице локалне самоуправе.

Значи, интересује ме, пошто је три месеца био рок од ступања на снагу, тај рок истиче 15. фебруара, па то ће нас дочекати у сред празника, па нас занима јако докле се стигло са тим и да ли ће тај рок бити испоштован?

Иста ствар је и са ставом 6. истог члана, где се каже да Министарство надлежно за послове управе до закључења бирачког списка на сваких седам дана објављује на својој веб презентацији број бирача разврстаних по јединицама локалне самоуправе, као и податке о броју промена у делу бирачког списка појединачно за сваку јединицу, као и

правни основ тих промена за претходних седам дана, па ако можете нешто да нам кажете докле се стило.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Хвала.

Даме и господо, само желим да вас известим да што се тиче припрема поменуте за све што се тиче та три месеца одложене примене, као што знате, на основу закона, ми имали смо један на основу 30 дана, пет на основу три месеца и једно на шест месеци, које ће бити последње, које је најкомплексније, јер захтева координацију са МУП-ом, што је најкомплексније.

Што се тиче три месеца, што истиче 15. фебруара, све што је било битно везано за софтвер све је урађено. Тесно окружење је одрађено. Значи, потпуно је оперативно.

Ми смо ради сигурности објављивања послали само промену нашег Упутства. Послато је на Повереника и на законодавство. Законодавство нам је потврдило. Чекамо још Повереника. То ће бити објављено у „Службеном листу“.

Ми очекујемо суштински да ћемо 23. имати пуштено за седам дана уназад. Значи, то је 23. фебруар. Имаћете податке фактички од 16. фебруара тачно који су и у наредном периоду ће ићи на сваких седам дана.

Ми ћемо вас тачно обавестити о броју „Службеног гласника“ где смо објавили измену Упутства, које ће бити објављено, тако да што се тога тиче, све је припремљено софтверски, пуштено, припремљено. Дакле, само да ето и формално-правно законодавство да сагласност и ми га формално и пуштамо.

Ето, до знате да је то приправно и биће свима коме је неопходно на коришћење.

Наравно, и близу смо, на 50%, из овог шест месеци, али имамо још три месеца до тога, али да кажем да смо и ту већ прилично одмакли.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно.

То је баш добро чути.

Значи, ако сам вас добро разумео, сама примена неће бити могућа до 23. фебруара због сагласности Повереника?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: У суштини не Повереника, ми ћемо једноставно објавити. Можда се деси да ми чак и данас објавимо у „Службеном гласнику“.

Ми можемо пустити тако нешто, али с обзиром на ову врсту акта иде осам дана од објављивања и у том смислу не сматрамо да је неопходно да пуштамо нешто ако ће све то ступити на снагу осам дана од данас. У том смислу само. Не желимо те рокове да кршимо. Иначе, што се нас тиче оперативно, то је могуће користити већ сада.

12/4 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Значи, проблем је у Упутству, јер Упутство није усаглашено. Ви сте га мењали 16. јануара?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Мењали смо га 16. јануара и сада смо га опет послали на мењање. Вероватно ће данас бити објављено, зависи од „Службеног гласника“, али у суштини, оперативно гледано, све је тестирано, све је у употреби. Без грешака је било. Ево, претходних 14 дана све је тестирано у свим могућим варијантама. Потпуно је оперативно, тако да знате да, што се тога тиче, биће пуштено. У тренутку када ви будете имали пун капацитет на основу усвајања и Пословника и свега, ви ћете то користити

најнормалније, без икакве могућности грешке, кочења или било чега и то смо проверили буквално до детаља.

ПРЕДСЕДНИК: У реду. Хвала вам пуно и на питању и на одговору.

Ако се више нико не јавља за реч, предлажем прекид седнице.

Закључујем 2. тачку дневног реда.

Наставак седнице је у петак, 20. фебруара у 12.00 часова.

Хвала вам свима.

Срећни празници.

(Седница је прекинута у 13.20 часова.)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ТРЕЋЕГ НАСТАВКА ПРВЕ СЕДНИЦЕ
КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И
КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 20. ФЕБРУАРА 2026. ГОДИНЕ

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 12 часова и четири минута.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан свима.

Настављамо Прву седницу.

Ово је трећи наставак Прве седнице.

Настављамо рад на 3. тачки дневног реда – ДОНОШЕЊЕ ПЛАНА РАДА И ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА.

Хвала вам свима што сте овде.

За почетак морам да констатујем да недостаје један члан, односно заменик члана, али да је преосталих девет чланова овде, тако да имамо кворум за одлучивање и можемо да наставимо са радом.

Хтео бих за почетак да поздравим господина Јована Стојића који ће бити представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у раду Комисије.

Нисмо још увек добили представника Министарства унутрашњих послова.

Мислим да би било одлично да се што пре придружи Министарству, јер све наше активности које планирамо сада у наредном периоду зависе од сарадње са надлежним институцијама, тако да би било врло корисно да буде и у овој фази неко присутан.

Ту је, наравно, и господин Кнежевић из Министарства државне управе и локалне самоуправе, који је ту од почетка ове седнице са нама.

Као што смо рекли, данас имамо наставак 3. тачке дневног реда – Доношење плана рада и финансијског плана.

Ја сам замолио на претходном нашем сусрету да се пошаљу материјали које сматрате да би били корисни за наставак нашег рада.

Добили смо један документ од чланице из ЦЕСИД-а Емилије Ористијевић и ја сам послао један документ, тако да предлажем да данашњи рад буде усмерен, пре свега, на размени мишљења, на консултовање, на једну отворену дискусију око тога шта би требало да буде предмет ревизије, на који начин би се она спроводила да бисмо негде наредне недеље, ја се надам, могли да приступимо доношењу Плана рада.

Дакле, не би требало данас да размишљамо о томе, да се данас доноси План рада, већ да разговарамо о њему и да покушамо следеће недеље да га донесемо.

Као што знате, рок за то је 30 дана, што истиче, ако ја добро бројим, 28. фебруара, тако да би до краја следеће недеље свакако требало да буде донет тај акт.

Ја сам већ прешао на овај радни део.

Замолио бих секретара Комисије да узме реч, уколико има још неку информацију која је значајна за рад.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: За сада не.

ПРЕДСЕДНИК: Обавестили су ме пре почетка да је почело видео снимање на основу Пословника који смо донели.

Добар дан и добродошли.

Хвала вам.

Сада имамо десет чланова присутних.

Дакле, почело је видео-снимање наших седница, тако да ће они на основу Пословника бити објављивани на веб страници Комисије.

Када смо већ овде, пре него што почнемо са радним делом, имам питање у вези веб странице. Требало би да она буде активна, па само можда нека информација око тога када бисмо могли да имамо активну веб страницу и када то можемо да очекујемо.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Председниче, мислим да већ може да се приступи.

Ја приступам сајту.

Мислим да постоје мале неке потешкоће. Данас смо дали налог нашој информативној служби да се позабави тиме, односно ИТ сектору, који је задужен за тај део посла, тако да у што скоријем периоду очекујемо да све функционише како треба.

ПРЕДСЕДНИК: Добро.

Хвала вам пуно.

Дакле, изложио сам отприлике шта би требало да буде неки план рада за данас.

Уколико имате неке друге предлоге, молим вас да се изјасните.

За почетак бих позвао чланицу Емилију Орестијевић да у оној мери у којој она сматра да је потребно, дакле, уопште не бих рекао укратко изложи, пошто сада улазимо у овај део рада о методологији, о плану рада, да изложи документ који је проследила и који смо сви прочитали и онда бих предложио да и ја изложим неколико ствари о овом документу и да онда отворимо расправу сви чланови.

Изволите, Емилија.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Хвала пуно.

Добар дан и од мене.

Заиста не бих да губимо време на објашњавање зашто је потребно да се ради све ово што планирамо да се ради. Дакле, сви знамо да смо ту из оправданих разлога.

Ми смо у суштини дуго припремали овај документ, независно од саме ове Комисије. Дакле, већ смо у претходним неким навртима и у радним групама учествовали у оваквим покушајима да се бирачки списак ревидира и овог пута смо се, имајући у виду рокове који су постављени законом и оно о чему говоримо овде, определили да те активности за које сматрамо да их је потребно спровести поделимо на две групе, а то су оне које су нам приоритетне у смислу да сматрамо да је потребно са њима кренути и имплементирати их у што је већој могућој мери до предстојећих националних избора, били они парламентарни, председнички или заједнички и, с друге стране, да кажем тзв. други колосек су дугорочне активности које би заправо значиле системску ревизију, а то је оно што заправо подразумева много више времена и много више ресурса и много више напора, што не значи да тај други колосек у суштини треба да сачека да се прво имплементирају ове краткорочне активности, већ је то нешто са чиме треба почети што пре, али реализовати у даљем мандату, независно од самих првих избора који долазе.

Оно што су наши предлози за ову Комисију јесте да те краткорочне активности које смо навели овде у документу заправо комбинују статистичку анализу података и теренску контролу како би у што већој мери у суштини могли да идентификујемо проблеме и отклонимо неправилности.

Ја нећу детаљисати о величини узорака, конкретним активностима итд. То је све оно што може да буде тема даљег разговора.

Ту је и колега Иво који се у већој мери бави методологијом него ја, али пет је неких основних ствари за које сматрамо да су приоритет у поступању Комисије до предстојећих избора.

2/1 ВС 12.10 – 12.20

Прво, да се идентификује, да се спроведе статистичка анализа у циљу идентификације лица, старијих од 90 година, ми смо тако предложили у бирачком списку, то је такође нешто о чему треба да се договара, разговара, да ли је 90, 85, 100 или шта год, да се направи та анализа и да се изврши поређење са матичним књигама умрлих и теренске контроле на тим адресама на којима се уоче одређене врсте неправилности и искакања које бисмо спровели у нашој статистичкој анализи, по датуму рођења у поређењу са подацима из матичних књига и тако даље. И како би се стекао стварни увид колико имамо лица која су преминула у бирачком списку, и како тај проблем решити.

Друга активност која такође нама представља нешто што је приоритет у складу са претходно уоченим проблемима јесте статистичка анализа да би се идентификовала та, ми смо их назвали велика домаћинства која имају заправо десет или више уписаних бирача и то је нешто што је овде само дато као предлог и у суштини, би требало да предложимо јасне критеријуме, да идентификујемо те адресе које треба и теренски проверавати. Да ли је то нека густина насељености, број не знам станара према квадратури стамбених површина и тако даље, то је већ нешто што је тема за комисију и на основу тога да се формира узорак за теренску контролу. У покушају да останемо реални ми смо свесни да је врло тешко изводљиво да ћемо до следећих избора моћи да обиићемо све адресе на којима приметимо нешто али је циљ да урадимо што је више могуће како би се избегле све даље сумње или индикације.

Повезана са тим је и активност да се одради статистичка анализа рада службеника у надлежном министарству који су имали највећи број уписа, односно уноса у јединствени бирачки списак, у претходне две или три године, или већ то је нешто што може бити такође предмет договора и теренске контроле тих адреса и то је са циљем да идентификујемо где су се догађала, ако су се догађала незаконита стицања пребивалишта, противно правилима.

Четврта активност је провера адреса без броја, бб, њих има јако много а ми у покушају да истражимо какав је то обим података, дошли смо до неких милионских бројева према последњем оном адресном регистру, међутим он није ажуриран дуго на званичним сајтовима и не знамо колико је таквих адреса без броја или без пуних, адреса

са бројем, нула, бб, итд. То је нешто што подразумева потпуну теренску контролу и може да захтева огроман напор радних група ако их будемо имали, тако и нас чланова који их идентификујемо, и наравно, оно што је последњи корак, постојање тог нашег континуираног рада, који подразумева и закон да проверама све сумње које до нас стигну од стране грађана о непостојећим гласачима, о вишку листића и сви они проблеми о којима сви већ много знамо.

Дакле, ту је питање само када ће и како ће бити активна та база и то је нешто о чему треба овде разговарати, а ли поента да се ту исправе или обришу особе које немају фактичка боравишта на наведеним адресама из ЈБС, у складу са оним што нам доставе грађани и до чега ми дођемо у свим овим претходним корацима, паралелено са тим је оно што ми називамо такозваном, дугорочном активностима, системском ревизијом, и то је, нисам сигурна да ли је то тема за данашњи састанак.

2/2 ВС

Ми смо то разматрали, када смо гледали и упоредну праксу и методологије да се спроведу две комплементарне дугорочне активности, које би у суштини требало да идентификују и отклоне све те потенцијалне изворе неправилности о ЈБС. А то је у суштини прављење узорка, националног репрезентативног узорка, људи који су уписани у бирачки списак, из базе ЈБС. То је тај корак, ми га зовемо – од бирачког списка ка грађанима. Дакле, видимо базу података из бирачког списка, и проверавамо да ли су бирачи присутни на адреси, да ли нису присутни, да ли су уписани у ЈБС, али то су лица која су преминула, и да ли су исељени ван и да ли су то бројне ствари које могу да се уоче на терену и ми смо имали такву врсту активности 2006. чини ми се, 2005. Године на 2006. годину, и ту би се правио одређени стратум, узорка, и правио би се случајни узорак из сваког стратума и контактирали би се изабрани грађани и постоји читава методологија како би то требало спровести и то би био први корак како би се утврдио заправо проценат нетачних података у ЈБС.

Све оно што су били наши предлози краткорочних активности су неправилности до којих се долази а ово је заправо начин да проверимо колико су подаци тачни и колико је заправо бирача у бирачком списку, а колико их фактички не живи овде и ако су ту уписани и не живе ту и даље, а ту стижу позиви.

Друга комплементарна активност која би требало да се ради континуирано, паралелно, са овим осталим стварима, од грађана ка бирачком списку и то је један супротан смер, где би се заправо правио репрезентативан узорак грађана или домаћинстава у оквиру којих би се вршила провера и једног члана старијег од 18 година који формално има право гласа, да ли би се доносио таблет или неки други начин, где би у суштини грађанин носио свој ЈМБГ и проверавало би се дали су његови подаци исправни. То би била једна врста контроле са обе стране и ту има методологија и кораци које смо навели.

То је начина да ми покушамо да утврдимо број грађана, процента који нису уписани у ЈБС, ако таквих иако имају право гласа, али су њихови подаци нетачни, али би се то радило да кажем одоздо и то је нешто што је био наш иницијални план као предлог активности које би требало радити на ова два колосека и ми смо негде предвидели да се раде у неколико месеци и да оне буду кључни предмет извештавања првог у овом

предвиђеном законском року од 9 месеци и да то буде кључна врста активности која би се даље ка институцијама преводиле у препоруке и извештаје а да се ове друге паралелне активности раде континуирано од самог почетка што је могуће пре и док постоји методолошка потреба за тим.

Ја бих се ту зауставила. То је оквирно од нас.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно Емилија на овом упознавању са материјалом који смо добили. Ја бих сада пробао кратко да изложим документ који смо послали јуче на жалост, било би ми драже да смо послали раније, али надам се да ћемо имати времена да пролазимо кроз документ, и вратићу се после на поређења али да кажем да је сврха овог документа бил адругачија, покушали смо да направимо један инвентар поступака којим би се законска овлашћења приближила на један корак ка пракси, ономе што ће се радити, да бисмо дошли до плана рада и таква је наша интенција, макар била да се на

2/3 ВС

почекту уједначе нека очекивања од пракси поступака јер интерпретација законских овлашћења може да буде другачија и зато смо покушали сва законска овлашћења која су у члану 22ј. Закона да прођемо и понудимо једноставно вама за расправу да бисмо могли да видимо шта може да се уради у наредном периоду.

3/1 ГД 12.20 – 12.30

Имали смо две намере у почетку. Једна је да видимо шта су те главне групе поступака и шта су области које би требало да нас интересују, уколико нас интересује тачност, квалитет података, као и поузданост и ефикасност вођења јединственог бирачког списка и ту смо дошли до закључка да можемо да их групишемо у четири области.

То је на овом малом дијаграму који смо послали у материјалу, јер ако приступимо овом проблему свеобухватно и покушамо да осмотримо бирачки списак са свих страна, то значи да морамо да анализирамо и јединствени бирачки списак као базу података, под један.

Под два, процес којим се ажурира бирачки списак.

Под три, изворне евиденције на основу којих се врши то ажурирање.

Под четири, саме те податке у односу према стварном стању на терену, односно однос према бирачима.

Када дођемо до тога да желимо да видимо да ли постоје неправилности у бирачком списку, једноставно, наше разумевање је такво да оне могу да се налазе у све четири од ове групе, односно области које желимо да покријемо, да извору могу да буду и у бирачком списку и у процесу ажурирања и у изворним евиденцијама и, на крају крајева, у поступању или непоступању самих бирача и то би, по нама, био свеобухватни приступ ревизије бирачког списка, да се утврди стање и да се напишу препоруке у све ове четири области.

Пробали смо да предложимо неке типичне анализе, односно поступке којима бисмо урадили то.

Навели смо овде да видимо да су то углавном четири типичне анализе – правна, процесна, статистичка, логичко рачунска и информатичка анализа.

Не бих сада пролазио кроз све, али бих желео само да кажем отприлике шта се све ту налази.

Дакле, када говоримо о квалитету и поузданости јединственог бирачког списка опет имајући у виду сва овлашћења која имамо као Комисија, имамо овлашћења да анализирамо правни оквир јединственог бирачког списка, да анализирамо податке који се налазе у њему, да анализирамо изводе из јединственог бирачког списка и информациона безбедност јединственог бирачког списка као базе података.

То је што се тиче ове прве области.

Што се тиче друге области, овлашћења су таква да можемо да анализирамо поузданост и ефикасност вођења и ажурирања бирачког списка и ту су анализе углавном правне и процесне.

Када говорим о правним и о процесним анализама, наравно, једне се тичу нормативног оквира, а друге се тичу начина на који се тај нормативни оквир спроводи у самој пракси и ту говоримо о правном оквиру ажурирања бирачког списка, о поступцима ажурирања и ауторизације промена које је процесна, али и информатичка анализа, правна ваљаност решења на основу којих се врше измене, анализа инспекцијског надзора, анализа правна и процесна поступања и овлашћења службеника, као и обука коју они пролазе, затим једна процесна анализа материјалних и финансијских ресурса који су на располагању за ажурирање, као и њиховог коришћења и на крају процесна анализа

3/2 ГД

запошљавања или ангажовања службеника који раде на овом ажурирању и вођењу бирачког списка.

Трећа група активности које смо идентификовали јесте питање квалитета и поузданости изворних евиденција. Ту опет имамо сет од седам главних активности које имамо међу овлашћењима које се тичу опет правне анализе оквира за изворне евиденције: статистичка анализа података о изворним евиденцијама, правна анализа основа пријаве пребивалишта и боравишта које закон посебно препознаје, процесна анализа извештаја о поступању службеника Министарства унутрашњих послова у произвођењу ових решења и анализа усклађености јединственог бирачког списка и изворних евиденција, као и других демографских и статистичких података које бисмо имали на располагању, односно које бисмо тражили од надлежних институција.

На крају, последње овлашћење је слично као и у питању базе јединственог бирачког списка и информациона безбедност опреме која служи за држање ових изворних евиденција.

Четврта група питања, односно тема које предлажемо да расправимо данас јесте оно што је вероватно најближе овоме о чему је Емилија претходно говорила, а то је тачност бирачког списка у односу према подацима бирача. И ту имамо усклађеност јединственог бирачког списка са стварним стањем које може да иде у два правца, као што је већ Емилија изложила и поређење оних података који нам буду стизали као примедбе грађана са подацима о јединственом бирачком списку и у другим евиденцијама.

Врло радо бих улазио детаљано у све од овога, али мислим да нема потребе за сада.

Ако немате ништа против, чисто мала рефлекција у односу ова два документа. Чини ми се да смо имали на неки начин другачији приступ. Када читамо овај предлог

методологије, апсолутно ми је све у њему садржано у овом ширем оквиру. Међутим, конкретније је разрађен. Све активности су конкретно разрађене, али, рецимо, ако поредимо активности у било којој од ових краткорочних активности, ако погледамо правна овлашћења и анализе, оне се налазе у тачкама 1), 2), 3) и 5) и 4.1. Ради се о једној комбинацији различитих активности где прво се врши увид у бирачки списак и статистичка анализа. На основу ње се онда врше поређења са изворним евиденцијама и као трећи корак ради се теренска контрола.

Мислим да не би било лоше да размишљамо и осталим налазима које будемо спроводили на тај начин из којих се поступака они конкретно састоје и да онда у планирању рада заправо осмислимо фазе када бисмо обављали те кораке.

Дакле, овај оквир методолошки који смо ми понудили је апстрактнији и шири.

Емилија, ако желите, можете слободно да прокоментаришете овај други документ, а онда бих позвао као прве теме за дискусију да ли мислите да постоји нешто што би требало да буде у плану рада будућем, а није садржано у ова два документа.

Друго питање које бих исто предложио је да ли мислите да нешто од овога не би требало да се ради?

Треће питање је у ком периоду би требало да се ради?

Можда су ово три питања која би могла да стимулишу расправу на почетку.

Изволите, Емилија.

3/3 ГД

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Ја бих само кратко на ово прво питање, па ћемо се онда укључивати после.

Што се тиче нашег плана рада, ја сам дијагонално прочитала. Нисам имала времена за више. Слажем се да она представља један добар попис свега што нам је на располагању и да може служити као неки оквир од кога полазимо и јасно побројана сва наша овлашћења и оно од чега можемо кренути како можемо радити и да у суштини од ова два документа, уз све оно што и други чланови Комисије предложе као нешто што не треба да буде ту или треба да буде ту, може да се направи један план који ће нам бити довољно садржајан, а опет довољно флексибилан да регаујемо правовремено да у њега убацимо или из њега избацимо оно за чиме не буде било потребе у том смислу.

Мислим да ова два документа комбиновано представљају једну добру основу која може да продукује један конкретнији, али опет довољно флексибилан план.

Толико до мене за сада.

О свим детаљима, ту сам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно, Емилија.

Ја бих сада отворио простор за прве коментаре и интервенције.

Изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Захваљујем, председниче.

На самом почетку да напоменем да све што ћу овде рећи о предлозима методологије и плана рада који су нам достављени и које сам прочитао ни на који начин не умањује околност да веома ценим рад који је уложен на изради ових аката. Сматрам да и један и други садрже делове који би, по мом мишљењу, били употребљиви у неком коначном акту који ћемо овде усвојити.

Конретно говорећи што се тиче предлога који је дао ЦЕСИД, у том неком уводном делу, да се разумемо, не улазећи у да ли се ја са тим слажем или не, потпуно је небитно, али изнете су одређене тврдње о томе, о конкретним неким околностима и дешавањима са избора 2023. Године и раније. Сматрам да је то доста преопширно и можда нема потребе да се у оваквом акту нешто овакво нађе, јер једноставно, циљеви Комисије дефинисани су и законом, дефинисали смо их и Пословником и постоје свакако препоруке ОДИХР и по мени сасвим је довољно да се на те три ствари у уводном делу позовемо, и да се онда пређе на даљу разраду методологије и план рада.

На даље у ЦЕСИД предлогу и дефинисању значења одређених појмова, уводи се појам фиктивног пребивалишта и ту треба бити доста опрезан. Сматрам да као комисија где год је могуће, морамо да се користимо законским терминима и терминима из подзаконских аката који су већ дефинисани па с тим у вези иако је термин фиктивно пребивалиште, сагласан сам и доста одомаћен у неком јавном дискусу и нефомралној комуникацији, али Закон о пребивалишту и боравишту грађана дефинише термин пасивне адресе, односно поступак пасивизације адресе који кореспондира управо са овим термином, па би можда било прикладније да се такав један термин користи, исто тако незаконито стицање пребивалишта, последица незаконитости у поступку утврђивања пребивалишта јесте поново пасивна адреса и пасивизација адресе.

На даље, у погледу дугорочних активности и краткорочних, и идентификације уствари одређених идентификатора који би указивали на неправилности и недоследности у бирачком списку, помиње се и сумња на незаконито стицање пребивалишта, и у оквиру начина за испитивање таквих сумњи, провера уписа које су вршили службеници са највећим бројем уноса.

Нисам сигуран да је ово баш добар индикатор, наравно, што правилније одаберемо индикаторе који нам указују да постоје неправилности у бирачком списку, то ће и наш рад бити ефикаснији, али већи број уноса од стране једног случајности, или распореда рада који дају руководиоци тих службеника итд.

Даље, у погледу уписа адреса, са бројем нула, односно бб, без броја, сматрам да по прописима сада важећим тако и раније, упис броја нула није вршен, али да се тај број појављује у бирачком списку као пандан овом без броја, да је неком врстом аутоматизације то пренето.

У сваком случају, слажем се да постоји велики број адреса које у себи садрже овакву ознаку, оне су делом и последица демографских карактеристика наше земље и постоји велики број насеља и села, разбијеног типа где су такве адресе утврђиване, и свакако нисам против тога да се те провере врше, али мислим да то не указује доста директно и прецизно, да ту постоје одређене неправилности и у поступању на уређивању оваквих адреса, треба се ослонити на релеванте прописе, на Закон о регистру просторних јединица и адресном регистру, и уредбу о адресном регистру, у оквиру којих је дефинисано да републички геодетски завод са службама за катастар непокретности води

адресни регистар у овим прописима које сам навео дефинисана је обавеза како инвеститора, односн власника објекта, било укњижених, било

4/2 ВС

неукњижених, да евидентирају своје адресе, а такође дефинисана је и обавеза Служби за катастар непокретности, да на томе раде.

С тим у вези, једна од радњи које би ова комисија можда могла да предузме јесте и обраћање РГЗ са захтевом за информисање, докле се са овим радом стигло, које су потешкоће у уклањању оваквих адреса и на који начин би се тај рад могао учинити ефикаснијим.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Рекли сте малопре да су приступи овој изради вашег предлога и ЦРТА различити, али суштински гледано, неки резултати би по мом мишљењу могло да се каже да су исти, јер ваш се предлог бавио више тим неким методолошким принципијелним делом рада Комисије, док се ЦРТА мало више бавила оним неким нижим полуоперативним решењима, тако да лично мислим, ако погледамо барем ја не видим да постоји неке супротности или различитости у решењима, можда би, то је мој предлог даљег рада, да користимо неку ЦРТА основу, њихов предлог, а да ЦЕСИД-ом допуњујемо поједине елементе, јер стварно су комплементарни и мислим да нема потребе да се бавимо и једним и другим, и мислим да би требало да гледамо да што је могуће више ствари имплементирамо из ЦЕСИД у ЦРТА и да то буде неки метод рада.

Оно што је мени спорно сада, то ничим није дефинисано, па бих ја можда волео да на почетку утврдимо да ли овај наш план рада осим ових општих принципа и да кажем, неких тих генералних одредница треба да садржи и план конкретних активности, у смислу, да ли идемо у даљу разраду онако баш детаљно, да за сваки циљ кажемо оствариће се, обраћањем томе и томе или је то непотребно и да ли у план рада уносимо и тај оперативни део и оптерећујемо га тиме, или не.

Мислим да би било добро да то решимо на почетку и да на тај начин, да можда убрзамо и скратимо и рад и дискусију о томе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Искористио бих прилику да се захвалим и вама и ЦЕСИД, на достављеним документима и мислим да они представљају добар оквир, односно полазну тачку нешто што би требало сутра да усвојимо а то су и план рада и методологија и негде смо сви сагласни да су то два документа који се негде наслањају један на други и требало би да буду усаглашени. Ми смо добили сви касно синоћ документе, па смо и ми и ја лично успео делимично да погледам, али у глобалу је, на основу ваших излагања сада је просто, једно запажање. Колегиница из ЦЕСИД је изложила неке активности и поделила их у краткорочне и дугорочне, опет ваш предлог је да кажем амбициозно постављен и треба да буде тако и није спорно, али оно чега би требало да поведемо рачуна, али можда је негде и одговор на ваше питање, законом, како ја то гледам, законом у члну 22. дефинисано је да план рада садржи активности и плус тога, постоје и рокови.

Постоји случај, мислим да је 30 дана, не сећам се, неку активност, да то подразумева и распуштање комисије, и онда када будемо радили следеће недеље, имали неку конкретнију причу и донели план рада, морамо да водимо рачуна о томе да то буде

реално, да сами себи не ускочимо и не доведемо себе у ситуацију да поставимо неке ствари преамбициозно, ево колегиница Емилија, ако имате, ако вам је било која од ових

4/3 ВС

ствари, идентификација особа старијих од 90 година, па домаћинства десет плус бирача, итд, ако је то дугорочно, мислим да не може да се постави као краткорочно, не може да буде уједно и дугорочно и краткорочно, обзиром да неки рок мора да постоји, обзиром на ту одредбу, ако и шта се дешава, ако га прекршимо и у том неком смислу би требало да на то обратимо пажњу. Оно што бих ја волео, мислим да би нам било од помоћи и нећу више и захваљујем се колеги Горану, он је овако изнео детаљније вероватно и успео да изврши анализу и дао неке опесрвације своје и ја бих само хтео да сугеришем вама, да би можда овакву врсту нацрта, да кажем, требало послати колегама из Министарстава, да дају они нека своја виђења да би нам то помогло следеће недеље да се не суочимо одмах, да боље нађемо пут и начин и рокове одредимо, како би били реалнији у том смислу, како би дошли у ситуацију да усвојимо те планове. Хвала.

5/1 ГД 12.40 – 12.50

ПРЕДСЕДНИК: Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ја бих се захвалила удружењима. Заиста су урадили велики део посла и уложили велики труд.

Мој предлог је исто да радимо по предлогу ЦРТА-е из разлога што се ту формира методолошка основа за уопште рад Комисије, не само за овај тренутни план рада, него за њено функционисање, а план рада који би био специфичан и који ми треба да усвојимо, заправо, треба да урадимо укрштањем свега овога што су ова удружења дала и предлога свих нас и да дођемо до тога како на најбољи начин у најкраћем року да спроведемо нешто што нам је задатак.

Ја бих се само осврнула на неколико ствари о којима је овде говорено. Прво, овде је било питање што се дефинише проблем, ако сам добро разумела господина. Ми морамо да дефинишемо проблем да би знали шта је циљ, како ћемо уопште да направимо тај план рада. Коришћење израза фиктивних израза, да, користи се израз и да, он се не налази у Закону о пребивалишту, али то је из разлога што на пријаве грађана и свих нас Министарство унутршњих послова није реаговало, па самим тим није извршена пасивизација тих адреса, те не можемо да се бавимо само пасивизираним адресама, јер заправо је то мали број адреса, а проблематично је много већи број, тако да предлажем дас ипак останемо при коришћењу овог термина, јер он законски није дефинисан, а као правници знамо да можемо ми међусобно овде да дефинишемо и да знамо кроз тумачење тачно на шта се то односи, а то је још један велики проблем бирачког списка и н аш циљ као Комисије је да све те фиктивне адресе обришемо кроз пасивизацију.

Овде јесте један велики проблем што нема представника Министарства унутрашњих послова, како сам ја разумела и то да ми шаљемо сада документацију Министарству, па чекамо њихов одговор у наредном неком дужем периоду онемогућава рад ове Комисије. Они треба да доставе своје службенике који раде на одређеним пословима и који нам могу овде на лицу места помоћи у изради плана, да кажу – да, ово

може; ово не може или да нађу модалитет како може, јер би требало сви да нађемо тај консензус да би дошли до тога што је наш циљ и резултат који желимо.

Замолила бих још једно питање ако можемо да о њему расправљамо, а то су базе којима ћемо ми имати приступ, јер план рада доста зависи од тога да ли ћемо ми бити у могућности да упоредимо све базе које су нам неопходне и да на основу тога произведмо извештај на крају нашег пословања.

Такође, с озбиром да нам се ближе избори у десет општина, то када будемо радили у плану могу те општине за сада да нам буду приоритет.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно, Ана.

Јавио се Срђан за реч.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја ћу само кратко.

Ана, слажем се потпуно.

Нисам мислилио да ми некоме треба да шаљемо, него сам рекао чисто из неке ефикасности, да би били у могућности следеће недеље да... Ја се надам да ћемо ми још од следећег састанка имати представника Министарства.

5/2 ГД

Баш у прилог те друге ствари, односно базе, рецимо, нећемо имати можда представника или нисмо позвали у овом тренутку представника Републичког геодетског завода или не знам којих институција. Мислим да би можда и њима требало да се пошаље, да видимо да ли имамо неке...

Нисам мислио само на МУП. Мислим да треба да дефинишемо на које све адресе треба послати ово, чисто да би добили неко неформално мишљење како би ми сутра могли да боље одлучимо.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Прво, ми ћемо овде у Комисији да имамо проблем са сукобом струка. Правници воле правну прецизност, а ови други воле прецизност у смислу описа о чему се ради. Дакле, у том сам ја видео разлику.

Ја не видим разлику. Када се званично обраћамо, онда морамо водити рачуна о правној терминологији која је дефинисана законом. Ту не треба да имамо неке поделе, али такође неке ствари морамо назвати онако како реално у пракси функционишу да бисмо се према њима могли одредити.

Ово је и методолошки битно питање. Ми фактички имамо проблем када почињемо неку активност да се у самом старту усагласимо око тога шта је предмет нашег посматрања.

Ево о чему говорим. На пример, причамо о адресама без броја. Ту постоји неколико ситуација. Значи, имамо ситуацију да је адресним регистром, а ја вам тврдим да је адресни регистар поприлично одмакао и број тих ББ адреса би требао да буде у катастру смањен врло много, али проблем је са бирачким списком.

Када отварамо ту активност, ми морамо поразговарати у ком правцу ми идемо. Значи, да ли је сада то ситуација да имамо локалну самоуправу која је одрадила своје обавезе из законског регистра, а имамо неког грађанина који није испунио своју обавезу,

јер то је такође обавеза да промену података пријави или је, на пример, намерно убачена адреса.

Суштина целог овог посла или нашег међусобног поверења је да унапред не идемо са било каквом оценом да ли је неко у праву или није, јер што би рекли – свима верујем, али све проверавам и то треба да буде, по мени, правило које ће да нама омогући да несметано функционишемо.

Што се наше државе тиче, она има много база података које су доста одрађене, али између себе нису увезане. Када гледате базу катастра у ономе што је за нас битно, можете да нађете у 90% случајева податак колика је површина стамбене зграде итд. Проблем је увезивање тога, ово што сте ви рекли.

Значи, за нас је од пресудног значаја питање које базе као радне базе можемо да имамо на располагању.

Ако кажемо да је база која у себи садржи матични број проблематична, има заштиту итд. Да ли можемо да имамо на располагању анонимизирану базу? То може из регистра становништва и да видимо да ли може овде, јер ако би то имали, онда би много лакше могли да се опредељујемо према роковима.

5/3 ГД

Ја се потпуно слажем са Срђаном, генерално, то је врло клизав терен. Значи, ако ми улазимо у нешто, принципом гледамо од човека до човека, људи, то може да траје огромно време.

То је једна моја сугестија.

Пазите, ово не треба да буде сада. Није у овом то ни битно. Добро је ако имају времена да се изјасне. Нас везују рокови. Генерално, у сваком планирању сваке активности, да ли кроз неки брифинг, разговор или било шта, значи, ми треба да добијемо неке реалне податке. Морамо поћи од претпоставке да је свима у интересу да једном дочекамо да бирачки списак сведемо на ниво који треба да заслужије свака држава, па и наша.

Следећа ствар која може да буде проблем је планирање активности. Знате, мени се свиђа код ЦЕСИД-а то што се концентрисао на оно што је проблем. Генерално, ми морамо да створимо поверење код грађана. Да ли је то најбољи начин, о томе можемо да дискутујемо, али је суштина у томе да и начин, то јер ви пре свега говорите о узорку.

Дугорочна активност је активност која ће обухватати све базе, а узорак ће бити нешто што треба да нам ако успемо да проценимо до ових избора који долазе да тај неки повратни позитиван одговор колико може да буде. Значи, да каже да неко од грађана изађе и каже – да, ево ова Комисија је направила неки помак. Успела је да покаже када се стручно приступа одређеном стварима, проблеми могу да се успешније решавају. То треба да нам буде циљ.

Да не бих дужио превише, када дођемо до плана рада, ја се слажем да морамо да имамо рокове, али ми имамо кратко време да дефинишемо то. Ако нама неко успе да стањи на располагање, ако технички може, питање је само технички да ли може. Ако је технички могуће, мора бити стављено на располагање. То је и на оном првом састанку овде и председница Скупштине рекла.

Једна ће позиција наша бити, ако будемо имали, масовно, јер ми треба да идемо од опште до појединачне, прво да статистички проанализирамо све оно што можемо, до нивоа који можемо и из тога после да извучимо појединачне случајеве и то је према методологијама које зна и ЦРТА и ЦЕСИД. По мени је битно и код планирања теренских активности, доста је важно, опет говорим о узорку како је он постављен и начин како ћемо ми то организовати, и структура комисије није баш таква да су чланови комисије у позицији да буду одсутни, ја могу, али сада неки други не могу због својих пословних обавеза, да испуне сву ту динамику и у којој мери ми ту можемо да се ослободимо на лица која ће бити код нас распоређена у комисију, али питање је да ли они могу да буду меродавни, у свему. Не може никада проћи без члана комисије, али слажем се, шта је суштина, суштина је та реалност коју ми морамо да имамо и то је то.

Е сада, има ту ствари, у сваком прво, методологија, у анализи и извучени елементи, и то је нешто што је потпуно у реду. За многе друге ми морамо да радимо посебне методологије, ако неко дође и каже, ми хоћемо да радимо информациони систем, то не може, то се дефинише као посебна методологија и свиђа ми се што овде имају тачно дефинисане, у контексту овога што овде треба бити, посебно пред изјашњавање комисије, да ли ће то бити у форми неке одлуке, или форми неког става, суштина је да се одредимо, јер када је у питању информациони систем, ту методологија мора бити изабрана од законски, стручно постојеће методологија, не можемо измишљати, него морамо рећи да ли је то структурна анализа, или је нешто друго.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Хтео бих да се захвалим колегама које су израдиле нацрт, поприлично квалитетан и један и други, колегиница је рекла да је дуже рађено на том нацрт, па самим тим, претопостављам да је вама на неки начин ближи. Разумео сам и предлог ЦЕСИД, и ЦРТА, и ако бих морао да се изјасним, рекао бих да овај предлог ЦЕСИД видим као план рада, а предлог ЦРТА, као неку разраду тог плана рада, да ли је то методологија ревизије, закључио сам да смо овде сви из истог разлога, а то је да рад ове Комисије буде успешан, он ће бити успешан уколико мандат за који је она основана будемо успели да остваримо, и с тим у вези мислим да су ти неки таргети и рокови, циљеви, шта је реално урадити, битни да се усагласимо око тих циљева и мислим да у односу на то и један и други документ у неком крајњем тексту, треба и да усвојимо и само бих без намере да успоравам рад комисије, него да тај рад комисије буде оптималан и квалитетан, поставио једно питање, и чуо сам председника два пута да је рекао да нам је рок за усвајање плана рада до 28. Фебруара, а овде има више људи и више виде, што се каже, има и правника, а ја сам прочитао овај члан 22м. Где каже – прву седницу сазива председник у року од 30 дана од дана именовања чланова Комисије, заменика на првој седници, па сада, усваја план рада. Ја то видим као рок за сазивање седнице и други рок који сам препознао а можда нисам добро прочитао, то је рок у овом предлогу измене закона, сада читам члан 13. каже, акт из члана 4. то је овај члан 22ј. став 8. у преводу методологија. Први састав комисија доноси у року од 30 дана, од дана одржавања прве седнице, па ето само у циљу да ово што је дискутовано, што је предложено, што ће бити усвојено, оно што се каже, оптимално. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Огњен и Владимир се јављају. Изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Мени је жао што нема представника МУП, пошто имам кратко питање које се тиче методологије, а односи се на њега. Наиме, нама члан 28. Закона о личној карти дала могућност да тражимо одређене податке, из евиденције које МУП води о личним картама. Питање које имам за представника МУП је, тиче се начина на који ми можемо добити те податке. Међутим, пошто га нема, замолио бих свакако да буде на следећој седници како бих објаснио процедуру до којих можемо доћи до тих података.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ми овде имамо изазов да се усвоји тај финансијски план у овим роковима, а ви сте се позвали на рок који је прописан за доношење акта о начину на који се спроводи ревизија, и он је по неком тумачењу нашем након одржавања, тј. након што се одржи прва седница, ми ћемо након тога имати 30 дана да усвојимо заправо акт о методологији ревизије, али план на жалост мора бити усвојен пре, дакле, од 30 дана, од када су именовани чланови Комисије, а ми ту имамо простор од 30 дана, јер се Комисија не распушта тада, већ се распушта 30 дана након пробијања тог рока, тако да ми имамо ту неки простор, али мислим да би било јако добро да пошаљемо неку поруку и јавности да урадимо тај посао у овом примарном року од 30 дана. Оно што је важно, да је план једном донет, закуцан, као камен, већ он може да се мења и еволуира и мислим да сва ова питања која смо покренули овде, говоре о томе, да су нама потребне кредибилне информације од државни органа, тако да, ја бих предложио да ми заправо у наредној недељи, изађемо са једним предлогом општег плана који ће бити у некаквим грубљим роковима, али где би прва фаза свакако била упознавање са системом, прибављање конкретних информација о томе како функционишу одређени системи, како функционишу приступи и како изгледају те базе и да на основу тога онда разрадимемо детаљније тај план.

Рокови за машење активности из плана су 60 дана, уколико у року од 60 дана, не спроведемо активност, ту трпимо последице самог рада Комисије. Ми не можемо да знамо, оно што се мени свиђа у ЦЕСИД предлогу јесте то што заправо ту имамо један списак приоритета, који је јавност препознала да су приоритети али то не значи да су то суштинска питања која утичу на дугорочни интегритет, али бих се ја дефинитивно водио тим приоритетима када постављамо тај план рада, али бих се свакако ослонио на свеобухватност ЦРТА предлог у смислу рада на овим неким кључним деловима, па ћемо ми спрам тога предложити план рада, који ће на неки начин објединити из једног и другог нацрта, али неопходне су нам информације. Зашто?

Зато што ми не можемо да знамо да ли ми питање преминулих лица у бирачком смилу теоретски, бисмо ми могли да решимо за један дан, ако постоји база о томе из матичне књиге умрлих, та база се упореди са базом из ЈБС и ту смо завршили посао што се тога тиче и ми онда само треба да се вратимо корак назад и да видимо где ту долази до проблема у том ажурирању и да ли је проблем у комуникацији између матичних књига и бирачког списка и да ли је референт или тако нешто и то је нешто што ћемо испитивати.

Уколико постоје могућности, ми неке ствари можемо да решимо много брже него што мислимо, али за то су нам потребне информације, тако да бих ја заправо предложио доношење општег плана који ћемо после средити и спецификовати на некој од наредних седница.

7/1 ГД 13.00 – 13.10

Још једна напомена. Мислим да треба да заузмемо један одважнији став када је реч о примени наших овлашћења. Дакле, Комисија има надлежности да приступи свим базама података од значаја за ажурирање бирачког списка и одржавање бирачког списка, тако да то није питање тога да ли ми можемо да дођемо до тих база. Ми морамо да дођемо до тих база.

Што се тиче уопште осетљивих података, ми не морамо да радимо ни на аминизованим базама. Нас обавезује закон и изјава коју ћемо потписати да одговорно располажемо тим подацима, то јест да их користимо само за сврхе ревизије.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Владимире.

Да ли се још неко јавља за реч?

Хтео бих само можда да се осврнем на питање рокова, јер мислим да је важно, да бисмо знали шта су нам приоритети.

Моје тумачење је слично као Владимирово. Дакле, имам осећај када је написан закон да можда није било потпуно интуитивно след корака, односно нас закон обавезује да акт о поступку ревизије усвајамо 30 дана, ако тумачимо завршетка прве седнице, али имамо рок од 30 дана да донесемо план од избора који се десио 28, тако да имамо јаснији рок.

Први рок нам је за план, а следећи рок нам је за акт о поступку ревизије. То је наше тумачење, али врло сам отворен да чујем друга тумачења и да боље разумемо.

Разлог због чега смо уопште кренули да говоримо о овом поступку ревизије јесте управо због тога што у плану, као што је и Срђан рекао, треба да се нађу и активности и рокови, тако да би било интуитивно да прво знамо шта ће бити активности, да бисмо онда могли да их унесемо у план.

Хтео бих можда и да поразговарамо о роковима, ако желите.

НЕБОЈЦА СПАСОЈЕВИЋ: По мом мишљењу, ниједан рок не може да почне да тече пре почетка одржавања седнице.

То када смо ми именовани је једна ствар. До одржавања прве седнице ми не можемо да предузимамо ниједну радњу, па према томе не може ни да тече било који рок за доношење било ког акта.

То је елементарна правна логика, по мом мишљењу, неспорна вероватно свим колегама. Дакле, ако се водимо неким датумом, то би морао да буде, ако сматрате да тих 30 дана обавезује, то мора да буде од дана када је заказана прва седница, односно од 4. фебруара. То значи да треба да истекне 5. марта.

ПРЕДСЕДНИК: Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја морам да вам кажем да сам ближе схватању колеге Младена. Значи, мислим да ми немамо рок за доношење плана рада, што не значи да ми не бисмо желели да ми то завршимо следеће недеље.

Да покушамо да га донесемо до тог 28, да не улазимо у расправу правног тумачења да ли треба или не треба и у том смислу хоћу да сугеришем да покушамо ако треба да радимо у понедељак, уторак и у среду и да видимо да радимо на неком нацрту и да донесемо, само да видимо да имамо неки нацрт неког плана који би садржао активности

7/2 ГД

а због питања око рокова мислим да је битно да буду дефинисани рокови и последица њиховог пробијања.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: У том смислу само да се придружим мишљењу колеге Небојше који је рекао да искористимо предлог ЦРТА-е и да на основу тог предлога, ако је могуће већ до понедељка, ставимо сви своје примедбе и да већ у понедељак расправљамо о конкретним стварима, о методологији.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Када смо читали колеге и ја и један и други предлог, један је чак назван оквир, а други може да садржи елементе и методологије и плана, зависи како читате. Ако ћемо да гледамо онако како је написано у Закону, иако се потпуно слажем са вама да треба да се наслања један документ на други, али ми прво доносимо план рада. Формално правно, прво доносимо план рада на првој седници, а када се заврши прва седница, када све то изгласамо и окончамо седницу, почиње да тече рок од 30 дана за методологију као други акт, што не значи да ми методологију не можемо да донесемо првог наредног дана када завршимо ову седницу.

Дакле, не у том року од 30 дана, али тако је написано. Не кажем да је најсрећније и најбоље, али то су, тако га барем ја видим, два одвојена документа – план рада и методологија.

ПРЕДСЕДНИК: Да, моје тумачење је слично. Ми планом рада можемо да предвидимо да ће се методологија или посебна методологија, уколико се тако договоримо, као што је више пута речено, односно посебна спецификација једног општег овог акта о поступку ревизије моћи да се донесу одмах након усвајања плана на првој наредној седници.

Хвала.

Отворено је неколико питања.

Хтео бих да се осврнем на неколико од њих.

Чини ми се да ово питање база јесте важно, али да ми вероватно и план рада и саму методологију морамо већ да пишемо и пре него што добијемо било какве одговоре.

Претпостављам да ће увезивање база податка бити осетљиво на неколико нивоа. Једно је заштита података о личности, наравно. Друго је безбедност тих база података. Треће су техничке могућности, на који начин и да ли ћемо ми моћи да добијемо неко заштићено окружење, где ћемо само ми као чланови Комисије моћи да вршимо овлашћења тако што ћемо приступати подацима из једне и из друге базе. Која год то база била, то претпостављам да ће бити база јединственог бирачког списка и нека друга база,

да ли су то изворне евиденције или нешто друго, али претпостављам да ћемо за остваривање тога морати једноставно да сачекамо.

Ја мислим да је то наша улога као Комисије да тражимо то од надлежних министарстава и да инсистирамо на томе јер мислим да ће морати да се методологија, односно ревизија великим делом ослањати на такво укрштање података, али мислим да нико од нас нема очекивања да можемо да добијемо тачан одговор на који начин ће се те остварити у неком блиском периоду.

7/3 ГД

Што се тиче рада на плану рада, само да се осврнем и на ово Срђаново виђење, да једноставно један документ делује операционалније и делује као да је већ усклађен са роковима, односно садржи предлог рока.

Други није амбициозан, он је само, као што смо рекли, неки инвентар или попис, тако да ни у ком случају нико од нас не мисли да ово све треба да се уради за девет месеци, већ је ово више предлог за вас као чланове да кажете шта по вашем мишљењу треба да се уради у ових девет месеци од ових ствари да бисмо онда могли у плану рада да спецификујемо које ће то бити активности у тим роковима.

Не постоји нека могућност да ово сада буде план рада један документ, већ мислим да би план рада требало да буде нешто што би комбиновало податке и приступе из оба документа.

Још једно питање у вези дописа можда. Мислим да не би било лоше да пошаљемо дописе и да одмах већ ступимо у комуникацију са надлежним органима који су надлежни за податке у које желимо да остваримо увид и пре доношења плана рада и методологије.

Мислим да нема разлога да то не урадимо, да бисмо могли да се информишемо уопште која су правила о приступу и на који начин и да једноставно информишемо те надлежне органе да постоји сада нови закон, да ми као Комисија имамо та овлашћења и да ми очекујемо да ћемо имати приступ. Чисто са тог аспекта можемо да се информишемо. Не верујем да је неки проблем да то урадимо, тако да ми тај предлог делује веома добро.

Поновио бих можда позив да продискутујемо још једном о приоритетима шта по вама треба да буду приоритети у ових девет месеци.

Ана је већ споменула једну ствар а мислим да је она важна и она није предвиђена ни једним, ни другим документом на који начин ће план рада уважити чињеницу да ћемо имати редовне локалне изборе за који месец, али и у наредном периоду.

Дакле, ми имамо неке законске обавезе по питању општих избора. Дакле, неке документе морамо да усвајамо у року од шест месеци пре одржавања избора, али није законом предвиђено шта радимо у случају редовних локалних избора, па је то можда још једно питање на који начин желите да се осврнемо и то, да ће једноставно пажња јавности, као што је усмерена на све ове проблеме које можемо да зовемо „фиктивне адресе“, не морамо, можемо да зовемо и о правном основу за пријаву пребивалишта.

Друга ствар где ће јавност бити веома заинтересована јесте стање бирачких спискова у тим локалним самоуправама где ће се одржавати избори, тако да је то нешто што такође морамо да унесемо у план рад.

Предлог је да се о томе разговара већ данас.

Изволите, Марко.

МАРКО ДИМИЋ: Ја сам само једну техничку ствар хтео да напоменем, да ми не само да треба да донесемо план рада, на овој првој седници, него и финансијски план који нисмо спомињали и негде се очекује од секретаријата да нам ви то предложите, па чисто да имамо и то негде у виду, а свакако ово за локалне изборе, то се слажем са вама председниче, мислим да је то битно да ли ћемо то кроз неке радне групе третирати то питање или на неки други начин да се бавимо на некој посебној седници, то треба видети, али заиста мислим да јавност очекује од нас да приступимо том питању, са пуном озбиљношћу и већ на тим примерима дамо јавности одговоре које они очекују од нас да добију.

ОГЊЕН РАШУО: Пошто ће већ у наредних неколико месеци бити неки локални избори, свакако да би ми требало да дамо мишљење своје о бирачком списку у тим локалним заједницама, али за те ствари су нам потребне извод из бирачког спикса, извод из матичне књиге умрлих, увид у базе података матичних књига умрлих, увид у базу података о пребивалиштима, о евиденцијама личних карата, а о томе не можемо расправљати све док не добијемо податке и док не потпишемо изјаву.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Што се тиче самог плана рада и начина дефинисања његовог садржаја, а у недостатку потпуних сазнања на који начин ће и да ли ће моћи технички да буду реализоване наше одређене идеје у вези са базама података, њиховим преклапањем, итд, а можда би било практично да прибегнемо уопштенијем плану рада, циљева који ће да се остварују а оперативно ћемо се остваривањем тих циљева бавити накнадно, кроз конкретне упите надлежним министарствима и тако даље, па на пример кроз обраћање МУП, да ли они информатички могу примера ради да нам доставе адресе на којима је пријављено више од десет грађана са пребивалиштем. Онда у оквиру неког оперативног рада ћемо ми увидети да ли је практичније да се нама самима омогући увид у одређене базе, делимично или може да функционше то и кроз обраћање и међусобне сарадње наше са министарствима. Дакле, у дефинисању циљева уопштено, а оперативно разрада накнадно ми због ових рокова нећемо, сигуран сам, добити на време одговоре, ако ћемо их добити до краја, до истека ових рокова на који начин је то могуће а на жалост представници свих министарстава и осталих органа нису присутни, па те одговоре не можемо да добијамо непосредно.

АНА ГОЂЕВАЦ: Наш приступ би био сличан овоме што је Владимир предложио да у плану рада искористимо сва своја законска овлашћења и могућности, да претпоставмио да ће се омогућити увид из разлога што је закон то предвидео, а са друге стране претпостављамо да информатички то може да се реши, тако да је боље да поставимо стубове на начин да извршимо задатак који нам је дат, него да касније зависимо од одговора некога ко се чак ни не појављује на овим седницама.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хтео бих да предложим да изађемо из ове ситуације, стварно нисмо можда сада у могућности да детаљно улазимо и да образложимо да ли нешто смета, а ја лично нисам ништа нашао спорно, или нешто, а нисам имао довољно времена да сагледам све детаљно.

Можда је ово одлична основа за план рад, можда не би било лоше уколико бисте ви и колеге из ЦЕСИД изашли из заједничког предлога, можда у понедељак, тема за 8/2 ВС

даљу дискусију и надам се да ћемо имати обезбеђено присуство и свих колега из министарстава осталих, и да у том смислу наставимо рад у понедељак, јер можда ћемо ми имати, обзиром да смо стварно синоћ добили, имати више времена да се припремимо у смислу дискутовања, а можда би било боље да дискутујемо конкретно о том неком документу који би се звао план рада, па да видимо, да ли су и који би садржао циљеве и активности итд.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Хвала. Ја се потпуно слажем, хтела сам негде на том прагу да предложим да је можда најбоље да ми као цивилно друштво, а од нас се очекује да будемо сагласни у тим неким стварима и ја бих само истакла, а ово што смо побројали овде, као приоритете, то је ствар наше перцепције и нашег увида на основу онога што смо ми до сада радили и остављамо као право и свака могућност да се све ово нешто избаци или нешто дода, ново, али оно што лично сматрам јесте од приоритета да заиста треба да остане ова база података коју ће нам достављати грађани.

Зашто? Зато што сваки пут очекују да имају механизам коме могу да пријаве нешто како за локалне изборе, и мислим да то треба да буде нешто о чему треба да разговарамо, можда адреса бб, да нису приоритет у том смислу, али да успостављањем механизма за грађане да пријављују неправилности мора да буде нешто о чему треба да се разговара одмах, да то буде један од приоритета и да у том смислу то буде стратегија наша, да поставимо један општи документ који ће нам омогућити да радимо то све, а да онда степен по степен идемо у детаље.

Ви сте Срђане мало пре поменули неке од ствари које смо ми предложили, да могу да се раде континуирано и краткорочно и разумем, овако како смо ми поставили може да буде неисплативо и ресурсно и што се тиче самих чланова и финансијски, али опет ово, понављам то је ствар онога што смо ми уочили као кључне проблеме које грађани виде, а требало би да комисија у овом првом кораку то подигне на ниво поверења у тај бирачки списак и с тога смо тако то поставили, али свачији его са стране и сви смо овде из истог циља и апсолутно нам је океј, да прилагодимо како нађемо заједнички смислу и ми се у том смислу можемо договорити како ћемо приступити том заједничком документу, али се слажем са тим.

ПРЕДСЕДНИК: Могу само да кажем да сам сагласан са овим планом, да би могао да се направи један предлог плана, у понедељак до краја дана, и ја бих рекао онда да шаљете предлоге и измене допуне тог плана рада и мислим да би то било конструктивно, а са друге стране, други документ можемо да третирамо као основ за посебан акт о поступку ревизије и можете да га коментаришете али он неће бити предмет сада, нећемо радити на доношењу, већ је фокус на плану рада, али да имамо у виду да када будемо говорили о неким активностима, у плану рада да се реферишемо на ове поступке који су дефинисани и због тога би било важно да радимо паралелно на обе ствари, али да сада буде фокус са планом рада и активностима и са тачним датумима када ће се радити.

Још један додаток, на ово што сте приметили у вези података које ћемо добијати од грађана, јер ће нам они слати примедбе, и ми треба одлуком да пропишемо образац за те примедбе, али то нас оставља са изазовом, а то значи да ће ти подаци морати негде да

8/3 ВС

се чувају и ту ће нам савети предствника Повереника бити врло значајни, на који начин да урадимо то чување података које ћемо добијати од грађана. Ми јесмо обавезани изјавом која такође треба да одлучимо о њеном садржају, али шта се дешава о тим подацима, то ће бити нова тема, тако да. Ако немате ништа против, да у понедељак добијете један нацрт плана рада који би садржао активности и фазе, на основу овога што смо дискутовали данас, имајући у виду шта нас чека у наредних девет месеци, да од понедељка можете да шаљете коментаре и на план рада и на овај документ који смо претходно послали.

9/1 ГД 13.20 – 13.30

Наставак седнице може да буде у среду. Мислим да то оставља довољно времена да ваше коментаре које будете послали у уторак можемо одмах већ да уважимо, да усагласимо, да онда у среду имамо један допуњен план рада.

Дакле, да се видимо у среду и да будемо ефикасни, као и данас, да видимо да ли можемо да имамо неки радни план рада већ у среду.

Изволите, Емилија.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Само једна техничка ствар. Колега Иво се извињава. Позлило му је и морао је да оде. Он ће бити ту. Ја нисам од уторка до петка у Србији, али ће колега Иво бити ту. Он је иначе неко ко је методолог код нас.

Хтела сам само још једно. Што би се рекло, питање рађа питање. Осим те поверљивости података и тога, ми смо се чини ми се Пословником обавезали да одговоримо на сваку пријаву грађана коју будемо добили.

Морамо у старту размишљати о потенцијалном формирању радне групе баш за ту тему, јер тога може да буде јако пуно, а опет имамо обавезу да свима дамо одговор, тако да морамо размишљати и о радним групама унапред.

ПРЕДСЕДНИК: Потпуно сагласан.

Мислим да у плану рада морамо да предвидимо неке радне групе. Имаћете предлоге на који начин може другачије да се организује рад, али то ћемо морати такође да урадимо.

Да ли се још неко јавља за реч?

Реч има секретар Комисије.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Што се тиче финансијског плана, ја сам дала налог служби да припреми нацрт нових програмских активности, односно Финансијски план Комисије за 2027. годину и мислим да је то већ при крају.

После седнице бих данас већ послала тај нацрт да погледате и уколико имате неке сугестије, евентуалне примедбе, коментаре, да пошаљете, имаћемо довољно времена и касније на седници да га усвојимо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Марко, изволите.

МАРКО ДИМИЋ: То је чисто техничка ствар, да бисмо убрзали, да све то обавимо о једном трошку следеће недеље.

Била је идеја нека, пала ми је на памет, ако можемо да убрзамо и тај план рад, да евентуално се прикључе у тој некој оперативној изради плана рада, ову коју сте ЦЕСИД и ЦРТА предложили, из сваке групације, из групације власти један представник, из групације опозиције један, чисто да бисмо можда и то за нијансу убрзали, па да у среду већ имамо мање-више спакован текст где имамо и та политичка слагања и усклађености.

Ово је чисто као идеја ако мислите да то има смисла, па да и на тај начин убрзамо рад.

Још само једна ствар. Имам питање за представника Повереника. То је ствар о којој смо причали овде, апропо приступа базама података и информацијама и тим стварима, па се повело питање да ли је једини начин да тим базама приступамо одавде, из зграде Скупштине, да ли ћемо имати, пошто је већ тај приступ... Да сада не користим те законске 9/2 ГД

термине на којима колега инсистира, ја сам социолог, нисам правник. Логујемо се преко личних карата. Тај приступ је онако прилично... Зна се ко приступа томе. Питање је због једноставности и бољег начина приступа подацима и обрађивање тих података, да ли је једини начин одавде, из ове сале, са ових компјутера или ћемо имати тај приступ и из неких других просторија, са других места?

ЈОВАН СТОЈИЋ: Хвала вам, господине, то за Повереника. Ја сам представник Повереника, нисам Повереник.

Мислим да се овде ради о информатичком питању, а не о питању за Повереника.

Оно шта је најефикасније, ја бих вам предложио да то примењујете, али сам приступ базама, ви имате сва законом прописана овлашћења. Мислим да нису у надлежности мојој, него чисто информатичко питање.

Прелиминарни одговор, одмах да вам кажем, мислим да је тако, а све што буде било потребно и све што се буде јављало, председник је најавио пријаве грађана, ми ћемо се активно укључити и све што је у складу са законом ћемо вам помоћи у вашем раду.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Јавила се Ана.

Изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Молба Министарству за локалну самоуправу, пошто смо имали ту дилему да ли можемо само одавде због Повереника, имајући у виду да постоји могућност што се тиче Повереника да користимо после потписа изјава базе и ван ове просторије, па молба само да се то регулише.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Одмах да вам кажем да ми из Министарства немамо ништа против, али с обзиром да је то одговорност која је огромна, то не можемо решавати на нивоу овде рекли и све остало. То је нешто што ћете морати да донесете као одлуку. То је нешто што ће Повереник морати написмено да потврди да је у реду и да може нешто тако да се дешава, да бисмо могли уопште да дођемо до тога, јер ту врсту одговорности и свега

мислим да тешко можемо на овај начин да дефинишемо и да изнесемо после, јер ви сви врло добро знате који је улог свега тога и шта све може бити постављено као питање...

Опет причам овде из перспективе МДУЛС и као неког ко је дугогодишњи правник. Свесни сте шта све може и вама као терет да дође у тој ситуацији, а опет кажем, свакако, Повереник као неко ко је надлежан за тако нешто, ако сматра да је то у реду и напише на који начин дефинише како ће то бити потпуно у складу са законом, МДУЛС ће увек начин да то технички успостави.

Тај део није споран никад био. На нама је да се старамо о информатичкој безбедности грађана и све остало, јер ми гарантујемо за неповредивост, тајност и остало података, али ако постоји начин да се то у складу са препорукама Повереника дефинише, ми ћемо, као и до сада, увек наћи начин да изађемо у сусрет.

ПРЕДСЕНДИК: Хвала вам.

За реч се јавио Владимир.

Изволите.

9/3 ГД

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Моје неко тумачење је да је у највишем интересу Комисије да она очува свој кредибилитет, између осталог, и тако што ће покушати да спроведе сва своја овлашћења, али и тако што ће се заштитити од оваквих ситуација као што би било цурење информација, поверљивих информација и информација о грађанима у јавност. А

Ја сам то већ поменуо на претходном сусрету. Ја бих предложио, и то је важно такође за наш финансијски план, да се предвиди на неки начин набавка или обезбеђивање опреме једног сервера на коме би чланови Комисије имали ауторизовани приступ било на локалну, било даљински, али уз ауторизацију квалификованим електронским сертификатом и да на том серверу у безбедном окружењу, са свим заштитама, у смислу да ти подаци не могу да се копирају, да се износе са стог сервера, дакле да на том северу ми можемо да радимо са подацима других државних органа, подацима о грађанима.

Дакле, то би значило један финансијски издатак и свакако препознавање у финансијском плану, али то је нешто што би онда обезбедило рад Комисије и за ову деветомесечну Комисију, али и за наредне године и на тај начин бисмо се и ми као чланови Комисије заштитили од могућности да ти подаци процуре у јавност. Зато мислим да није одговорно да имамо некакав даљински приступ, а да то није у потпуности безбедно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Владимире.

Изволите, Јоване.

ЈОВАН СТОЈИЋ: С обзиром да ја први пут присуствујем овј седници, сада из свих ових одговора видим да се о овој теми већ расправљало, а ја то сада први пут чујем, тако да сам мало неспреман. Нисам био упознат.

Значи, постоји интенција да се одавде или са неког посебног сервера улази у постојеће базе, дајте да дефинишемо шта ви сматрате да је адекватно па ћемо се на основу тога изјаснити.

Морам још једном да кажем да за све ово први пут чујем. Нисам до сада био упознат.

ПРЕДСЕДНИК: У реду.

Хвала вам.

Зоране, изволите.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Ми врло олако причамо овде. Не знам да ли знате шта значи приступ бази података?

Морате да знате програмске језике који вам омогућавају да ви директно уђете у базу и да повучете одређене... Ако то знате, није никакав проблем.

Значи, нама не треба та врста приступа. Дакле, стицајем околности бих још и нешто могао да направим ту, јер се тиме бавим поред моје основне струке.

10/1 ВС 13.30 – 13.40

Дакле, нама је кључ, приступ бази на начин који је нама исплатив, користан, дакле, ми кажемо овако, нама треба групни приступ подацима, шта знам тресебају нам лица старија од 90 година, која се налазе на територији града Београда, а то значи да технички мора да се направи интерфејс, да бисте ви имали та три поља, три она комбо бокса, ви отворите па кликнете и онда вам се појави листа једна или се неки резултат појави, толико људи, итд. То значи приступ бази података, да бисмо се ми у старту разумели. Зато ја стално кажем, технички је проблем безбедност, и онда имате проблем сада на који не може да да одговор ни повереник, ни министарство, него служба ИТ, која ће да каже да ли ће она да дозволи под тим условима такав ризик или неће, јер то је јединствен систем, одвојена база, и то би било идеално када би нам неко дао радну базу и каже ево вам радна база на серверу, изволите ви чачкајте и радите шта хоћете и у реду. Али ако хоћете овакав приступ, то је много озбиљно питање.

Шта је моја идеја? Моја идеја је да ми створимо услове као у другим земљама, да имамо то увезивање база, а они то не раде директним приступима базама, него као регистар становништва, а регистар становништва није база података. Ви преко регистра становништва не приступате бази податка, него задњој ажурној бази која је дата, и они кажу, катастарски подаци су ажурни на седам дана. То је оно чему ми треба да тежимо, да имамо и такву функцију бирачког списка, јер дугорочно ће то нама много више значити него у самом почетку и ја ћу се први за то залагати, и верујем да ми нећемо имати тај проблем, али питање је много, питање приступа, да упоредимо базе података, па није то само ставити једно поред другог, мора да постоји нека процедура, где ми кажемо, интересује нас ово, оно, ми приступ тим врстама података можемо да остварујемо на два начина, један је директно, колико се у то сада разумемо, а други је по упиту.

Ви пошаљете упит министарству и оно вам одговара, МУП, у оквиру сета података које вам даје, као што сада функционише кореспонденција између органа, нису ни базе министарства једног и другог повезане између себе.

Заиста стварамо олако неке ствари да ја не бих испао неко ко је погрешно схваћен и да имамо неког ИТ за шта се залажемо, да га имамо у комисији он би потврдио све што сам ја рекао.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: На једној од пређашњој расправи у оквиру ове комисије, појавила се одређена аналогија у погледу тога како у оквиру поверених овлашћења, јавни извршитељи, јавни бележници, приступају одређеним базама података, па се у покушају

једне аналогије са ЈБС, поставило питање зашто то не би и нама било омогућено не само у овој просторији него и ван ње. Ја сам се за то питање мало заинтересовао и оно што сам сазнао, да се кроз ПИС, правосудни информациони систем, који омогућава овим професијама, односно извршитељима и бележницима приступ одређеним базама података, као што су централни регистар социјалних осигураника, катастар, да се ту ради о изводима из база података којима се приступа а не самим базама, управо због информатичке безбедности, с амих тих база података, што није на жалост није била довољна заштита, јер због једне врсте хакерског напада, правосудни, која се десила прошлог лета, правосудни информативни систем се још увек од тога

10/2 ВС

опоравља, па нису јавним извршитељима доступни подаци о пребивалиштима грађана као што су били кроз сам информациони систем, него и дан данас пишу дописе МУП, и обрађају се писаним путем да би те информације добили.

Можете да замислите каква би ситуација била да дође до безбедносног информатичког угрожавања ЈБС, јер ту постоји једна политичка конотација, ми као комисија која на сваки начин треба да унапреди бирачки списак, не смемо дозволити да дођемо у позицију да будемо неко ко је допринео његовом угрожавању. Као алтернатива настојању да се омогући што дужи континуиран члановима ове комисије, увид у тај бирачки списак, треба размотриити можда неке алтернативне методе, као што је у овој просторији повећање капацитета путем којим би се то радило, јер се не може направити једнакост између тога да чланови и са других места приступају, али да се изађе том разумном захтеву у сусрет, на начин да се са информатички безбедног места, као што је ово, повећавањем броја приступа, капацитета броја лап топова, изађе у сусрет оправданом интересу да ти упити могу масовније да се раде. Хвала.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: Споменули смо мало базе података, па ми је то ближа тема којом се бавим у свакодневном животу и раду, да кажем пар речи и поставим питање колеги до мене.

Мислим да нама у циљу рашчишћавања бирачког списка, није толико неопходно да ми лично сада уђемо овде у базу података и да тамо нешто чачакмо и мног је битније да можемо да успоставимо упите који ће нам дати поуздану слику базе података, стање и ово што је рекао колега, копија база података и то је нешто што је у регуларној процедури битно, с тим што је веома значајно да постоји јасна информатичка траг ко је приступио и ко је последња верзија и ко јер адио промене на тим базама и то је неки податак који ми као комисија за ревизије морамо да имамо увид и то није податак о заштити о личности, него је податак о стању и степену приступа самом систему базе података.

С тим у вези мене би занимало да ли би могли да добијемо, као један пример упита који би ја послао вама у Министарству за државну управу и локалну самоуправу, да ли можете да ми кажете следећу ствар, да римечујете податке, свих оних чија је пета цифра у матичном број 8, са онима који се налазе у бирачком списку, односно који се налазе у матичној књизи умрлих и претпостављам да и једну и другу базу података, по закону би требало да ви њима располажете.

Под два, такође, онима којима је пета матична цифра број 9, а шеста 0, 1 или 2 и да видимо колика су преклапања између МКУ и ЈБС, и ако су та преклапања нула, то је

супер, онда смо један део проблема на овом моменту решили, а уколико су преклапања један, онда да видимо о чему се ради, за два, три, четири, пет, до оног броја до када видимо та преклапања и то је једна од ствари на коју је председница парламента указала да то није аутоматизовано, из њених ранијих изјава, ја сам стекао утисак да јесте и хвала на томе што је појаснила, зашто то није тај и тај са тим и тим који се преклапају у једном и другом бази података, јер ја не морам да имам присутп томе, ја као члан комисије, заменик члана, а ваши оператери који су сертификовани, потписали, треба да

10/3 ВС

ми дају одговор на то питање и ја са тим одговором, то је нешто начин на који видим како бисмо евентуално и даље могли да функционишемо.

Хвала и извините што сам мало одужио.

11/1 ГД 13.40 – 13.50

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

За реч се јавио Срђан.

Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хтео бих да укажем само на једну ствар.

Чини ми се да већ два, три пута водимо ову дискусију и већ долазимо у ситуацију да на једној страни имамо колеге који мисле да то треба да радимо са неког другог места због лакшег приступа итд. и нас који мислимо да то не би требало и да би требало да обављамо овде и онда се већ развија сада нека прича о другим стварима које можда нису тема.

Мислим да је овде тема безбедност, да је овде тема база. Колега Ерцег је рекао да никоме од нас није у интересу да се ти подаци злоупотребљавају.

Можда ово није најсрећнији начин, овде има 20 лап-топова, али немојте да заборавите једну ствар – ми смо именом и презименом изабрани овде са одређеним овлашћењима. Та овлашћења немају сутра ни представници посматрача, већ имају другачија.

Значи, ми смо именом и презименом, 20 лица, који имају законом дата овлашћења, једини у овој држави да могу да приступе бази са ЈМБГ-ом. То немају нити представници посматрача, нити чланови републичких и локалних изборних комисија, нико други него 20 људи именом и презименом.

Нисам сигуран, ја желим да верујем да смо сви овде у овом саставу такви да нико од нас то не би дозволио било какву злоупотребу, али, рецимо, узмите... и ту је евентуално додирна тачка са Повереником итд. Ми имамо приступ бази. Да ли то има мој укућанин тај приступ сутра када ја отворим тај екран? Да ли то има мој укућанин? Нема. Једна од врста злоупотреба је сликање тог екрана и сада се појави на сликама нешто тамо излистано итд, ко ће да буде одговоран за то? Да ли ћемо нас 20 да се погледамо овако и да кажемо ко је то од нас 20 урадио?

Хајде да размишљамо само у том правцу, да не мислите да сад... Сигуран сам да нико се не доводи у заблуду – е сада ћу ја да однесем ово кући, па ћу да уштекнем неки УСБ, па ћу ја да пренесем нешто итд. Да ли то било од куће или овде, исто је. Значи, није могуће, сигурно. Ипак смо ми нека држава и озбиљан систем где постоје трагови уласка. Свако од нас ће вероватно да се логује да види итд, као и сваки други ко приступа ЈБС.

Немамо од тога страх, него ајде да направимо неку причу која је на ногама. Значи, ми смо овде одговорни и имамо највећа овлашћења у том смислу приступу бази, не изводу из базе, поједином лицу, него целокупној бази, тако да размислимо и у том смислу је питање било за представника Повереника, у смислу заштите података да ми имамо апсолутно приступ целокупној бази и свим подацима, али да ли то имају и друга лица. Немају у том смислу.

Жао ми је што нисте били на претходним састанцима, па можда да размислите да нам дате неки одговор који је питала госпођа Гођевац у том контексту.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Срђане.

Ана и Огњен су се јавили за реч.

Ана, изволите.

11/2 ГД

АНА ГОЂЕВАЦ: Да се разумемо, апсолутно се залажемо за то да се поштује закон и права свих грађана и апсолутно смо одговорни за поверљивост и разумемо да је велика одговорност на нама.

Ми заиста само хоћемо да нађемо најбољи начин да се заиста изврши ревизија и да можемо да дођемо до резултата, а не само да причамо о томе, а да не причамо како и где су завршавали нажалост бирачки изводи, али је то са ЈМБГ-ом дозвољено, да не улазимо у ту расправу.

ПРЕДСЕДНИК: Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Ово о чему колега прича су кривична дела и свако од нас је одговоран пред законом ако злоупотреби податке који су доступни на тај начин.

Врло једноставно се може утврдити ко се улоговао, када се улоговао и ко је злоупотребио. Зато постоје органи који ће радити свој посао ако до тога дође.

ПРЕДСЕНДИК: Хвала.

Да ли се још неко јавио за реч? Не.

Имам ја само једно питање за представника МДУЛС. Нисмо видели да је објављено упутство за спровођење закона. Да ли можете да нам кажете око рокова да ли имате неку нову информацију, да ли се нешто променило од нашег последњег разговора?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Променило се у смислу да ће данас бити објављено. Ми смо послали то још када смо причали све. Прошло је правно-техничку редакцију. Измењено је све што је било као што сам и рекао. Чини ми се да је колега Ерцег баш имао то питање.

Пошто смо ми пре десет дана завршили, све је потпуно спремно. Да ли ће то бити данас у поноћ, у два ујутру, то зависи од „Службеног гласника“, тако да фактички од понедељка ви ћете то моћи да користите. Они подаци седам дана уназад ће бити видљиви од 16. и то је то.

Дакле, све оно што је законом прописано је решено. Дакле, и ти формално-правни недостаци од ноћас, од објављивања више неће постојати, тако да је све у реду.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Значи, упутство ће бити објављено и биће на снази не осам дана од објављивања, него у понедељак? Важно је због тога што добијамо и питања јавности који су заинтересовани тиме шта се дешава. Знају да је тада био рок, па чисто да можемо да рачунамо на понедељак.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: То је готово.

Дакле, послато је објављивање. Све је завршено. Чека се само фактички да се објави. Прошло је све органе, и Владу и одборе и све што је неопходно, тако да само се чека физичка објава, ништа друго.

ПРЕДСЕДНИК: Можда не би било лоше да на неком од следећих наставка седнице покажете како изгледа логовање. Ви имате сертификат, ми још увек нисмо потписали, тако да можда можемо да видимо како изгледа, да бисмо знали са чим ћемо радити у овој просторији.

Ето, то је одличан предлог.

Хвала вам.

11/3 ГД

Ако смо исцрпели расправу за данас, а ја мислим да јесмо, предлажем прекид седнице и наставак у среду, у 11.00 сати.

Трудићемо се да држимо тај термин редовно.

По договору, послаћемо вам нацрт плана рада у понедељак до краја дана.

Имаћете времена да пошаљете ваше коментаре. Потрудићемо се да га усагласимо у што већој мери до среде и да можемо да наставимо са радом следеће недеље.

Хвала вам свима најлепше.

Видимо се следеће недеље.

(Седница је прекинута у 13 часова и 47 минута.)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ЧЕТВРТОГ НАСТАВКА ПРВЕ СЕДНИЦЕ
КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 25. ФЕБРУАРА 2026. ГОДИНЕ.

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 11 сати и 5 минута.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан свима.

Добро дошли на Четврти наставак Прве седнице Комисије.

Настављамо рад на трећој тачки дневног реда – Доношење Плана рада и Финансијског плана.

Обавештен сам да постоји кворум и да је ту десет чланова или заменика Комисије.

Члан Горан Вујичић се јавио да је спречен да присуствује седници, ту је заменик члана. Емилија Орестијевић није ту, такође, најавила је то, ту је заменик члана.

Хтео бих пре него што почнемо са радом, да вас обавестим о неколико дописа који су стигли у међувремену.

За почетка примили смо допис МДУС којим смо обавештени да су представници поред господина Јована Кнежевића, који је ту био све време осим данас, и Сара Качаревић и Јелена Ковачевић су одређене и надам се да ће се Јован Кнежевић ускоро придружити.

Такође, прошле недеље смо послали допис МУП са молбом да се одреди представник и примили смо допис и са нама је данас Јелена Симић, начелник Управе за управне послове у седишту Министарства, која ће бити представник, помоћник начелника, извињавам се.

Ево, Јован Кнежевић је са нама, добро дошли.

Добили смо једно обавештење од Јована Стојића, који је представник Повереника за информације од јавног значаја у вези питања које смо имали у претходном разговору о томе шта би били предуслови за заштиту података од личности у нашем послу и ја бих замолио секретарку да она вама проследи то обавештење пошто је то мало опширније, и да онда можемо да имамо у виду када будемо даље разговарали и да онда можемо да имамо то у виду када будемо даље разговарали. Хајде када смо већ код овог дописа, на прошлом састанку је члан Срђан Смиљанић, предложио је да се можда обратимо Канцеларији за ИТ, и да евентуално организујемо неки информативни разговор или да их позовемо са конкретним питањима, везаним за приступ базама података, тако да бих предложио да после овог данашњег састанка, да на првимо и тај допис да би имали конкретне информације као што смо добили од господина Јована Стојића данас.

Такође, пре него што почнемо са радом, имам још неколико обавештења, једно је да су објављени подаци на сајту МДУС са именом родитеља, подаци о бирачима по бирачким местима и број општина у седам дана и мени је јако драго да видимо те податке и надам се да ћемо и на наредним седницама моћи да усаглашавамо наше

разумевање законских одредби мало унапред да бисмо избегли било какве неспоразуме у будућности. Имам једно питање у вези података, то можда можемо да оставимо за касније, али можемо да се вратимо када исцрпимо ову дискусију данас.

Што се тиче плана рада за данас, као што смо разговарали прошли пут, предлог би био да данас претресемо детаљније План рада и да опет данашњи наш рад не би требало да води данашњем одлучивању о плану рада, већ да се настави дискусија док би у зависности од тога како дискусија буде текла данас, можда могли да планирамо наставак седнице евентуално у петак где бисмо могли да се приближимо евентуално одлучивању у зависности од тога колико можемо да се усагласимо око плана рада.

Јуче вам је стигао путем електронске поште нацрт плана рада који је послао колега Ерцег, такође у петак вам је стигао предлог плана буџета који је послала секретарка Комисије, и претходно сте примили још два документа а то је предлог методологије, који је послала чланица Емилија Орестијевић и у оквир поступка ревизије који сам послао ја.

Дакле, нећемо сада дискутовати о тим документима, јер је предлог да они остану као радни документи на којима ћемо се ослањати приликом писања акта о поступку ревизије, он ће бити детаљније разраде, а да се данас фокусирамо на план рада.

Ако нема неких других информација, ја бих већ замолио да почнемо са радним делом данашњег састанка.

Што се тиче плана рада, предлажем да једноставно уколико нам време буде дозволило да се бавимо планом рада, уколико будемо имали времена да пређемо и на предлог плана буџета и зависи опет од тога колико будемо ефикасни, изложио бих само неколико основних принципа који су везани за овај документ који сте примили јуче, план је био у понедељак до краја дана, стигло је тек јуче ујутро, и надам се да сте имали времена да га погледата и надам се да имате документ пред собом, јер нисмо успели да сада спремимо да се то види на монитору.

2/1 ГД 11.10 – 11.20

Дакле, што се тиче Плана рада, идеја је да сам документ буде конципиран тако да садржи опис активности по фазама. Дакле, да постоје временске одреднице и ту стоје приоритети.

Приоритети су насловљени код сваке активности и обележени су у гантограму бојом. Висок приоритет је интензивно плава боја, а ова друга боја, коју нисам сигуран како да је назовем, боја која није плава, то су активности које су допуне основних активности, односно активности нижег интензитета.

Такође, скренуо бих пажњу да се у том Плану рада садржи и други део који се састоји пакет активности који би могли да предложимо за локалне изборе.

Дакле, имамо законске обавезе што се тиче националних избора, избора за Народну скупштину и избора за председника Републике. Међутим, локални избори нису предвиђени законом, али, имајући у виду нашу дискусију претходну и редовне локалне изборе који нам долазе већ крајем марта. Трбало би да разговарамо и о томе на који

начин да њима приступамо и у трећем делу Плана рада налази се гантограм, односно табеларни приказ свих активности.

Ја бих дао реч колеги Ерцегу да нас проведе кроз овај план рада и онда бих замолио да чујемо повратне информације од свих.

Дакле, сва ваша мишљења и коментари на који начин би требало другачије да се уреди План рада су сада врло добродошла. Ово је један предлог и приоритета и активности и фаза.

Ја ћу се потрудити да бележим и да покушам да синтетишем све ваше предлоге и замолићу вас онда да се на неки начин изјашњавамо о њима, да видимо да ли постоји сагласност око ових поступака активности и фаза, нарочито временског оквира да бисмо нешто усаглашенији предлог имали на крају дана. То је предлог за данас.

Ако се нико не јавља за реч, дао бих реч колеги Ерцегу.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала, Вујо.

Идеја је следећа: да прођемо мало и ја ћу сада изложити мало детаљније структуру овог плана, а затим ћу вас замолити да кренемо кроз гантограм, кроз то како је сам План постављен временски и онда можемо ићи ставку по ставку.

Ја бих објашњавао шта се подразумева под сваким од ових поступака, то јест под сваких од ових активности и онда би наш задатак био да оценимо шта је оно што је изводљиво да се уради у овом неком предложеном периоду, а шта сматрате да није и шта би били неки предуслови који би били неопходни да бисмо остварили те поступке.

Оно колико смо стигли да усагласимо са колегама из ЦЕСИД-а, сви њихови предлози и активности који су изложили у свом предлогу методологије, обједињени су и садржани су са поступцима овде. Дакле, остаје само питање... И, да, ми смо покушали да објединимо апсолутно све оно што нам закон допушта да операционализујемо кроз ове активности, али ми нисмо у обавези у ових првих девет месеци да спроведемо све те поступке. Дакле, на нама је да ми сада одаберемо шта је оно што има смисла, што верујемо да би било реалистично и да то предложимо као План рада са важном напоменом, а то је да тек након фазе прикупљања информација, након што добијемо повратне информације

2/2 ГД

од државних органа о неким техничким могућностима, приступа различитим базама или уопште процесима, тек тада ћемо моћи да прецизније избрусимо овај план, тако да је идеја оно што смо предложили и претходни пут, да сада усвојимо начелно План рада, а да га онда коригујемо након завршетка фазе прикупљања информација.

Можете видети на самом почетку документа, у овом делу, назначено је да је План рада структуриран у фазе које прате ток ревизије.

Значи, Фаза 0, тако је названа јер је то заправо фаза успостављања предуслова за рад Комисије и то је управо фаза коју ми приводимо крају.

Затим улазимо у Фазу 1, која је фаза заправо прикупљања података, након чега би почела интензивно фаза спровођења поступка ревизије по аналитичким областима. Ту имамо четири аналитичке области. Оне ће нам помоћи да лакше устројимо и рад радних група како по тим областима, тако и по аналитичким поступцима.

Имамо неке предлоге и за то, али то бисмо оставили након што усвојимо План рада, да се договарамо око тих радних група.

На крају имамо фазе 3 и 4.

Фаза 3 - консолидација налаза и израда извештаја. Обавеза је да до краја октобра поднесемо извештај Народној скупштини.

Фаза 4 – праћење примене препорука и планирање наредног циклуса ревизије.

Ми смо Комисија која ради интерактивно и континуирано. Ревизија практично никада не би требало да се зауставља.

Можете видети да овде имамо посебно издвојен један део о којем је Вујо већ разговарао. Ја бих њега детаљно представио. То је ово Поглавље 2в1 – пакет ванредних поступака од значаја за одржавање локалних избора у 2026. години.

Ја бих чак рекао – за одржавање било којих избора пре подношења нашег редовног извештаја.

Дакле, не знамо који ће се избори десити, али оно што знамо сада је да имамо локалне изборе и да су они поприлично ускоро, тако да овде имамо предложене неке издвојене поступке за које верујемо да је реалистично да се ураде у овом кратком року уколико створимо предуслове за њих, приступе тим базама.

Што се тиче фаза, можемо прећи на то. Ви можете пратити ганторам, а ја ћу ићи од активности до активности.

Активност 0.1 – одржавање конститутивне седнице.

Ми смо управо у овој фази. Дакле, то би требало да завршимо ускоро.

Затим, одмах након тога бисмо сазвали Другу седницу на којој би урадили потписивање изјаве о поверљивости података и усвајање одлуке о изгледу образаца, форми и печата Комисије.

Такође, усвајање обрасца форме за примедбе грађана, као и пропратног акта којим би се регулисало поступање Комисије по примедбама и постављање на веб презентацију Комисије.

Дакле, то бисмо свакако предложили да буде прва тачка на наредној седници, да што пре завршимо са тим формалностима и онда можемо да кажемо да имамо све предуслове за рад Комисије и улазимо онда у Фазу 1.

2/3 ГД

Фаза 1 је фаза интензивног прикупљања података о свим елементима система од значаја за вођење, управљање и одржавање система јединственог бирачког списка ради сагледавања правних, процедуралних, организационих и пословних аспеката функционисања система.

По обради прикупљених података пристзао се узради детаљаног плана спровођења поступка ревизије. То је неки предлог, дакле, да након што комплетирамо тај увид у систем, да онда дорадимо и методологију и план рада.

Ту сада имамо следеће активности:

Слање упитника органима власти од значаја за рад Комисије у складу са оквиром акта којим се уређује поступак ревизије и обрада тих попуњених упитника. Евентуално ако је потребно или из разлога што није покривено упитником или из разлога експедитивности и ефикасности можемо заказати и саме интервјуе са представницима

органа власти од значаја за рад Комисије где да прикупимо те информације уживо или овде на Комисији или у издвојеним посетама тим органима.

Затим, ангажовање стручних лица за помоћ у раду чланова Комисије и ангажовање стручних лица за потребе рада Комисије. Дакле, имамо одвојене две активности. Једна је везано за помоћ члановима, оно из Пословника, дакле, могућност да чланови имају своје помоћнике који могу да им помогну у ревизији, а друго је која су лица које ће Комисија ангажовати за потребе обављања одређених поступака.

3/1 ВС

11.20 -11.30

Овде као што можете видети, постављен је неки оквир, дакле, да од марта, чим се стекну услови, па до средине маја би требало да имамо на неки начин решено то питање, а можете видети, покушали смо гантограм да направимо што флексибилнијим, тако да видите ове офарбане светло плавом, половине месеца, и то су дакле периоди у којима се бавимо ми припремимо тек активности, тамно плавом бојом су предложени временски исечци у којим би требало интензивно да се бавимо овим поступцима и активностима, а оно што видите да је овом розикастом бојом, дакле, то је период допуне активности, уколико постоји потреба да се вратимо тим активностима и да их допунимо и да нешто дорадимо и да оставимо простор за то, или да оставимо тако означене периоде за активности нижег приоритета.

Дакле, оне које можда нећемо спровести у току овог круга ревизије, а уколико се укаже прилика, зашто да не. На исти начин остављамо простор да се у касније ангажману, у раду Комисије, ангажују ова стручна лица, али би било добро да то завршимо до средине маја.

Затим, успостављање безбедног ИТ окружења за пријем и обраду података од значаја за рад комисије, ту смо већ, то што је Вујо споменуо да се састанемо са неким из Канцеларије за ИТ, и да видимо шта је могуће и да направимо неко окружење, да имамо посебан хардвер за то, можда је то могуће остварити у оквирима постојеће државне инфраструктуре, само да се договоримо, око тих неких параметра како би то функционисало и то би било добро да решимо што пре, у току марта.

Затим, обезбеђивање приступа базама или изводима из база за рад комисије од значаја, то је опет техничко питање, али требало би да то такође у марту да имамо тај приступ .

Затим, усвајање акта којим се уређује поступак ревизије, дакле, закон нас обавезује да најкасније 30 дана од завршетка прве седнице, имамо усвојен акт, не кажем да је дефинитивни акт, зато што је ревизија континуирана, ми га можемо накнадно мењати, али неки акт морамо имати.

Затим 1.9 - оснивање оперативних радних група за потребе рада Комисије, како би Комисија могла несметано да ради и ми ћемо на основу те методологије и овог плана рада, разговарати и дефинисати како би изгледале те радне групе, ми имамо један предлог за то.

Даље, 1.10 – измена и допуна плана рада у складу са којим се уређује поступак ревизије и ту прву фазу бисмо окончали тиме што бисмо допунили план, могуће је да има неких грешака у нумерација.

И онда прелазимо на кључни део око кога би требало да се усагласимо, а можда можемо и да ли хоћете да прокоментаришемо ову фазу 0.1 и да ли смо овде побројали све активности и поступке који су неопходни, о којима смо причали, да бисмо отпочели рад на ревизији и ако има неко нешто да дода. Чини ми се да све што смо помињали овде на комисији, да је то садржано овде.

И онда прелазимо на Фазу 2. – спровођење поступка ревизије. Дакле, нама је овде циљ, као што је то већ изложено у два предлога методологије, на неки начин имамо два конкурентна циља, један је свеобухватност, а други је оно што је тренутно од значаја за 3/2

јавност, некако политички најистакнутија питања, и то је оно што је ЦЕСИД добро дефинисао у свом предлогу, па спрам тога ћемо одређивати ове приоритете.

Оно што се нама свидело јесте приступ поделе свих активности у ове аналитичке области, имамо област бирачког списка података у бирачком списку и окружења који чува тај бирачки списак, затим други део који је везан за процесе ажурирања бирачког списка, све оно што се дешава између изворних евиденција и бирачког списка.

Затим трећа област која се тиче изворних евиденција и начина на које се оне одржавају, да ли постоје ту проблеми у раду.

На крају четврта област која има везе са стварним реалним животним чињеницама грађана и да видимо како подаци из бирачког списка кореспондирају са стањем на терену.

У оквиру аналитичке области један, квалитет и поузданост ЈБС, ту смо набројали следеће активности – правна анализа оквира која уређује вођење ЈБС, биће нам потребна једна правна стручна анализа око тога да ли је правни оквир који уређује вођење бирачког списка, адекватан и да ли може да се, да ли постоје нека системска решења у њему, која доводе до одређених проблема или да ли нешто може да се побољша како би се бирачки списак подигао ниво интегритета, да ли је потребно неке ствари прецизирати и да ли постоје некакве празнине које се тумаче овако и онако.

У сваком случају, ово би био један правнички посао коме ми дајемо свакако висок ниво приоритета, али он не тражи неке посебне поступке, у питању је правна анализа, а имамо доста правника овде који би могли кроз активности радне групе за правно процесна питања, да се управо позабаве овим питањем.

Затим, 2.1.2. – анализа и провера квалитета података из базе ЈБС. Дакле, овде би се примениле методе, оцене квалитета података кроз статистичке анализе, кроз рачунско логичке анализе, али би фокус био унутар базе ЈБС, на период до краја маја, уз могућност накнадне допуне до краја Фазе 2. Анализа и провера квалитета података из базе, до краја јуна 2026. Године, уз могућност накнадне допуне до краја Фазе 2.

Шта ми ту имамо?

Ту имамо неке циљеве те анализе, да се изради агрегатни опис података о ЈБС, по релевантним категоријама и да се идентификују екстремне вредности по разним критеријумима и да се провери логичка исправност података о бирачима, проверити математичка исправност, затим синтакса и семантичка исправност поља, усаглашеност референцирања, и да се то уради како на постојећим подацима и на историјским подацима или подацима о променама у бирачком списку.

Колико ја знам увидом у приручник софтверу бирачког списка, тај софтвер већ у себи садржи неке унутрашње системе којима се врше ове провере, али ми то морамо да видимо да ли то функционише како треба и да сами уредимо ту верификацију.

Затим, 2.1.3. – валидација извода из ЈБС, за претходне и актуелне изборе и усклађеност са ЈБС. Ово је активност којој дајемо нижи приоритет, о чему се овде ради. Ми бисмо овде хтели да ли закључени бирачки спискови кореспондирају са оним што се налази у изводу из бирачког списка на дан избора, јер имамо и пријаве грађана и забринутост око тога да ли се ту дешавају некакве манипулације па са те стране

3/3 ВС

сматрамо да је оправдано да се ради и та верификација како би се потврдила или отклонила та сумња, тако да, ми смо оставили ово као опциону активност, која би могла да се спроведе од априла 2026. године до краја Фазе 2.

4/1 ГД 11.30 – 11.40

Видећте да се ова анализа налази у препорученим поступцима за ове локалне изборе, јер то не би био толики проблем проверити, а може да буде корисно.

Овде смо ставили – анализирање процеса излагања списка бирача на увид грађанима и преглед по бирачким местима. Дакле, да видимо да ли оно што се приказује грађанима, тај приказ, да ли то кореспондира са оним што је реално у самој бази.

Затим, 2.1.4 – оцена безбедности инормационог окружења у којем се води и одржава јединствени бирачки списак. Ово је корпус посебних анализа којио смо ми подвели под метод информатичке анализе и можете видети, ја не бих сада читао све ове поступке, али ови поступци су у складу са стандардима информатичких ревизија, ревизија ИТ система, њиховог интегритета и овде су, мање-више, сви ти поступци набројани.

Ми бисмо волели када би то могло до краја јуна да се спроведе, али то би свакако подразумевало ангажовање неке врсте ИТ експертизе, некаквих ИТ ревизора ИТ архитектуре од стране Комисије и то би се усмерило искључиво на информационо окружење у којем се води јединствени бирачки списак.

Покрили смо ову прву аналитичку област.

Вујо предлаже да урадимо можда неке рефлексije на ове активности, па изволите ако имате неке коментаре да допунимо све.

ПРЕДСЕДНИК: Тешко да нешто недостаје.

Можда има више ствари него што треба, али хајде да видимо шта од овога може да се изведе у овом временском року, да ли се слажете са овим приоритетима итд.

ОГЊЕН РАШУО: Ми смо прочитали овај предлог. Сматрамо чак и да је мало превише детаљан него што смо ми планирали да ће изгледати, али немамо ништа против и свакако ћемо гласати за.

Исто то важи и за финансијски оквир који је предложен.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Заиста, свака част за предлог детаљан, обухватан.

И ја сам се, што каже колега, изненадио да је овакав квалитет присутан у овој фази рада Комисије.

Имам пар неких сугестија које су, пре свега, везане за идеју да учинимо овај документ, када га будемо дефинитивно усвојили, мало пријемчивији.

На пример, ако пођете од тога да ће ово да узме неко да чита, а свима је јасно да ми не можемо стићи у овој години да обрадимо комплетан бирачки списак, него да се део фазе може завршити у целини, да се део мора радити по део. Ја имам један предлог, није уопште да инсистирам на њему, јер он може бити и у методологији, али чисто технички то је начин обухвата по општинама, приоритети. То има у предлогу ЦЕСИД-а.

Значи, шта ће бити отприлике тај неки приоритет, које су нам општине приоритетне? Могу да буду различити и немам никакве специјалне захтеве у погледу тога, да ли, на пример, општине у којима смо имали у претходном неком периоду пријаву великих неправилности у вези са бирачким списком, па неки други критеријуми, али, по мени, размислити да ли би то можда могло да буде у неком уводном делу. Говорим само о уводном делу овога плана рада.

4/2 ГД

Не инсистирам зато што је то део за методологију, да се одмах разумемо, али кажем, гледајући са аспекта некога ко ће ово да узме да чита, њему ће то мало... јер ће можда да стекне погрешан утисак да ћемо ми да одрадимо све за ову годину, а то физички није могуће.

Други део је исто више као сугестија. На пример, узећу пример валидације извода из ЈБС. Јасно је када имате претходне, али имате проблем са садашњим. Зашто? Имате онај проблем до закључења бирачког списка, решења која се појављују до коначног објављивања броја бирача.

Треба ово да се уради, није спорно, само ту околност треба да имамо у виду.

Шта је моја генерална методска сугестија? Опет кажем, можда је овде лакше разумети него код методологије, а то је да пре почетка сваке од ове активности ми заузмемо одређене ставове у вези са тим, да се усагласимо око неких евентуално спорних ствари итд., као што смо се прошли пут колега и ја нашли везано за изводе и за то шта ми треба да добијемо, јер ми радимо поступак ревизије. Значи, ми морам да имамо... Ако је неко изашао и рекао – ово су подаци, ми морамо да знамо да је он то рекао.

Дакле, то што ми можемо да нађемо податак, да извучемо, то све лепо, али је меродавно оно што је од званичног органа. То је наша сугестија прошли пут била. Дакле, имамо верификовани улаз и пре сваке активности ми треба да имамо неки верификовани улаз и то је, по мени, суштина.

Још једном да кажем, ово што сам рекао више је у функцији нечег мало читљивијег за некога са стране.

Иначе, још једном кажем, све похвале за план.

ПРЕДСЕДНИК: Сада смо прошли само први аналитички део, од 2.1.1 до 2.1.4.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Генерално, прво да вам се захвалим. Мислим да је материјал који смо добили детаљан, да је свеобухватан, да је добро структуриран и да су, по мом личном мишљењу, рокови реално одређени.

Јуче смо добили документ. Искрено, нисам лично имао довољно времена да се упутим у све. Пошто сам правник, имам чак и неке термилошке проблеме у смислу неких термина који се користе у статистици и другим наукама.

Генерално, не видим неких већих проблема. Имам тако пар недоумица. Када смо конкретно код извода, мени је, рецимо, термилошки можда чак и ту може да буде проблем – валидација. Ако причамо о изводима са неких протеклих избора, не видим како можемо да валидирамо јер ти су избори окончани. Онда имамо, на пример, нисам сигуран, али мислим да се изводи чувају годину дана, да не постоји обавеза... Сада не знам колико бисмо успели у том смислу сада да добијемо неке изводе у неком року који је раније од тога. Просто, ти су изводи и у локалним самоуправама итд.

Ово су само генерално нека запажања. Нисам улазио у детаље.

Нисмо дошли до база, али ако хоћете, да се не бих јављао два пута, што се тиче ИТ термина и поређења неких база, ја сам попричао јуче са колегама који се нешто мало у то разумеју, свакако више него ја пошто сам ја правник. Ту су ми објашњавали. Имам и неке опречне њихове коментаре – да ли може да се уопште пореде подаци један на један сваке базе итд. Сама база је намењена за неке своје сврхе, па када упоредите неке две базе,

4/3 ГД

добићете милион неких података који се неће уклопити, па не знам шта је „крос лајн“, овако, онако, онлајн. И мене су избомбардовали јуче. Искрено, немам ни ја неки прецизан став, али то нема везе са приступом базама. О приступу база ће да говоре институције којима ћемо се обратити итд. Ово причам чисто онако методолошки како ћемо ми приступити.

У принципу, то би било то уопштено. Зато бих вас замолио, ја ћу вас саслушати, записујем све шта говорите и даље, али чисто у овом светлу у којем сте ви, председниче, наступили, ја бих вас молио, није ни идеја да га данас усвојимо, али да оставимо који дан рока, да ли петак или почетак недеље чисто да и ми извршимо неке консултације, да би могли да допринесемо на квалитетнији начин.

5/1 ВС 11.40 – 11.50

Видим да је рок за доношење овог документа, у овој нула фази, нула делу негде, рок је 15. Март, потписивање изјаве, и ја мислим да ми у том року све завршавамо и да се у том неком оквиру и да се крећемо у тим неким оквирима који јесу за план, али чисто да би можда било квалитетније све ово даље, ја се лично спремам детаљно и термилошки, јер вам кажем, неке ствари ми нису блиске, и чисто морам да се ја мало спремам боље, па можда почетак или крај следеће недеље да наставимо у том смислу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Изволите.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Добар дан, ја бих само скренуо пажњу на рокове које смо одредили и сматрам да могућност одржавања тих рокова зависи и од броја чланова Комисије који ће бити ангажовани на појединим питањима и пословима. Држао бих се ових рокова који се односе на правну анализу, тј. више правних анализа које треба урадити, мај 2026. Године, па август, јул, колико сам видео, и то је један континуиран процес и мислим да, уколико довољан број чланова Комисије буде ангажован по том питању да је могуће одржати те рокове, али да се о томе мора водити рачуна, када се буду формирале радне групе, јер је велики број прописа које треба анализирати и велики број правних питања којима треба заузети став, једноставно да бисмо могли да испоштујемо те рокове, када се буде разговарало о томе ко ће све бити ангажован по том питању, и мислим да мора велики број чланова Комисије да се упусти у то.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Овај материјал заслужује похвалу и ја бих се придружио похвалама и мислим да је квалитетан и свеобухватан и већ сада у овом уводном делу, апропо рокова о којима смо причали и на прошлом састанку мислим да је добар предлог који је садржан у овом материјалу да донесемо план да он не искључује могућност неких измена и допуна истог, пре свега имајући у виду, ако су ове активности да тако кажем, мултидисциплинарне, подразумева сучељавање више наука, више области и знања, па ако атмосфера буде тако конструктивна као што је до сада, мислим да ћемо лако и те рокове моћи да моделирамо, да применимо и обзирмо да сам правник, не инсистирам, а обзиром да ће овај материјал бити објављен и на веб страници и да ће и други читати, можда неку правну форму му дати па да сам текст буде, саставни део те одлуке коју будемо донели.

Ово је коментар на овом првом делу, а он се односи на ове фазе поступка.

АНА ГОЂЕВАЦ: Што се нас тиче, ми се придружимо Огњену и ми немамо коментаре на овај текст, и потпуно смо сагласни, јер смо га проучили. Оно што бих ја замолила све да пробамо да усвојимо овај план што пре и да буде по могућношћу у петак наредна седница, и да замолим да тада имамо спремне ове формуларе, ако може секретаријат да би одмах могли да почнемо

5/2 ВС

све да радимо и мислим да нема потребе да губимо време, мора да буде тачка на следећој седници и да седница буде у петак и да се закаже наредна седница за петак исто.

ПРЕДСЕДНИК: Имамо одређене рокове за заказивање у пословнику следеће седнице, али узећемо то у разматрање и видети на који начин можемо да убрзамо поступак пошто се заврши прва седница.

Да ли се још неко јавља за реч поводом ове прве аналитичке групе?

ЈОВАН СТОЈИЋ: Добар дан свима. Напоменуо бих само у вези овог материјала, што сам проследио данас Комисији, односно што је Повереник за информације о заштити личности, проследио Комисији, која се односи на безбедност података личности, где се благо сугерише на доношење неког подзаконског акта, видим да је то предвиђено овом тачком 0.4, и видим да је то правилник и дефинисан у обрасцу формуле за примедбе грађана, усвајање форме обрасца за примедбе грађана, као и

пропратног акта којим се регулише поступање комисије по примедбама, у том правилнику све ово може бити уграђено, само сам хтео то да сугеришем.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала свима на коментарима, ево пар повратних информација. Можемо и уназад, што се тиче ових рокова, можете приметити на гантограму да мање више активности све имају овај розе обележени део до краја септембра. Зашто смо то ставили тако? Зато што ми имамо стриктну обавезу у оквиру закона која каже – уколико се нека активност не спроведе 60 дана након предвиђеног рока, комисија се распушта. Ми смо хтели овде да оставимо неку флексибилност и да кажемо, нека се распусти Комисија уколико не стигнемо да урадимо то до објаве нашег извештаја, али смо такође хтели и овом плавом бојом да ставимо неки фокус, да кажем да имамо ипак неки план рада, кроз тај нагласак, на одређеном периоду када би требало интензивно ми да планирамо реално наш рад. Овај розе део нам даје одређену флексибилност да те ствари можемо да допунимо или да дорадимо у том неком наредном периоду, тако да заправо од вас би најзначајнија била процена тога да ли овај плави део интензивног рада на овим активностима, да ли сматрате да ли је он задовољавајући? Њега можемо проширити или скратити.

Што се тиче коментара, везано за ову терминологију апсолутно се слажем, валидација није адекватан израз овде и то ћемо свакако променити у некакву верификацију и није никакав проблем и знамо да је скраћен тај рок за чување извода из бирачког списка, па ћемо радити са оним што имамо. Оно што је важно, ми смо хтели да кроз овај документ поставимо нешто што ће бити и што ће моћи да се користи на даље, а само ће се мењати приоритизација и план рада.

5/3 ВС

Што се тиче кореспондирања података из различитих база, јасно нам је, то ће све бити методолшки постављено а оно што је јасно, то је да подаци из изворних база који улазе у базу бирачког списка, они морају да кореспондирају, али друге базе које не морају, адресни регистар се разликује од евиденције пребивалишта и ту ће бити неког комплекснијег посла дефинитивно, али то је све што ћемо моћи кроз индиректни рад моћи да радимо на томе, тако да ће то бити предвиђено овом методологијом.

Можемо сада да пређемо на активности из аналитичке области 2. То је поузданост и ефикасност вођења ажурирања бирачког списка. Ту имамо 2.2.1. активност оцена адекватности правног оквира за ажурирање бирачког списка и то је из овог корпуса, ових правних анализа и то је део истог оног посла као и у претходној области и вероватно ће тај посао бити рађен истовремено, будући да су исти акти који регулишу ову област, затим 2.2.2. оцена ризика од злоупотребе у процесима ажурирања и ауторизације промена у ЈБС. Дакле, ту је идеја да се анализира, како функционише процес уписа исписа података, у ЈБС, и да се то види и да ли ту постоји неки простор, можда треба допунити не само за питање злоупотреба, него и за разлоге због којих долази до некакве неажурности или грешака и уз проверу безбедности и заштите евиденција приступа, проверити да ли постоје логови и да ли су референти ти који једини могу да врше те измене.

Затим 2.2.3 – АНАЛИЗА ЗАКОНИТОСТИ ИЗРАЂЕНИХ РЕШЕЊА О УПИСУ, БРИСАЊУ И ИЗМЕНАМА У ЈБС.

Значи, ту треба проверити правну ваљаност тих решења, да ли су та решења донета на адекватан начин са адекватним разлогом, то јест узроком због којег долази до промене.

Верујем да ту неће бити проблема, али опет мислим да је то важно.

Свака од ових анализа може се радити на укупној популацији онога што посматрамо, на узорку и по пријавама. Дакле, те пријаве могу бити неки наши историјски подаци које смо прикупили из праксе или по пријавама грађана или на основу неких других индикација које су индикације из аналитичке обраде, на пример, података у бирачком списку, па тако, на пример, ако видимо да на неким адресама у бирачком списку постоји зачуђујуће висок број пријављених грађана, ми онда ћемо јасно гађати, рецимо, баш та решења у којима су они уписани на ту адресу и тако даље.

Затим, 2.2.4 – ОЦЕНА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА И ПОСТУПАЊА ПО НАЛОЖЕНИМ МЕРАМА У ОБЛАСТИ БИРАЧКОГ СПИСКА.

Ми можемо да анализирамо процес инспекцијског надзора, да видимо да ли тај механизам функционише како треба. То такође спада у мандат Комисије и то је сада приоритет. Ми то нисмо ставили као висок приоритет. То не морамо урадити у овом првом периоду, али можда се може урадити по појединим случајевима, као што је, на пример, био истакнути случај инспекцијског надзора за Зајечар или неких других инспекцијских надзора.

Затим, 2.2.5 – ОЦЕНА ОВЛАШЋЕЊА И ОСПОСОБЉЕНОСТИ СЛУЖБЕНИКА КОЈИ ВОДЕ ЈЕДИНСТВЕНИ БИРАЧКИ СПИСАК, УКЉУЧУЈУЋИ И ОБУКЕ.

Ово има везе са тиме да ли управа има адекватне кадрове, да ли су ти кадрови оспособљени да раде тај посао, да се анализира процес пријема, измена изворних евиденција и израде решења о упису итд, проценити процес и квалитет обуке службеника у односу на потребне компетенције и тако даље.

Ово је низак приоритет, али важна је исто ставка у целом систему.

Слично је и са проценом материјалних и финансијских ресурса неопходних за интегритет ажурирања бирачког списка.

Ово смо исто ставили као низак приоритет, али верујемо да ћемо се са овим питањем суочити често, на пример, када анализирамо податке о променама, вероватно ћемо суочити са тиме да имамо неуједначену праксу, па ћемо тако видети да у неким општинама се страшно споро ажурирају промене које реално постоје, па ћемо онда схватити да та општина нема особу која је задужена за то или та особа је преоптерећена другим пословима па не стиже да се бави, па ћемо индиректно доћи и до тог закључка, неких увида о материјалним и финансијским ресурсима.

Затим, 2.2.7 – ОЦЕНА ИНТЕГРИТЕТА ПРОЦЕСА ЗАПОШЉАВАЊА И АНГАЖОВАЊА.

Ја бих размотрио да видимо да се ово споји заједно са овом 2.2.5 јер је слична ствар, везано за процес запошљавања. Оно су биле обуке, а ово је сада процес запошљавања и ангажовања.

То је то што се тиче ове области.

Да ли имате неки коментар?

Вујо, изволи.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли нешто недостаје? Да ли вам оваква приоретизација изгледа у реду?

Овде имате у Предлогу плана рада више активности које су нижег интензитета и нижег приоритета него у првом делу, али ако имате коментаре на шта би требало обратити пажњу у овој области, изволите.

Ако нема никаквих коментара, онда можемо да пређемо на трећу целину.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала.

Аналитичка област 3 – ОЦЕНА КВАЛИТЕТА ПОДАТАКА И ПОУЗДАНОСТИ ИЗВОРНИХ ЕВИДЕНЦИЈА.

Претпостављам да ћемо овде се суочити са... (Прекид тока седнице због нестанка струје.)

7/1 ВС 12.10 – 12.20

(После паузе)

ПРЕДСЕДНИК: Настављамо рад после паузе. Налазимо се на почетку 3. Аналитичке области, кратак нестанак струје је таман био да мало предахнемо. Пре него што наставимо, ја бих хтео у своје име и Срђане, кажите ви, ако имате, ја ћу пре 13 часова морати да изађем, мењаће ме Владимир уколико се седница настави. Извињавам се због тога, имам друге обавезе које нису под мојом контролом. Срђан се такође јавља тим поводом, али то не ограничава наставак дискусије.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала Вам. Верујем да ћемо овај део завршити свакако . Аналитичка област 3. Оцена квалитета података и поузданости изворних евиденција и ту имамо анализу правног оквира који уређује вођење и ажурирање изворних евиденција, и у складу са вашим коментаром, ми можемо уколико сматрате да је то потребно, да овај плави период интензивног рада и на томе можемо да продужимо, да он покрива цео период до краја септембра, док не кренемо на консолидацију налаза, па тако можемо и за ово, до краја јула.

Овде је мало комплекснија материја, јер обрађује више изворних евиденција.

Затим, анализа и провера квалитета унутар евиденције грађана, укључујући и историјске податке. Ту имамо неке статистичке и рачунско логичке анализе, радна група која би радила на анализама податак би се бавила овим активностима и ми смо ту ставили до краја јула 2026. Године, са могућношћу допуне до краја септембра, и ту су поступци, овде ћу мало детаљније – израдити агрегатни опис података у регистрима матичне књиге евиденцијама пребивалишта, боравишта и других релевантних евиденцијама по категоријама, затим опет идентификација екстремних вредности о броју промени података о пребивалишту, боравишту, пасивизацији, држављанству.

Предложили смо Управи граничне полиције, нисам сигуран, морамо то да видимо у прикупљању информација заправо које регистре они имају и да ли могу бити од значаја за нас. Затим, идентификовати екстремне вредности у подацима из регистра матичних књига и да видимо и на који начин доћи историјских података, односно података о променама уназад кроз у неком временском исечку који ћемо дефинисати актом методологије.

Затим 2.3.3. провера законитости основе пријаве и одјаве пребивалишта и боравишта и ово је веома специфично и где би требала да се уради правна анализа основа заснивања пребивалишта, било да је то по узорку или по пријавама, а господин Милитаров је то предложио за приступ истаћи управо да се ствари могу радити на укупној популацији, било на узорку, било по пријавама, негде где год будемо могли ја бих предложио да радимо на укупној популацији и то ћемо моћи са матичним књигама вероватно.

У случајевима анализе основа заснивања пребивалишта, ту дефинитивно не можемо да анализирамо колико милиона и милиона основа заснивања пребивалишта.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само не разумем утврђивање евиденције боравишта, чему служи, због интерно расељених лица?

7/2 ВС

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Тако је, имали смо у одређеним инаспекцијским надзорима, били су пријављени неки проблеми и свакако би трбало видети шта се дешава са тим регистром.

Затим, правна анлаиза, основа заснивања, ту ћемо имати и то ће се повезати са правном анализом свеукупно, јер ту ће бити највећих изазова.

Затим 2.3.4. активност анализа поступања службеника МУП у поступцима промене и заснивања пребивалишта и боравишта. Ту би требало анализирати процес уписивања измена животних чињеница грађана у изворне евиденције, анализирати процес уписивања измена у евиденцији пребивалишта и боравишта, процес стицања држављанства страних држављана који испуњавају услове за двојно држављанство и процес размене података из изворне евиденције, значајних за одржавање бирачког списка са надлежним органима. Тај део смо предвидели да буде опцион и да он буде до краја фазе 2. И то је веома комплексан задатак, ако можемо нешто од тога да урадимо одлично, ако не, оставили бисмо за наредне процесе ревизије.

Затим 2.3.5. ово је анализа, вероватно једна од кључних анализа које бисмо радили и то је анализа усклађености података из изворних евиденција грађана са подацима у ЈБС.

Дакле, видети кроз укрштање података из изворних евиденција, да ли ти подаци кореспондирају са подацима о ЈБС. Ту говоримо о евиденцији пребивалишта и боравишта, регистри матичних књига, дакле, умрли, венчани и све промене у матичним књигама, имена, итд. Евиденција држављана РС, затим регистар интерно расељених лица, евиденција лица лишених пословне способности и лица на издржавању кривичних санкција и лица на одслужењу војног рока, за одређене изборе који су се десили у току претходних годину дана, утврдити ту некакве неусклађености, затим проверити

усклађености историјских измена у бирачком списку са променама наведеним изворним евиденцијама и статистичка анализа неусклађености.

8/1 ГД 12.20 – 12.30

Дакле, све ове анализе треба да нам дају и неке показатеље. Прво, кроз ове анализе можемо одмах да очистимо бирачки списак од свих лица која су преминула, а налазе се у матичној књизи умрлих. Дакле, и ту можемо лако да заршимо са једним приоритетних активности које је ЦЕСИД истакао у својој методологији. Дакле, овде је само питање приступа.

Затим, активност 2.3.6 – УСКЛАЂЕНОСТ ПОДАТАКА ИЗ ЈЕДИНСТВЕНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА СА ПОДАЦИМА ИЗ ДРУГИХ ЕВИДЕНЦИЈА КОЈЕ МОГУ БИТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ТАЧНОСТИ ПОДАТАКА У БИРАЧКОМ СПИСКУ.

Ово је важно због, рецимо, питања адресе. Ми верујемо да постоји пуно ситуација у којима људи верују да су неки људи неовлашћено пријављени на њиховим адресама, а да је заправо узрок тога неусклађеност између онога што се зове адресни регистар Републичког геодетског завода или Поштанског адресног регистра, који су много ажурнији и много више одговарају реалном стању него евиденција пребивалишта и боравишта. Због тога овде уводимо друге регистре са којима би требало да укрштамо податке. Ту је, дакле, РЗС, Статистика, затим Централни регистар становништва, Адресни регистар Поште или Катастра, можда и са подацима из јавних предузећа, ако то буде могуће, као што су, на пример, адресе у регистру Електродистрибуције или комунални сервиси, поштанске услуге итд.

Затим, активност 2.3.7 – ОЦЕНА БЕЗБЕДНОСТИ ИНФОРМАЦИОНОГ ОКРУЖЕЊА СИСТЕМА У КОЈЕМ СЕ ВОДИ ИЗВОРНА ЕВИДЕНЦИЈА ГРАЂАНА.

Ово смо ставили као низак приоритет и да то буде опциона активност.

То би била опет једна информатичка анализа као ова анализза у оквиру софтверског система бирачког списка. Нешто слично би могло да се уради у оквиру оцене информационе инфраструктуре за изворне евиденције.

То је што се тиче ове области, дакле, када говоримо о изворним евиденцијама.

Да ли неко има неки коментар?

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Имам једну сугестију. Када ставите тачку на крају, онда нема ништа после тачке, а увек може да се појави нешто.

Зашто ово говорим? Рецимо, када имате овај део везан за усклађеност података са подацима из других евиденција, опет гледам када неко чита, он би рекао – аха, ово је све, иза овога нема ништа. Не, у пракси има и других ствари. На пример, „Опен ГИС“ је извор непресушног броја података који је, да кажем, много прилагодљивији овоме што ми хоћемо, него нпр. сам РГЗ.

Шта је сугестија? Сугестија је да размислите како да додамо и друге евиденције. Значи, суштина је да осавимо простор да ако дођемо на идеју да је, рецимо, једна од метода овде, када помињете ГИС, је у томе да бисте извршили преклапање, да се види који је објекат остао без адресе, а то не можете да урадите са базом РГЗ-а него морате да

радите са овом „Опен ГИС“ платформом, да она преклопи једно и друго, да нам каже где је.

Ово сигурно мора бити везано за уже оквире, јер то тешко да може... То ако се уради на нивоу Србије, то ће направити гомилу података којима ћемо да се занимамо две године.

Треба ићи део по део и опет долазимо на онај принцип приоритета.

8/2 ГД

Исто када говоримо о подацима из МУП-а, врло је тешко да ви сада одете тамо па да тражите. Не, треба опет видети да ли ће то бити нека пријава, запажање, сугестија. Значи, морамо да имамо неку почетну водиљу која ће да нас усмери на ужи скуп података. Само је то суштина или да све поделимо на више ужих скупова да би могли то да обрадимо.

Овако је то велики задатак и не може да се испуни у овим роковима.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Само техничка ствар. Да ли би можда у 2.3.5 требали да укључимо и теренску контролу?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Да, теренска контрола је у оквиру четврте аналитичке области. Она служи као метод којим радимо коначну верификацију онога што смо пронашли тамо, тако да свакако је везано.

Морали смо на неки начин да извршимо ту поделу.

Што се тиче вашег коментара, дакле, ако сам вас добро разумео, где год можемо да ставимо, када говоримо о поступцима, да увек убацимо – и други регистри од значаја или друге евиденције од значаја.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: То чисто говорим са аспекта некога ко је узео да ово чита.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Да, јасно је.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Хвала.

Изнео бих једно запажање у вези тачке 2.3.6, а то је анализирање усклађености ЈБС са подацима о домаћинствима из других евиденција, потрошње струје, комунални сервиси. Мислим да ћемо до тих података најтеже доћи и да су то истовремено најмање релевантни подаци зато што мислим да нећемо добити одговарајуће податке који могу да нам помогну у анализи јединственог бирачког списка.

Друго, често подаци из тих регистара и из тих евиденција не одговарају стварности, тако да мислим да је боље да око тога не губимо време, јер мислим да ћемо само добити конфузију и податке који нису усклађени са другим подацима, али не инсистирам на томе, то је само запажање.

Хвала.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Слажем се.

Овде би требало нагласити да сви ови поступци није обавезно да се сви спроведу, већ је неопходно... То би требало око тога да се договарају радне групе које ће бити задужене за ове поступке.

Важно је да се донесе некакав квалитетан закључак који ће на свеобухватан начин утврдити то стање. Сада, да ли је потребно користити те евиденције или није, то би требало те радне групе да утврде.

Размишљајам да би то могло да се искористи у неким ситуацијама када имамо некакве спорне случајеве, када не можемо да докажемо, јер када каже пребивалиште је центар животних активности, где човек живи, ради итд. и сада на пример доказујемо да нека особа заиста живи ту, а пријављено је пребивалиште на некој другој адреси, а да је

8/3 ГД

то везано са неком изборном злоупотребом, онда можемо да оставимо простор да можемо да се позовемо и на друге евиденције као неки поступак истраге у неким конкретним случајевима.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја ћу само кратко.

Што се тиче базе и евиденција, ту не бих ништа додавао, јасно је, само бих хтео да кажем што се тиче ових активности анализа које се тичу, на пример, службеника у МУП-у, па не знам неких анализа које се односе на МДУЛС, ја бих волео да ту добијемо нека мишљења и представника органа како би могли адекватније да донесемо ту одлуку.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Подржавам овај предлог потпуно.

Можда је био наш пропуст делимично, али нисмо ни имали све представнике, тако да нисмо могли да шаљемо материјале, али сада имамо имејл адресе и проследићемо вам сва ова документа и на следећем наставку седнице било који ваши коментари ће бити више него добродошли.

Ако нема других коментара, можемо да наставимо са теренском контролом.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Аналитичка област 4 – ОЦЕНА ТАЧНОСТИ БИРАЧКОГ СПИСКА У ОДНОСУ ПРЕМА ПОДАЦИМА БИРАЧА.

Ту имамо три активности. Једна је та оцена усклађености података из бирачког списка са чињеницама грађана на терену и то је нешто што можемо да оставимо отворено да се обави кад год је то неопходно.

То подразумева ту теренску контролу на основу података које добијамо, које састављамо из евиденције бирачког списка.

С друге стране, имамо 3.4.2 – ОЦЕНА УСКЛАЂЕНОСТИ СТВАРНИХ ЧИЊЕНИЦА ГРАЂАНА НА ТЕРЕНУ СА ПОДАЦИМА ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА.

То је друга метода којом се онда гледа повратно. Наравно, то се ради на узорку. Направио би се некакав репрезентативни узорак, па би се онда и то урадило.

Такође могу да се користе ове теренске контроле и у овим случајевима. Можда би то требало да нагласимо да могу да се користе и за проверу појединачних случајева или некаквих аутлајера које будемо пронашли кроз ове статистичке и друге анализе.

Даље, 2.4.3 поступање по пријавама грађана, ту треба, издвојили смо то као посебну активност, јер верујемо да би било добро да постоји посебна радна група која треба да се бави јавношћу рада комисије и поступању по пријавама грађана. То је то што се тиче свих поступака, па пре него што пређемо фазу 3. и 4. ако имате неки коментар.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Рећи ћу нешто што ми је пало на памет оног тренутка када сам радио финансијску анализу онога што је потребно урадити овде и у овом поступању по пријавама грађана би морали да водимо рачуна о томе да би добро требали да размислимо на који ћемо начин да информишемо грађане о свему ономе што радимо. Ја ћу направити једну дигресију и имати један психолошки експеримент, где су у последњој примени тог експеримента су направили то да су на улици заустављали грађане и нудили им да само за један долар, Ед Широн је светски познат уметник и може само за њих за један долар, лично за њих да свира и пошто нису веровали у то да је то могуће, једноставно су то прескочили. Тако и ми, ако не одрадимо добро маркетиншки део, односно покријемо путем медија информисаност грађана да ово што је већ урађено од стране министарства, не буде и јасно свима и доступно свима на линк, на кју-ар код или како већ путем медија и ништа нисмо урадили, обухват грађана који ће се јавити и тражити од нас, биће веома мали. Зато вас молим, када све ово причамо да размишљамо о томе како ћемо доставити ту информацију да је све њима доступно сада.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Колико сам разумео, причали сте о финансијском ефекту, ја се извињавам, да поновим, ја ћу морати за десет минута да изађем и нећу бити у делу када се вероватно буде причало о финансијском плану. Ево рецимо, имамо овде две активности, које подразумевају нека финансијска средства, а то су теренске контроле, а да би се спроводиле теренске контроле, мислим да је идеја да се људима који буду ишли на теренске контроле, обезбеде, односно покрију трошкови превоза, и то је ставка која је тешко дефинисати буџетом, јер имамо неодређен број лица и неодређен број теренских контрола.

Размислите о томе и још једном апелујем да не журимо и није у питању дан, два, него да урадимо како треба. Буџет Комисије је саставни део Скупштинског буџета, Скупштински буџет, ако дозволите, две реченице ћу рећи мимо своје улоге овде, него као неко ко је руковалац тим средствима и учествујем у доношењу Скупштинског буџета. Наиме, приликом, прављења Скупштионског буџета узимате у обзир сада овај буџет, плус буџет РИК, и они су саставни део Скупштинског буџета који усваја Административни одбор. Јако је компликована процедура измене тог буџета јер он носи неку независност у односу на остали део буџета. О свему овоме о чему ми будемо причали мора да се изврши, увек се врши консултација са министарством финансија. То је неписано правило да не би дошли у ситуацију кориговања, не сећам се да се то дешавало.

Ви сте предложили да треба обезбедити средства за те намене, а ја сам вам рекао, једну ставку која је остала недефинисана, да не би сутра били у ситуацији, да кажемо – немамо средства за то. Јесу то средства за 2027. Годину, али опет ми ћемо ове године наћи начин како то да покријемо, али хајде да погледмо мало пажљивије и да дате неке сугестије и на онај финансијски план, предлог, јер и то је непознато колика средства. Ми

имамо јачи износ утврђен буџетом, нису то мала средства, да будемо рационални и реални да ставимо у оквире, који ће сутра, јер ми сви представљамо државни орган, комисију која би требало да се уклопи у цео тај систем који ће сутра да буде саставни део републичког буџета. Извињавам се што сам скренуо, али обзиром да су ове две активности, имају неке финансијске помене, зато сам искористио.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала Дејане прво на скретању пажње на велики пропуст и мислим да треба да убацимо у ове активности и све што има везе са кампањом, комуникација са јавношћу и можда то треба да се рефлектује једним малим делом и у том финансијском плану, тако да о томе треба да размислимо и направимо неки предлог око тога.

Важно је да израчунамо колико би једна теренска контрола коштала и да онда дамо некакав број и јако је важно да се то предвиди, та средства у буџету, па макар и остала и ако неко има од вас идеју, добро дошла је.

Што се фазе 3. тиче, то је консолидација, септембар октобар, налази по радним групама и ми овде немамо приоритизацију, јер је овде све максимално приоритетно и ту имамо консолидацију налаза по радним групама а онда, радне групе излазе на ниво комисије са консолидованим својим налазима и онда имамо израду и подношење извештаја о ревизији Народне Скупштине и идеја је заправо да се за потребе извештавања, формирају нове радне групе које ће радити на извештају и на крају подношење извештаја Народној скупштини.

Онда улазимо у фазу 4. А то је праћења надзора примене са препоруком у складу са законом, до краја године, новембар, децембар, евентуално јануар, праћење извршење препорука и израда плана рада комисије за 2027. Годину.

Прелазим свакако на онај пакет ванредних поступака од значаја за одржавање локалних избора, овде имамо један увод, који, чини ми се покрива наративно због чега је важно да имамо ово као издвојени део у овом нашем плану.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Наш је предлог, рекао сам да не бих хтео да продужавам ову дискусију о овом програму, јер је свеобухватно урађен, само ова фаза 3. Постоје две врсте препорука и извештаја, посебни извештаји и ако кажемо да би се ове активности реализовале у периоду септембар октобар 2026. године, значи да ми никакву препоруку пре тога и не би могли, и не би требало по плану да радимо, а може да се за тим јави и потреба, јер нисмо везани никаквим роком, нити временским периодом у ком би могли да припремимо привремене извештај и одговарајуће препоруке, тако да бих гледао да то уклонимо, није неки недостатак, само допуна методолошка.

10/1 ГД 12.40 – 12.50

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала, Небојша, пуно.

То је пропуст.

Ако погледате у гантограму, видећете да смо то убацили. Значи, у току целог овог нашег периода предвиђено је да се, кад год постоји потреба за тим, изради посебан извештај за било које питање. То ћемо убацили као тачку 3.1 а ове остале померити за један број.

Ако је у реду, ја бих се вратио на пакет ванредних поступака.

Дакле, ово је нешто што смо ми предложили и претпостављам да је ово нешто што треба да успемо да остваримо у наредних месец дана. Због тога треба посебно размислити о томе.

Дакле, када је реч о локалним изборима, поступци за које мислимо да би допринели интегритету бирачког списка су: анализа и провера квалитета података из базе бирачког списка и то само анализа броја уписаних бирача по адреси зграде стамбене јединице, анализа евиденција промена и основа промена и основа промена у последњих годину или две дана за општине у којима се дешавају локални избори.

На тај начин бисмо могли да потврдимо концентрације бирача и могли бисмо да видимо да ли је било некаквих нелегитимних промена у бирачком списку за ове општине у неком претходном периоду.

Затим, поступком 2.1.3 – ВАЛИДАЦИЈА ИЗВОДА, ми бисмо могли да проверимо у току излагања, у току штампања самог извода, то јест на самим бирачким местима могу по неком узорку да се провери да ли су подаци у изводима идентични подацима из бирачког списка. То може да се уради и пост фестум, након одржавања избора.

Затим, поступак 2.3.5 – АНАЛИЗА УСКЛАЂЕНОСТИ ПОДАТАКА ИЗ ИЗВОРНИХ ЕВИДЕНЦИЈА ГРАЂАНА СА ПОДАЦИМА У БИРАЧКОМ СПИСКУ.

То би могло чак и на основу упита. Ако не успемо да добијемо пун приступ у овом периоду у бази матичних књига, али рецимо то би могло да се уради тиме што бисмо добили испис јединствених матичних бројева свих особа у евиденцији матичне књиге умрлих и онда то упоредили са базом у бирачком списку. Ту не би требало да постоје било каква преклапања и онда бисмо могли да отклонимо макар питање постојања преминулих лица на бирачком списку за ове локалне изборе.

И - поређење података о пребивалишту грађана у ЈБС са евиденцијом о пребивалишту и боравишту грађана, ту би било добро да укључимо податке из ових других регистара, као што је поштански адресни регистар за неке адресе за које имамо посебне сумње, као што су адресе са бројем 0 или на којима видимо да постоји огроман број бирача итд.

На крају, евентуално, ако то буде могуће, урадити и неку теренску контролу.

Да ли имате неке коментаре?

Да ли мислите да је ово изводљиво, да обезбедимо услове да спроведемо ове поступке у току марта, до одржавања ових локалних избора?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

10/2 ГД

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Морам да одредимо временски оквир када шта сечемо од података, јер имамо десет општина и доста је овде података. Значи, не можемо све у исти дан да радимо. Значи, морамо о томе да размислимо.

То може да важи и за неке друге активности. Значи, када имамо више елемената за контролу, кад који сечемо. Зашто је важно? Зато што ће се подаци, рецимо, ако

поредите са матичном базом умрлих, зна се до када мора да буде завршено њено ажурирање и тај дан узимамо као валидан и то је битно.

Генерално гледано, методолошки, нама је доста важно дас имамо фиксно регулисано питање кад је настао одређени извод података и ко га је израдио и то је сасвим довољно за неки већи степен поверења у току израде ове ревизије.

ПРЕДСЕНДИК: Хвала.

Да ли се још неко јавља за реч?

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ми се потпуно слажемо да је неопходно што пре урадити ове анализе ако је могуће и до закључења, барем један део тих анализа да урадимо како би могли да утврдимо да ли постоје грешке и да ли је потребно да се врши измена бирачког списка.

Ја бих сада искористила, има делимично везе са овим што причамо, једно питање за Министарство локалне самоуправе. Ми смо приметили у објављеним изменама бирачког списка се види значајна промена у Књажевцу. Ако се не варам, реч је о 106 измена због промена адресе.

То може да буде само промена имена улице, али с обзиром да је на осталим локалима доста мање измена, само ако може Министарство да објасни о чему је реч.

Ако не може сада, може и на наредној Комисији, али реч је о знатној измени. То је скоро 1% од изашлих бирача на претходним изборима.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

На ово питање не морате сада да одговорите, али можда следећом приликом...

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Госпођа је у самом свом питању дала један део који апсолутно стоји када су у питању адресе, као и све друго. Значи, у питању је жив процес који се мења константно. Адресни регистар Републике Србије је нешто на чему се и даље интензивно ради. Мање средине, што Књажевац свакако јесте, су средине где се на томе интензивно ради. Свима вама су овде познати и ББ и нуле. Не морам да вам објашњавам шта значе ти изрази.

Сваког дана имамо одређен број улица насеља који су под овим. Истина је да је Књажевац једно од насеља у том пакету. Опет кажем, то није изворна база у Министарству државне управе и локалне самоуправе да бих могао конкретно да одговорим на то јер и ми видимо податке које ви видите јер их прикупљамо, тако да не могу да коментаришем број.

Видимо бројеве, али како је дошло до њих није наша изворна база и не могу да дам прецизан одговор зашто је то питање.

10/3 ГД

АНА ГОЂЕВАЦ: То би значило да је у последњих седам дана 106 грађана Књажевца променило личну карту и на бази тога је дошло до промене у бирачком списку?

Да ли можете да проверите о чему је реч.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: У ком смислу – променило личну карту? Променило адресу пребивалишта у личној карти или издата нова лична карта?

МАРКО ДИМИЋ: Промена податка у личној карти.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Знате како, што је рекао колега из Министарства државне управе, у оквиру адресног регистра неке улице или промене или им се одреди назив улице или се одреди кућни број.

Није остављен рок у којем грађани морају да промене личну карту када се промени назив улице.

Не могу сада овако напамет стварно. Морамо да проверимо.

Могуће је да је то у оквиру улице које су добиле нови назив и људи су дошли да промене личну карту, да им се ажурира податак о адреси у личној карти.

МАРКО ДИМИЋ: Дошло је 106 њих у року од седам дана?

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Морамо да проверимо.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Владо.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Јавио сам се да помогнем. Зато сам вас питао да ли је у питању промена у јединственом бирачком списку, јер лично сам и ја радио као службеник РИК након закључења јединственог бирачког списка, па ми је мало позната та околност.

То је онда вероватно промена у оквиру саме општине. Није досељавање. Досељавање се евидентира као упис. Значи, то није ново досељавање људи, него је највероватније ово што сте и ви рекли, промена адресе бирача, јер евидентирано је као промена.

Значи, може бити неки лични податак, може бити адреса бирача, али није досељавање, као што би исељавање било брисање.

МАРКО ДИМИЋ: Ако се ја добро сећам, то смо причали и раније, дакле, када се промени адреса, када се промени назив улице да би бирач добио нови назив улице у својим подацима он мора да оде у МУП да промени податке у личној карти. То значи, ако сам ја у праву што се тога тиче, да су онда 106 бирача отишли у МУП у седам дана и сви тада завршили промену података о личној карти у Књажевцу, који има 22.000 бирача. Значи, то је оно што се тиче Књажевца. То је преко 100. Даље имам Смедеревску Паланку – 61, Аранђеловац – 39 итд.

11/1 ВС

12.50 – 13.00

Можда је нека административна ствар ово што смо причали, само да растумачимо шта је, јер иако је то да су отишли свих 106 у недељу дана и променили податке о личној карти, јер то је једна црвена лампица, јер псотоје људи који годинама живе на некој адреси која је променила име и имали смо такве случајеве, која се разликује у односу на податке о личној карти, и не оду да мењају личну карту и то тако стоји, само да установим о чему се ради

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Сада причамо о нечему што не знамо шта је заиста, то је незахвално, али зар није могуће да се деси, а животне околности су, а управо се промени назив улице, и онда по аутоматизму се деси и промена.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Оппростите, као што ви кажете, дешава се да се промени или утврди назив улице или ккућни број и да грађани до истека важења личне карте, која је 10 година, не промене тај податак, али то је на грађанима. Ми не смемо да дозволимо да наша евиденција пребивалишта има различите податке у личној карти човека који има код себе, а ови подаци, морамо да проверимо.

ПРЕДСЕДНИК: Извињавам се, нисам хтео да прекидам дискусију, пошто је доста актуелно, ја морам да се извиним још и препуштам вођење ове седнице мом заменику Владимиру Ерцегу. Мислим да има још материјала и о плану рада и о финасијском, тако да претпостављам да је најбоље да наставак седнице буде у петак у 11 часова, па бих предложио да буде тако, па да видимо да ли ће у следећем термину и следеће недеље, да идемо на одлучивање о плану рада, као и да имамо довољно времена да закажемо следећу седницу где бисмо онда имали обрасце на основу којих бисмо могли да наставимо рад. Изволите даље.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ако могу да предложим да не буде петак, јер мислим да је превише кратак рок, евентуално понедељак, а свакако можемо следећу, наредну седницу да закажемо и у краћем року, није идеја опструкција, само да би припремили што бољи план рада и да добијемо мишљење органа на који ће се односити, молба је да буде следећа недеља.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да није велика разлика, можемо и у понедељак, нарочито уколико можемо да се консултујемо путем мејла и да разговарамо у међувремену и уколико сви треба да добију нека додатна мишљења и информације, онда бисмо могли у 11 сати у понедељак да наставимо.

Извињавам се, још једно, изволите Владимире.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Ерцег): Изволите.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Мислим да је ово добар пример где ће се појављивати убудуће. Које су варијанте овде могуће?

Једна од варијанти је дошло до промена адреса које су констатоване или издавањем нове личне карте или уписом адресе у личну карту, ако је чипована или може да буде и да је референт био неажуран, дакле, да је добијао тај сет промена, па сада када су га притегли из Министарства и чуо да ће то да се објављује, он пожурио да то одради. У сваком случају, провера мора да се изврши.

11/2 ВС

Питање за Министарство, да ли има могућности, повратне инфомрације које добијамо морају бити валидне, да не би ми ишли тамо и провееравали, јер би то било крајње ружно.

Значи, можемо ли да видимо са директором Управне инспекције, да ли они могу да остваре контакт и да нас извести поводом тога, да нам буде извештај валидан, не да зовнемо референта и питамо, али то не би било умесно.Ово говорим, чисто као и где

ће нам се појављивати овакве ситуације, и доћи ће неки грађанин па ће нешто пријавити и морамо да имамо механизам, како ћемо то да проверимо. По мени, размислите о овоме, ако постоји могућност, да се то евентуално преко управне инспекције изврши ванредни надзор или слично.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Мени је само битно да бих добила прецизно због података, 106 грађана, питам за Књажевац, има измене у смислу издавања нове личне карте или промене пребивалишта? У реду, промене пребивалишта. Значи, издавања личне карте услед промене пребивалишта, јер се овде везујемо за личну карту.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ми не знамо статус њихових личних карата, овде је само податак да су референти извршили, написали 106 решења о измени података о пребивалишту на територији општине Књажевац, и ми само не знамо заправо шта је основ те промене, можда је промена улице и онда се поставља питање да ли људи који имају личну карту са старом адресом, имају право гласа. Оно што сам хтео да кажем, ово је онај почетак фазе 1. Прикупљање информација, ми да бисмо поставили процес ревизије како треба, ми морамо да разумемо управо овако неке детаље и зато бих волео да завршимо са Првом седницом и усвајањем ових образаца и да онда направимо упитнике који би управо адресирали сва ова непозната питања.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само једна ствар, пошто су ово све јавно доступни подаци, чисто да скренем пажњу, ви сте рекли 106 промена за Књажевац, али погледајте у контексту осталих података, и ви иамте сада ситуацију Пожаревац који је дупло већа општина и ту нема локалних избора, ту је 127 промена. Хоћу да кажем да број промена који се дешава, не одступа превише од оних података где немате локаалне изборе.

АНА ГОЂЕВАЦ: Не бих се сложила са тим из разлога што има само пар много већих градова где је било промена, а овде је драстично више у односу на друга и слична места, и не бих се сложила да је то само случај за све остале општине.

МАРКО ДИМИЋ: Само да се надовежем на ово, како бисте протумачили, али сада нисам то помињао јер нису локални избори тамо, Зубин Поток 5 посто уписаних бирача је променило.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ово су дефинитивно питања за нас, али морамо прво завршити предмет што је прве седнице.

МАРКО ДИМИЋ: Само сам хтео да се надовежем на ово што је госпођа из МУП рекла, за записник ако бих могао да замолим за податке, значи Књажевац је 106 промена, Смедеревска Паланка 61, Аранђеловац 39, Бајина Башта 29, Бор 21, Мајданпек 20 и Сомбор по 20. То су општине и град где је било више од 20 промена, у последњих 7 дана, од 15.ог. Чисто да ако можемо за те општине и градове добијемо податке.

11/3 ВС

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Разумем ургентност ситуације, али то је управо поступак везан у овом ванредном пакету, анализа евиденција промена и основа промена у последњих годину дана и претходних седам дана, и ја бих волео да дођемо што пре до тога, али ајде ако наравно министарство може за следећу седницу као неку показну вежбу да припреми неки од ових одговора, увид у основ промена и то би било лепо, али

мислим да морамо да завршимо прву седницу и са претпоставкама и онда да уђемо у овај пакет ванредних поступака.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Само да кажем један коментар, савет, ви сте упознати сви са врло битном чињеницом, све измене које су везане и за досељавање, ово нису досељавања, ово су кретања унутар и неће се одразити на право гласа на предстојећим локалним изборима. Дакле, лица која нису дуже од 6 месеци присутна на адресама Књажевац, Аранђеловац, све оно што сте навели, неће гласати, то што се десило прошле недеље ће бити валидно за следеће изборе, али мени се чини да трентуно причате о фокусу јер желите да исконтролишете ствари које се тичу избора који ће бити 29. Марта. Ови људи, информацију коју ћете добити од МУП, сасвим сигурно, нису лица која ће гласати са нових адреса, него са старих, јер су у периоду, када неће бити мењани, они ће по пребивалишту које је старије од 6 месеци.

12/1 ГД 13.00 – 13.10

У том смислу можда ћете изгубити време, али, опет кажем, ово је крајње добронамерна опаска, да ли заиста желите да трошите време на то или на неке ствари које ће вам можда објективно помоћи у вашем раду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала пуно.

Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Извините, сада смо мало узели реч везано за ово, али једно питање – ако је ово заиста тачно што сте ви сада рекли, ми имамо озбиљно лоше урађен бирачки списак који је објављен на сајту и онда кажемо грађанима да провере своје бирачка места, а заправо је нетачан.

Значи, у бирачки списак се уписују она лица који имају право гласа на одређеној адреси. Ако се десило да тих 106 људи или било ко је уписан у бирачки списак, а заправо нема право гласа, онда наш бирачки списак, који је објављен, није тачан, тако да у том смислу нисам баш сигурна да је то што сте ви рекли тачно, него су они можда променили личну карту пре шест месеци уколико је та промена, па се сада уписују у бирачки списак, али у сваком случају не могу да буду уписани, ако немају право гласа, на том локалном месту.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, Ана.

Хвала вам на коментарима.

Извините што инсистирам на неким формалностима, али заиста мислим да не можемо ништа да постигнемо разменом мишљења о овом питању тренутно, већ да дођемо што пре у ситуацију да прикупимо валидне податке од органа јавне власти о овом питању. То можемо да урадимо тек након што закључимо ову Прву седницу.

Ја бих прешао на наредно питање ако нема више коментара о Плану рада.

Ја ћу вас позвати да до понедељка, идеално до петка, све коментаре, конкретне предлоге упишете у мејл и да поделите са свим осталим члановима и заменицима Комисије и ми ћемо онда то интегрисати, усагласити се око свих тих промена на првом наредном сусрету у понедељак и онда ћемо рећи – у реду, имамо план рада који можемо да усвојимо.

Надам се да вам је то у реду.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Ја бих се само кратко вратио на ову фазу 1. Нисам знао којим ће током ићи састанак.

У питању је тачка 1.1 и 1.7. – слање упитника органима власти ради прибављања информација.

Моје питање је садржина тих упитника када ће бити одређена, каква ће питања бити постављена, пошто је период за израду и слање упитника март 2026. године, а усвајање акта којим се уређује поступак ревизије такође март 2026. године? Да ли ће се то паралелно радити или ћемо ми садржину тих упитника утврђивати посебно?

Сматрам да је то од великог значаја за даљи рад Комисије, јер што прецизнији буду упитници, то ћемо добити прецизније одговоре.

12/2 ГД

Такође, мислим да би требало прецизирати да ли у овом Плану рада или у неком другом акту који су то органи за које Комисија сматра да су од интереса за рад Комисије и прецизирати које су то базе које је Комисија означила да су од значаја за ревизију бирачког списка.

Касније се кроз План рада помињу одређене базе, али можда би требало на самом почетку то прецизирати да не би било касније лутања и питања око тога коме се шаљу упитници и у вези којих база.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала пуно на том коментару.

Због тога предлажем да, када будемо најављивали Другу седницу, прва тачка дневног реда буде... У ствари, могу бити неколико тачака везано за потписивање Изјаве о поверљивости, усвајање Одлуке о изгледу образаца, форми печата Комисије и усвајање образаца форме примедбе грађана, као и пропратног акта којим се регулише поступање Комисије по примедбама, да то буде једна целина у оквиру те седнице, а друга целина да буде разматрање предлога упитника органима власти.

Ми смо већ почели да радимо на томе. Имаћемо неке предлоге и гледаћемо да то поделимо са вама што је пре могуће, али било би добро да све док размишљате о процесу ревизије, сва питања која вам падну на памет запишите их, па да их укрстимо на тој Другој седници.

Због тога би било добро да то питање такође решимо на Другој седници.

Свакако ћемо имати прилике за било какве допуне.

Ако не добијемо неке информације, можемо заказати и неки интервјуу, а можемо и послати допуну упитника.

То је што се тога тиче.

Ја бих сада прешао на другу подтачку везано за Финансијски план. Већ смо нешто чули о томе.

Да ли имате можда неку информацију?

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Обзиром на ово што је господин Смиљанић рекао, а да није до сада стигао ниједан ваш предлог, сугестија, нека замерка, хајде да доставите до петка или евентуално до понедељка најкасније мејлом, с обзиром да смо причали за трошкове

везано за ову теренску контролу, да видимо како би то изгледало, да оставимо за наредни наставак седнице, да сада не отварамо дискусију о томе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Једино ако неко има неки усмени коментар на Финансијски план.

Ми смо нашли пар тачака за коментарисање Финансијског плана. Ништа није суштински, али послаћемо то.

Да ли неко има неки коментар на Финансијски план?

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: У принципу, ми не можемо да знамо колики ће бити трошкови теренске контроле јер не знамо колико ће бити тих теренских контрола.

Не можемо знати ни све остале трошкове, тако да само мислим да би можда требало бити отворено да из других средстава можемо пребацити на располагању Комисији, да можемо пребацити средства по потреби за теренске контроле или за нешто, ако је могуће.

12/3 ГД

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Бојим се да то није толико флексибилно, али ево ако може секретар или, Владимире, ви?

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Заиста не знам, али све активности су планиране и у оквиру тих раздела мора да се истроши. Не постоји могућност пребацавања из једног дела у други део, тако да генерално у пракси, када се ради и скупштински буџет, јесте да се одреде већа средства и да онда вишак се враћа у буџет, али не можемо да пребацујемо неутрошена средства на други раздео, тако да мислим да то није могуће, али проверићемо свакако.

ОГЊЕН РАШУО: Што се тиче упита министарствима, просто не можемо направити један формулар јер ће зависити од података које тражимо и на који начин их будемо тражили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, Огњене.

Размишљали смо о томе.

Идеја јесте да се поставе питања везано за то како функционишу одређене процедуре, како се чувају одређене базе, какав је приступ итд. Дакле, да стекнемо неку основу слику. Ево, на пример, и то ако видимо, а видели сте на примеру ових промена, да постоји основ промена, промена по службеној дужности, па сада би мене занимало шта подразумева када се заведе промена по службеној дужности, која је то заправо промена, да ли је то само пасивизација или постоје неки други облици итд.

То су сва питања која нам могу помоћи да боље формулишемо методологију ревизије.

Што се тиче приступа базама, ту не морамо да постављамо не знам ни ја каква питања. Ми ћемо тражити приступ и видећемо на који начин можемо да добијемо. То је више техничко питање и у том смислу бих и да подсетим да се упути позив неком адекватном представнику Канцеларије за ИТ, која би можда могла да нам пружи одговоре у том погледу на наредном сусрету ако може.

Изволите, Здравко.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: Спомињемо теренске контроле, али колико сам схватио, ми радимо план за 2027. Годину. Ове теренске контроле ћемо спроводити ове године, пошто ми не дискутујемо 2026. Годину, да је на неки начин естимирано у самом буџету ове године за ову комисију, то морамо да разјаснимо шта то значи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала Здравко, приметили сте у овом предлогу који је послат а то је предлог за 2027.годину, да ли на основу тог предлога ће се одредити нека средства и за 2026. Годину и на шта можемо да рачунамо, јер се изјашњавамо о плану за 2026. Годину.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Колико сам ја схватила, средства су обезбеђена за 2026. Годину, а ово је предлог финансијског плана за 2027. Годину, али могли би да се консултујемо са колегама из финансија како би могли ти трошкови да се предвиде и то јесте тема за размишљање, па ћемо и о томе продискутовати.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: И да питам, до када морамо да имамо коначно што се тиче самог скупштинског буџета и његовог усвајања, до када морамо да имамо резултат везано за финалне, теренске кампање, трошкове у 2027. Години.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: За 2027. Годину, мислим до краја августа треба да спремимо финални буџет, а да ово неки прелиминарни, консултовала сам се са колегиницом из финансија да ми је рекла до краја августа да би она припремила све што треба за Административни одбор.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли можемо на мејл да добијемо за 2026. Годину, оно што сте послали на основу овога, а ми ћемо послати предлоге, неку врсту естимације колико теренских контрола бисмо могли и колико кошта једна теренска контрола и колико би, да направим неку процену.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само кратко појашњење, ми доносимо сада план јер так прописује закон, он мора да буде усклађен са буџетом Народне скупштине и то је законска норма и ова средства нису одређена претходним буџетом и нису планирана као таква, али свакако ће се повући из буџетске резерве као таква. Идеја је да се договоримо за наредну годину за финансијски план па да на основу такве прогнозе правимо план и средства за ову годину, а ми не знамо ни за ову годину колико ће износити теренске контроле, то је незахвално проценити. Прво не знамо колико ће људи ићи, колико општина које ће се посетити, да ли су то трошкови горива и амортизација возила, или нешто треће. Оно што се постави у овом финансијском плану за 2027. Годину, која Скупштина усваја септембар, октобар, за наредну годину, била би нека полазна основа и за овај буџет за ову годину.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Само да подсетим на нешто што пише у закону а то је да чланови и заменици чланова Комисије у вршењу своје дужности, имају право на накнаду путних трошкова и такође када имамо активности које су дуге и прелазе у други дан, имамо право и на смештај, па вероватно и то треба да буде укључено у процену трошкова теренске контроле, а њу ћемо имати широм Србије, а ми смо концентрисани на различитим местима.

Друга ствар, мислим да би требали већ данас да замолимо овде пристуне представнике министарства који се могу већ информисати или за понедељак донети информацију о томе од ових активности које смо планирали да до краја марта радимо ове анализе и теренске контроле и све што смо навели као циљ, како бисмо делом повратили поверење бирача и како би негде показали да ми имамо и друге активности и било би добро да информације које су нам потребне, могућност, да ли то може да се уради, да добијемо од представника министарства за понедељак. Мислим да се ми за сада у ових месец дана бавимо самим собом и да та представа нашег постојања у медијима није тако значајна и ако бисмо имали активности које би дале ако ништа друго видљивост да комисија нешто ради, на терену по питању анализа и да бисмо могли да спроведемо како би јавност имала увида у то да ова комисија нешто ради и можда по завршетку избора, ова комисија би на основу резултата анализа могла да сачини посебан извештај који би ишао јавности, и мислим да би било згодно да видимо шта је потребно да ми то можемо да добијемо у тако кратком року.

ИВО ЧОЛОВИЋ: Овде не радимо само теренске контроле по пријави грађана, него имамо и ове активности које се односе на неку врсту формирања узорка који би био репрезентативан где бисмо ми посетили одређени број домаћинстава у оквиру којих би проверили ове активности две, 2.4.1 и 2.4.2. а то је од грађана ка бирачком списку, и од бирачког списка ка грађанима, и то ће бити врло тешко буџетирати, а ми ћемо покушати да дамо неки предлог тог буџета, како би што прецизније знали који су то трошкови на основу неког нашег искуства јер смо радили истраживања на репрезентативним узорцима а ово је слично томе, па да и ви размислите о тој варијанти шта је неопходно и каква би буџетска средства требало да буду издвојена.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, Иво. То би значило да би ЦЕСИД могао да помогне у процени трошкова за ове свеобухватне теренске контроле по узорку, онда бисмо могли можда да извучемо процену појединачних тих таргетованих теренских контрола па да дамо неку ширу процену тога и да нам доставите ту процену до петка да убацимо у финансијски план.

Што се тиче информације Дејане, да имамо од МДУС и МУП у понедељак, мислили сте на ово што је везано за локалне изборе, ви можете, ако можете информација да ли ми можемо, уколико постоје технички услови, уколико Канцеларија за ИТ омогући нама овде на тај неки сигуран, безбедан начин да можемо да приступимо базама које поседује министарство и једно и друго, ви нам дајте инфо у понедељак да ли је то изводљиво, који су предуслови неопходни да би дошли до тога. И ако није у том обиму, у ком јесте.

АНА ГОЂЕВАЦ: Још једна молба, ако би могли формуларе до петка да имамо, како би што пре усвојили све и ушли у оперативни део рада.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ми ћемо контактирати Секретаријат са предлогом за дневни ред за другу седницу коју би требало сазвати што пре, с тим што се обавезујемо да усвојимо план рада и финансијски план. Зато би било добро да сви пошаљу коментаре до петка, да ми то интегрисемо и пошаљемо у току викенда и да у понедељак

13/3 ВС

у 11 часова можемо да имамо готове документе, око којих треба да се изјасним и онда можемо да почнемо са другом седницом.

Ми ћемо гледати те упитнике да поделимо па да дискутујемо и о томе. Што се тиче правилника и образаца, верујем да ћемо то имати до тада спремно.

Ако нема коментара, онда наставак седнице у 11 сати. Хвала свима.

(Седница је прекинута у 13 часова и 20 минута.)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ПЕТОГ НАСТАВКА ПРВЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И
КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 2. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 11 часова и четири минута.)

ПРЕДСЕДНИК: Дobar дан свима.

Ово је Пети наставак Прве седнице.

Настављамо рад на 3. тачки дневног реда – ДОНОШЕЊЕ ПЛАНА РАДА И ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА.

Имамо кворум за одлучивање, односно десет чланова.

Пре него што почнемо са радним делом само имам да вас обавестим да смо прошле недеље послали допис Канцеларији за ИТ. Нисмо још увек добили одговор и мислим да немамо никога из Канцеларије за ИТ овде.

Јесте био кратак рок. Било би добро да су овде, да можемо да добијемо можда одговоре на нека питања, али надам се да ће у што краћем року моћи да нам се придружи њихов представник.

Имамо данас, ако могу мало унапред да говорим, две ствари на којима ћемо радит.

План како смо осмислили данашњи рад јесте да прва седница траје до 12.30 часова, односно да покушамо да приступимо одлучивању о Плану рада и Финансијском плану.

Ово је трећи пут да се састајемо и да дискутујемо о овим документима, тако да на неки начин је исцрпљена дискусија на ову тему, што не значи да данас не треба детаљно да прођемо кроз неколико тачака Финансијског плана и Плана рада.

И, као што знате, сазвана је Друга седница Комисије за 12.30 часова.

Када дође време за то, можемо да образложимо зашто смо овако поступили, али мислим да смо сви се усагласили да је овакав след догађаја био најбољи.

Сада бих, ако немате неких других информација, пре него што почнемо, прешао на радни део, односно на доношење Плана рада.

Као што знате, радило се на усаглашавању протеклих неколико дана. Добили смо коментаре члана Комисије Срђана Смиљанића у петак. У суботу смо послали усаглашени нацрт.

Такође, када се ради о Финансијском плану, добили сте Предлог плана буџета, који је послала секретарка Одовић прошлог петка.

Коментаре сам послао ја исто у петак и члан Небојша Спасојевић и за данас бих предложио да идемо тим редом. Дакле, да се прво бавимо Планом рада, а онда Финансијским планом. Требало би проћи кроз неке последње измене које су направљене. Унети и финалне измене уколико је потребно и онда приступити одлучивању прво о Плану рада, па о Финансијском плану.

Дакле, то је амбициозни план за ову седницу и онда бисмо могли да закључимо Прву седницу и после неке паузе, надам се, да пређемо на Другу седницу.

Користићемо поново монитор.

Надам се да сви имате документе које смо слали код себе, али, наравно, можемо заједно да пролазимо на монитору.

Мој колега Владимир Ерцег ће поново нас спровести кроз документ и ја бих дао реч Владимиру, да нас он проведе кроз План рада, кроз измене које су направљене.

Наравно, уколико имате било каква питања, предлоге, примедбе, молим вас да их изнесете сада.

Можемо да правимо финалне измене и да имамо финални документ око којег бисмо могли да се изјаснимо.

Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала, Вујо.

Дакле, ми смо после претходне седнице наставили рад на Плану рада у складу са вашим коментарима. Гледали смо да се све то обједини, уважи, да помиримо све ставове, али главна ствар која је урађена на почетку јесте заправо лингвистичко сређивање документа и прецизирање одређених формулација у складу са оним што је већ утврђено у Пословнику. Дакле, гледали смо да се терминолошко приближимо што више онеме како смо дефинисали ствари у Пословнику и како је дефинисано у Закону.

Што се тиче ових измена, ја нећу пролазити кроз цео документ као прошли пут, већ ћемо само означити она места око којих је било највише коментара, па тако овде можете видети увод и оквир, међан је само лингвистички.

Затим, тачка у фази 0, имамо тачку 0.2, ту су мало разбијене одређене категорије, то јест посупци које треба да спроведемо, тако да сада имамо тачку 0.2 – Усвајање одлуке о изгледу образаца, изјава, службена легитимација печата и штампбиља Комисије. Дакле, то ћемо покривати практично овом другом седницом која је заказана.

У фази 1 смо имали тачку 1.6 – обезбеђивање приступа подацима из база, односно евиденција података према захтевима Комисије, у складу са законом.

Добили смо од колеге Смиљанића и Димитријевића коментаре на ову овде тачку и ту је било неких терминолошких конфузија због којих смо схватили да је јако важно да, када је реч о приступу подацима из база, дефинишемо ствари што је јасније могуће.

Можда то није неопходно да радимо у Плану рада, уколико ми имамо сви овде јасно разумевање око тога шта подразумева приступ базама, али за то нам је потребно и присуство и људи из Канцеларије из ИТ, како бисмо видели шта је могуће. Оно што верујем да бисмо могли да постигнемо сагласност то је око принципа приступа који би се базирао на томе да ми прво имамо, оно што би назвали „рид онли“, приступ базама, али да имамо приступ, али да не можемо да интервенишемо ни на који начин намерно или грешком у подацима који се налазе у базама, затим да имамо могућност да упитујемо те базе, да на основу наших упита можемо да извлачимо податек и на крају да то можемо да радимо на безбедан и самосталан начин, што значи да се свако упитовање тих база може да се региструје и да се види ко је корисник, шта је радио, на који начин је упитовао базу и које податке је извлачио за потребе анализе.

Задржао бих се овде, ако имате неке коментаре, неслагања, пошто смо чули бојазни везано за приступ базама, да то може бити небезбедно за саме базе и да ће органи можда имати проблем да прихвате такву врсту приступа, али уколико ми дефинишемо принципе тог приступа као „рид онли“ потпуно безбедно, уз електронски сертификат, уз логовање, и уз могућност и флексибилног свеобухватног упита тих база, онда мислим да

бисмо око тога могли сви да се сложимо, уколико неко има другачије мишљење, молим да се ми прво усагалсимо на нивоу комисије, па да видимо са Канцлеријом за ИТ.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Добар дан, свима. Ми смо се у коментарима држали дефиниције која је дата у закону на члан 22ј. Тиче се других база, не ЈБС, и где каже да су комисије на њен захтев, доставе подаци и информације, итд, које су неопходне из других база. Значи ми ово не тумачимо да ми као чланови комисије имамо сам онај аксес, већ да се обраћамо другим органима и добијамо податке који су нам неопходни за рад, итд у том смислу смо сугерисали и извршили корекцију терминолошке природе, а неки суд о томе ће дати неки људи где смо упутили, да видимо а и то је више ствар за методологију како ћемо да добијемо те податке од других органа из других база.

АНА ГОЂЕВАЦ: Нама је овако предложени текст неприхватљив и није у складу са законом, у складу са 22ј је јасно да су сви органи државне управе и територијалне самоуправе, да не читам цело – дужни да омогући приступ евиденција које су од значаја за вођење бирачког списка и промену у бирачком списку, а односи се на утврђење тачности итд. Јасно је да је законом предвиђено да може да се врши увид у саме базе и на овај начин и ја мислим на који је Владимир објаснио где постоји контрола која се подаци гледају, који се користе, рад и провера и то је оно што је неопходно да би комисија могла да ради. Овако како сте ви ставили то значи да се обезбеђује приступ подацима из база, јасно је да ми имамо неповерење једни према другима и не верујемо да ће неко доставити приступ подацима који су нам потребни да извршимо ревизију која је неопходна а још и према захтевима комисије, што значи да би сваки члан морао да предложи комисији шта хоће да гледа, односно које податке треба да добије па да комисија о томе одлучи, па да онда се направи захтев па да се чека да неко достави податке, тако да ће то довести до тога да комисија неће моћи да ради.

2/2

ВС

НЕБОЈСА СПАСОЈЕВИЋ: Слажем се са Аном у потпуности, члан 22ј став 4. Предвиђа две врсте обавеза за органе државне управе и локалне самоуправе, територијалне јединице аутономије, а то су , да доставе податке који су од њих тражени, и да омогуће приступ евиденцијама и јасно је. А ту имамо два начина на који се врши прибављање подацима, једно је по захтеву, друго непосредним увидом и мислим да нема потребе да ми планом преписујемо и предвиђамо било шта друго и чак да пропишемо мање од онога што јесте, то не може да ограничи наша права која имамо по самом закону, и ја не бих уводио тај вид аутоцензуре, одмах у старту и мислим да је боље да комисија ради више него што је законом дозвољено, па да се у неком тренутку због фактичких или правних разлога ограничи, него да одмах станемо и кренемо са аутоцензуром. Јасно је, ако ћемо и семантички скупови података информација и чињеница и то је оно што ми зовемо овде колоквијална база података и свакако непосредан приступ томе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ево, само још једном, на једној од претходних састанака сложили смо се да евиденције нису исто што и базе и то је колега из опозиције рекао и зато постоје одвојене тачке 3. и 4. Које несумњиво праве разлику између приступа бази, односно приступа ЈБС, и свим осталим подацима. Ово овде како је написано, и ова сугестија која је дата на план, апсолутно не имплицира ништа друго а у методологији ће се разрадити како ће се тај приступ остварити.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Само да појасним онако како ми тумачимо. Значи, став 3. Овог члана 22ј. Јасно даје права путем модула само за све податке из ЈБС. Значи, закон је прописао да ви имате право приступа електронски само за оне податке, то каже став 3. Ја вам кажем како ми тумачимо. Потом имате и овај део у ставу 3. На захтева, а

ако имате приступа не треба вам захтев, у ставу 4. Да се подаци достављају на захтев, тако пише.

Ви сте у праву, прочитали сте крај, али сте изоставили овај део да постоји и захтев, а шта ће вам захтев ако имате слободан приступ целокупној бази.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Овако, став 4. Гласи – сви органи државне управе, територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе, дужни су да одлуче о захтеву комисије, као и да комисији на њен захтев достави све податке и информације, односно омогуће приступ евиденцијама које су од значаја за вођење бирачког списка и промене у бирачком списку, а односе се на тачност утврђивања уписа, односно промена у бирачком списку у року од 8 дана, захтев може садржати више допуна у погледу врсти и садржини тражених исправа. Значи захтев се односи на садржину, тражених исправа, податке и све то, али не и на приступ.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ми тумачимо заправо да овде постоје два права. Једно је право да се траже подаци, а други је приступ евиденцијама, зашто би постојало коришћење, приступ евиденцијама уколико неко нема тај приступ и јасно је да постоји приступ.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Ви сте у праву када би постојала реч – и , омогући. Али, овде се каже – односно. Односно, значи или.

3/1 ГД 11.20 – 11.30

АНА ГОЂЕВАЦ: Шта је на српском у техници, у праву односно?

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Или. Да сте ви у праву било би „и“.

АНА ГОЂЕВАЦ: Онда нећемо да тражимо податке, него хоћемо приступ евиденцијама ако је „или“.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Први део става 4. вам каже како ви остварујете то право.

АНА ГОЂЕВАЦ: Да ли ви мислите да постоји могућност ревизије без увида у евиденције? То је суштина. Да ли хоћемо да радимо ревизију или нећемо. Ако хоћемо да радимо ревизију, морамо да имамо приступ тим евиденцијама.

ПРЕДСЕДНИК: Јавили су се Владимир, Огњен и Срђан.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ми смо становишта да је суштина ревизије да бисмо успоставили поверење у бирачки списак неопходно је да се погледају изворни подаци, односно подаци у изворном облику, уз сва ограничења која желимо себи да наметнемо, а то је да спречимо могућност злоупотребе тих података, да спречимо могућност измене тих података, али то да Комисија треба приступи подацима као, на пример, из матичне књиге рођених или из евиденције пребивалишта и боравишта, ми смо становишта да је неопходно да Комисија може да приступи подацима какви су они у самој бази.

Дакле, ако можемо дас имамо поверење у то да су подаци које добијамо истоветни са подацима из базе, то је онда у реду. Ако може да се направи нека врста техничких услова који ће омогућити то да ми имамо поверење у то што добијамо, јер ако ми тражимо од органа као што је МУП изводе неке, то јест податке из евиденције о пребивалишту и боравишту и они нам нешто доставе у некој форми, како ми можемо да знамо да је то што смо добили заправо истоветна евиденција као у евиденцији пребивалишта и боравишта. Због тога морамо да имамо неку врсту сигурности да то што гледамо је истоветан податак.

У том смислу, како ћемо то омогућити технички, то је потпуно друго питање,

али чини ми се да би Комисија могла да функционише и да уради посао како треба и да поврати поверење и да сви овде људи присутни могу да кажу да немамо проблем са овом евиденцијом, мислим да је неопходно да имамо сигурност да податке које гледамо су подаци из евиденција.

ПРЕДСЕДНИК: Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Мој предлог је да ставимо обе формулације у овај члан, а да расправу о томе оставимо за конкретно када буде расправа о методологији.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли можемо само да чујемо предлог? На који начин бисте формулисали 1.6?

ОГЊЕН РАШУО: Приступ подацима из евиденција и самим евиденцијама, без конкретизације о којим се евиденцијама ради.

ПРЕДСЕДНИК: Срђане, изволите.

3/2

ГД

СРЂАН СМИЉАНИЋ: То је још мање од – приступа податка из евиденција и самим евиденцијама.

Ви морате да знате да сви државни органи уопште не воде базе. Неки имају евиденције, а неки имају базе. То да приступате свуда базама, то не постоји. Са тиме ћемо се срести од органа до органа, неко води базу, неко води евиденцију итд.

Овде је несумњиво јасно да ћемо ми те податке да добијемо. Овде је промењен сада распоред, али 1.5 сугерише да ми правимо неко ИТ окружење где би могли са неким подацима које ћемо добити... Значи, није спорно да ћемо ми добити податке као такве.

Ова формулација је постављена на овај начин како смо предложили да ми... Ја се надам да ће доћи колеге из других институција, да видимо кроз методологију како ће бити пут и начин...

Ви сте сами рекли да ми морам да видимо како ћемо. Ми нисмо ни причали од старта – да, ми ћемо добити на располагању аксес свим државним базама и не постоји уосталом тај орган у држави који има приступ свим државним базама. Нисмо то ни ми. Није то овде ни написано. Ми имамо приступ јединственом бирачком списку као таквом и имамо право да поредимо податке ради утврђивања веродостојности и како год хоћете, шта овде будедмо требали да радимо у односу на оне базе које пуне ЈБС и неке друге базе које су неопходне за вршење неких анализа итд. и ништа мање од овога овде не пише.

Не видим сада разлог зашто би се овде застало. Мислим да је овде више него јасно. Ми можемо да напишемо шта год хоћете. Сутра ћемо упутити орган... Уосталом, комуникацију између два органа уређују и неки други закони и ми у складу са тим законима ћемо комуницирати са МУП-ом и са МДУЈС-ом и са другим институцијама и на тај начин, који је већ уређен законом, ћемо остваривати, односно добијати одређене врсте података. Не видим шта је спорно?

ПРЕДСЕДНИК: Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Онда само да се реченица промени у - приступ подацима из база, односно евиденцијама података.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу само неколико речи да кажем.

Разумем ову дилему која се отворила, јер постоји бојазан да ћемо одређеном формулацијом у Плану рада практично дерогирати нека овлашћења и законе, што ја мислим да није могуће и нарочито бих указао на то да у тачкама 2.1.2, 2.1.4, 2.3.2, 2.3.5 и 2.3.7 у Плану рада операционализујемо приступ базама, односно евиденцијама података и, наравно,

на различите начине због тога што је тачно да у закону имамо различита овлашћења када се тиче приступа јединственом бирачком списку и осталим евиденцијама које су од значаја за бирачки списак и базама.

Уколико вам одговара да се стави множина у ову тачку, ако би то било неко решење које би одговарало свима, мислим да то не би био проблем, али уколико постоји нека друга формулација коју бисте желели да видите у тачки 1.6, да ли можете да предложите нешто друго?

Дакле, један предлог је да стоји – односно евиденцијама.
Небојша, изволите.

3/3

ГД

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Прво, ја не знам на основу чега ми правимо разлику између појма базе и евиденција. Ако ћемо да се држимо баш стриктно прописа, имате нешто што се зове јединствена методолошка правила за израду прописа, која вам кажу да приликом израде прописа, између осталих правила, ви примењујете и семантичка правила и усклађеност са осталим прописима, па ћете онда да видите да у нашим прописима практично нигде не постоји појам базе него само евиденције, да сваки орган води евиденцију и ништа друго до евиденције.

База, појам који ми овде користимо је колоквијалан и није у складу са прописима, односно са семантичким правилима садржаним у нашим прописима.

Стварно не знам каква би разлика била између базе и евиденција. Ни семантички то не постоји, ни језички било како.

ПРЕДСЕДНИК: Јавио се Зоран.

Ја бих само рекао да члан 3. Закона о јединственом бирачком списку дефинише бирачки списак, односно он се води као електронска база података. Доста нам је релевантан овај закон.

Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Опет долазимо до једне ситуације због тога што немамо контакт са ИТ-ем. Овде имамо две ствари. Једна је да ли ћемо ми добити неки податак и то не сме да буде доведено у питање. Значи, податак морамо добити.

Други начин је на који начин добити тај податак.

Ево, ја нећу рећи пошто ово објављујемо на сајту, то ако сматрају представници нека кажу, имате базе података којима се не може приступити на другачији начин, изузев кроз систем у оквиру кога раде. Технички је немогуће. Дакле, ту могућност да ми добијемо неки... апсолутно технички није могуће. То ће нам ови из ИТ рећи.

По мени, на трагу смо решења. Шта је понета? Слажем се потпуно са оним што је речено, суштина је у методологији, у овоме како ћемо ми приступити, шта су подаци, како ћемо ми бити сигурни да смо добили адекватан податак, али верујем верујем да ће нам много тога бити јасније када буду људи из ИТ рекли шта су њихова ограничења и не само они.

Значи, ја сам се овим бавио и раније. Имате базе података којима се може приступити искључиво у оквиру система. Оне су тако направљене да не постоји могућност било каквог њиховог пропуштања кроз мрежу.

Мислим да претпостављате на које министарство мислим, али није важно, кажем, пошто објављујемо, па да не говоримо те податке и то је суштина, по мени. Немамо ми сукоба у погледу тога шта хоћемо да...

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Сада смо стигли до проблема. Да ли ми желимо да радимо

заиста ревизију или хоћемо овде да седимо и да тражимо податке у недоглед, а онда не добијемо.

Ми се већ, ево, месец дана састајемо и није дошла Канцеларија за ИТ. Нико није дошао да објасни какав ћемо ми приступ имати и како можемо и то је огроман проблем.

4/1

ВС

11.30 – 11.40

Ми можемо да предложимо да буде обезбеђивање подацима из база и евиденција приступа базама и евиденцијама у складу са законом, ако хоћете то може да буде решење и у овом тренутку, али сви треба да будемо свесни да ће нама те базе и приступ бити потребне, јер тражење нешто на нивоу, тражење инфомрација од јавног знаачја није посао комисије, јер комисија треба да уради ефикасно нешто а не да седи и да пише безброј дописа министарствима које је питање када ће да одговоре.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да поновим, предлог је да тачка 1.6 – обезбеђивање приступа подацима из база, и евиденцијама података према захтевима комисије у складу са законом, без захтева комисије, - обезбеђивање приступа подацима из база и евиденцијама податка у складу са законом.

АНА ГОЂЕВАЦ: Јесте преписано из закон, захтев комисије за податке, али не за приступ, јер приступ постоји сам по себи.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Оно што смо причали у Пословнику, значи приступ обезбеђује комисија, она се обраћа и мислим да смо то разјааснили, комисија упућује допис ка органу за обезбеђивање података и друге врсте информације које ће бити потребне, а мислим да смо одредили рок од 3 или колико дана и не знам што се враћамо на нешто што смо дефинисали као такво, као неспорно, а ова конкретно према захтеву комисије, то вам је преписано из члана 22ј.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, постоји бојазан да би за сваки приступ бази или подацима требало да се пише посебан захтев, што мислим да није тумачење на основу овог захтева нити на остатку методлогије нити да су захтеви комисије, да се могу интерпретирати на такав начин да се за сваку евиденцију једном пошаље захтев у складу са законом и да се онда омогућава приступ, али уколико се ово разуме да је немогуће приступити или подацима из база или евиденцији без сваког пута слања комисије да бисмо омогућили такав приступ, онда би то у великој мери могао да онемогући рад на ревизији. Предлажем да се само мало фокусирамо на то да ли можемо да дођемо до решења где би била јасна интенција где се ради о захтеву Комисије, који би се упућивао надлежном органу институцији, бази података, нарочито у овој првој фази и на основу тога би у сарадњи са Канцеларијом за ИТ и другим техничким решењима која би нам била неопходна омогућавала нека врста трајног приступа, а не слања захтева сваки пут и мислим да је то главна дилема и предлажем да се то разјасни сада.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Питање технологије приступа и питање истоветности података са подацима из базе. Постоји начин да ако ми упитујемо неку базу, као чланови Комисије у складу са нашим овлашћењима и то се такође може тумачити као захтев у смислу ја захтевам од базе да мени испоручи податке о променама пребивалишта или за ту и ту адресу и тај регион. То се може третирати као захтев. Суштина по мени је само у томе да ми имамо гаранцију да то што ми добијемо као неки испис, јер верујем да не можемо да манипулишемо подацима унутар базе из хиљаду разлога, јер су оне различите архитектуре, зато што је другачије окружње и ми морамо да добијемо неку врсту исписа из те базе на

основу онога како нама треба, и нама је само важно да имамо сигурност да су подаци које ми добијемо на анализу државни подаци, комплетни, непромењени, овакви, онакви као што се налазе у базама. Ако ми имамо разумевања око

4/2 ВС

тога, онда ми можемо да наставимо даље и давидимо како ћемо то технолошки да изведемо са људима из Канцеларија за ИТ. Ако се слажемо да пробамо да нађемо решење које ће гарантовати истовестност тих података, ако кажемо захтевамо податке из евиденције пребивалишта да онда имамо потврду да су ти подаци истовестни са подацима из базе.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Мислим да је то неспорно и да ћемо у методологији да дефинишемо начин на који ћемо да се обрађати и надам се да ћемо имати више времена за методологију него за план, да би се извршиле консултације са свим министарствима, институцијама где ће да буду упућивани ови захтеви у том смислу, ово је једна општа формулација која оставља простор за то да се тумачи на такав начин да сигурно треба да добијемо податке, које тражимо у форми и на начин, нећемо добити податке на флешу или у папиру који није потписан, видећемо од стране ког министарства или институције се обраћамо, који ће то бити начин на који ћемо добити. Ми смо тако схватили тачку 1.5 где ми треба да направимо и окружње како би се ти подаци сматрали овде и држали сигурно.

АНА ГОЂЕВАЦ: За нас постоји апсолутни проблем у томе да не верујем у реч да ћемо ми добити све податке онако како су заиста у базама и шта је потребно јер је очигледно систематски рађено на томе да се уништава бирачки списак. Имајући то у виду, по нама је приступ евиденцијама нешто што је битно и што омогућава да се изврши ревизија. Ако нема тог приступа не постоји начин да се заиста изврши ревизија и то је ово што је код нас питање шта хоћемо да добијемо као резултат, да ли желимо да добијемо базу, ЈБС, који ће потпуно одговарати фактичкој ситуацији и томе ко су бирчаи у РС. Ево сада ће Марко да прочита предлог како би ми предложили да можда ова тачка буде.

МАРКО ДИМИЋ: Оно што бих предложио да имамо у виду и препоруке ОДИХР, које кажу да би се разрешиле забринутост око тачности бирачког списка и повећало поверење јавности, релевантне прописе и праксу и законе, треба поново размотрити како би се омогућио приступ подацима регистрације бирачима и олакшало спровођење ревизије ЈБС, уз учешће релевантних актера.

Дакле, ако је то неки компромис ако би требало овде да се спроведе, да убацимо и те препоруке ОДИХР које позивају на транспарентност података који се тичу бирачког списка.

ПРЕДСЕДНИК: Која би била конкретна формулација са ову тачку? Ако могу опет да преусмерим дискусију и упућујем вас на тачке 2.1.2, 2.1.4., 2.3.2., 2.3.5. и 2.3.7 и то је пет тачака у плану рада, где се комисија која се бави на такав начин, приступа базама, уколико се овај план рада усвоји операционализација је већ наведена у преосталим тачкама, не може да тачка 1.6 дерогира остале тачке. Што се тиче конкретне формулације, да ли треба радити, нисам сигуран где је простор у овој тачки да се спомињу препоруке ОДИХР, али ако можете да дате конкретну формулацију.

5/1 ГД 11.40 – 11.50

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само бих да кажем једну ствар. Колега је прочитао – приступ подацима, а не базама и евиденцијама и овде се уопште не ради о тим подацима. Овде се ради о подацима из јединственог бирачког списка и односи се на транспарентност,

односно оно објављивање које смо већ урадили.

Значи, ми причамо о другим базама, а препорука ОДИХР-а таргетира податке који су као такви у јединственом бирачком списку чија се транспарентност тражи, оно објављивање на седам дана итд.

Ја бих вас молио да се вратимо на суштину. Значи, овде причамо о другим подацима, одосно о другим евиденцијама да кажем и њиховом приступу.

ПРЕДСЕДНИК: Марко, изволите.

МАРКО ДИМИЋ: Да само одговорим. Дакле, ОДИХР препорука каже – приступ подацима о регистрацији бирача. Између осталог, нама су ти подаци потребни. О томе причамо.

Ако могу сада да пробам да дам ту формулацију овога. Дакле: „Обезбеђивање приступа бирачком списку, базама и евиденцијама које су од значаја за вођење бирачког списка и промене у бирачком списку, а односе се на утврђивање тачности извршених уписа, односно промене у бирачком списку, у складу са законом и у складу са препорукама ОДИХР-а“.

Ето, то би била нека формулација, а опет да се држимо овога што су колеге из владајуће већине рекле, да се држимо формулације и закона, пошто је ово тачно из члана 22ј став 4.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли бисте могли још једном да поновите?

Владимире, замолио бих вас да ставимо тај алтернативни предлог испод овог назива 1.6.

МАРКО ДИМИЋ: „Обезбеђивање приступа бирачком списку, базама и евиденцијама које су од значаја за вођење бирачког списка и промене у бирачком списку“, ово није баш најсрећнија формулација, промене могу и да се прескоче, „а односе се на утврђивање тачности извршених уписа, односно промена у бирачком списку, у складу са законом и препорукама ОДИХР-а.“

Ако могу само још да додам нешто?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

МАРКО ДИМИЋ: Сада смо овај предлог овде формулисали.

Наш циљ је да ова Комисија ради ефикасно и да ради потпуно, да ревизију бирачког списка, коју ми треба да спроведемо овде, да она буде потпуна, свеобухватна, темељна и тачна. Због тога нам је циљ да што пре усвојимо ова документа која негде могу да се подведу као порођајне муке ове наше комисије, пошто радимо нешто што нико никад није радио пре. Меримо свако слово. Они што ће доћи после нас да раде овај исти посао имаће бар неки темељ од кога могу да крену. Због тога сада све то меримо, али свако од нас жели да што пре кренемо да овај посао радимо. Ако будемо подметали овако клипове у тачкове и ако будемо стално доводили оваквим неким предлозима који могу да ограниче наш рад и приступ подацима који су нам потребни за рад и за ревизију бирачког списка. На тај начин се поверење у цео процес урушава.

Мислим да то никоме није у интересу и мислим да нам је у интересу да заиста у наредних девет месеци, пошто се избори планирају негде и најављени су за децембар, да стигнемо да обавимо ту ревизију.

5/2

ГД

Ревизија може да буде ревизија једино ако је потпуна, свеобухватна и тачна. Ако није таква, ако немамо приступ подацима, ако не можемо на основу онога што нам је доступно да закључимо да ли је бирачки списак заиста тачан, поуздан и ажуран, онда ревизије бирачког списка заправо и нема и наш посао је онда залудан.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Марко.

Да ли неко жели да коментарише овај сада алтернативни предлог? Да ли вам делује прихватљиво? Да ли би требало нешто да се измени овде?

Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да се вратимо поново на закон. Дакле, закон каже – право увида у све податке у бирачком списку, путем посебног, чак и прописан начин каже ког модула двоструке аутентификације итд. То је оно што се тиче података из бирачког списка. Све остале друге податке није прописао ни модул, ни начин и врло јасно прави разлику и каже да су дужни сви органи да доставе све податке и информације и рок.

Дакле, није оно што је колегиница рекла у не знам ком, него у року од осам дана од дана пријема захтева.

Нама је ово јасно.

Ово смо прошли више пута.

Ако мислимо да је формулација коју сте ви дали, ми нешто термилошки само кориговали, оставља довољно простора да се методологијом утврди пут и начин, а уосталом имамо и закон који се тиме бави како између два државна органа се размењују подаци и информације итд. и мислимо да је то то, без увођења било какве политике и било којих других ствари у овом тренутку. Мислим да је то непотребно јер нас води даље од неког усвајања. Ми смо се посветили овоме, коментарисали, читали свааку реч. Посветили смо неко време и врло смо спремни да наставимо даље са радом усвајањем и образаца итд. иако би за то постојали неки други рокови итд.

Уколико ћемо овде да се око овога... Кажем, ми смо малу корекцију термилошку дали на ваш коментар. Ви сте исто то, мање-више, рекли чисто да би било јасније, односно да би били прецизнији у односу на закон, да не би сутара имали погрешна тумачења.

Ова формулација је нешто што потпуно одскаче од онога што сте ви рекли, онога што смо ми коментарисали и то је то.

ПРЕДСЕДНИК: Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ја бих замолила да прочитате 22ј став 3. и 4, али да не прескачете део – односно приступ евиденцијама и да видимо како се ова формулација која је предложена разликује од тога шта пише у закону.

У 3. ставу пише како се врши приступ бирачком списку, а у 4. како се врши приступ другим евиденцијама.

Сада вас молим да прочитате и да видите где је разлика.

Ако хоћете да се дода и још на ово – обезбеђивање приступа подацима из база, односно евиденције података према захтевима Комисије, на овај већ постојећи текст – и обезбеђивање приступа бирачком списку, базама, то је нама у реду, али нећемо да у овом тексту плана постоји нешто што је мање права Комисији него што даје закон.

ПРЕДСЕДНИК: За реч се јавио Владимир Пудар.

Изволите.

6/1

ВС

11.50 – 12.00

ВЛАДИМИР ПУДАР: Вратио бих се на тај став 3. и 4. Члана 22ј. О предлогу који је сада стављен, ставља се у исту равн приступ бирачком списку, и приступ другим базама и евиденцијама и мислим да ова два става члана 22ј. управо супротно прописују. У ставу 3. се даје овлашћење члановима Комисије да имају право у све податке које се односе из бирачког списка, и ту је прописан даљи начин, уз двофакторску аутентикацију, док у ставу

4. се говори о приступу другим базама података из базе и евиденција које су дужни да обезбеди државна управа, територијалн аутономија и јединице локалне самоуправе. Цео тај став 4. Члана 22ј. говори о захтеву. АКо се пажљиво чита став 4. Члана 22ј. закона, можемо да видимо да он прописује више ствари. Прво, ко је обавезан да даје податке, то су органи државне управе, територијалне аутномије, јединице локалне самоуправе. Начин на који су дужни да дају те податке, а то је да кажу, да одлуче о захтеву комисије, и да комисија на њен захтев доставе све податке и инфомрације, омогуће приступ евиденцијама које су од значаја за вођење бирачког списка и промене у бирачком списку и на крају говори се у року од 8 дана, од дана пријема захтева.

Дакле, последња реченица у ставу говори, да се управо цео став односи на поступање по захтевима.

На крају последња реченица у ставу говори да захтев може садржати више допуна у погледу и врсте садржаних тражених исправа, из начина на који је нормиран овај став, јасно се види да се захтев односи и на податке информације и на приступ евиденцијама из база које су значајне за вођење бирчаког списка. Не прави се разлика између приступа информацијам и приступа евиденцијама из база податка, тако да ако већ постоји различит режим приступа бирачком списку другим базама, мислим да је све подвођено под један наслов мало погрешно и да би требало раздвојити те две ствари.

Не бих се упуштао у то да ли ово законско решење добро или лоше или нам даје могућност и не даје могућности и оно је такво какво је и шта год ми да пропишемо у Плану рада другачије, у односу на оно што је прописано законом, ми ту нећемо имати простора за нека друга тумачења, јер су се органи који буду поступали по нашим захтевима, њих не обавезује наш план рада, нити наш Пословник о раду и не може се по законским актима дерогирати оно што је прописано законом.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Сложио бих се са тиме да план рада не може ни на који начин да одузме права из закона нити да дода нека права у закону, тако да бих предложио да ми овде ставимо једну општу формулацију која не улази сада у суштину тога шта то тачно значи, зато што тиме прејудицирамо шта ће органи којима ћемо се обраћати за приступ овим евиденцијама ,шта ће они рећи и можда ће они рећи, никакав проблем, ево изволите и направимо један упит безбедан са нашег становишта уз све базе и то је то. Дал ћемо решавати то питање и свакако је јасно да ћемо можда имати конфликт око тог питања, али ако добро тумачим изјаву господина Смиљанића, мислим да нам је свима у интересу да имамо приступ подацима, који су истоветни са подацима из изворних база . Ми ћемо тражити те гаранције, а како ће те гаранције изгледати то зависи од техничких услова. И решења која ће она бити спремни да нам они понуде и која ћемо ми тражити, али ајде да то не блокира сам план рада, усвајање плана рада, јер ћемо о томе дискутовати у неком следећем кораку. Мислим да план рада на тај начин не може да утиче ако ми овде имамо сагласност око тога да треба да приступимо свим тим подацима. Сам начин, ово нам неће помоћи, не ми се држимо, уколико нам министарства кажу – веома стриктивно тумачимо члан закона и одговоримо у року од 8 дана, ми можемо да кажемо, нама је то неприхватљиво.

Волео бих да не заустављамо План рада око питања око којег ћемо се свакако расправљати и важно је само да знамо да је то питање око кога треба да нађемо неко решење.

6/2

ВС

НЕБОЛША СПАСОЈЕВИЋ: Везано за оно што је колега малопре коментарисао а тиче се поступања по захтеву, а могу да се сложим да смисао тог члана јесте да је неопходан захтев, достављања података и за приступ евиденцијама, али ево орган донесе одлуку и

каже, усваја се захтев и довољава се приступ евиденцијама. Хоћу да кажем да је тај став и такво тумачење бесмислено јер та одлука је неспроводива ако је не прати неко техничко решење. Инсистирати стриктно на захтеву неком, чини овај члан непримењив, барем у делу који се тиче приступа евиденција, али слажем се са Владом, можда је најбоља варијанта да преко овога пређемо, док усвојимо план рада, па после док се бавимо методологијом.

ОГЊЕН РАШУО: Само сам мислио да предложим кратку паузу од три минута па да наставимо око ове тачке.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Овај члан мора да се гледа у целисти, шта су овлашћења комисије, став 1. Има ли на крају става 1. Било шта друго, и он се завршава са 22. Не може се додатвати у ставу 3 или 4 нешто што не стоји овде, значи да има и друга овлашћења, да пише, онда би могли да причамо о улазима, о евиденцијама да имамо ми право да улазимо у базу података, овде и пише, шта је проблем, а то је суштински проблем, то је питање пребивалишта и дословце пише шта ради комисија, пореди податке МУП, не врши увид у базу МУП. Гледајте, да вам кажем, мислим да ћемо тек имати да расправљамо, јер потпуно мени разумљиво и опрез који постоји и чињеница да се морамо држати закона, јер тај извештај који сутра будемо усвојили, неће баш сви да га прихвате, једни ће бити за, други ће бити против, па ће ови који су против, они ће цепати два пута на пола, када је у питању закон и то јесте што је колега рекао, стварн је проблем. Предлажем да ово питање решимо на један општи начин у духу закона, а када смо већ код тумачења, не постоји ниједна тачка, нема става 3. Или става 4. Независно од става 1 и они су само у функцији става 1. Предлажем да не отварамо тему о томе, зато што ће се о томе причати код методологије, јер има и правила тумачења прописа која говоре, није моје мишљење, него примена одређених правила тумачења.

АНА ГОЂЕВАЦ: Врло кратко, ми овде не мењамо овлашћења, ми радим у оквиру овлашћења која су дата у том члану само тумачим другачије став 3 и 4 и слажем се са Владимиром да треба што пре да усвојимо овај план да кренемо и радимо, можда да се вратимо на Огњенов предлог обезбеђење приступа подацима из база, односно базама и евиденцијама података према захтевима комисије у складу са законом и онда то оставимо као питање које ћемо решавати у методологији, а јасно је ко шта мисли.

6/3

ВС

ПРЕДСЕДНИК: Имамо сада предлог модификоване тачке 1. Тачка 6. Која гласи – обезбеђивање приступа подацима из база, односно базама према захтевима комисије у складу са законом.

Да ли вам је овај предлог прихватљив?

Само да евидентирамо и установимо да нам је прихватљива оваква формулација.

Да ли имате нешто против? Не.

Хајде да наставимо за 5 минута, у 12.05 часова проглашавам паузу.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да наставимо.

Хвала вам свима.

Настављамо рад после паузе.

У међувремену смо се консултовали око још једног предлога који би можда могао да буде на још општијем нивоу, да покрије ову тачку без улажења у питање разлика између база и евиденција, односно очигледних законских разлика у овлашћењима када се тиче приступа подацима из јединственог бирачког списка и других евиденција од значаја за ревизију.

Због тога би предлог био да се ово... то је ово што је зелено обележено. Прочитаћу. Дакле, да тачка 1.6 гласи: „Обезбеђивање приступа свим подацима од значаја за ревизију бирачког списка у складу са законом.“ Тиме се питање различитог степена и различитог начина приступа тим подацима делегира за, под један, акт о поступку ревизије и за остале тачке, а са друге стране, позива се на закон где је јасно одређено на који начин и које податке можемо да видимо као чланови Комисије.

Питање је да ли би вам ово зелено обележено решење било прихватљиво за тачку 1.6?

Верујем да је ово о чему смо говорили на почетку седнице, да нам је потребно општије решење пре него специфичније, да је оно сасвим добро обухваћено овом формулацијом, па бих вас замолио да се изјасните о овом решењу.

ОГЊЕН РАШУО: Ми се слажемо са оваквим решењем.

ПРЕДСЕДНИК: Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ми се слажемо исто.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Слажемо се.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Дакле, прочитаћу још једном тачку 1.6 Плана. „Обезбеђивање приступа свим подацима од значаја за ревизију бирачког списка, у складу са законом.“

Хвала вам свима.

Владимире, можемо да наставимо даље.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Средићу ово накнадно.

Мислим да немамо више суштинских измена.

Тачка 2.1.3, ту смо имали погрешну реч „валидација“, па је промењено у „верификација извода“, али је додато „и приказа из ЈБС за претходне и акутелне изборе и усклађености са ЈБС“.

Дакле, „приказа података“ само бих додао овде.

Ова активност се односи на проверу тога да ли су изводи из бирачког списка који се доносе на бирачка места истоветни са закљученим, то јест са коначним бирачким списком, као и да ли су подаци који се приказују грађанима кроз сервисе на сајту Министарства државне управе, да ли су истоветни са подацима из базе.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Немам ништа против формулације, али само једну ствар да укажем.

Код генерисања извода као таквих и њиховог достављања до бирачких места постоји строга процедура која је утврђена законом и просто не видим... У реду је ово за неке претходне изборе, али просто они се штампају у „Службеном гласнику“, под пратњом МУП-а одлазе до... И у ком тренутку би ми ту као Комисија дошли и вршили... мени само тај део није јасан, како би ми то спровели, а тиче се, рецимо, расписаних избора и оног тренутка примопредаје материјала. Ето, како смо замислили то да...

ОГЊЕН РАШУО: Ако могу ја?

ПРЕДСЕНДИК: Можете.

Изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Претпостављам да они то достављају штампарији у неком електронском облику. Могу и нама овде то проследити. Једноставно, тако можемо завршити.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ако могу да добијем реч?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Дкле, ова активност је додата. Свакако ће бити разрађена у методологији, али је додата зато што постоје извесне забринутости код једног дела грађана око тога да заправо оно што се налази у изводима из бирачког списка се мења на крају у односу на оно шта је званично закључени бирачки списак. Дакле, шта год ја мислио о томе као могућности и слажем се да ту има јако мало простора за било какве манипулације.

Мислим да је добро да нађемо неки начин како да то верификујемо. Дакле, ако имамо са једне стране приступ бирачком списку у тренутку закључења, то јест момента коначног бирачког списка, ми можемо остварити увид у, рецимо, извод из бирачког списка након што се избори заврше. То се може учинити ево већ сада за ове локалне изборе. Сваако може отићи и проверити и рећи да је Комисија потврдила да су истоветни списак и извод из бирачког списка за ове изборе са оним што се налази у бази и са те стране можемо завршити са том...

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Све је у реду, него само да буде јасно, знате да постоје накнадне промене у бирачком списку које, по неком правилу, би требало да се хефтају уз изводе. Некад се не хефтају, изгубе се. Онда ћете имати, на пример, ситуацију да имате 1.200 уписаних бирача у самом изводу, накнадним променама уписано двоје, тај извод се загуби, јер се углавном велики број извода изгуби и онда ћете ви рећи – имате 1.200, а у коначној бази је 1.202 и онда ће да буде неусклађеност и онда ће неко да каже – ово је грешка...

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: То је управо наш посао, да такве ствари, зато што постоји много грешака, техничких ствари и процедуралних ствари које људи виде, али онда у томе читавају лоше намере. Ми смо ту, дакле, да кажемо то није лоша намера, али то треба да се исправи јер је лоша процедура.

Следећа тачка која је мењана је 2.3.4.

Овде смо имали на тачку 2.3.4 – анализа поступања службених лица Министарства унутрашњих послова, па смо променили ово да буде у складу са законом. Дакле, анализа извештаја о поступању службених лица у поступцима промена и заснивања пребивалишта и боравишта грађана, као и других службених лица која врше уписе и исписе

и измене података грађана у изворним евиденцијама.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Јелена.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Хвала.

Управо сам хтела да сугеришем да буде анализа извештаја, пошто тако и стоји у закону.

Друго, волела бих да се осврнемо, ако већ имам прилику, анализа извештаја, то би било добро зато што ћете... претпостављам да ће то бити у методологији, Комисија подносити захтев Министарству о поступању службеника у вези података о пријави пребивалишта и основима.

Дакле, морамо ово да гледамо шире и да радимо у синергији зато што није само Закон о јединственом бирачком списку. То отвара и поступање по Закону о пребивалишту и боравишту грађана, Закон о општем управном поступку.

Ако се негде у том сачињавању извештаја по вашем захтеву види да је дошло до неке грешке, да је било погрешних пријава пребивалишта, ми морамо да спроведемо поступак, рецимо, поништења пребивалишта што онда после производи поступак поништења и последица које је то пребивалиште...

Значи, управо смо хтели зато да кажемо „извештај“ зато што ћемо ми по вашем захтеву сачинити извештај и у року који је прописан достављати вам о извршеном поступању службеника.

Друго, не можемо заборавити и Закон о полицији, где је прописано да законитост рада полицијских службеника обавља Сектор унутрашње контроле Министарства унутрашњих послова.

Зато се и слажем да мора да стоји – анализа Министарства унутрашњих послова о поступању службеника МУП-а.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Можемо да наставимо?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Да, немамо спор око овога.

Идемо даље - тачка 2.4.4.

8/1

ВС

12.25 – 12.35

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Идемо даље, 2.4.4. овде је у складу са добрим запажањем за иницирање кампања бирача додата је активност, у складу, текст је преписан из закона и додат је период који је континуиран јер комисија може иницирати специфичен ад хок кампање за које год питања, ако је то питање транспарентности бирачког списка 15. Маја, комисија може промовисати те активности а и из било ког разлога покренути кампање за едукације бирача.

Затим, додато је у 3.1. и по запажању треба додати израду посебних извештаја, а посебни извештаји су по закону предвиђени извештаји који се упућују надлежним органима за унапређење у појединим областима или оквирима тих надлежности, тих органа, тако да убацили смо и ту активност овде и њен период је од марта до септембра и не желим да се ограничавам са тим сада оквиром и ти посебни извештаји налазе место у завршном извештају о ревизији. Затим, имамо измене у складу са овим изменама изнад, допуњен је део друго поглавље В1, пакет ванредних поступака од значаја за одржавање локалних избора. Ми смо ту убацили све ове поступке 2.1.2 анализа и провера квалитета података из базе бирачког списка и то конкретно уписаних бирача по адреси, затим евиденција и основа промене последњих годину дана, затим верификација истоветности података из бирачког списка који се излажу на увид грађанима и ових извода, затим 2.3.5 анализа усклађености

података из изворних евиденција грађана са подацима у бирачком списку, поређење ЈМБГ, рецимо у евиденцији матичне књиге умрлих, са евиденцијом активних бирача у ЈБС и на тај начин бисмо искључили све преминуле особе из ових бирачких спискова. Поређење података о пребивалишту грађана са евиденцијом о пребивалишту и боравишту грађана, затим 2.3.6. процена усклађености података о адресам ЈБС са адресама из адресног регистра и на крају и теренска контрола која је одабрана претходним анализама и то је нешто што треба да завршимо што пре ове конститутивне седнице како бисмо могли да видимо да ли можемо и шта од ових поступака да спроведемо до 29. Марта 2026. Године.

Што се тиче гантограма, поред ових усклађености, које сам већ причао, ту је и по препоруци колеге Пудара, проширен је период правних анализа који је сада отворен до краја ревизије за 2.1.1, 2.2.1 и 2.3.1. То је то што се тиче промена у Плану рада.

Ако смо сви сагласни, можемо да закључимо овај документ.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Сада је баш 12.29 часова, скоро смо довели расправу до краја о плану рада и изложили смо све промене на претходну верзију и мислим да смо направили добра решења за тачку 1.6. и замолио бих вас да ли имате још неке коментаре на план рада, а ако не, можемо да приступимо гласању, којим бисмо усвојили овај план рада.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Немам коментар, само питање, тиче се агрегатни, шта значи, чисто да нам објасните шта значи.

ПРЕДСЕДНИК: Агрегатни подаци су категорије података на нивоу појединаца и на нивоу групних података, то могу да буду године, преко 60, преко 80 гоидна, или било која група која није на нивоу појединаца. Не ради се о мета подацима, категорија једноставно.

8/2

ВС

Стављам на гласање предлог плана рада и молим све чланове да се изјасне и сви који су за, да подигну руку?(10)

Мислим да је свих 10 и хвала вам. Усвојили смо План рада и честитам свима.

Нема неког елегантног начина да се ово изведе па да буде најефикаснији начин. Јесте један начин, да прогласимо паузу прве седнице, да започнемо другу, па да се вратимо на прву, што мислим да није добро решење, и да је боље да наставимо још мало рад на првој седници и сви смо овде и да је јасно зашто нам је потребно по завршетку прве седнице да пређемо на другу, тако да бих сада прешао на Финансијски план.

Опет бих замолио колегу Владимира, ако има последњу верзију финансијског плана који сте примли мејлом, јутрос, да ставимо на монитро, и ту је колегиница из Скупштинске службе која може, бави се финансијама и пошто је он дошао као предлог скупштинске службе, уколико желе да образложе, изволите.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Добили сте сви измењен предлог финансијског плана у односу на оно што смо послали претходни петак уз сугестије које је послао председник комисије, непосредно пред седницу је стигло и не знам дал сте имали прилику сви да видите и упознате се, оно што је председник предложио то је унето у овај нови предлог финансијског плана и везано је за трошкове службеног путовања и чини ми се да је била сугестија везана за софтвер и то су била два предлога. Ту је колегиница из финансија за нека конкретнија питања, ако имате што вас занима, можете заједно да прођемо.

Да ли сте стигли сви да погледате ово што је дошло непосредно пред седницу, што је измењено у односу на претходни предлог, што је служба припремила?

НЕБОЈЦА СПАСОЈЕВИЋ: Ја јесам погледао нови предлог и ту је обухваћена сугестија са претходне седнице коју су Иво и Вујо предложили, а тиче се конкретно

теренских контрола, трошкова а у суштини је све сведено то на трошкове службених путовања у земљи, а што се мене тиче коректна опција, повећање ових материјалних, нематеријалних имовине у складу са сугестијом радди евентуалне израде неког софтвера и ккао ћемо да обезбедимо тај приступ. Сасвми је прихватљиво, и тај финансијски план може да се мења, не нешто драстично, али ако се сећам 10 посто по класификацији можемо да у току године мењамо, ја не бих имао никакакве примедбе и сматрам да треба да га усвојимо оваквог.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Небојша.

Да ли се још неко јавља за реч? (Не.)

Ако се нико не јавља за реч, можемо да приступимо гласању о Финансијском плану.

Молим вас да се изјасните.

Молим све који су за да подигну руку.

Хвала вам.

Констатујем да је десет чланова гласало за, тако да смо усвојили Финансијски план Комисије.

Хвала вам свима.

Пошто смо завршили усвајање Плана рада и Финансијског плана, можемо да закључимо Прву седницу.

То би било то.

Хвала вам пуно.

Мислим да смо остали у веома добрим оквирима и да смо постигли доста тога у овом временском периоду.

Хвала вам још једном на стрпљењу и на раду који сте уложили у усаглашавању и доношењу веома важних докумената који ће нам бити основа за даљи рад.

Закључујем Прву седницу.

(Седница је завршена у 12 сати и 36 минута.)